

B R U

C K

Luni
de fier

PASCAL BRUCKNER

TREI **Gazeta**

Colecție coordonată de
MAGDALENA MĂRCULESCU

Pascal
BRUCKNER

LUNI DE FIERE

Traducere din limba franceză
și note de
VASILE ZINCENCO

*Veghează să nu disperi în
personalitatea altcuiva, bărbat
sau femeie.*

Scott Fitzgerald

pentru Brigitte

CUPRINS

Ziua întâi:	11
Ziua a doua:	63
Ziua a treia:	113
Ziua a patra:	179
Ziua a cincea:	241
Epilog.....	253

ZIUA ÎNTÂI:

FARMECUL ÎNCLINAȚIILOR CE SE-NEFIRIPĂ.

*E*ternitatea, domnule, începu pentru mine într-o seară de iulie, în autobuzul 96, care face naveta între Montparnasse și Porte des Lilas. Era acum patru ani. La intersecția de la Odéon, veni să se așeze în fața mea o fată îmbrăcată cu o fustă neagră cu volane, cu șosete albe lungi întinse pe glezne. Instantaneu privirile mi se fixaseră asupra ei. Fui literalmente uluit de acest chip pe care-l contempnam ținându-mi răsuflarea. Nu știu ce admiram mai mult în el: obrajii care păreau o pastă frământată în lapte sau genele care mângâiau niște ochi verzi, făcând în același timp o stavilă în calea privirilor indiscrete. Nu o vedeam, eram orbit, hipnotizat și aveam o singură dorință: să o abordez; o singură groază: să o las să plece. Se prea poate ca admirația mea să fi fost lipsită de măsură, căci necunoscuta întoarse curând capul cu un suspin excedat și îmi fu teamă o clipă să nu-și schimbe locul. Dar această reticență căreia îi găseam un anumit rafinament mi-o făcu și mai dragă.

Nu râde de autobuz: nu există un loc de elecțiune pentru o dragoste la prima vedere. Chiar și o cutie pe roți poate deveni anticamera paradisului atunci când crezi în hazard. Preferința mea se va îndrepta întotdeauna spre ființa întâlnită întâmplător și nu spre cea pe care mi-o prezintă prietenii: căci soarta care

a favorizat conjuncția noastră va continua în chip misterios, îmi închipui, să o fecundeze. Iar neprevăzutul rămâne singura putere în stare să dea căldură vieții.

Groaza îmi venea, așadar, din aceea că nu găseam niciun cuvânt ca să rup tăcerea, că iroseam ocazia acestui față-în-față rapid. Cum să eviți primele cuvinte veșnic aceleași, cum să te arăți în același timp delicat, original, seducător, ispititor? Întrebare gravă care fu, presupun, cea a Diavolului în ultima seară a Facerii.

Îmi veni în ajutor controlorul: niciodată nu-i voi mulțumi îndeajuns RATP-ului¹ pentru cooperarea acestuia. Ne ceru biletele. Frumoasa mea vecină pretinse că și-a pierdut tichetul pe jos. Eram cu toții aplecați ca să căutăm printre gunoaie micul carton galben. Funcționarul își pregătea deja procesul-verbal. Ea își lăsase ochii în jos, roșie de rușine: înțelesei că minte. Această tulburare îmi merse drept la inimă. Fără să mă vadă nimeni, îi strecurai în mână propriul meu tichet pe care tocmai i-l arătasem controlorului. Ea avu un moment de stupeoare apoi îmi surâse. Controlorul se îndepărtă. Eram salvat: aveam amândoi o întâmplare. Înțelegi de ce după asta spun nu gratuității transporturilor în comun. Contravenienta mea îmi mulțumi printr-o apăsare de mână, dar comise greșeala teribilă de a-mi restitui tichetul. O doamnă care ne supraveghea, o curcă grasă cu permanent, ne reperă tertipul și-l strigă pe controlor. Autobuzul tocmai se opri se în stația Saint-Paul: avui doar timpul să-i dau cu tifla delatoarei noastre și să cobor. Eram pierdut, aș fi plâns de turbare: îi adresai complicei mele mari semne cu mâna, dar vehiculul o smulse curând vederii mele. Rătăceam ca un damnat: Parisul nu este mare, dar ființele pot dispărea în el ca într-un puț. Nu mai

1 RATP, Regia Autonomă a Transporturilor Pariziene (N. t.).

aveam decât o singură dorință: să o revăd cu orice preț, chiar dacă ar fi trebuit să-mi petrec toată vara căutând-o.

Bărbatul care-mi spunea aceste vorbe se afla lângă mine într-o cabină de pachebot, în plină Mediterană. Era noapte. Cu picioarele acoperite de un pled, așezat într-un fotoliu, își plimba de colo-colo niște ochi neliniștiți și șovăitori pe care și-i punea din când în când pe ai mei. Avea un chip răvășit pe care nu puteai pune nicio vârstă, dar în care rămâneau totuși câteva urme de tinerețe. Întreaga sa persoană respira o stranie neliniște, o nervozitate stăpânită. În seara aceea, deși distant — căci l-am urât pe Franz încă de la prima noastră convorbire, cu o ură proporțională cu ascendentul pe care-l exercita asupra mea, — eram încă departe de a fi ghicit gândurile acestui om pervers. Ascultam pur și simplu debitul regulat al frazelor lui, vocea sa de zăvor scârțâitor pe care o însoțea susurul melancolic al unui ceainic.

Dar să-mi fie îngăduit să precizez împrejurările în care ne-am întâlnit. Tocmai împlinisem treizeci de ani și plecam în India cu Béatrice, prietena mea. Eram fericiți, siguri că mergem în întâmpinarea unui adevăr. Era 28 decembrie 1979. Părăsisem Marsilia în dimineața aceea la bordul feribotului turc *Truva* care asigura, via Neapole–Veneția–Pireu, ultima legătură maritimă între Franța și Istanbul. Dacă evidente rațiuni ne împingeau să părăsim pentru câteva luni plictiseala unei meserii devalorizate — eram profesor de litere într-un liceu parizian, Béatrice profesoară de italiană, — fugeam mai ales atrași ca de un magnet de Orient. Era în acest cuvânt o pulbere de aur fin, o auroră strălucitoare care mă răpeau. Vibram la splendoarea sa imprecisă, iar prejudecata mea pentru acest pământ

îndepărtat ținea, cred, de fervoare. Mă duceam în Asia în întâmpinarea unei dezordini sacre pe care Europa nu mi-o mai oferea, pentru ca să abandonez tot ce nu-mi era indispensabil. Pentru această călătorie, pe care Béatrice și cu mine o pregăteam de multă vreme, luasem un an de concediu fără plată de la Ministerul Educației Naționale și lucrasem toată vara la o companie de asigurări. Dorința de a ajunge până-n India în mici etape și de a nu ne grăbi la începutul unui lung periplu motivase alegerea unui vapor, cu atât mai mult cu cât această linie, ieftină și deficitară, era sortită să dispară.

Să ne închipuim atmosfera de speranță, de indeterminare a unei traversări la începutul ei. Un pachetot, oricât de modest ar fi el, este mai mult decât un mijloc de transport: o stare de spirit. Odată trecută pasarela, viziunea despre lume se schimbă, devii cetățeanul unei republici deosebite care este un loc închis ai cărui ocupanți sunt cu toții fără ocupație. Mi-a plăcut imediat felul în care culoarele înăbușeau zgomotele și grelele duhori care zăceau aici, amestec de miroasuri marine și de cauciuc încins. *Truva*, vechi vas de linie norvegian reparat de turci, n-avea nimic dintr-un mastodont cu micul său coș de fum înfipt pe șira spinării ca un degetar răsturnat. Prinsă între doi pereți metalici, cabina noastră era un dulap strâmt mobilat cu două paturi suprapuse și cu un minuscul lavabou. „Ce cavou frumos, spusesse Béatrice intrând, ia tu sarcofagul de sus, eu îl iau pe cel de jos.“ Paharul pentru periuța de dinți tremura lângă armătura de fier a lavaboului și întreaga noastră cămăruță fremăta de trepidațiile motorului. Aveam un cantonament modest, dar perspectiva unor surâzătoare promiscuități amoroase ne consola de absența luxului și a spațiului. Și pe urmă era hubloul, iar eu am găsit întotdeauna hublourilor un

farmec deosebit: farmecul de a vedea tot fără să fii vreodată văzut. E mica gaură a cheii prin care o să surprinzi secretele mării, o confruntare fără pericol cu monstrul sărat, un renghi jucat adversității elementelor lichide.

Imensitatea are nevoie să fie abordată prin această lucrarnă, și mai emoționantă atunci când este încadrată de perdele și da cabinei înfățișarea unei case de păpuși. Iar în spatele fiecărui gemuleț exista o locuință, ființe vii, mii de destine încruciate.

De altfel, în dimineața plecării noastre, la Marsilia era o vreme de o miraculoasă frumusețe: soarele bătea în flancurile vasului, iar sub focul lui bastimentul nostru scorojit strălucea ca o bucată de zahăr. Eram fericit, aveam aprobarea luminii, adică a zeilor, și vedeam în aceasta un bun augur pentru restul călătoriei. Savuram consistența înghețată a aerului, asemănătoare cu a șerbetului, pe care un vânt dinspre uscat îl impregna cu parfumuri de plante aromate și de pini silveștri. În depărtare, alte pacheboturi, jucării albe, tăiau mătasea orizontului. Niciodată nu simțisem asemenea impresie de beatitudine. Tulburat de sentimente pure, privind cum coastele franceze se estompează într-un abur luminos, temându-mă încă uneori că sunt jucăria unui vis, cu greu îmi stăpâneam exaltarea.

Această primă zi dintr-o traversare care trebuia să numere cinci zile fu extraordinară prin impresia de vid fericit pe care mi-o lăsă. Toată lumea știe că la bordul unei nave nu se întâmplă niciodată nimic, dar că simți aici o plictiseală de calitate superioară care seamănă a euforie. Cea mai mică platitudine dintre Béatrice și mine căpăta în contextul plecării valoare de talisman. Această odisee ne scotea sufletul la iarbă verde, pe lungile câmpii ale punților, fără să vedem pe nimeni, absorbiți

cu totul unul de către celălalt. Era prima noastră escapadă de cinci ani de când trăiam împreună: trăiserăm puțin și totuși mult dar prin procură, prin intermediul sutelor de cărți pe care le citiserăm. Cuplul nostru era o bibliotecă, *in-folio*-urile ne țineau loc de copil și de călătorii. Și ezitaserăm multă vreme înainte de a întreprinde această peregrinare care ne dădea peste cap cele mai dragi obișnuințe. Béatrice avea frumusețea marcată a unei anglo-saxone și, deși de vârsta mea, știuse să-și păstreze un farmec de adolescentă. Chiar corpul ei ezita între fetiță și femeie, iar dacă n-ar fi fost lungă cascada de valuri roșcate care încadra un chip încântător, grav uneori, i-ai fi dat doar douăzeci de ani. Îi spuneam „hărăzita mea“ și ne șopteam la ureche secrete pe care le cunoaște toată lumea, dar pe care noi nu voiam să le împrăștiem.

La masă eram puțini, doar treizeci, într-un restaurant care putea să conțină cel puțin două sute de persoane; strânsă la patru mese, mica trupă simpatiză repede. Mesele sunt marile distracții ale croazierelor: la ele îți inspectezi tovarășii de drum ca să ghicești cine sunt, ce fac, ce-o să faci cu ei. În această viață închisă, necunoscuții capătă o importanță extremă, iar în mintea pasagerilor bântuie dorința de a lega cunoștințe agreabile. Se aflau aici, în afară de inevitabilele contingente de nemți și de olandezi, câțiva italieni și un mic grup de studenți greci și turci. Credeam că plutesc pe o arcă în care vor fi fost îngământiți un specimen din fiecare țară limitrofă cu Mediterana. Neștiind cum să conversăm și după ce am încercat mai multe limbi latine, convenirăm să ne oprim la engleză ca idiom comun. Cum foarte puțini o vorbeau corect, rezultau de aici lungi întâzieri în debitul cuvintelor, quiproquo-uri care ne făceau să râdem, iar fiecare mânca, bea ca și cum nu mai trebu-

ia să ni se servească altă masă până la sosire. Mă lăsam fără reținere în voia plăcerii de a ne descoperi unii pe alții, fie numai din ochi, gândindu-mă că mâine, poate, le vom spune tuturor acestor oameni pe nume.

Tocmai ne sculaserăm de la masă când Béatrice îmi ceru să o aștept două minute în fața uneia dintre ușile de la lavabourile rezervate femeilor. Întârzia să vină; pătrunsei în silă la rândul meu în acest loc. O găsii aplecată asupra unei tinere înlăcrimate al cărei machiaj îi înnegrise obrajii.

— Ce s-a-ntâmplat?

— A fumat prea mult hașiș, îmi răspunse Béatrice.

Nu putui să ascund o ridicare din umeri.

Necunoscuta își întețea hohotele. Era îmbrăcată cu un hanorac căptușit și cu blugi. N-o văzuserăm la prânz. Lamentațiile ei mă iritau. La întrebările noastre răspundea cu monosilabe, ca și cum curiozitatea noastră o deranja, vorbe confuze din care reieșeau furia ei că se afla la bord și nerăbdarea de a părăsi nava. Ne spuse că se cheamă Rebecca. Ajunsesse într-o stare de abrutizare în care încetează orice grijă pentru aparențe.

— Unde mergeți? reuși ea să articuleze cu o voce încleiată.

— Istanbul mai întâi, după aceea India și poate Thailanda.

— India, dar e o chestie complet demodată!

Nu-i replicai nimic, punând această reflecție pe socoteala beției.

— Te conduc la cabina ta, îi spuse Béatrice.

— Ești... ești drăguță... părul tău îmi amintește de... prăjitura cu miere de Roch Hachanah.

— Vino pe punte, aerul proaspăt o să-ți facă bine.

Trebuie să o susțin de-a lungul culoarului; soarele făcu să-i sclipească la gât un lanț și un pandantiv: două degete întinse

contra deochiului. Începuse din nou să delireze, trecând de la răs la plâns, mormăind fraze fără șir care o făceau să pufnească în răs. Mi-era rușine și mă temeam să nu fim văzuți în tovarășia ei. Simțindu-mi rezerva, Béatrice îmi ceru frumos să le las.

La întoarcerea ei făcui un comentariu dezabuzat asupra amărăciunii de a-i găsi în plină mare pe copiii pribegi ai străzii Huchette și ai bulevardului Saint-Michel.

— Nu spune asta, Didier, e frumoasă și pare foarte nefericită.

— Nefericirea ei nu mă interesează și nu m-a izbit frumusețea ei.

Incidentul fu închis printr-o serie de săruturi și începu o după-amiază la fel de calmă și de încântătoare ca dimineața. Mica punte pe care ne lungiserăm ca să citim, eu *Bhagavad Gita*, Béatrice un roman de Mircea Eliade, era o adevărată terasă tăiată cu briciul pe cer și adăpostită de vânt de coșul de fum. Doar zgomotul făcut de paginile întoarse de prietena mea întretăia îndepărtatul frecuș al apei de coca navei și găfâitul mașinilor. Orice voință pierdea, ne cuibăream în căldură, amorțiți de lumina care se izbea, din proră până la pupa, de acest imens palat de oțel alb.

La apusul soarelui și în timp ce cădea o noapte rece, gustaram în alcovul nostru o sfântă oră de voluptate. Copleșit de atâtea emoții, aș fi adormit imediat dacă Béatrice n-ar fi insistat să o însoțesc la cină. Comparată cu seninătatea impozantă de afară, vasta sală de mese, deși cam goală, zumzăia ca un stup; și ai fi zis că mica încărcătură care o popula, înscrisă între pereții săi fremătători, scotea din ostilitatea rece a mării comori de intimitate și voie bună. La masă, făcurăm cunoștință

cu unicul pasager indian de la bord — un sikh naturalizat englez, medic de profesie, care trăia la Londra și se ducea la Istanbul la un congres de acupunctură. Raj Tiwari, acesta era numele lui, râse tare când mă văzu cu *Bhagavad Gita* sub braț.

— Știți că nimeni nu mai citește așa ceva în India. În afară de nostalgici.

— E totuși baza culturii dumneavoastră.

— Nu mai mult decât Biblia pentru dumneavoastră. Și apoi atenție: zeii suportă foarte prost exportul. Divinitate terifiantă la Calcutta, Kali este doar un idol de ghips la Paris.

— Didier vrea să se retragă într-un ashram, spuse Béatrice, înțepătoare.

— Ca să mulgă vacile toată ziua? Ce idee ciudată când ai o soție atât de frumoasă ca dumneavoastră!

Râserăm toți trei și conversația alunecă spre altceva. Raj Tiwari, îmbrăcat într-un costum de tweed, vorbea o engleză elegantă și avea acea noblețe a trăsăturilor proprie indienilor adulți. Entuziasmul nostru pentru India îl miră și de trei ori ne întrebă de ce nu ne ducem mai degrabă în Singapore sau în Taiwan, țări curate și moderne. Aceste restricții mă descumpăneau, dar manierele lui afabile, complimentele pe care nu înceta să i le adreseze lui Béatrice ne încurajară să-l urmăm după cină la barul de la clasa întâi, îmbrăcat în întregime în lambriuri de o culoare caldă, ca mierea, cu banchete de piele groasă și un pian alb acoperit cu o husă. Noi, care beam rareori, intrarăm curând, mulțumită bunei calități a ginului și a burbonului, într-o veselă ebrietate, iar Béatrice se arăta cea mai zgomotoasă și mai exuberantă dintre noi trei. Oaspetele nostru era în vervă și, ca s-o facă să râdă și mai mult, spunea cele mai nebunești lucruri.

— Chiar înainte de a părăsi India, englezii, ca s-o occidentalizeze pentru totdeauna, au presărat pe peninsulă cotețe de găini ultramoderne. Selecționate, bilingve, absolvente ale celor mai bune colegii, aceste găini aveau particularitatea că ouau ouă gata pregătite, fierte, tari, moi, care plecau direct pe masa colonilor. Știind galinaceele puțin receptive la propaganda politică, guvernul britanic conta pe aceste realizări spectaculoase ca să facă să eșueze mișcarea autonomistă a lui Gandhi. Urma să fie creată găina omletă, o de-abia schițată contorsiune a bazinei pe o melodie de ragtime era de-ajuns ca să amestece albușurile cu gălbenușurile — găinile alese luaseră cursuri de step —, când propaganda nonviolentă le atinse și pe păsări, care declanșară faimoasa grevă a micului dejun, „*bacon and eggs strike*“. Independența din 1947 făcu să le bată ceasul acestor crescătorii: găinile colaboraționiste trebuiră să abandoneze engleza și să se întoarcă sub amenințarea unor sancțiuni la ouatul ouălor crude.

Deși perfect nebunească, această istorioară și altele câteva declanșară în noi valuri de veselie pe care le favoriza alcoolul. Și ne despărțirăm de Tiwari în cea mai bună dispoziție după ce mi-a cerut permisiunea să o sărute pe Béatrice pe obraji. Acest mic chef ne distrase: îmi culcai prietena cu o grămadă de dezmierdări și, promițându-i că mă întorc imediat, ieșii pe punte ca să-mi piară beția. Aerul rece îmi ardea nările, era lună plină și priveam vibrația fosforescentă a siajului care, în ciuda întunericului, lumina marea în urma noastră înainte de a dispărea în noapte. O pânză lăptoasă se scurgea pe pereți și pe bărcile de salvare, un vânticel uscat făcea să trosnească cordajele. Pașii mă purtau cu totul firesc la etajele superioare ale pa-chebotului care adăposteau, în afară de o piscină, închisă iarna,

un mic bar care slujea și de discotecă. Intrai jurându-mi să nu rămân decât câteva minute. Se aflau aici vreo zece masculi și o fată care dansa singură în mijlocul ringului, într-un pantalon de satin negru mulat pe corp. Mă așezai și mă uitai la ea, pătrunzându-mă de spectacolul sânilor săi tari, al coapselor cambrate, al brațelor care băteau spațiul ca o pereche de aripi. Silueta sa care se învârtea, rapiditatea aeriană a gesturilor alcătuiau un desen atașant. Cine putea fi? Nu se uita la nimeni, aluneca pe podele cu ușurința unui voal, prinsă sub cupola de luminozitate care o aspira în sus, când, deodată, încetând să se mai învârtă, părăsi ringul și merse să se așeze la bar. Spre surprinderea mea, crezui că o recunosc pe tânăra înlăcrimată de după-amiază. Mă dusei la ea. Pe cât de fadă și de ridicolă o găsisem după prânz, pe atât de atrăgătoare mi se păru în acea seară. Își lungise pleoapele cu fard, își acoperise pomeții cu carmin, iar dunga foarte dreaptă a nasului, părul său întunecat tras spre spate îi dădeau o ușoară notă orientală.

— Cum vă mai simțiți?

— Ce vă interesează?

— Bine, dar... plângeați la toaletă, nu vă amintiți?

— Ar trebui să găsiți altceva, ca să abordați fetele.

Această brutalitate mă descumpăni; iar când sunt stingherit, orice se poate spune, numai că îmi găsesc replicile nu. Înciudat, mă îndepărtai. Mă strigă înapoi:

— Vino, te-am recunoscut, bineînțeles; dar recunosc pe cine am chef.

În această frază nu auzisem tutuitul: și totuși, în ciuda familiarității ei, vorbea cu un fel de bravadă tristă. Ochii ei prelungi, migdalați, zidiți în spatele tăieturilor lor, mă priveau fără să mă vadă, ca și cum ea lăsa transparentă ideea existenței mele.

— De-a ce vă jucați?

— Mă joc de-a conduce jocul.

Izbucni în răs. Era în același timp burlesc și penibil.

— Dansezi?

— Oh... oh nu, dansez foarte puțin.

Mă simțeam deja atât de stingherit încât aș fi murit de frică să mă arăt cu ea: sunt strălucit uneori când ar fi de-ajuns să fiu mediocru, însă întotdeauna paralizat în locurile unde veselia e obligatorie.

— Nu mă miră, ești țeapăn ca un boy-scout.

Izbucni iar într-un răs ușor, iar ochii trași spre tâmpile îi corectară o clipă severitatea chipului. Mi se înghesuiau în minte mii de banalități, de întrebări convenționale. Vru să afle cum mă cheamă și numele meu păru să o decepționeze. Nu mai știam ce vrea și nu găseam nimic ce să-i replic. Atitudinea mea jalnică era fără doar și poate comică.

— Didier, spune-mi ceva nostim, distrează-mă.

Această cerere mă lăsa buimac. Eram nemulțumit că nu pot continua conversația. Mă simțeam nervos și anxietății mele obișnuite veni să i se adauge noțiunea exasperantă de a nu ști să mă port cu acest gen de femeie. Badinieria se transforma într-o încercare de forță. Mă lăsai în voia acestei încurcături: sunt un timid, iar când soarta îmi este defavorabilă spun Mek-toub¹: aprob ireversibilul, nu vreau să știu că totul se poate răsturna, modifica. Insolența acestei fete, întorsăturile ei bruște mă iritau. Acum se uita în depărtare fără să-i mai pese de mine.

— Te-ai... te-ai îmbufnat, o întrebai, încercând la rândul meu să o tutuiesc, cu vaga speranță de a o drege, poate.

1 În arabă: (așa a fost) scris (*N. t.*).

Dădu din umeri.

Vrând să fac o glumă, una măcar, o mai întrebai subliniind fiecare silabă:

— Ești o-fus-ca-tă?

— Ce-i aia?

— Ofuscată? Asta-nseamnă supărată.

Se sculă.

— Ești prea haios pentru mine, scumpule, am un junghi în coaste de atâta râs.

— Te... te-ntorci sus deja?

— Da. Bună seara. Vă las în seama ghidușei și captivantei dumneavoastră personalități.

Aceste ultime cuvinte mă răniră mai mult decât orice. Nu numai că restabilise pronumele de politețe, adică distanța, dar vorbind de ghidușile și de personalitatea mea, sublinia cu cruzime cât eram de lipsit și de unele, și de cealaltă. Ce imbecil păream! Și totuși „ofuscat“ este un cuvânt din limba franceză și nu e vina mea dacă noile generații folosesc un vocabular restrâns. La treizeci de ani, să mă las derutat de provocările unei adolescente care ar fi putut să-mi fie elevă, când primul venit cu fața încă plină de coșuri ar fi pus-o la locul ei în câteva cuvinte! Deodată, îmi dădui seama că nici măcar nu o întrebam unde se duce, dacă e singură la bord. Nu mai mi-era somn, comandai ceva de băut și lăsați să mai treacă o oră, tot rumegând incidentul. Când mă întorsei spre cabină, cufundat în gândurile mele, am greșit probabil drumul, căci mă pomenii curând în culoarul de la clasa întâi. Aceste lungi coridoare pustii cu luminile pâlpâitoare, tăcerea pe care o rupeau niște lovituri distante de ciocane, umbrele pe care le vedeam defilând pe pereți, toată această noapte peste toată această viață

gata să nască făcură asupra mea o impresie stranie. Deschisei la întâmplare o ușă și dădui peste o pasarelă: frigul era tare și nu vedeai la un pas. Deodată auzii în spatele meu parcă un plânset. Mă întorsei fără să deslușesc nimic în întuneric. Același sunet se făcu auzit din nou: scrutând întunericul crezui că zăresc o formă. O siluetă se afla acolo la pândă. Tresării și mă pregăteam să mă întorc înauntru când o mână puternică mă strânse de braț.

— Dumneata ești Didier?

Solemnitatea acestei întrebări, aceste vorbe șoptite și șuierătoare mă emoționară foarte tare. Și mai presus de orice, forța acelei mâini! Așteptam un agresor: cel care apăru fu un handicapat în scaunul lui pe roțile. Nu-l văzusem niciodată. Cu fața răvășită, cu părul rar, mă fixa cu niște ochi pierduți care în întuneric căpătau o dimensiune aproape înspăimântătoare.

— Dumneata ești Didier, nu-i așa? Ferește-te, ferește-te de ea...

— Despre ce, de cine vorbiți?

Cu greu îmi stăpâneam senzațiile care năvăleau în mine. Aș fi vrut să plec, dar mâna cu gheare de granit mă bloca într-o menghină: ai fi zis că acest trup se răzbunase pe atrofia sa dezvoltându-și fără măsură extremitățile. De-a lungul încheieturilor mâinilor, prin rețeaua reliefată a venelor, curgea o forță ce părea să poată zdrobi tot ceea ce îi opunea rezistență. Infirmul își apropiase de mine tristul său facies gălbejit. Începu să vorbească cu o voce țipătoare:

— De ea, de Rebecca bine-nțeleș, tânăra cu care ai discutat adineauri. Nu te lăsa mistuit de focul pe care-l aprinde: seamănă capcane peste tot pe unde trece. Uită-te ce-a făcut din mine: câțiva ani au fost de-ajuns pentru acest rezultat.

Și, dând la o parte un pled de lână care-i acoperea genunchii, îmi arată cele două picioare moarte care-i atârnau.

— Dar... de unde știți că am văzut-o, de unde îmi știți numele?

— Tocmai mi-a povestit întvederea voastră și mi te-a descris. Te-am identificat imediat.

— Ce vrei de la mine, la urma urmei, dați-mi drumul, e ridicol...

— Mult mai puțin decât crezi. Ai remarcat, domnule, că femeile îi doresc mai ales pe bărbații bine, însoțiți? O persoană frumoasă lângă ei le dă îndată o valoare incomparabilă, chiar dacă sunt urâți sau dizgrațioși. E ceea ce a simțit Rebecca văzându-te cu prietena dumitale.

— Cine sunteți pentru ea, îmi spuneți sau nu?

— Iartă-mi impolitețea. Să mă prezint: mă cheamă Franz și sunt soțul ei.

Îmi dădu drumul la braț ca să-mi strângă mâna cu o efuziune ce mi se păru deplasată. Mă treceau fiori: ceața și noaptea mă înghețau până la os, iar acest dialog în întuneric mi se părea culmea absurdității.

— Ți-e frig, nu-i așa? Să intrăm.

Făcu să-i pivoteze scaunul mecanic pe care-l acționa cu mâna și împinse o ușă de pe palier. Îl urmași mașinal. Odată ajunși în culoar, reluă:

— Didier, îmi dai voie să-ți spun pe nume? Didier (marcă un moment de ezitare), ce crezi despre soția mea?

Tresării.

— O găsesc... o găsesc foarte seducătoare.

— Nu-i așa ? Și ce bine e făcută!

— Sigur că da.

— Ah, șmechere! Îți place, te-ai zgâit la ea cu niște ochi la-comi.

— Da de unde...

— Hai, fără falsă rușine, m-ai vexa. De altfel, sunt sigur că te intrigăm. Da, da, simt eu. Știi cine este Rebecca, nu știi însă tot ce e ea. Ți-ar plăcea să cunoști mai multe în legătură cu ea?

Nu știi cum de ridicolul acestei propuneri nu mi-a sărit în ochi pe loc. Trebuie să fi fost paralizat de ora târzie. Mai întâi declinai propunerea, căci încep întotdeauna prin a spune nu, argumentând că treburile lor particulare nu mă privesc. Refuzul meu trebuie că n-a fost prea convingător.

— Ai un fel atât de gentil de a spune nu, în timp ce privirea dumitale spune da! Vezi dumneata, abia te cunosc și totuși cele mai mici particularități ale persoanei dumitale mi-l revelează pe confidentul pe care îl aștept de ani de zile. Și pe urmă, eu am un principiu în viață: trebuie să n-ai încredere în femeile care te iubesc, căci tot ele îți sunt cei mai mari dușmani. De aceea nu mă destăinuiesc total decât necunoscuților. Atenția pe care mi-o arăți este spre onoarea dumitale, căci îmi dau seama de puținele șanse de a te mișca pe care le are o aventură care nu te privește... doar dacă nu cumva te privește deja?

— Nu văd în ce fel.

— Nu știu, o intuiție. Atunci, accepți?

Emisei câteva obiecții, apoi, fără să opinez cu adevărat, consimții lipsit de entuziasm. De ce n-aș mărturisi-o, latura românească a situației îmi flata creierul de profesor umplut cu o grămadă de fleacuri literare. Îl urmai, așadar, pe Franz în cabina sa, o încăpere de dimensiuni mijlocii, tapisată cu șipcă de lemn și găurită de două hublouri. Deși era la clasa întâi, nimic de aici nu-mi putea lua ochii. La lumină, chipul infirmului

semăna cu o oglindă plumburie în care odinioară se reflecta-se poate bucuria de-a trăi, dar pe care iremediabil o acoperise o albeață. Ochii lui de un albastru-pal erau două băltoace reci și amare.

— Deceționat, nu-i așa? Chiar și clasa întâi seamănă cu un drugstore! Un decor ca la Galeries Lafayette și în chip de bună societate nordici grași și muncitori imigrați. Bun, ne-am lamentat destul! Vrei puțin ceai? E Darjeeling.

Darjeeling: orașul în care visam să ne ducem, Béatrice și cu mine. Nu era oare o coincidență în asta? Infirmul scoase dintr-o valiză un fierbător electric pe care-l umplu cu apă și îl băgă în priză. Mă așezai pe pat. Ochii lui mobili și strălucitori treceau cu vioiciune de la un obiect la altul. Privirea sfredelitoare a unui bărbat a cărui soție încercase să mă seducă cu puțin timp în urmă îmi cauza totuși o oarecare indispoziție. Ca să mă liniștească parcă, îmi spuse:

— Trăiesc singur aici, Rebecca are propria ei cabină trei uși mai încolo: așa e convenția.

Atunci începu confesiunea redată mai sus, o întrerupse ca să servească un ceai fierbinte și foarte îndulcit. După primele înghițituri, continuă astfel:

Așteptai trei seri la rând în stația autobuzului 96 de la intersecția de la Odéon, la aceeași oră. În zadar. Neresemnându-mă, mă hotărâi să iau cartierul stradă cu stradă, cu toată ardoarea unui câine de vânătoare. Tot ce avusesem înainte nu mai conta, conta numai această femeie pe care n-o aveam. Unica mea speranță era ca ea să lucreze sau să locuiască în perimetrul Odéonului, în care eu însumi locuiam pe atunci. Aveam tot timpul, îmi terminam niște studii de medicină în domeniul parazitologiei și tocmai îmi dădusem ultimele examene cu succes. Luai la

rând magazinele, cursurile de dans, de yoga, de ceramică, școlile și liceele la ora de ieșire, cafenelele, cele mai probabile locuri ale prezenței feminine. Trecură două săptămâni și aproape că renunțasem. Între timp, făcusem cunoștință cu o coafeză la intersecția de la Buci, o iapă înaltă, roșcată, decolorată care-mi plăcea doar în chip mediocru, dar care-mi popula singurătatea, o pară de sete care va asigura un interim așteptând să găsesc ceva mai bun. Uneori, seara, veneam s-o iau — rămânea până la închidere — dar nu-i zărisem colegile de lucru.

Într-o zi în care sosisem mai devreme și făceam câțiva pași pe trotuar, crezui că o văd ieșind din salonul de coafură pe pasagera din autobuz. Mai întâi mă frecai la ochi, crezând că sunt jucăria imaginației. Dar nu, ea era! Era fericită să mă revadă, îmi lansă numele ei, Rebecca, îmi spuse că lucrează aici și îmi sugeră să o sun a doua zi. Îmi înțelege bucuria: o căutasem pe această fată peste tot, în afară de locul în care puteam s-o găsesc; exultam și cu greu îi ascunsei roșcatei încântarea pe care o luă drept o manifestare de atașament față de ea.

Așteptai cu anxietate răsăritul soarelui și, încă de la primele ore ale dimineții, o sunai pe tandra, pe adorabila Rebecca. De patru ori telefonai în zadar: nu sosise sau ieșise. La al cincilea apel, o găsesc în sfârșit și convenim asupra unei întâlniri seara, la ora 8. La 8 fix sosește, eu fiind sosit de 10 minute deja; e la fel de frumoasă și de emoționantă ca prima dată; schimbăm câteva banalități, încerc să reînsuflesc incidentul din autobuz, inima îmi bate să-mi spargă pieptul. Vom merge mai întâi la cinema și apoi la restaurant? Când deodată debarcă, aterizează impozanta roșcată care se preface, șireata, că e mirată și cere autorizația să se așeze. Înțeleg prea târziu că am căzut într-o capcană și că s-au înțeles pe socoteala mea ca să mă pedepsească

pentru că alerg după doi iepuri deodată. Mai întâi mă clatin sub zeflemelile lor, apoi, încolțit, încerc o ieșire. Ghicesc că sunt rivali în secret, că sub aparența unei pseudocomplicități se urăsc, și joc tare pe această dezbinare, montându-le fără încetare, prin mici tușe, pe una împotriva celeilalte. Stratagema îmi reuși și, curând, împreună cu Rebecca moartă de râs, fac front împotriva nepoftitei. Dar aparențele trebuie salvate. Le invit să cinăm într-un restaurant american din cartierul Halelor: trebuie să-i fac conversație fiecăreia, dar pe furiș nu mă adresez decât uneia singure, zbatându-mă cu problema atroce de a mă descotorosi de cea stânjenitoare. Înmulțesc glumele, bătându-mi joc pe ascuns de iapa înaltă care râde în hohote din conveniență la fiecare săgeată pe care i-o trimit. Simțind partida pierdută, mă ceartă că proferez prostii, dar continui și mai și pentru ca s-o scandalizez, încântat să aud răsunându-i nechezatul, ciocnindu-i-se dinții mari, pocnindu-i limba ca o lovitură de bici pe crupa unui cal de povară.

Miezul nopții ne prinse umblând pe străzile din cartierul Marais, sunând la porți, jucându-ne de-a v-ați ascunselea pe după lăzile de gunoi. În sfârșit, extenuanta vițică, obosită de a se crampona, manifestă dorința de a se culca: o aplaud pentru asta, dar mă tem ca Rebecca să nu o șteargă și ea. După sărutările de rigoare, gloaba noastră ia un taxi; Rebecca traversează strada ca să ia altul în sens invers. Dar abia a dat colțul cerberul nostru că ea și traversează înapoi râzând, mă apucă de braț și-mi propune să continuăm să ne plimbăm.

Fu una din cele mai frumoase nopți din viața mea. Știi îndată că această fată va conta mai mult decât o simplă aventură. Era atât de plină de farmec, de copilărie, de spirit, încât te întrebai, potrivit formulei consacrate, cum de-ai putut să iubești pe cineva înaintea ei. Toate cele anterioare păreau niște schițe ale

acesteia care va fi apoteoza lor. Pe vremea aceea, ieșeam dintr-o legătură de doi ani pe care o ghilotinaseră plictiseala și rutina. Regăseam întinerirea care este legată de începuturi. Fără s-o cunosc, iubeam deja în Rebecca iubirea pe care urma să mi-o inspire. Puteam oare să pretind că voi găsi drumul spre inima ei? Încă de la început, fu pentru mine una din acele ființe esențiale care te duc spre limite, pe când celelalte, ghicim noi, nu ne vor scoate din noi niciodată. Avea un aer nebunesc și mângâietor, gata de orice ca să-mi placă, strălucea cu un fel de a se lăsa în voia mea care în același timp o făcea de neatins și care mă răscolea. Această distanță subtilă, căreia îi atribuiam țeluri extravagante, avea darul să mă captiveze neliniștindu-mă. Ce importantă, o făceam să râdă, născocind vorbe de duh, celebrând opulența celor mai anodine fapte, scoțând din banalitate o facultate de reînnoire infinită. Adevăratele întâlniri ne aruncă în afara noastră, ne pun în stare de transă, de creație permanentă. O amuzam și o uimeam pentru că mă amuzam, și mă uimeam pe mine însumi.

Seara a fost numai gânguriri, galanterii, îmbrățișări, genuflexiuni, dulcegării, voluptăți insignifiante. De la Rebecca aflai că are optsprezece ani, cu zece ani mai puțin decât mine. Evreică arabă, originară din Africa de Nord, venea dintr-un mediu modest — tatăl ei ținea o băcănie la Belleville —, pe când eu, cu o ascendență germanică îndepărtată, mă trăgeam dintr-o familie din burghezia mijlocie. Vei vedea la timpul potrivit, dacă îmi faci onoarea să mă ascuți până atunci, importanța acestor detalii. Rebecca avea drept experiență cele câteva zeci de bărbați pe care-i luase amanți — viața sa amoroasă începuse la vârsta la care eu îmi abandonam ultimele animale de pluș —, două sau trei șederi în Orientul Mijlociu și în Israel, și acel aliaj deconcertant de

maturitate sexuală și de idealism copilăresc care constituie bagajul metafizic al adolescenților de azi. Se fălea cu cuceririle ei dintr-o provocare naivă care ținea atât de sfidare cât și de scuză, parcă pentru a-mi spune: iartă-mă, nu te cunoșteam încă.

Dintru început legătura noastră se plasă sub auspicii bufone: umorul este plăcerea pe care și-o acordă cele două sexe convenind să uite o clipă ceea ce le separă. Gusta tot atât ca și mine lapsusurile infantile, frazele lungite, anagramele, calambururile, bancurile piperate, cunoștea toate poezioarele și cântecele de copii, știa să imite majoritatea personajelor din benzile desenate, îndeosebi pe Titi și Gros Minet, pe care-i reda la perfecție. Mă minunam de prospețimea puștească pe care o puneă în vorbele sale și găseam în ea o diversitate generoasă, o ardoare pentru viață care mă emoționau foarte adânc. Nu-mi mai rămânea nimic, nici măcar experiența pe care vârsta mea superioară vârstei sale îmi îngăduise s-o dobândesc. Și, deși cu două luni mai devreme îi mai spuneam „te iubesc“ unei alte fete care îmi inspirase sentimente identice, mi se părea că stătusem ani de zile fără să iubesc. Găsisem o ființă care prin tușe succesive răspundea așteptării mele depășind-o și ale cărei afinități și diferențe făceau din ea simultan o parte din mine însumi și o parte exterioară. Ți-am spus că în ochii mei Rebecca era frumoasă: mai puțin prin armonia, cât prin puritatea trăsăturilor sale care îi aureolau chipul cu o dimensiune de prezență strălucită.

Zorii primei nopți ne aflară așezați pe o bancă din scuarul Archevêché, în spatele catedralei Notre-Dame, în tovărășia numeroșilor homosexuali care vin aici de mulți ani să aducă prinos Sodomiei. Îmi plăcea proximitatea acestor trupuri industriose în spatele templului credinței: dădeau iubirii noastre un mic parfum de clandestinitate atât de rară azi. O legătură care debutează

astfel lângă aceste ființe de la marginea societății, într-un decor de spasme fremătătoare, nu putea fi decât marginală și romanescă. Umbra caldă încă părea plină de sărutări. Toți acești oameni împerecheați răspândeau în jurul lor o febră însuflețită de aceeași ardoare.

Fermecător spectacol Parisul văzut dinspre această grădină la primele luciri ale unei zile de vară! Soarele stătea să apară: o lumină foarte albă făcea să se reliefeze în mod viu toate planurile malurilor Senei, acoperite în acest loc cu o haină de iederă. Orașul începea să se miște, răsuna deja de huruitul primelor metro-uri. Acela fu momentul în care Rebecca, îmi amintesc, îmi ceru să-i încălzesc picioarele; de la gambă urcai până la gură, potrivit acelei bune-cuviințe care îți cere să onorezi susul pentru a avea cheia josului. Dar râdeam atât de tare încât dinții noștri mai întâi, mai apoi nasurile se izbiră multă vreme mai înainte ca prima noastră sărutare să cunoască forma sa adultă și canonică.

— Ascultă, îi spusei după ce gurile noastre se dezlipiră, trebuie să mă duc să văd un medic. Mi se întâmplă un lucru straniu.

Luându-i mâna, o făcui să atingă erecția pe care contactul nostru o provocase în mine. Mica ridicătură o flată, dar nu-i provocă vreo emoție deosebită. De fapt, nu prea eram grăbiți să sfârșim. Nu aveam nevoie de grosolanele dovezi carnale pe care ard de nerăbdare să și le dea un bărbat și o femeie de îndată ce intră în relație. Alături de focul de artificii care-l precedase, actul amoros, în seara aceea, ne părea superfluu sau cel puțin fără urgență. Planam într-o năucă seducție care se îmbăta cu ea însăși, era uimită de isprăvile sale, își bătea joc de rezultat. Și apoi, să și-o mărturisesc, Rebecca făcea parte dintre acele ființe atât de frumoase încât nu și le închipui sexuate ca celelalte. Atât de departe de specia umană curentă prin siluetă și prin trăsături,

presupuneam că e la fel de diferită în intimitatea sa. Minte mea înflăcărată îi atribuia cine știe ce organ nemaipomenit, o incongruitate minunată la fel de derutantă ca frumosul său chip. Și dacă, îmi spuneam, n-are sex în josul pântecului? Natura trebuie să fi plăsmuit pentru ea o soluție nouă!

Și doar spre dimineață, către ora 8, după o noapte de rătăcire, intră acasă la mine. Știi că, dezbrăcându-se, bărbații și femeile își pierd deseori grația de care au dat dovadă îmbrăcați: nuditatea este un veșmânt prost croit în care înoată încurcați. Rebecca scăpa acestei coruperi. Îmbrăcată, avea deja aerul că e goală, atât de mult îi ieșeau în relief formele cu o exuberantă afirmare, în timp ce goală indecența sa o proteja, precum un mușchi perfect neted; se mulțumea să schimbe un artificiu cu un altul, jucându-se cu pielea sa precum cu o draperie, cu o parură în care se înfășura. Reabilita ostentația, întreținea o mare alură în jurul farmecelor sale, întărind culoarea celei mai neînsemnate cârpe cu care se împopoțona, iar prestața sa mă intimidă atât încât mai multe zile nici n-am văzut-o bine, nici n-am cunoscut-o.

Trebui, așadar, câtva timp înainte ca raporturile noastre trupești să fie la înălțimea vieții tumultuoase și variate pe care o cunoșteam împreună. Îmi plăcuse imediat corpul opulent care nu culmina la brâu, ci se sfârâma în minuni distincte precum tot atâtea centre de atracție. De la coafură la degetele de la picioare, păstra ondulația precisă a volumelor care îi umflau sânii ridicăți: cele două coloane ale picioarelor sale se smulgeau din pământ într-un singur jet, deschizându-se asupra unui spațiu care nu mai sfârșea să se desfășoare până la masa craniului, fină și mititică. Îi veneram mai ales abundența la vremea când parcă năpârlea: atunci formele i se umflau și roșea de această

exuberanță; sâni se apucau să trăiască propria lor viață, căpătau un aspect animalic, fremătător, se acopereau cu vinișoare care îi albăstreau ca pe niște valuri. Își ridicau marile corole în mijlocul torsului, asemenea unor corturi de nomazi, iar acest piept majuscul, hiperbolic pe un corp de adolescentă mă băga în extaz: se găseau în ea două vârste, sărutam un copil pe gură, o femeie pe sfârcurile sânilor, mama și fiica se întâlneau într-o singură persoană. Și o respiram ca pe un luxos magazin de mătăsuri care împrăștia parfumuri bogate și tari, până și transpirația care-i lichefia subsuorile, umoare înțepătoare și sărată după care mă dădeam în vânt într-atât încât adormeam deseori în acest rug aprins.

Poseda și alte comori mai intime, dar la fel de surprinzătoare. De exemplu, dacă o priveam neatent, găseam că are, iartă-mi amănuntul, fanta discretă, timidă ca și cum ar fi vrut să-i ascundă impudoaarea disimulând-o în cutele pântecelui. Dar încă de la primele mângâieri, acest mic animal se întindea, dădea la o parte leagănul de ierburi în care dormea, își înălța capul, devenea o floare lacomă, o gură de copil mic mâncăcios care îmi suga degetul. Adoram să zgândăresc cu limba boticul clitorisului, să-l excit și apoi să-l las, umed și lucitor, în seama iritării lui, rățușcă bălăcindu-se într-un val de carne roz. Îmi plăcea să-mi netezesc obrajii de lenjeria prețioasă a pântecelui ei, să-mi cufund nasul în cutele lui onctuoase, uneori încordate, alteori destinse ca niște pânze de proră de către vânt, să boțesc cu degetul imensa draperie cuprinsă de înfiorări și de suspine. Alteori aș fi vrut să mă așez, cu picioarele atârânănd, pe marginea acestui orificiu și să observ minut cu minut evoluția madreporului gigant, să înregistreț fiecare palpitație, fiecare respirație a petalelor sale inunodate de un nectar irezistibil.

O aversiune naturală pentru confidențele licențioase făcu să nu-mi pot reprima o întoarcere a stomacului pe dos pe care Franz o observă.

— N-o fă pe rușinosul, nu insist asupra acestor detalii fermecătoare — dar poate că n-ai iubit niciodată îndeajuns ca să mergi până la detalii —, nu insist decât ca să-ți arăt cât de mult o acceptam atunci pe Rebecca printr-o elecțiune masivă și indiviză.

O găseam pur și simplu adorabilă, oricât de naivă ți-ar putea părea profesiunea mea de credință. Acest entuziasm care avea să mă conducă mai târziu la anumite excese nu rămânea pentru moment decât la stadiul de exaltare drăgălașă și mă împingea doar la omagiile tandre și înflăcărâte pe care și le aduc în fiecare zi toți amanții din lume. Foarte repede Rebecca jucă în folosul ei cu această fascinație, înțelegând că era în mine o aplecare spre idolatrie care nu cerea decât să fie cultivată. Aveam zece ani mai mult decât ea, dar căutam un stăpân care să mă poată subjuga.

În societățile noastre, nuditatea femeii este măsura tuturor lucrurilor: recompensa și visul fiecăruia de la naștere până la moarte. Am exaltat pentru dumneata silueta Rebeccăi, i-am lăudat proporțiile admirabile, pânțele ei răscolitor, dar n-am spus încă nimic despre ceea ce într-adevăr mă uluia la ea: fesele ei, cele mai frumoase ce mi-a fost dat să văd vreodată. Era un bloc tare, un giuvaer perfect închis pe lângă care îmi pledam cauza cu succese variate, un dos rotund, dolofan, foarte gras care țâșnea ca o bombă fără ca această rotunjime să-i strice cu ceva farmecul. Aș vrea să am elocința unui poet ca să redau acest duplicat de minuni, această pilotă sublimă așezată la mijlocul corpului, și desenând o crăpătură atât de adâncă încât ai fi putut să strecuri în ea o

scrisoare. Nu văzusem nimic atât de viu, de expresiv. Aceste două perne de dragoste îmi ofereau contrastul enigmatic al enormității lor străpunsă de un minuscul puț de santal: ca și cum cel mic era substanța celui mare. Axa coapselor, partea de sus a gambelor, rotunjimea crupei constituiau un ansamblu surprinzător, o pură bucată de linii de care metresa mea era excesiv de mândră și pe care nu scăpa nicio ocazie să o pună în valoare, să o afișeze, să o dezgolească chiar în public pentru a nu lipsi pe nimeni de acest răpitor spectacol. Am fese prea frumoase, spunea ea, ca să mă așez pe ele, merită să fie expuse într-un muzeu, în vârful unei coloane.

Găseam în aceste două sfere o bonomie surâzătoare care mă înduioșa. Cea mai mică încrețire a acestui balon tăiat în două îmi era subiect de admirație: văzându-l nu puteai decât să te extaziezi, să-l săruți, și iar să te extaziezi, să-l gâdili, să-l mănânci. Mai versat în știința tricotatului, aș fi împletit pentru această promițătoare umflătură scutece, bavețele, brasiere de dantelă, mici acoperitoare din satin și mătase, aș fi înfășat-o în panglici și broderii ca pe un prunc regal, tăind un tipar diferit pentru fiecare emisferă, rezervând un găitan de aur și de argint pentru brazda din mijloc. Niciuna din sărutările mele nu constituia un omagiu suficient pentru albeața emoționată a pielii. Armonia dintre aceste fragmente și restul mă uimea mai mult decât orice: corpul era o sumă de mici splendori, și te minunai să găsești în ansamblul lor desăvârșirea fiecărui detaliu. Meditam ca un filozof asupra acestor două globuri, cu ochii pierduți în curbele lor: câte milioane de ani i-au trebuit oare speciei înainte de a ajunge la această perfecțiune a conturului și a proporțiilor?

Ciudat era că fesele metresei mele nici nu se topeau, nici nu se deformau: fie că le lăsa într-un pat, fie că le lăsa pe un scaun, le

regăsea ca-nainte, consistente, tari, ștremgare; două adevărate mic-burgheze confortabile, nebunaticе și bucălate, malițioase domnișoare de companie, zeițe binevoitoare și durdulii, santinele ale sanctuarului, prețioase pernițe, Sesam al unei peșteri a lui Ali Baba cu patruzeci de miroșuri; blânde și duioase fete băiețoașe, înalte glorii, joase abundențe răspunzându-le gemenelor lor din față, frumoase coci, frumoase prore, frumoase scoici, caroserii indeformabile, una la dreapta și alta la stânga, fără nicio inversare niciodată, fructe mereu proaspete, consumabile atât vara cât și iarna, căci perfecțiunea merge întotdeauna în doi. Dar emana mai ales din acest fund un fel de bună dispoziție, o amenitate față de ființe și de lucruri care te invita la înțelegeri idilice. Erau doi îngerași râzând în hohote și care își băteau joc de tine, te provocau; cele mai vrăjmașe popoare s-ar fi reconciliat ușor sub auspiciile lor surâzătoare, căci făceau dreptate cu atât mai multă echitate cu cât natura îi plasase de o parte și de alta a șanțului median. Iar când fața se încrunta, mă întorceam spre fundament, sigur că aici primesc prietenie și alinare. Dacă mi-era foame sau sete, dacă sufeream de vreo supărare sau de vreo durere, îmi era de ajuns să le evoc căldura luminoasă, să mă cuibăresc lângă ei ca să mă simt restabilit. De altfel, făcui un acord secret cu un brutar din cartier ca să-mi coacă pâini după tiparul din ghips al posteriorului Rebecăi pe care i-l dădui, și în fiecare zi mâncam popoul amicei mele făcut din pâine cu coajă, cu tărâțe, cu secară, din cozonac și chiar, duminica, din cornuri.

Fesele sunt o imagine a paradisului, un simbol de bogăție, o Cocagne¹ vie: de aici atracția pe care o exercită asupra credincioșilor și a săracilor. Neavând în mine nimic din aceste rotunjimi

1 Cocagne: țară imaginară unde ai de toate din abundență (N. t.).

adorabile, mă închinam în fața celor ale Rebeccăi ca în fața centrului vieții mele. Ele erau soarele, izvorul de la care mă luminau. Pe acest altar afabil, făceam sacrificii mai mult decât trebuia, neîncetând să-l botez cu toate numele, spunându-i Bunul Păstor, Imperiul de Mijloc, Sferele Celeste, Ingenuiele, Fantastele, Sculpturalele, Nevestele Dragostei, Meteorii, Brazda Roditoare, Baloanele de Mătase, Para cu Parfumuri sau Stan și Bran, Surorile Marx, Tom și Jerry, Bonny and Clyde și chiar 39/40 pentru că făceau să-mi crească temperatura și pentru că, precum cele două blocuri din ultimul război, mă puneau în stare de revoluție. Rebecca îmi acordase titlu bucolic de cioban al anusului, de păstor al clitorisului, de paznic al Ierusalimului său ceresc. Astfel, mângâind acest fund siderant, îmi spuneam rugăciunea de seară și de dimineață cu ardoarea unui fanatic, iar din impozanta sa maiestatea făcui un zeu al cărui habotnic mă instituii. Și nu-mi mai închipuiam să trăiesc departe de groasele sale ziduri, fără ca să fiu încălzit în fiecare clipă de radiația lor difuză.

În fața iubitei mele eram deci o modestie maladivă, mă consideram drept un sex dizgrațios. „Îi plâng pe bărbați, spunea Rebecca, sunt virgini de aceste nenorociri îmbătătoare: maternitatea și juisarea. Nu văd cum vor putea învinge acest handicap.“ Ce este un orgasm? Un fel ca atâtea altele în care corpul nostru răspunde unor emoții externe. Trebuie să credem că trupul masculin nu prea este impresionabil, căci orgasmele mele erau invariabile și sărmane zgâlțâituri a căror amplitudine abia dacă varia de la o dată la alta. Îmi era rușine de hrana mea posomorâtă față de căutarea orgiacă a Rebeccăi și-mi treceam sub tăcere plăcerea atât de repede săturată pentru că era momentul separării trupurilor, al singurătății regăsite. Disprețuiam acele flori albe pe care i le expediam în pânțec, buchet mizerabil care, oferindu-mi

plăcerea, mă priva de obiectul ei. Bucuria Rebeccăi era cea pe care mă străduiam să o onorez, servitor al voluptății amantei constrâns să-i imit fastul, să-i plagiez abandonul, nefiind în stare să-l simt cu adevărat. Și vai, biet plugar pe pământurile ei roz și roditoare, nu mă înălțam niciodată la nivelul delirului ei. Rebecca era, cum se spune, o natură generoasă și bogată, un pom încărcat cu prea multe fructe, aplecându-se sub greutatea poftelor. Bineînțeles, noi suntem cei care atribuim o asemenea valoare în sării femeilor, cei care transpunem în ea neliniștea și slăbiciunile noastre, căci această juisare își trage o parte din infinita sa putere din invizibilitatea sa. Și totuși: Rebecca nu falsifica, nu mă lăsa să ignor nimic din emoțiile ei, țipându-le până la a-mi sparge timpanul în momentul slobozirii. Muzicalmente, erotismul ei era cea mai subtilă parură născocită pentru a mă seduce, o manevră șarlatană care mă aservea prin monodia continuă a vocii ei. Nu mă puteam sustrage acestor armonii plângătoare, erau lungi concerte care mergeau de la introit la Kyrie, șiruri de gângurituri, vocalize amestecându-se cu răsufări mai grave, o broderie de sonorități înnebunitoare ca pentru marea mesă. Această cântăreață a dragostei paroxistice avea în gâtlej o gamă pentru fiecare senzație. Strângeam în brațe o voce nu numai un trup, un târg de sunete care mă înfricoșa și mă excita, și a cărui fanfară impudică îți dădea senzația că ești pe o scenă al cărei public va fi fost constituit din imobil, din vecini și din mine însumi. Rebecca dramatiza cele mai mici îmbrățișări ale noastre cu o tandrețe teatrală care părea și simulată, și trăită. Ca să iubească, avea nevoie de excese și de exagerări, și se arăta mai autentică în artificiu decât într-o sinceritate de comandă care ar fi făcut ca afecțiunea să se lase ca un sufleu. Cât despre ochii ei, în ceasurile de dragoste băteau în verde ca și cum un soare interior exploda în ea și îi

ieșea culoarea pe pupile; criza odată trecută, pleoapele grele băteau încet, descoperind un pic mai mult privirea arzătoare, pierdută care mă înnebunea.

Pe scurt, a nu cunoaște noaptea orbitoare care cade peste femei în timpul înlănțuirii mă făcea să mor de rușine. Dar în timp ce cu acest sentiment deja încercat cu altele mă resemnasem fără greutate, cu Rebecca mă hotărâsem să-i fac față într-un mod inedit. Nu mai voiam să consimt la simplitatea dorinței masculine și îmi promiteam să introduc în ea vreo roțiță de natură să o complice. Precum un catehumen care se pătrunde de o dogmă, îmi repetam: acest corp este perfect, nicio extravaganță nu va fi prea mare pentru a-l omagia, merită să mă distrug pentru el printr-o emoționantă nebunie a cărei dorință sălbatică și religioasă o aveam. Cu ea mă simțeam în zorii unei existențe nervoase și sfâșietoare.

Oh! minunata fraternizare a începuturilor când fiecare cuvânt, fiecare gest curge ca dintr-un izvor, ca o creație continuă! Din căutările și din decepțiile mele succesive era pe cale să se nască o mare, o arzătoare pasiune. Atunci credeam asta, între noi nu era posibil decât ceva nobil, ea-mi va deruta defectele, îmi va eschiva ghearele pe care le scosesem în legăturile mele precedente. Această femeie mă ducea mai sus decât fusesem obișnuit vreodată. Mă leg mai ales de ființele care n-au nevoie de mine și pe care deodată le înlănțui prin cea mai puternică legătură. Sunt gata să dau totul cui nu cere nimic, dar nu vreau să cedez nimic cui așteaptă totul de la celălalt. Mă îndrăgostisem de Rebecca pentru că întâmpinase legătura noastră ca pe un prisos de fericire într-o existență senină și nu ca pe colacul de salvare al unei singurătăți descumpănite.

Feeria primei dăți dură o lună întregă. Ne întorceam acasă către ora trei-patru dimineața, fumam o pipă de hașiș sau tră-

geam pe nas o dâră de heroină când ne permiteau mijloacele să o cumpărăm, apoi plecam iar fără să fi dormit, înainte ca arborii să se fi scuturat de noaptea de pe ei. Umblările noastre se întretăiau la întâmplare cu itinerariile unui întreg popor aventuros care se înveselea pe străzi la adăpostul întunericului. Deseori, escaladam grilele grădinilor publice — mai ales pe cele ale parcului Montsouris, pe vremea aceea smulse în mai multe locuri — și ne alungeam pe frumoasele peluze tunse scurt, învăluite în calda noapte de iulie, împrôșcată de stele. Într-un cadru de roman-foileton sau de comedie polițistă, ne ofeream acest cadou princiar: diamantul negru al Parisului, imensitatea teatrului său fremătător. Gustam complicitatea zorilor de zi, a oboselilor extreme, a situațiilor periculoase, acea tresărire de a fi doar doi contra tuturor, contra obișnuinței imemorale care decupează viața într-o bucată diurnă și o bucată nocturnă: astfel țineam de natura a două lumi distincte, iar amanții care se despărțeau dimineața nu erau cei care se întâlneau cu o seară înainte. Toți zorii, toate momentele când se crapă de ziuă și când orașul se scutură și alungă ultimele urme de somn, noi le-am cunoscut. Aerul era curat și viu ca un pahar de apă și ne impregna cu o rouă care ne amețea cu seva sa. Despre această epocă păstrez amintirea unei extraordinare energii, iar diversele excitante de care ne foloseam ca să ne menținem nu erau nimic pe lângă dinamismul care ne împingea în fiecare zi să ne inventăm relația. Adevăratul nostru drog era noutatea. Degajam deja un dispreț comun pentru tradiție și ne trăiam întâlnirea ca pe o exaltare pe care nu o știrbea încă nicio mohorâre.

Către jumătatea lui august, Rebecca plecă în concediu în Maroc. Începusem să lucrez într-un spital și îmi luam concediu abia în septembrie. Fiecare ignora ce simțea celălalt pentru el, nici

măcar o dată nu fusese formulat vreun „te iubesc“. A-l pronunța ar fi însemnat să închizi această uniune deloc premeditată într-un soi de sentimente prea comune pentru starea care ne ținea sub farmecul ei. Deci cu o mărturisire ascunsă ne despărțirăm într-o seară ploioasă în fața unei stații de taxi. Avui totuși curajul să-i cer un gaj de prietenie. Atunci, fără să ezite, își ridică rochia în plină stradă și cu dibăcie se descotorosi de micul său slip pe care mi-l strecură în mână. „Păstrează-l până mă-ntorc“, fură ultimele sale cuvinte. Eram nefericit, abătut. Despărțirea este o anticipare a rupturii pentru că ne obișnuiește cu ideea că poți trăi fără celălalt.

Miracolul încetase de pe o zi pe alta. Nu mai știam ce să fac cu lungile mele nopți vacante și mă ofeream voluntar aproape în fiecare seară ca să asigur garda la urgențe. În imaginația mea posomorâtă, îmi populam timpul mort din viața de celibatar cu timpul intens din viața Rebeccăi. Atâtea ore pierdute pentru mine cu sarcini monotone nu puteau fi pentru ea decât infinit de bogate. Odată am prins-o la telefon: părea, cum se spune, că se distrează bine. Mimai și eu fericirea, victimă a acelei nemiloase dezinvolturi care-i obligă pe amanții moderni să considere suferința drept o dizgrație și gelozia drept o lipsă de educație. Admiteam cu greu ca absența să se traducă prin simptome diferite la oameni și ceream o aceeași și vizibilă durere pentru toți. Aș fi vrut s-o știu pe Rebecca dramatic de disperată din cauza despărțirii noastre, torturându-se de supărare. Era cu puțință să nu-i lipsesc decât cu intermitențe? După tot ce trăisem amândoi? Îmi venea o oribilă bănuială: și dacă ea trăiește tot în ritmul ăsta? Dacă simțisem drept excepție ceea ce nu era pentru ea decât banalitate? Pasăre de noapte, Rebecca îi luase ochii micului medic muncitor și devreme culcat care eram. Nicio îndoială: fusese o maldonă și

sufeream doar eu. Perspectiva mă îngrozea: blestemam cuplul care, cu mult înainte de a-ți da o siguranță, înfășoară viața în jurul unei singure ființe, și te face dependent de cele mai mici capricii ale acesteia. A iubi înseamnă să-i dau celuiilalt, cu propriul meu consimțământ, o putere infinită asupra mea. Cum de putusem contribui la propria mea servitute?

Mă străduiam să o uit: dar eram și mai neliniștit. De ființa care ne este cea mai dragă ne temem cel mai mult. Iar gelozia este doar o formă a imaginației teroizante care transformă în certitudine cea mai mică bănuială. Toate aceste răni mă învățau ce e sentimentul, știința de care m-aș fi lipsit foarte bine. De-ar putea amănții, odată sfârșită legătura lor, să-și mărturisească cât de mult au suferit unul din cauza celuiilalt din incertitudinea în care i-a ținut pasiunea lor comună, insomniile, minutele dureroase petrecute întrebându-se asupra enigmei celuiilalt! Dar vai, atunci când o fac, mărturisirea nu mai are putere, nu se mai iubesc, prea mulțumiți că s-au descotorosit de o afecțiune care-i hărțuia. Trecu deci vara. Plecai ca și ea în Maroc, dar o lună mai târziu și fără să o fi revăzut. Vizitarea acestui pământ pe care ea tocmai îl părăsise îmi dădu impresia dezagrabilă de a face o anchetă privind purtarea ei. Un cuplu întâlnit din întâmplare și care o cunoscuse accentuă impresia dureroasă, iar semialuziile pe care le făcură despre ea nu făcură decât să-mi sporească tulburarea. Avui câteva aventuri: îmi trebuia acest meterez de trupuri și de nume ca să mă apăr de Rebecca și, la momentul potrivit, să o pot schimba pe propriile ei aventuri. Căci amănții, asemenea națiunilor, iau ostateci pe care-i negociază, din teama de a se regăsi goi unul în fața altuia. Aceste scurte întâlniri îmi potoliră neliniștile și îmi îngăduiră să rezist până la reîntâlnirea noastră.

Aceasta se petrecu mai bine decât credeam. Rebecca nu mă uitase și, în ciuda câtorva infidelități asupra cărora insistă cu cam prea multă complezență după mine, continuam să ocup în inima ei un loc preponderent. Rana primei sfâșieri se închise fără greutate și profitai de această întoarcere ca să-mi potolesc fără măsură setea pe care o aveam de femeia care mă încurcase atât de mult cu absența ei. La cel mai mic pretext, o strângeam de mine, talia, carnea ei mă atrăgeau ca o poruncă. O găseam frumoasă, fermecătoare, impenetrabilă și i-o mărturiseam. Ți-am mai spus: iubisem deja, încercasem eșecul oricărei relații de dragoste; căsătorit timp de doi ani, aveam chiar un copil în vârstă de nouă ani la începutul acestei povești și care, trăind cu măică-sa, mă vizita o dată sau de două ori pe săptămână. Dragostea înseamnă evident două solitudini care se împerechează ca să creeze o neînțelegere. Există însă neînțelegere mai seducătoare? Iar adevărata înțelepciune nu rezidă oare într-o capacitate neîncetată de a te îndrăgosti din nou? Începutul unei legături își imprimă stilul asupra a tot ceea ce va urma: clipă magică asupra căreia vorbele amanșilor vor reveni neostoit pentru a povesti până la tocire dulceața primelor zile. De fapt, primul contact se află de partea speranței, el repune pe linia de plutire visul nebunesc al unei iubiri autentice, definitive. Iată de ce există întâlniri prea frumoase careucid sentimentul, întâlniri banale care emit o judecată prematură asupra josiției relațiilor, altele în sfârșit purtătoare de exigențe cărora amanșii nu li se pot sustrage fără să decadă.

Ne reluarăm viața; dar iarna care sosea, primele ploii ne îngreunară expedițiile nocturne. Ne închiserăm deci la mine acasă (Rebecca trăia cu părinții ei) ca să cunoaștem acea fericire tipică a cuplului care este cea a repetiției șăgalnice, a afecțiunilor

recurente, a grijilor amânate, o fericire de dulceați în borcan și de foc cu lemne în care te încui împotriva rafalelor de afară. Banalitate pe care o gustam amândoi cu atât mai multă inocență cu cât, fiind nou-nouți unul pentru celălalt, o trăiam ca pe o abateră. Eram destul de bogați, de inventivi ca să ne permitem un pic de conjungo¹, să alegem mediocritatea în loc să o suportăm. Simplul fapt de a deschide televizorul, de a găti la foc mic câte o mâncărică era pentru noi un lux. Un anotimp rece și un sentiment în expansiune se coalizau ca să ne aglutineze unul de altul. O vreme-ntreagă de lene și de indolență se desfășură în acest unul-lângă-altul al nostru. Existența comună secreta încredere și liniște. Momente unice care nu se povestesc: căci fericirea are o poveste care nu este povestea obișnuită; ea este confuzia memoriei cu uitarea: amintiri ale unor episoade atât de dense încât sunt șterse de însăși perfecțiunea lor, încremenite într-o estompare veșnică.

Foarte repede, caldă, supla, opulenta Rebecca deveni suma tuturor acelora care o precedaseră în inima mea. Era pentru mine un izvor nesecat de reflecții și de entuziasm. O coroană de lumină o urma peste tot, cerc fermecat la care aveam să-mi ard aripile precum un fluture fascinat de lampa care-l va calcina. Învățai să o cunosc mai bine și o deschideam ca pe un fruct frumos în toate dimensiunile apartenențelor sale. Dacă între noi exista cea mai mare prăpastie culturală posibilă — prăpastie de clasă și de religie —, eram departe de a mă văita de asta. Nu concep altfel dragostea decât ca pe o mezialianță și găsesc că e sinistru să iubești în mediul tău și în religia ta de origine. În loc de a ierarhiza clasele și culturile, de ce să nu le vedem ca pe niște blocuri de diferență pură care se atrag și se resping? La Rebecca îmi plăcea

1 Cuvânt latinesc însemnând „unesec” și desemnând, în glumă, căsătoria (N. t.).

distanța care ne separa și pasarela pe care o lansam pentru a trece dincolo de această distanță. Pentru că, fiică de băcan și coafeză, era înzestrată după mine cu acea calitate aristocratică prin excelență, pe care nicio domnișorică îmbogățită sau cultivată n-o putea atinge: stranietatea. Iar ea-mi spunea în felul metaforic al literaturii andaluze: „Sunt întreaga poezie a fructelor și legumelor, sunt fiica lui Fauchon din Belleville¹, prințesă de Harissa, regină a coriandrului și zeiță de cardamomă, am prospețimea roșiilor, verdele unei lăptuci, aciditatea piperului, pielea mea are dulceața și aroma unui strigoi muscat, saliva mea este mierea pe care o păzesc cu strășnicie albinele, pântecul meu o plajă de nisip fin, iar sexul meu o bucățică de rahat succulent care plânge cu lacrimi de zahăr.“ O, scumpa și duioasa mea, mărturisindu-le cu rușine profesia ei tuturor acelor burghezi de stânga pe care-i frecventam și care își astupau nasul când le strecura la ureche meseria tatălui său! „Franz se golănește, suspinau aceștia, întotdeauna a avut o predilecție pentru coafeze și vânzătoare.“ Dă-mi voie să precizez: prietenii mei și cu mine, toți foști militanți reconvertiți la profesiunile liberale, aparțineam acelei stângi de cașmir care locuiește în centrul Parisului și disprețuiește tot atât de mult poporul pe cât de mult se teme de el dreapta. Eram acei băieți de familie în blugi, tari la marxism, dar pe care tovărășia unui muncitor îi indispucea și care nu-i tolerau pe muncitorii imigrați decât la locul lor, adică în rigolă și în lăzile de gunoi. Formam deci acea confrerie atât de prosperă, atât de influentă azi, a staliniștilor disco: ex-militanți care și-au deplasat sectarismul asupra celor mai futele subiecte și pun în discuțiile despre modă, baururi de noapte sau pieptănături aceeași intransigență ca altădată,

1 Fauchon, băcănie de lux din centrul Parisului, piața Madeleine; Belleville, cartier popular din estul Parisului, arondismentul 20 (N. t.).

când analizau o linie politică. Din scurta noastră pasiune pentru revoluție nu păstraserăm decât gustul de a comanda și a tranșa, dorința tenace de a ne domina interlocutorii și de a le închi-de pliscul. Eram cu atât mai tranșanți cu cât ne știam frivoli, avizi de a ne răscumpăra, prin dogmatism, păcatul nostru de ușurătate. Ani întregi de propagandă socialistă sfârșeau, în narcisismul nostru delirant, prin această compulsiune maniacă de putere și de autoritate. Iar eu o împingeam pe Rebecca să-și ascundă originile familiale, să nu vorbească de meseria ei, încurajându-i contrabanda, prins între două focuri și prea laș ca să-i trădez pe cei din casta mea: cu atât mai mult cu cât ne aflam în acei ani în care disprețul pentru plăcerile populare și pentru majoritățile tăcute devenise tema centrală a stângii oficiale. Și totuși, îmi plăcea profesia ei, îmi plăceau aparența de lux și strălucirea salonului de coafură în care era angajată, uniformele albe, căștile lunguiețe ale uscătoarelor, luminatul excesiv care dădea ansamblului aspectul unei nave cosmice; iar dintr-un gust pentru frivolitate pe care studiile mele de medicină n-o satisfăcuseră, aveam nostalgia fastului modei și al confecțiilor și rătăceam cu Rebecca prin magazinele pentru femei, buticurile specializate, palpând țesăturile cele mai strălucitoare, comparând croielile, cu febra unui novice în pragul inițierii.

Și pe urmă metresa mea mă făcea să râd, iar în câteva luni afecțiunea noastră deveni o mașină de fabricat jocuri de cuvinte, locuțiuni hazlii, bufonerii din care ne făceam o hrană ca și cum am fi fost coalizați ca să sfidăm gramatica și vorbirea adultă. Amploarea sentimentelor noastre, pofta de a le exprima într-un strigăt care să nu ia nimic din limbajul curent ne împingeau să născocim un jargon de onomatopee și de intonații copilărești, o amestecătură ciripitoare care ne era mai prețioasă decât

înlănțuirile noastre pentru că ne îngăduia să intervertim sexele, să anulăm rolurile de bărbat și de femeie. A se iubi înseamnă a aduce fără încetare dicționarul la zi în numele unei aceleiași libertăți de a fi împreună pentru a fi proști cu toată nevinovăția. Nu eram pretențioși, râdeam din nimic, de la mici cuvinte încărcate mai mult de prestigiu și de tandrețe decât de sens: de exemplu, de mult numele de Rebecca dispăruse sub toate numele de alint pe care i le dădeam fără încetare: Doudounette, Biquette, Ninouchinounette, Chouchoute, Bouloute, Poupounette, Pitchoune, Choupette, Caharette (anagrama numelui ei), o întreagă galerie de porecle ridicole care constituiau tot atâtea nuclee dense de intimitate. Nu simțeam ridicolul, numai diminutivele. Sau botezaserăm defectele noastre respective cu cuvinte arabe: Rebecca era domnișoara Inch'Allah din cauza supunerii ei în fața fatalității, doamna Kif-Kif pentru că răspundea întotdeauna „mi-e totuna” și refuza să decidă. Eu, care eram mereu grăbit, eram domnul Fissa și, de asemenea, domnul Chouff pentru că îmi puneam ochii pe fiecare siluetă care trecea. Vorbeam precum copiii mici și cu cât intonația vocilor era mai infantilă, frazele mai alungite, silabele mai intervertite, cuvintele mai supte ca niște bomboane, cu atât mai mult ne apropiam de fericire. Da, aceste drăgălășenii constituiau armura noastră de ne-nvins, universul feeric în care totul este iertat pentru că ne regăsim în el împreună frate și soră siamozi. Și ne reactivam prostiile așa cum sufli în jăratric, țânci gângurind dobitocii, recreându-și, prin simple vorbării, un paradis de copilărie la care nimeni nu avea acces.

Toate-mi plăceau la surioara mea pueril incestuoasă, voiam să cunosc totul și, în mâinile ei, mi se părea că adevăratul lux al dragostei este să trăiesc cu o persoană ale cărei neînțelegeri și pași greșiți vor fi în stare să mă bucure prin calitatea lor. Cum să nu

adori popoarele, continentele care răsunau în ea și până și pe amanții care păstrasera ceva din lumina sa? Iubind-o pe Rebecca mă converteam la o religie nouă. Era, cum ți-am spus, evreică arabă de origine tunisiană. Mă făleam cu alianța strălucită dintre frumusețea și comunitatea sa, și nu mai puteam să o înconjur decât amestecându-mă în tot ceea ce o preocupa, printr-o devoțiune arzătoare față de inteligența poporului său. O iubisem mai întâi pe Rebecca pentru că nu era nici franțuzoaică, nici blondă, nici catolică, nici protestantă, nu putea a apă sfințită cu care fusesem stropit de la naștere până la șaisprezece ani și mai ales nu era una dintre acele prăjini blonde și fade, dintre acele Gretchen, dintre acele Walkirii diafane, acele fetișcane din paie uscate care, copil, mă orbeau cu paloarea lor de grâu spălăcit. Mă sufocam sub blondul nordic, albastrul arian, pieile gălbejite pe care le asimilam naiv cu lipsa de temperament, voiam tonalități calde și închise la culoare, tonuri mate, aspiram la metisaj după infama puritate germanică a familiei mele. Și avui imediat față de prietena mea atracția unui om din nord pentru mirajele sudului. Lângă ea, cel puțin, nu simțeam dând târcoale hoitul cristic tolănit pe spânzurătoarea lui, infanteria în sutană, canaliile iezuitice și romane care mă educaseră. Și pe urmă mă simțeam prea strâmtorat în Franța, înțepenit între o absență de istorie și lipsa unui proiect, penalizat de apatia unui popor prea bătrân și mediocritatea unei politici lipsite de grandoare. Ca acele peisaje din Renaștere care, privite sub un anumit unghi, revelă un cap de om, contemplând chipul Rebeccai, vedem de-a-ndoaselea apărând o întreagă societate, o succesiune de tablouri mediteraneene, un întreg miraj de nisip și de soare. Iudaismul ei mă fascina: n-avea decât optsprezece ani, dar cinci mii de ani de istorie în spatele ei: sub spețele finite ale unei ființe și ale unui corp, eram

solicitat să integrez o memorie infinită. Iar dacă avusesem mai multe femei unice înaintea ei, această femeie unică va fi ultima, căci era mai multe. Lasă-mă să frunzăresc o clipă insipidul album de familie: la originea filosemitismului meu, nu trebuie să subestimez plăcerea de a o rupe cu tradiția: acasă la noi, evreul era țăpul ispășitor, țința constantă a resentimentului parental; nicio masă, nicio reuniune de familie la care să nu aud din gura paternă sau maternă imprecății vărsate împotriva „jidanelor, asasinilor lui Hristos, apatrizilor din Sion, plutocraților, iudeobolșevicilor, internaționalei sioniste, lobby-ului american“, așa încât din contradicție mă pasionam pentru poporul căruia îi atribuiam extraordinare calități, judecând după mâniile pe care le provoca la noi în casă. Iudeofobia noastră, înțelesei repede, se întemeia pe adorarea secretă a evreilor care reprezentau ansamblul a tot ceea ce noi, bieți pașiști mărginiți la evangheliile noastre, nu eram în stare să înfăptuim. Atunci mă cuprindea admirația și ajungeam să mă identific cu cei care erau împroșcați în fiecare zi cu torente de dușmănie.

Hazardul îmi ajută curiozitatea: sosind din provincie la Paris, nu-ntâlnii decât ashkenazi și sefarzi, iar curând cei mai mulți dintre prietenii mei, cu câteva excepții, se întâmplară să fie de religie israelită. Tot ce-mi plăcea de aproape sau de departe, tot ce mă intriga, mă atrăgea, mă uimea era legat de poporul ales. Viața, coincidențele mă evreizaseră din cap până-n picioare. Devenind nebun după Rebecca, desăvârșeam transformarea, deturnam generații întregi de antisemiți. Ea-mi sfărâma copilăria, frângea direcția unei existențe predestinate, apropia lumi disperat de îndepărtate de spațiu și de ură.

Fiică a trei mame — vorbea curent araba, ebraica și franceza —, simboliza o diaspora radiantă deschisă pe viu între Asia

și Occident. Nu-i puțin lucru, crede-mă, să te căsătorești cu Africa de Nord și cu Orientul Mijlociu reunite într-o singură persoană, când tu însuși te tragi dintr-o spiță restrânsă. Ashkenază, Rebecca m-ar fi fascinat mai puțin fără îndoială ca fiind încă prea nordică; și întotdeauna accentuam natura sa arabă de care eram copilărește de mândru. Ceea ce-mi aducea această mediteraneană în coșul său de nuntă era mai mult decât un oarecare patrimoniu sau o simplă frumusețe: ea întrupa o emoție istorică, îi reconcilia într-o singură persoană pe Israel, pe Ismael și Europa. Dotată, după mine, cu o constelație psihică preeminentă, combina atracția nomazilor și ușurința cosmopoliților. Între ea și mine nu se aflau numai două clase, ci trei culturi, trei continente care dialogau și-și luau unul altuia locul.

În mod paradoxal, eram în căutarea acestui exotism atât din gustul depeizării, cât și din nevoia de a fi înrădăcinat. Căutam o ființă care să aibă în sfârșit justețea obiceiurilor, eternitatea gesturilor și a cuvintelor. Și pentru că minoritățile au o memorie pe care majoritățile au pierdut-o, veneram în această femeie o identitate puternică, călită de secole de suferință. O interogam fără încetare despre ritualurile cele mai minuțioase ale Sabatului și ale Kippurului, despre interdictele mâncărurilor cușer, o întrebam mereu sensul cutărui sau cutărui cuvânt din arabă, simțind o adevărată jubilație la auzul acestei limbi vorbite de gura ei ca și cum, prin vraja unui sunet, se ridica deodată în fața mea o străină absolută. Astfel legat, printr-o legătură de iubire, de o națiune — fie ea una de apatrizi — puteam să mă închipui, măcar o clipă, membrul ei onorific, gata să înțeleg rădăcinile acestui popor fără rădăcini căruia rătăcitul prin lume sfârșește prin a-i conferi însuși chipul stabilității. Îmi inhămam carcasa goală la coada acestui convoi maiestuos, luam și eu parte la tunica

pestriță pe care o țese emigrația evreiască împrăștiată în cele patru colțuri ale lumii. Franța era patria mea, dar, iubind-o pe Rebecca, făceam legământ de supunere poporului Cărții. Pentru că era leagănul amantei mele, iudaismul deveni patria mea spirituală, creanga mistică a inimii mele. Uneori îmi închipuiam că m-am născut cu un suflet de evreu și că eram adus înapoi la origini de metresa mea; Moise fericit, strângeam prin ea în brațe pământul făgăduit și regăsit.

Îmi amintesc de o seară de armonie excepțională: se dădea la televizor serialul Holocaustul; după filmul la care ne uitaserăm împreună cu fiul meu acasă la mine în seara aceea, cel mic, cu lacrimi în ochi, o luă pe Rebecca de gât și îi spuse: „Din fericire nemții nu ți-au omorât și ție familia, altfel nu te-am fi cunoscut niciodată. Dacă se întorc, o să te ascundem.“ Râzi, dacă vrei, dar mă simțeam emoționat până la lacrimi, mi se părea că atunci legaserăm o alianță veșnică împotriva răului și a demonilor. Dacă avem un copil, o întrebam eu pe Rebecca, o să fie evreu? Bineînțeles că o să-l circumcidem, dar o să-l și botezăm după ritul catolic și poate, de asemenea, o să-l învățăm Coranul. În felul ăsta vom fi pus tot norocul de partea lui.

Un incident survenit într-o cafenea de pe strada Saint-André-des-Arts o să-ți dea măsura stării mele de spirit de atunci. Sprijiniți cu coatele pe bar, Rebecca și cu mine ne sărutam când un tânăr vagabond care se uita la noi ne trată cu voce tare de „jidani împuțiți“. În mod curios, insulta îmi făcu o bucurie perversă: prin miracolul unui cuvânt, mă întrona în rândurile fiilor lui Abraham, mă spăla de păcatul de a mă fi născut creștin! Mă îndreptai spre insultător, acesta își închipui că aveam să-l pălmuiesc, dar îl sărutai. Crezuse că m-a scuipat în față: îmi redăduse inocența.

Uneori, noaptea, presăram străzile din jurul locuinței mele cu inscripții: „Trăiască evreii“ sau mergeam să depunem buchete de flori la ușile sinagogilor, la picioarele Memorialului Martiriului evreiesc.

Pentru mine straniețea iubitei se confunda cu straniețea iudaismului: apartenența sa la familia ebraică o transforma pe această femeie deja depărtată într-o ființă ilimitată; mă simțeam exilat lângă această exilată. Chiar părând că mi se supune, păstra o poziție de eminență din care nu puteam s-o dau la o parte. Iar eu îmi simțeam neputința la simpla evocare a lumii fastuoase pe care o țara după ea; cu o singură privire avea acces la imensitate, pe când eu încercam să o reduc la dimensiunile dorinței mele. Mă sufocam sub bogăția ei și turbam că mă aflu în fața ei atât de lipsit de toate.

Această rană care supura mereu și pe care o deschidea în mine, o concretizam amândoi într-un comun atașament pentru muzica arabă. Om Kalsoum, Fairuz, Abdel Halim Hafez, Farid el-Atrache deveniră imnul național al duoului nostru. Ascultam cele mai frumoase pasaje pe care Rebecca mi le traducea ca și cum exprimau stări sufletești fidele poveștii noastre, iar ritmul lor convulsiv fixa momente privilegiate pe care alte armonii n-ar fi știut să le redea. Adoram monotonia pasionată a acestor melopei care prin contrast puneau în valoare claritatea cântului. Aceste cadențe pasionate ne aruncau în transe apropiate de hipnoză, punând în dragostea noastră născândă o tușă nostalgică, aproape funebră. Este paradoxal, știu, că o muzică de tristețe și suferință ne-a sudat unul de celălalt într-atât încât să o alegem drept emblema: oamenii se mângâie cu nefericirea exprimată, lucru ce îi scutește de suferință și îi ferește de nefericirea trăită. Preferința noastră pentru tot ce atesta fragilitatea era încântată îndeosebi

de frisonul flautului derviș: știi că, în tradiția islamică, pământul de stuf a fost primul lucru creat de Dumnezeu. Nu cunosc instrument mai răscolitor prin melancolie. Cântul său, de o extremă puritate, ne cufunda într-un extaz de dincolo de orice bucurie sau nenorocire. Se sufla atunci în propriile noastre oase, trupul nostru evada în lungi tremurături, în înfiorări delicioase din cauza cărora ni se făcea pielea de găină și-mi dădeau lacrimile. Vocile stranii, dureroase ale vedetelor arabe, sfâșiate între disperarea infinită și pasiunea de a trăi, atingeau registre pe care vocile occidentale nu le acoperă. Sorbeam până ne amețeam din acest doliu imaginar pentru a ne consolida primăvara, vrăjiți cu totul de incantațiile răscolitoare. Muzică a despărțirii, a iubirii imposibile, sonoritățile orientale ne curățau de suferință cântând-o. Ele o invocau pe ființa iubită și străpungeau această prezență cu posibila ei pierdere; nu auzeam decât invocarea și uitam pierderea.

Să nu te înșele tabloul: în această idilă cloceau furtuni care nu aveau să întârzie să izbucnească. Virtuțile pe care i le atribuiam Rebeccai datorită dublei sale origini erau prea exterioare ca să o definească pe ea însăși. Orice evreică din Africa de Nord ar fi beneficiat în mintea mea de aceleași calități. Și apoi, ea n-avea decât o apartenență pasională, negândită, la comunitatea sa, ignorând cvasitotalitatea istoriei și textelor acesteia. Exact în clipa în care eu îi exaltam exotismul, cerându-i aproape să i se conformeze, ea n-avea altă intenție decât să-i trădeze statutul, să se asimileze. Nu-și renega iudaismul cât originile nord-africane, temându-se mai presus de orice, într-o Franță intolerantă, să nu fie confundată cu o arabă. Îi laudam o distincție pe care ea voia s-o ascundă, o felicitam că se deosebește când ea nu aspira decât să semene. Pe scurt, exista în ea o nevoie de respectabilitate

legată de statutul său de emigrantă care uneori o făcea mai conformistă decât te-ai fi așteptat din partea unei tinere de vârsta ei.

Rebecca era de asemenea posedată de un ideal de iubire romantică pe care eram departe de a-l împărtăși. Iubind pentru prima oară, tot ce nu era pasiune i se părea a fi dantelărie, absurdități, palavre, preziceri de oameni slabi. Adera fără rezerve la sentimentele ei fără ca vreo umbră de perplexitate să-i frâneze elanurile. Veselă, dinamică, suferind uneori că nu este decât o femeie frumoasă curtată pentru farmecul său, se lansă în aventura noastră cu o aprindere care repudia orice calcule, orice placiditate: pretindea să trăiască intens în cadrul menajului, utopie absurdă după mine. Dar voința de a îmbina intensitatea cu cuplul mă emoționa atât de mult încât sfârșii prin a iubi, mai mult decât Rebecca însăși, pasiunea pe care mi-o purta. Deja deci încolțeau boabele discordiilor noastre.

Un diferend, care atunci mă impresionă foarte mult, aruncă o primă umbră asupra înțelegerii dintre noi. Trecutul meu zgomotos și cu care mă lăudasem o speriasse pe Rebecca, aceasta atribuindu-mi un temperament ușuratic. Eram într-o seară la niște prieteni; închipuindu-și greșit — dar asta n-am știut-o decât mai târziu — că vreau s-o seduc pe stăpâna casei, nu găsi altceva mai bun de făcut decât să aibă un flirt foarte stăruitor, sub ochii mei, cu unul dintre invitați; băuse, era beată, spunea vrute și nevrute și pentru prima dată îmi lansă răutăți în public, iar auditoriul, cu urechile ciulite, se desfăta. Devenea o altă ființă pe care n-o văzusem niciodată, deschidea ușa unor obișnuințe pe care nu i le cunoșteam.

Îl săruta pe filfizon pe gură, chicotea la tot ce spunea el, vărsa un torent de expresii deocheate, bea din toate paharele, se lăsa mângâiată de nemernicul amețit care o zorea să ducă lucrurile

la ultima lor limită. Să o văd cum mimează uitarea de sine cu un altul — scenă care întotdeauna m-a fascinat din nu știu ce cauză obscură, poate fiindcă în dragoste pun trădarea mai presus de orice — să o văd astfel deci îmi înfierbântă nervii și rațiunea; fantasma mea aplauda, gustul meu de scandal exulta, amorul meu propriu se burzuluia. Evident, nu lăsa să se vadă nimic din toate astea, afișând cea mai totală indiferență. Când se sfârși petrecerea, către ora 5 dimineața, și o văzui pe Rebecca, în fața taxiului, sărutându-și cucerirea și comparând vigoarea reacțiilor lui virile cu a mea, nu mă mai gândii decât la răzbunare. Abia sosit acasă, făcurăm dragoste ultima oară și o părăsii a doua zi, rece, foarte decis să n-o mai revăd. Trecură două zile. Mânia care mă susținuse lăsase locul unei anumite descurajări. Pentru nimic în lume n-aș fi făcut eu primul pas, socotindu-mă cel ofensat. Rebecca trimise pe o prietenă ca ambasadoare. Mă arătai intransigent. Mai mult: mă afișai cu o fată întâlnită într-o cafenea din fața salonului ei de coafură, de care domiciliul meu nu era departe, și mă străduii să o sărut lung pe gură în plină stradă. A doua zi, Rebecca mă sună chiar ea. Se scuză pentru scena din seara trecută cu lacrimi în glas. Eram calm, triumfător și îi confirmai hotărârea mea de a nu o mai revedea. După încă o zi, mă sună iar implorându-mă să-i acord o întâlnire. Acceptai din vârful buzelor, prea fericit să o văd umilindu-se în fața mea: în sfârșit, această fată trufașă mușca țărâna. Veni îmbrăcată în negru din cap până-n picioare ca pentru un doliu și-mi explică rațiunile actului său. Mărturisesc că sinceritatea sa, tonul umil al vocii sale mă mișcară; eram chiar încântat că ținea atât de mult la mine. Acel ceva nesigur și fragil care m-ar fi speriat la oricare alta pe ea o înfrumuseța la culme. Dar nu voiam să cedez înainte de a o fi făcut să-și plătească foarte scump afrontul; ce vrei, așa sunt

eu, de îndată ce îmbrățișez, prevăd și clipa în care o să zgârii. Îi povestii deci cu de-amănuntul aventurile mele din vară și îi detaliai unul câte unul defectele sale, atât fizice cât și morale; fiecare cuvânt o făcea să tresară și declanșa un aflux de lacrimi. Cu toate astea, nefiind foarte sigur de poziția mea, dădui dovadă de o cruzime temperată.

După ore de rugăminți și de imprecății în care aproape că îi mărisem greșeala la dimensiunile unei crime, o strânsei lângă mine și o asigurai că am uitat totul. Îmi jură că n-o să mai înceapă niciodată ceea ce fusese rodul unei neînțelegeri mai mult decât al unei voințe deliberate de a-mi face vreun rău. Fapt e că mă speriasse cu reacțiile ei neașteptate: cum să te bazezi pe o ființă atât de imprevizibilă? Înțelesesem cât de mult țineam la ea: până într-atât încât să o iert că mă batjocorise — cel mai grav ultragiu pentru mine care dintre toate simțurile nu-l am decât pe cel al ridicolului. Înțelesesem, de asemenea, cât de mult ținea ea la mine: până-ntr-atât încât să se prosterneze la picioarele mele. Fiecare pusese la încercare rezistența celuilalt, fiecare se inclinase, nu fără a-l face să cedeze pe cel din față sa: bun exemplu de capitulare reciprocă în așteptarea altor lupte; tocmai făcusem un galop de încercare și această primă înfruntare prefigura tot ceea ce s-a întâmplat după aceea.

Ne speriaserăm, trebuia să punem capăt chinurilor noastre, să ne legăm unul de altul prin plasa unui contract reciproc. După această ciocnire, eram gata pentru „te iubesc“. Jurământul fu pronunțat două săptămâni mai târziu în timpul unei plimbări cu bicicleta pe un drum din Provența, unde petreceam câteva zile cu ocazia sărbătorii tuturor sfinților. La mărturisirea mea, Rebecca fu cât pe-acți să cadă de pe bicicletă. Și eu eram foarte emoționat și accelerai, ca și cum viteza putea lua un pic din seriozitatea

revelației; Rebecca mă puse să repet de mai multe ori de teamă că n-a auzit bine. Astfel ireversibilul se comisese: iar acel „te iubesc“, odată mărturisit cu corolarul său imperativ „iubește-mă“, nici că mai poți să te dezici, trebuie să absorbi datoria până la epuizarea ei. Înlăturasem incertitudinea, acum aveam să-i plătim prețul.

Infirmul se opri brusc. Avea ochii înfundați în orbite, obraji palizi de efort.

— Îți fac oroare, nu-i așa?

— Oroare, deloc.

— Ba da, îți arunc în față mărturisirile mele, dumitale onorabilul turist, și îți spun: iată, asta sunt eu.

— Vă asigur că...

— Iartă-mă, sunt epuizat: reînsuflețirea acestui trecut mi-a pus nervii la pământ. Pot oare spera c-o să te întorci mâine?

— Da, poate, de ce nu?

Elocventa furie a invalidului se prelungise foarte mult în noapte și era ora trei dimineața când mă întorsei buimac până la cabina mea, străbătând culoarele pustii. Ușile se succedau la nesfârșit ca în acele imense clinici în care angoasa capătă o strălucire albă. Această confesiune pe cât de melancolică, pe atât de licențioasă mă pusese la-ncercare, aproape că mă șocase: la drept vorbind, prostul gust al acestei istorisiri și al procedurii născocit ca să mă facă s-o ascult ar fi trebuit să mă avertizeze încă de la-nceput. Cedasem numai din deferență pentru acest handicapat. Eram nerăbdător să-i povestesc totul lui Béatrice și să-i cer sfatul, dar dormea. Liniștea cabinei înecată în albul lunii mă însenină. Sâniile tovarășei mele erau două mere coapte în cuptor pe care îmi pusei capul. Mă mai gândii o ultimă

dată la prosteașca depreciere a blondelor pe care o încercase Franz în seara aceea și, cuibărindu-mă în căldura așternutului, adormii, fericit de sănătatea noastră, de tinerețea noastră atât de departe de universul acrit, nesănătos al acestui om.

ZIUA A DOUA:

**PISICA SALVATĂ DIN APĂ.
PERVERȘI RIZIBILI.**

De cum mă trezii, îi împărtășii lui Béatrice evenimentele din cursul nopții. Surâse de întrevederea mea cu Rebecca și mă imploră să nu iau câteva spume verbale drept injurii. Când ajunsei la episodul cu Franz, păru mai interesată.

— Ce ți-a povestit, de fapt?

— Mă face să gust din soția lui prin cuvinte, îmi comunică informații intime despre ea, îmi face exegeza lirică a înlănțuirilor lor.

— Nu ești jenat că un necunoscut își deschide inima în fața ta, că nu te scutește de niciun amănunt din viața sa?

— Aproape că m-a înrolat cu forța ca să-l ascult; vezi, cam în stilul din *Eternul soț*¹. Și apoi n-a încetat să se scuze, să se învinovățească.

— Ca să se ponegrească atâta, trebuie să aibă ceva de ascuns...

— Nu cred în viciile lui; ca să-ți mărturisesc totul, l-am găsit mai degrabă patetic. Nu sunt sigur că o să mă-ntorc să-l ascult.

1 Mic roman de Fiodor Dostoievski, publicat în 1870, pe tema triumphiului erotic, a geloziei, a dragostei și urii ca veșnice antinomii ale sufletului omenesc (*N. t.*).

— De ce nu? E o distracție pentru tine, faci un serviciu unui paralytic și o să poți oricum să-mi repeți și mie ce-ți va fi spus.

Acest târg și mai ales indiferența cu care Béatrice întâmpină ceea ce pentru mine era aproape un incident mă liniștiră. Ce naiv eram ca să mă alarmez de atâta lucru!

Era încă devreme. Ne îndreptam spre pupă, partea cea mai feminină dintr-un vapor pentru că în rotunjimea ei acreditează aproape ideea unui fund. Nicio briză nu încrețea apa, ziua se anunța la fel de frumoasă ca cea dinainte. Balansul navei, țipetele pescărușilor — navigam de-a lungul coastelor și depășisem Neapole în zori —, în fine, huruitul cvasinarcotic al mașinilor mă umpleau de o bucurie irezistibilă. Ce-i mai frumos decât să fugi cu cea pe care o iubești, să unești fantezia noma-dului cu constanța afectivă? Fiecare minut ne apropia de Asia, iar imaginația noastră, pe care nimic n-o refuta încă, putea după voia ei să împodobească acest tărâm îndepărtat cu cele mai strălucitoare culori. Deodată, pe solariu, în mijlocul șez-longurilor, zărirăm un bărbat făcând yoga. Drept ca o tulpină, îmbrăcat cu un colant și cu o cămașă desfăcută, adopta cu o infinită încetineală posturi dificile, asemenea unei flori care ar fi crescut ca prin minune printre interstițiile punții. De îndată ce termină, ne apropiarăm de el. Ne întâmpină fără efuzii. Urcase la Neapole în timpul nopții. De naționalitate italiană, se chema Marcello și vorbea franceza curent. Pretindea că-i place această oră matinală și acest loc ca să-și practice gimnastica: „Este singurul moment în care pot să-mi pun picioarele pe cer.“ Avurăm o scurtă conversație: petrecuse deja doi ani în India unde se ducea și de data aceasta, într-un ashram de lângă Bombay. Tot despre India ne spuse că nu este un punct în spațiu, ci un nivel al conștiinței umane, și ne recomandă să ne

ducem acolo într-un spirit de lipsă și de umilință totală. Consimții cu aviditate, sorbindu-i vorbele ca pe un nectar. Profitai de prilej ca să-i enumăr imediat toate cărțile pe care le citisem despre această țară. Îmi răspunse cu scepticism că nu erau cărțile esențiale și că oricum a citi nu slujește la nimic. Atunci ce-i de făcut? Se sculă și ne spuse:

— Rabindranath Tagore îi cerea lui Dumnezeu să facă din el o trestie pe care să o poată umple cu muzica lui. Să aspirăm la a nu fi decât cel mai bun instrument cu putință în mâinile Lui.

Cu aceste cuvinte enigmatice și aproape deplasate în acest loc profan, ne părăsi. Mă temeam să nu fi spus vreo prostie. Béatrice izbucni în râs:

— Există într-adevăr tot ce vrei pe pachet: un sikh indian care vrea să treacă drept un lord englez, un guru napolitan care o face pe profetul, un hemiplegic care se crede într-un roman rusesc și chiar doi profesori fugari care se iau drept aventurieri!

La prânz, un soare admirabil intra prin peretele de sticlă al sălii de mese, reflectându-se pe albul imaculat al fețelor de masă. Încăperea era liniștită, cu excepția unui grup de studenți greco-turci care se înfruntau în engleză pe chestiunea cipriotă. Tonul lor ridicat te făcea să te temi de o ceartă, dar veni să-i despartă un membru al echipajului. Ne aflam la mijlocul mesei când Franz își făcu intrarea, împins cu căruciorul lui de o Rebeccă deghizată în bonă austeră și rece. Era prima lor apariție în public: disparitatea halucinantă a acestui cuplu avea în șchiopătarea ei ceva șocant, ceva ce te-ngheța și care impunea tăcere tuturor. Paraliticul își plecă privirile într-o atitudine plină de umilință, jenat parcă să-și dezvăluie mizeria condiției. Prăbușit în scaunul său, cu gulerul prea larg al

cămășii absorbindu-i gâtul, părea atât de fragil, de micșorat încât mă simții pătruns de o milă instinctivă și-mi păru rău de condescendența mea cu o seară înainte. Rebecca ne salută cu un ton zeflemitor. Infirmul își întinse mâna spre Béatrice:

— Agreabila ruină care vă vorbește poartă numele de Franz.

— O ruină nu e niciodată agreabilă, i-o tăie Rebecca.

Apoi întorcându-se spre mine:

— Se pare, „domnule Ofuscat“, că v-a prins cu harponul ieri-seară. Vă plâng, căci asta nu e un plocon.

La această reflecție, invalidul tresări ca un copil chemat la un ordin a cărui severitate o știe, dar pe care nu-l condamnă. Era într-adevăr o biată mizerie de om, și totuși, chiar în sânul nenorocirii, păstra în ochi o lucire de răutate. Mi-era rușine că particip ca martor la înjosirea lui, dar nu găseam niciun cuvânt ca să abat discuția.

— L-ați luat pe Didier drept confident, e oficială treaba? întrebă Béatrice.

— Didier a făcut un pact cu mine.

— Și ce-i dați în schimb?

— Îi insuflu stări sufletești, nu e oare de-ajuns?

Rebecca nu a stat cu noi, reținută la o altă masă unde-l recunoscu pe comandantul de bord precum și pe Raj Tiwari. Abia i se îndepărtase soția că Franz își și veni în fire și manifestă o bună dispoziție aproape jovială. Atunci începu un straniu dialog la jumătate de drum între glumă și agresiune, exemplu premonitoriu a ceea ce aveau să devină raporturile noastre în timpul următoarelor patru zile. Infirmul ne explică motivele călătoriei lor la Istanbul: un congres mondial de acupunctură la care veneau cei mai mari specialiști din China populară, și de la care spera o ameliorare a stării lui. Cu Béatrice se ară-

ta de o amabilitate excesivă, laudându-i farmecul și frumusețea, lucru ciudat din moment ce-mi mărturisise cu o seară înainte aversiunea lui pentru blonde. Dar între două complimente nu scăpă nicio ocazie de a-și scoate ghearele ca și cum ar fi vrut să ne pedepsească că a fost umilit în public de soția sa. Însoțea fiecare dulcețerie cu lucruri pline de fiere care îi stricau imediat efectul, jucându-se cu starea sa ca să-și inocenteze vorbele. Vorbea atât de repede, amestecând drăgălășenii și răutăți, încât n-aveam timp să facem o triere, să dăm o replică la cutare sau cutare punct precis. Astfel, ne întreba de pildă:

— Cum v-ați cunoscut?

Béatrice îi răspundea cu toată candoarea fără să se ferească.

— La biblioteca Sorbonei, Didier își pregătea capesul¹, iar eu licența.

— Destul de convențional ca întâlnire, dar, bineînțeles, pentru niște cadre didactice nu poți cere ceva mai original.

Dacă era să-l credem, eram amenințați de cele mai mari nenorociri și mergeam pe marginea prăpastiei. Astfel afirma că:

— Ceva în cuplul vostru, poate o anumită jubilară, proclamă că n-aveți nevoie de nimeni și de nimic.

Afabilă constatare pe care o corectă îndată:

— Orice formă de iubire, oricât de armonioasă ar fi ea, adăpostește o dramă sau o farsă latentă. Iar în omul cel mai cinstit oricând rămâne destulă stofă ca să devină un ticălos. Dar nu vă neliniștiți: aveți aerul unui cuplu foarte cuminte, un pic desuet chiar. Împreună vă stă la fel de bine ca unei cravate negre cu un costum gri. O spun fără răutate, a fi retro e la modă azi.

1 C.A.P.E.S., certificat de aptitudine pedagogică pentru învățământul secundar (N. t.).

Sau ne bombardă cu subînțelesuri despre o pretinsă infidelitate din partea mea:

— Cu o prietenă ca dumneata, acest libertin afurisit (și mă arăta cu capul) n-ar trebui niciodată să se uite la o altă femeie.

— Nu se uită la niciuna și nu se arată libertin decât în brațele mele, replica Béatrice.

Îi aplaudam dezinvoltura, dar Franz nu se dădea niciodată bătut: continua prin mici tușe sau întrebări abil orientate să lanseze săgeți privind viața noastră mărginită, naivitatea proiectelor noastre. Ne spuse apoi că soția lui nu lua masa cu noi pentru că avea un cavaler servant printre ofițerii de la bord.

— Are un succes nebun, se înghesuie bărbații în jurul ei ca muștele. Dar dumneata, Béatrice, cum se face că masculii de pe această navă nu sunt la picioarele dumitale?

Crezui că avea să se scoale, atât de palidă se făcuse.

— Nu știu, răspuse ea până la urmă, fără îndoială că nu-i magnetizez atât de mult ca soția dumneavoastră.

Până la urmă, această avalanșă de înțepături mă irita. Pot fi socotite minore; la urma urmei, în fiecare zi, necunoscuți te provoacă fără nicio noimă vădită. Totuși, eram inexplicabil de vexat de absența Rebeccai de la masa noastră. Mă întrebam de ce ea, și nu Béatrice, devenise răsfățata echipajului. Și de ce Tiwari, atât de atent cu o seară înainte cu prietena mea, o neglija acum pentru soția lui Franz? Aveam oare drept metresă o femeie la care nu se uita nimeni? Nimic nu afla îngăduință în ochii infirmului care distribuia blamuri și *satisfecit-uri* precum un preot care împarte ostia credincioșilor săi. Când termină cu disecatul cuplului nostru se puse să ne atace călătoria:

— Ce idee să pleci în India, la mai mult de zece ani de la marea vogă. Știți că sunteți complet în afara evenimentelor? Călătoria în Orient e un gen condamnat.

— Moda, replicai eu sec, a trecut poate. Dar India persistă, și pentru mine nu și-a pierdut nimic din fascinație.

— Iartă-mi brutalitatea, dragul meu, dar încetează de a mai lua aerul ăsta serafic când evoci Asia; nu ești decât un ageamiu în ale călătoriei, o să te întorci ca toți ceilalți. N-aș vrea să-i fac un duș rece entuziasmului dumitale, dar lasă-mă să-ți povestesc câteva întâmplări. Acum trei ani mă aflam cu Rebecca la Bombay. Ieșisem din Taj Mahal, unul dintre cele mai mari palate ale Indiei, și ne îndreptam spre un muzeu de miniaturi moghole nu departe de el. La o intersecție, zărim o mulțime de gură cască. Să fie vorba oare de un accident, de un fachir, de-un îmblânzitor de șerpi? Ne oprim și noi. În centrul cercului, o femeie poartă în brațe un copil mic care scoate niște țipete stridente. Cerșește. Pe ochii copilului e pusă o fâșie de pânză strâns legată. Copilașul meu bolnav, spune femeia într-o engleză aproximativă și întinde mâna spre noi. Mă prezint drept doctor și întreb de ce boală suferă copilul. Femeia nu răspunde nimic. Insist: sunt medic, lăsați-mă să văd despre ce este vorba, sunt aici ca să vă ajut. Femeia refuză cu îndârjire să-mi încredințeze pe cel mic care urlă și mai tare pradă clară a unor dureri insuportabile. Mulțimea începe s-o insulte pe mamă și atunci îi smulg copilul din brațe și-i scot legătura: pe orbitele lui sunt lipite două libarci mari care cu foarfecele și ghearele lor rod fără încetare micile pleoape însângerate. Furioasă, femeia o ia la fugă și-l abandonează pe bietul copil în brațele mele.

Îmi pusei furculița în farfurie. Franz ne observa, savurând impactul infamei sale istorisiri, mormăind uneori fără a putea

ști dacă era un sughiț sau icnete de răs. Cea dintâi își reveni
Béatrice:

— Cred c-am mai auzit întâmplarea asta. Aveți aerul că adorați clevetirile.

— Da' de unde, protestă Franz, vreau doar să vă deschid ochii. Acest faimos popor hindus de care se spune că e pătruns de spiritualitate este corupt de sus și până jos pe scară socială: de la brahman la paria, de la ministru la cerșetor, toți se întrec în cupiditate; muzica, obsedanta muzică indiană care te însoțește peste tot, știți care e: bacșiș. *Sir, give me bakchich.*

Ne făcu după aceea hatârul altor câtorva istorisiri la fel de ignobile ca prima: această acumulare de sordid ne tăiase pofta de mâncare.

— Vă luați informațiile din lăzile de gunoi, îi spusei eu cu stomacul întors pe dos.

— Ah! ce naivi delicioși sunteți! Trebuie într-adevăr să vii pe o rablă de vapor ca să dai de niște nătăfleți ca voi. Nu-nțeleg, vă aruncați pe Orient ca pe un trup de femeie. Dar ca să căutați ce anume, Dumnezeule mare? Ce-o să faceți în această mare umană de zdrențăroși?

Îmi înghiții saliva și pronunțai cât mai solemn cu putință:

— O să caut în India ceea ce am pierdut noi în Europa: patria Ființei. Plec acolo așa cum te duci spre esențial: din oboseala unei vieți zadarnice și profane...

— De fapt, India ar fi pentru voi spațiul sacralului...

Crezând că l-am impresionat, îi dădui drumul cu pompă:

— Dacă vreți. Și bănuiesc că nu-i e dat oricui să se mențină la nivelul exaltant al marilor momente pe care le oferă o asemenea țară.

— Menține-te măcar la nivelul mării, ironiză infirmul, te-ar împiedica să delirezi. Pe mine o singură rațiune m-ar împinge să călătoresc: și anume că după treizeci de ani de viață în Franța, nu știu nici măcar numele celor mai elementari copaci și flori. Dar nu vreau să vă influențez. Glumeam bine-nțeleș: toată lumea știe prea bine că Orientul este suma neînțelegerilor care încolțesc în mintea occidentalilor. De altfel, nu văd ce li se reproșează turiștilor; ei însuflețesc țări muribunde, ei sunt viața unor țări sinistre care nu se trezesc decât în lunile în care trec aceștia și se întorc după aceea la toropeala lor. Dacă turiștii masacrează culturile, e pentru că aceste culturi erau gata să moară. Ei hai, mă simt atras spre dumneata precum și spre însoțitoarea dumitale de o simpatie, obscură desigur, dar ale cărei rațiuni nu vom putea să nu le descoperim mai devreme sau mai târziu.

Cum puteam, după asemenea declarații de prietenie, să mă supăr sau măcar să mă duelez cu o ființă în care aveam, totuși, toate motivele să nu mă încred. Mă duceam în India cu certitudinea de a impresiona și teama de a nu fi înțeles. Îmi promiteam să alcătuiesc fraze frumoase, treceam în revistă diverse citate, fenomene bizare a căror ciudățenie scontam că-mi va face onoare. Iar acest invalid îmi răpea efectele! Nu măsuram răsunetul clevetirilor lui în mine. Mirajul oriental nu se fisurase încă, dar aveam deja sentimentul că-mi schimbasesm drumul fără a putea să desemnez clipa exactă în care avusese loc escrocheria și nici să localizez punctul în care se situa devierea. Greșisem că-mi arătasem susceptibilitatea, iar el nu scăpase ocazia să muște din ea. Cum de descoperise tot ce mă agasa? Eram supărat că fusesem atât de ușor accesibil. În acest timp, Rebecca se întoarse ca să-l conducă înapoi pe Franz. Îl

strigă cu o voce tăioasă și fără replică, ca și cum ar fi strigat un servitor.

— Sper că nu v-a deranjat prea tare cu veșnicile lui povești. Neputând să meargă are picioare în gură.

Soțul își reluase aerul de școlar care-a greșit, de djinn ascultător, dar continua să sporovăiască, însoțindu-și pălăvrăgeala cu o gesticulație vehementă. Și, deși nu-i ascultam vorbele decât cu o ureche neatentă, persista în paradoxurile lui, mare pelican hidos și sinistru care se amețea cu vorbe așa cum alții o fac cu băuturi. Văzându-l cu soția lui aveai o ciudată bănuială privind bizareria traiului lor împreună, iar cu cât voi intra mai mult în intimitatea lor, cu atât acest sentiment avea să mi se impună. În timp ce el perora, Rebecca ne măsură cu un surâs pe care nu-l puteam califica decât zeflemitor. O observam pe furiș, neîndrăznind să o privesc în față. Exista în ea o latură de femeie de pradă care nu-mi apăruse încă. Ieri fusesem prost și neîndemânatic față de ea. Era deci mai bine să n-o mai văd, să nu mai vină să-mi amintească prin prezența sa cât de lipsit de aproape fusesem. De altfel, în acea clipă mi se păru foarte obișnuită, foarte diferită de portretul somptuos pe care i-l făcuse Franz în ajun, și mă simții ușurat.

— Noroc că suntem patru și nu trei, exclamă infirmul, trei-me ridicolă care n-ar trebui să se arate decât cu o bonetă de măgar și cu coarne pe cap.

Spuse asta fixându-mă, și mă simții tulburat ca și cum ar fi încercat să creeze între noi vreo oarecare solidaritate.

În clipa aceea, Rebecca se aplecă pentru a ridica șervetul soțului ei și îmi apăsă mâna sub masă. Rămăsei înlemnit, fără să mișc, fără să-i răspund la apăsare. Nu știu cât a durat atingerea căci, în timpul celor câteva secunde ale acestei strângeri de

mână, timpul mi se păru suspendat, la fel de nemișcat ca aerul din salon. Când se ridică, spuse doar:

— Hai, palavragiu bătrân, încetează de a mai importuna acest fermecător mic cuplu, au altceva mai bun de făcut decât să te asculte pe tine.

Enunțarea acestei fraze făcu să se nască pe chipul ei o bruscă explozie de veselie. Se desfăta că ne-a fixat ca pe cele două brațe ale unui cuier. Cel puțin asta îmi dicta melancolia mea.

— „Fermecătorul cuplu“ nu se simte deloc importunat, replică Béatrice, iar stângăcia răspunsului îmi dovedi că era, ca și mine, rănită.

De îndată ce handicapatul și soția sa plecară, făcui explozie: eram sătul de acei oameni care au la activul lor două sau trei țări mai mult decât noi și nu scapă ocazia de-a face din asta un motiv de superioritate. Béatrice mă calmă; după ea, fiecare își avea rațiunile lui; îl găsea pe Franz iritant, dar trebuia ținut seama de infirmitatea lui; cât despre soția sa, probabil că suferea din cauza calvarului soțului ei. Ceea ce mă mâhnea în realitate era că ne duceam într-o țară pe care toată lumea o cunoștea înaintea noastră și că pierdeam privilegiul originalității.

— Nu, Béatrice, nu e o chestiune de amor propriu. Pentru mine, există un alt Orient, vorbă goală poate, dar a cărui simplă evocare posedă deja grația unei incintări, frumusețea unui miracol. Acest Orient al inimii, această cealaltă latură a lumii noastre nu se va stinge niciodată, chiar dacă fiecare stat din Asia se modernizează, se aliniază după Europa. Orient nemuritor, care nu este localizat aici sau dincolo, scapă capriciilor Istoriei și e singurul care favorizează acele conspirații ale entuziasmului propriu sufletelor noastre...

— De ce nu i-ai spus-o lui Franz?

— Pentru că nu discut cu un imbecil și pentru că-i las sărmana fericire de a avea dreptate!

În închiudarea mea se amestecau mânia de a-mi vedea batjocorit visul asiatic și exasperarea pe care mi-o cauza Rebecca. Această fată rece și provocatoare mă chinuia așa cum poate chinui imaginea unei femei a cărei legendă e țesută de o terță persoană. Iar acest mijlocitor, departe de a constitui un obstacol între ea și mine, îi dubla valoarea în ochii mei. Că ea exista în carne și oase, iată ce mă agasa: personajul imaginar mi-ar fi fost de-ajuns. Dar de ce această strângere de mână sub masă?

O oră mai târziu, de la Mestre, portul de ancorare al navei noastre, soseam la Veneția cu taxiul, în tovărășia lui Raj Tiwari. Aveam în fața noastră o lungă după-amiază, *Truva* neplecând decât seara către ora 23. Era o vreme splendidă pe care abia dacă o strica o briză iodată provenită din larg. Turiștii erau puțin numeroși; la Rialto, Tiwari ne părăsi ca să viziteze singur bazilica și palatul Dogilor, și convenirăm să ne întâlnim mai târziu la cafeneaua Florian. Nu mai fusesem aici de la vârsta de doisprezece ani: mă așteptam să văd un oraș uzat, un oraș muzeu și descopeream tinerețea însăși, un paradis întrevăzut, iar senzația de a mă găsi în prezența unei minunate nebunii îmi risipi tristețea. Călătoria noastră începea aici; la Veneția eram deja în Asia, nici măcar nu puseserăm piciorul pe pământ, ci doar schimbaserăm ambarcațiunea!

Ținându-ne tandru după umeri, Béatrice și cu mine evocam acea puerilitate înfierbântată a celor entuziaști, secolele trecute în care orașul era atât de vesel cu carnavalurile și lungile sale insomnii de plăcere și, mai ales, binecuvântam apa omniprezentă, străzile lichide, confuzia savant întreținută între habitatul plutitor, mergând până la a presupune că seara la Veneția

simți un tangaj în patul tău și că trebuie să fii legat de el ca să nu cazi. Și hoinăream astfel, fermecați, în mijlocul zgomotelor liniștitoare prin însăși regularitatea lor, cele ale păsărilor din nenumăratele grădini, ale clopotelor bisericilor răsunând mereu. Pătrunsă de atmosfera romantică a cetății amanților, Béatrice îmi reamintea primul nostru an de viață comună. Cum ajunsesem s-o iubesc? Asta n-are nevoie de explicații: era frumoasă, cultivată, iar noi împărtășeam aceeași atracție pentru lucrurile scrise. Nu aveam copii, dar plănuiam să facem unul la întoarcerea din Asia. Uniunea noastră era bazată pe principii simple și solide, aleseserăm fidelitatea din ură pentru disperare și abandonaserăm aventurile în voia inesențialului, ca tot atâtea existențe posibile și refuzate. Nu mă simțeam constrâns: am socotit întotdeauna libertinajul drept o dovadă de dezechilibru, și asta ne scutea de josniciile, compromisurile și minciunile menajurilor dezbinat. Deși stabiliți în concubinaj, rămâneam credincioși unul altuia din dispreț pentru adulterul burghez. Refuzaserăm căsătoria acceptându-i constrângerile. Și câtă dreptate ne dădea Veneția!

Pe când soseam într-o piazza pustie, zgomotele încetară brusc. O melancolie foarte dulce, aproape neliniștitoare răs-pândeă pe toate lucrurile o lumină fără viață, acea lumină galbenă și palidă a soarelui de iarnă. Era o asemenea tăcere încât abia îndrăzneam să o tulburăm cu zgomotul pașilor noștri.

— Ascultă acest mutism, e cel al conspiratorilor și al îndrăgostiților, cel care precedă marile înfiorări.

Abia ce spuseseam asta că din imobilitatea plină de larmă a lucrurilor se ridică un țipăt de durere. Crezui mai întâi că sunt plânsetele unui copil mic. Dar repetarea lor insistentă, scurttimea lor erau fără nicio îndoială de origine animală. Ne

călăuzirăm pașii după gemete: proveneau de la podul Academiei. Un cârd de ștregari și de puști, înfolfiți cu fulare multicolore, erau aplecați peste parapet și își arătau cu degetul un punct pe marele canal. În fine, zării obiectul curiozității lor: era un pisoi negru minuscul care căzuse în apă și se zbătea să nu se înece. La fiecare trecere a unei vedete sau a unui vaporetto, micul animal înghițea apă și scheunatul i se îneca în gură. De fiecare dată ne așteptam să se ducă la fund, dar, tenace, rezista și își relua lamentabilele orăcăieli. Era în el o încăpățănare stupefiantă: nu chema în ajutor, dădea un ordin căruia era greu să i te sustragi. În romanța unei Italii nepăsătoare, era vocea unei ființe care protesta împotriva indiferenței, groaznica singurătate a unui animal uitat într-o lume în care și oamenii sunt singuri. Când încerca să se apropie de mal și se cățara printr-un salt, umiditatea algelor îi dejuca încercările și iar cădea în apă. Înota în cercuri care nu-l duceau nicăieri, se epuiza repede. Cu cât se îndepărta, cu atât urcușurile lui aveau aerul unui miracol, al unei reușite a întâmplării imposibil de reînnoit. O mică mulțime de gură-cască se adunase să privească naufragiul: salvarea pisoiului nu era posibilă decât pe calea apei, o grădină particulară făcea inabordabil accesul pe uscat; dar ambarcațiunile, asurzite de zgomotul motoarelor lor, nu-i auzeau urletele. Anxietatea strângea de gât pe toată lumea pentru că pisoiul se micșorase până la o subțirime care părea să-l condamne fără recurs. În mod evident era pierdut: asistam cu toții la o agonie.

Atunci, în fața pasivității generale și ca să fac să înceteze acel zbieret care mă exaspera ca o remușcare, mă lansai în ajutorul înecatului. N-am totuși nimic dintr-un temerar. Coborâi sub arcurile podului umplute cu cioburi de sticlă, mă cățării pe

parapet și mă izbii de grilajul grădinii menționate. O placă semnala cancelaria elvețiană închisă de altfel (era într-o sâmbătă). Trecui peste gard, strecurându-mă printre două țepe, cu riscul de a rămâne înfipt în ele. Aș fi putut fi arestat, băgat poate în închisoare: pericolul în care se afla pisica mi se părea că prevalează asupra tuturor legilor protectoare ale proprietății private, și în mod naiv îmi spuneam că o țară neutră ca Elveția nu putea urmări pe cineva care venea în ajutorul unui animal în pericol. Și apoi n-aveam oare dorința secretă de a o impresiona pe însoțitoarea mea? Nu era puțină fanfaronadă în hotărârea mea? Curând ajunsei la pontonul cancelariei, o mică punte de lemn sprijinită pe piloți în marele canal; îl strigai pe pisoi, întinsei mâna spre el: amețit de groază, se ducea în direcția opusă să-și înalțe în depărtare lamentațiile miorlăitoare cărora alți pisoi răgușiți le adăugau plânsetele lor. Nu puteam face mai mult și turbam că eșuez atât de aproape de țintă. Văzută de pe uscat, apa leneșă și putridă, care din înaltul malurilor strălucea de viață solară a marmurelor, căpătase aproape consistența unei melase. Miasme de descompunere emanau din acest bulevard lichid, ceva suspect, scufundat putrezea aici, sub opulența palatelor și a reședințelor. Din poziția în care eram, citii o inscripție făcută în italiană cu o bombă de vopsea pe un zid: „Prea mult trecut, nu destul prezent, niciun viitor“. Curentul gras, încărcat de gunoaie, mă sfida de a-i putea smulge vreodată acel vacarm cu păr și mustăți care se scufunda inexorabil. De pe pod, trecătorii mă încurajau: felina era doar la o distanță de un braț, dar tot nu răspundea la apelurile mele formulate totuși pe tonul cel mai blând. Mă întindeam cât puteam: niște mușchi sub talpă mă făcură să alunec și în chip stupid căzui la rândul meu în apă. Un tremurat înghețat mă

cuprinse prin haine, înghiții o gură de apă, o scuipai, mă scuturai. Cred că înecul mi s-ar fi părut de preferat atunci acestei bălăcirii în dedesubturile mucegăite ale orașului. Cum, nedreptăți flagrante sfâșiau omenirea, milioane de copii mureau de foame, douăsprezece secole de istorie mă precedaseră aici, iar eu îmi riscam viața pentru un pisoai! Această formidabilă disproporție mă înspăimântă și mă văzui imediat în chip de saint-bernard ridicol, cavalier nenorocos al unei cauze absurde. Doar frica, cred, mă împiedică să mă duc la fund de rușine în clipa aceea în canalul de duhori puturoase. În două înotături, îl apucaii pe țânțarul țipător, îl aruncaii pe ponton unde urcaii și eu. O jerbă de aplauze țâșni deasupra capului meu. Această aprobare îmi calmă amorul propriu. Eram înghețat până la oase și-l răsturnai pe pisoai ca să-l golesc de apa pe care începu să o verse ca un burduf. Nu mai era o pisică ci o pastă, un burete plin care palpita în ritmul unei inimi înnebunite. Cu mușchii tetanizați, cu ghearele și cu colții scoși, vibrând de o nervozitate electrică, continua să miaune, să se zbată ca și cum prejudiciul suferit depășea simplul pericol al unui înec, dovedea o durere imensă, iremediabilă, pentru care nu exista nicio reparație. La întoarcerea mea pe stradă, Béatrice îmi sări de gât, își desfăcu fularul, îl înfășură în el pe bebelușul vociferant. Aș fi vrut să-l îngrijesc, să-l iau cu noi poate; Béatrice se opunea, nici nu putea fi vorba să-l ținem, animalele erau interzise la bordul lui *Truva*. Ea însăși de altfel era alergică la feline. Nu ne rămânea decât să-l înapoiem coloniei de pisici sălbatice care-și alesese domiciliul sub un arc al podului și care va avea grijă de el. Salvatul continua să plângă sfâșietor și multă vreme sirena sa de gemete ne urmări pe străzi pe când ne îndreptam spre Florian unde eram grăbit să beau o cacao

fierbinte ca să mă încălzesc. Eram plin de o sentimentalitate prostească și aproape că-mi părea rău că n-am putut s-o înmoi pe tovarășa mea ca să-l ia pe cel mic cu noi. La cafenea îl regăsirăm pe Raj Tiwari și, în ciuda condescendenței sale amuzante, nu-l scutii de niciun amănunt privind isprava mea. Mai exaltat poate decât s-ar fi cuvenit, peroram:

— Am dezmințit legenda Veneției. Acolo unde alții celebrau moartea, noi am redat viața. Și acesta va fi orașul în care, la întoarcere, mă voi duce să-mi port amintirile ca pe un tribut adus comorilor sale inepuizabile.

Spre sfârșitul după-amiezii, hainele mi se uscaseră, pășeam pe cheiul degli Schiavoni, pe care țâșnea lumina sedefie a mării, când soarele deodată fu acoperit de nori care se strâneau deasupra Lidoului. Cupolele, marmurele, domurile, aurul se stinseră dintr-odată, în timp ce apa căpătă o nuanță lividă. Cercul se întuneca, căzu o noapte prematură. Încrêțituri subite acopereau blana înmuiată a marelui canal care se întindea nervos arcuindu-și spinarea. Un vânt rece, mușcător, ne îngheță sângele în vine. În câteva minute piața San Marco, golită de ocupanți, fu acoperită de o rețea de zăpadă care se depunea pe dalele înghețate; în loc să se scufunde în mare, Veneția, cea friguroasă, se îneca pe sus, într-un ocean de albeață, Veneția cădea în letargia iernii.

Convenirăm să ne întoarcem la vapor: împotriva părerii lui Béatrice, insistai să-l revedem o ultimă oară pe acel pisulică salvat din apă. Mergeam cu pași repezi, zburătăcind printre fulgii de zăpadă, aruncându-ne cu bulgări. Gondolele păreau niște melci negri ce alunecau pe vată însoțind cortegii funerare. Zăpada, care pudra acoperișurile cu un ușor covor de argint, întindea pe piețe și pe străzi o imensă cuvertură moale

care îngroșă tăcerea nopții tulburată numai de fâșâitul fulgilor care se topeau în apă. Arcul podului Academiei dispărea în întineric; aprinsei o brichetă; un grup de jivine o luă la fugă în fața flăcării, cu boturile rânjite ca și cum le-aș fi alungat de la masă; în locul lor, nu văzui mai întâi decât un ghem de lână mototolită, cutele fularului lui Béatrice; nu departe zăcea, cu burta în sus, un mic hoit pe care-l luai mai întâi drept un sac de piele cu partea din spate pe jumătate devorată, scăldat într-o băltoacă de sânge. Sub degetele mele, cedă cu o elasticitate flas-că: îl scosei la lumină și recunoscui pisoii cu limba roz ușor ieșită dezvelind niște dinți asemănători cu cei ai unui pieptene. Chipul îi era torturat de o expresie de indicibilă groază. Îl înfășurai în fular și-l aruncași în apă.

Béatrice căută cuvintele potrivite ca să mă consoleze, dar nu-i fui deloc recunoscător pentru delicatețea sa. O voce per-nicioasă îmi șoptea că operația eșuase din vina ei. Fără stupi-da sa fobie de pisici, motănelul ar fi încă în viață la ora asta. Degeaba se scuza ea, nu-i găseam nicio circumstanță atenuan-tă. Întorși la bord, mă dusei, singur, să simt, în spatele vapo-rului, mirosul zăpezii cu gust de sare. Îmi impusei, în ciuda frigului, o veghe atentă, măsurând cu piciorul pasarele și scări, blestemându-le cu aceeași tărie pe metresa mea și Veneția, oraș al viselor frumoase și al celor mai rele treziri. Stătui așa multă vreme, nemișcat, pradă unor vise reziduale, dominat de decep-ție și descurajare, privind portul presărat cu ambarcațiuni in-distincte, cu lumini mișcătoare, înecat sub vraja vineție a ful-gilor ce înăbușeau zgomotele. Cât de mult îmi reproșam de a fi atribuit unui episod mai mult decât banal culorile unui eve-niment, ale unei sfidări aproape. Eram cufundat în această visa-re posomorâtă când o mână mă bătu sec pe umăr: un marinar.

Mă căuta de o jumătate de oră să-mi remită un bilet de la Franz, redactat după cum urmează:

„Am aflat de la Béatrice nefericita dumitale aventură de azi după-amiază. Crede-mă că te compătimesc din toată inima și te invit să te consolez în cabina mea ascultând urmarea istorisirii mele.“

Abătut cum eram, mi-ar fi convenit orice propunere: lipsa mea de ocupație și de chef de a mă afla față în față cu Béatrice mă împinseră să merg să ascult balivernele paralticului. Părea binedispus, mă întâmpină cu un zâmbet larg și, ca și cu o zi înainte, îmi oferi un ceai.

— Crede-mă, Didier, îmi spuse, că nu te chem la modeștii mei penai decât ca să-mi deschid în fața dumitale inima în chipul cel mai simplu cu putință. Și nu aștept în schimb decât puțină recunoștință că te-am distrat și pus în gardă împotriva acestei vrăjitoare de Rebecca.

Zâmbii de acest avertisment și, rezemându-mă de pernele de pe pat, ascultai mai întâi cu o ureche neatentă urmarea dragostelor lor.

Perverși rizibili

Iartă-i dintru început unui bătrân nebun, ținut pe patul lui de suferință, și sentimentalismul desuet și trivialitatea poveștii. Te rog însă să nu judeci dezordinile pe care le aduce cu sine un sentiment excesiv. Află, așadar, că după nouă luni de viață în comun, Rebecca și cu mine ne întâlnirăm încă o dată, într-un brusc

acces de temperatură care iluminează legătura noastră cu o lumină fără egal. Pe vremea aceea deci metresa mea mă lăsa să înțeleg că avea încă din copilărie fantezii care erau legate de apă, de plăcerea de a o vedea țâșnind, de a stropi cu ea, de a o răspândi, și că aștepta ființa destul de disponibilă, afectuoasă care i-ar îngădui să comită aceste vise. Îmi spunea că vrea să dea viselor sale conținuturile cele mai nebunești și pretindea că sub aparența sa pașnică somnola un vulcan. Nu prea dădusem atenție acestor remarce.

Trebuie spus că pe atunci eram nebuni unul după celălalt și nu pierdeam nicio ocazie de a ne-o dovedi. Rivalizam amândoi în îndrăzneală, fiecare trasând despre sine un portret formidabil care nu era decât justa înălțime la care voiam să ne plasăm sentimentele. La orice oră din zi, de îndată ce avea cinci minute, Rebecca se repezea la mine acasă — tocmai deschisesem cu un grup de medici, în imobilul meu, un cabinet în care asiguram consultații de boli tropicale. Avea mișcări de dorință în fustele ei albe, ieșea din ea ceva călduț și parfumat. Pretextam o urgență și ne înlănțuiam acolo pe jos sau pe masa de consultații, caldă încă de amprenta ultimului pacient, ca doi demenți cărora timpul le este măsurat și nu le este de-ajuns fiecare secundă ca să se sature unul de celălalt. Micul păcat al Rebeccăi era că venea incredibil de încărcată de desuuri, purtând din cochetărie două sau trei jupoane, pe care le numea modestul, nebunaticul și secretul, încadrate de un sistem complicat de jartiere cu o mulțime de obstacole din dantele, uneori doi chiloți ajurați suprapunându-se, prezerând misterul pe care-l voia absolut, apoi deodată, lăsând libere conducte prin lenjeria ei intimă, dând la o parte porți și deschizături, îmi lăsa cale liberă spre Locurile Sfinte, rămânând totuși îmbrăcată, demnă și onorabilă. Să o văd era pentru mine

o minune; în această femeie se amestecau secolele: curvă, mamă, soție, muză, lolita, copilă, ea jongla cu rolurile feminității și, în adorația mea, o veneram ca pe un atom radiind de omenie.

În sânul acestei plenitudini izbucni acea febră care avea să arunce febra dintâi în limburi. Abaterile noastre începură într-o seară de iarnă într-o cameră de hotel la Londra unde ne petreceam weekendul. Ne uitam la televizor. Iartă-mi prozaismul, așa sunt vremurile: se dădea unul dintre acele programe inodore, dar captivante care fac farmecul blestemat al acestei invenții, fără să bănuim nicio clipă că în curând aveam să deturnăm această pașnică contemplare. Cu ochii clipind, îngreunat de o cină consistentă, eram gata să moșai stând pe jos în timp ce Rebecca, așezată oblic în fața aparatului, îmbrăcată cu un simplu tee-shirt mov, era goală de la buric la vârful picioarelor. Deodată, pe când se tot hâțâia deja de câteva minute, își desfăcu picioarele și lansă în ecran un mic jet ca pentru a-i stinge vorbăria însuflețită. Această uitare de sine mă electriză. Fu ca un detonator a cărui zguduire răsună în mine la nesfârșit. Dintr-odată, fui dezmorțit. Mă apropiiai de ea și fără niciun cuvânt mă lungii pe jos. Ne priveam cu una din acele priviri grele de furtună care determină acte esențiale. Ea însăși, ca și cum rolul îi era familiar dintotdeauna, se lăsă pe vine deasupra toraxului meu, își răsuci tee-shirt-ul până la șani și prin scurgeri scurte, dar violente, își abandonă udul pe trupul meu. Mă inundă cu totul ținându-mi capul strâns între genunchii ei, obligându-mă să beau bunătățile ei lichide cu lungi sorbituri până la sațietate. Mă tem că nu pot reda emoția ce mă cuprinse atunci: fu o comoție, o cutremurare a tuturor nervilor mei, o lovitură în creier. Nu cunoscusem până la asta o juisare mai sublimă: această cataractă de aur care curgea tare, nemiloasă, îmi biciuia pielea, îmi astupa nările, îmi ardea ochii,

mă înfășura sub o pânză caldă în care mă scăldam, mânjit, zdrobit, plin de acest element care lăsa în gură savoarea acrișoară a măcrișului.

Toate felurile de ape participă la sfințirea noastră, odată Dumnezeu invocat asupra lor. Dar urina Rebeccai era prețioasă din mai multe motive: miere de aur și azur, lumină vivace și strălucitoare, ea compunea o sabie de foc care mă sfredelea cu lama sa fierbinte, un astru fluid și căzător care mă țintuia la capătul cometei sale. Era un pârâiaș ironic, o cascadă de o veselie zgomoasă, un ciripit pueril, un gălgâit de licori nebune care trăiau, cântau, respirau. În această fântână credeam că aud bâiguind un copil, un ștregar care mă invita să facem zarvă împreună. Scăpându-se pe mine, Rebecca se dota cu un penis efemer și viguros care-și clama puterea înainte de a muri și de a renaște. Născută din carnea ei, această coardă blondă era sufletul palpabil al acesteia, și mă strângea sub ploaia ei ca o cavernă uterină. Această mană lăptoasă mă spăla de greșeli, mă năștea a doua oară, era Gangele meu, Nilul meu intim, în care mă despuiam de atingerile vârstei, sfidam moartea și decrepitudinea. Ieșită din admirabila centură feminină, aducea din ea umiditatea unei mări arhaice, prețiosul mucus, elementul universal al vieții. Dacă adaug în fine că acest curent o inocenta de orice impuritate, vei înțelege sentimentele pline de delicii care mă cuprinseseră în timpul acestei aspersiuni magice.

De aceea această primă oară inaugură o lungă serie de țâșniri miraculoase. Căpătasem viciile Rebeccai așa cum capeți o boală prin contagiune din dragoste, într-atât celălalt, de îndată ce-l idolatrizezi, îți inoculează până și gusturile sale cele mai intime. Făurea din nimic pe pielea mea aceste înclinații despre care nu bănuiam nimic, elibera în mine pulsuni necunoscute. Necrofilă

sau fetișistă, Rebecca m-ar fi contaminat în același fel, prințesă ispititoare venind să trezească forțe care fără ea ar fi dormit pentru veșnicie. Deja îmi înflăcăra imaginația cu alte nebunii pe care le sugera cu jumătate de glas și ale căror aluzii erau de-ajuns ca să mă scoată din fire. Ea însăși, puternic emoționată de această experiență a cărei densitate îi depășise fantasma, ardea de nerăbdare să meargă dincolo de ea. Angajați în domnia fanteziei pure, nu puteam ajunge în mod logic decât la extremism.

Și pe bună dreptate: aveam o concepție prea sfântă despre dragoste ca să ne mulțumim cu atitudini atât de curente precum coitul, sodomia sau felațiunea. Perversiunea nu este forma bestială a erotismului, ci partea sa civilizată: copulația este demnă de animal, numai devianța este umană, impunând o măsură barbariei organelor, și construiește o artă complexă altoită pe o natură simplistă. În perverși există un artist, un artist care-și împarte domeniul cu un preot într-o aceeași fervoare pentru artificiu.

Pe scurt, cu timpul se născu mândria; totul ne deosebea de celelalte cupluri, nu eram amanți obișnuiți. Lărgiserăm sensul cuvântului desfrâu: asta ne făcu în același timp distanți și vanitoși. Aveam acest vis de midinetă: să trăiesc o pasiune din care să nu-mi mai revin. În sfârșit, îmi spuneam, o să cunosc un erotism inspirat, departe de stupida bestie cu două spinări: voiam să dobândesc vicii durabile, la fel de spontane ca ritmul cardiac și care vor cere să fie îndeplinite fără întârziere. Acum, totul se făcea sub dictarea Rebeccăi și admiram la ea acea aptitudine pentru invenție care o depășea pe a mea de o sută de ori. De-acum înainte, mi se părea că-mi dau viața ca o miză de fiecare dată când mă dedam la împerechere. Rebecca mă lăsa să sper mult, cedând mai puțin, târguială care mă exaspera. Dacă preliminariile erau eschivate, dacă o pătrundeam obișnuit, în maniera cretinilor,

aveam un sentiment de incompletudine, pe care-l asimilam cu o pedeapsă. Pentru mine era vorba de dresaj subtil: am învățat să amân cât mai mult posibil, iar excitarea sfârși prin a ține loc de potolire. Mulțumită acestui lucru înlănțuirile noastre se succedau fără să semene între ele. Fiecare duș de aur era precedat de o severă corecție: să nu crezi că ajunsese masochist: dar nu poți trezi o fantezie fără să le zdruncini pe toate celelalte, într-atât acest tufăriș pasional este întrepătruns de crăci, tulpini, trunchiuri și rămurele. Jocurile noastre rechiziționau ca aliat un fel de masochism care le slujea drept rampă de lansare. Bineînțeles, totdeauna consideram drept o fericire supremă posibilitatea de a fi trup și suflet robul unei femei frumoase și mândre, gustând o legătură de netăgăduit între voluptate și umilire. O voiam pe această femeie dură și pretențioasă, obișnuită să primească precum un tribut tot ce-i era datorat. În înlănțuire și numai în înlănțuire pretindeam să răscumpăr greșelile speței virile, să repar injustițiile pe care le pune pe femei să le îndure dintotdeauna. Îmi plecam, de asemenea, capul în fața unei culturi pe care strămoșii mei voiseră să o subjuge, mă prosternam în fața iudaismului genocidat, a Islamului colonizat, reuneam două suferințe într-o singură persoană, iar această concentrare îmi era mai prețioasă decât orice.

Susținând aceasta, mă expun zeflemelelor: totuși durerea îmi îngăduia să găsesc un loc, eu care nu mă simțeam nicăieri. Astăzi, desigur, în spatele acestor bune motive, mirosoasă culpabilitate de teatru, o tartufferie de pur orgoliu; dar pe vremea aceea, celebram saturnaliile noastre cu delectare, căutând de la această femeie un tratament cu atât mai brutal cu cât îi acordam o putere efemeră care înceta de îndată ce ne desprindeam unul din brațele celuilalt. În acest compromis, conștiința mea găsea satisfacții

fără să se pună în pericol. Câștigam pe toate planurile, eram cel crucificat în pat, tiranul domestic în rest și îmi trăiam fronda voluptoasă la modul unei pasiuni autentice. Rebecca se delecta și mai mult, prea fericită poate de a-și lua în dragoste o revanșă asupra vieții. Severitatea unui ceremonial inflexibil ne regla toate zbunguielile: mai întâi ne amețeam cu hașiș sau cu marijuana, beam abundent și puneam tare muzică arabă. Rebecca purta tocuri înalte, căci doream ca picioarele să-i fie încălțate cu tocuri cui al căror nume exprima atât de bine înțepătura, persecuția; împodobită cu toate bijuteriile din aur și argint pe care le purta la urechi, la picioare, pe brațe, pe piept și până și pe pân-tece, cu pleoapele fardate, genele subliniindu-i, când clipeau, impasibila față de idol, sofisticată, prețioasă, severă, acoperită doar de un mic triunghi de aur, mă făcea să mă învârt în jurul ei, obligându-mă să gânguresc ca un porumbel, să cotcodăcesc ca o găină. O rugam să se slujească de mine ca de un taburet, ca de o carpetă, eram sub jugul ei, mă lovea, mă zgâria, îmi lega mâinile la spate.

Mă târam ca un șarpe pe covor, pe carelajul înghețat din bucătărie, din baie, scoțând limba ca un câine, și mă ridicam în genunchi până la furca ei. Situația insufla mușchilor ei un magnetism care mă înlemnea de stupoare: văzându-i pântecul umflat, rotunjit ca un sân, cuirasa densă și fremătătoare, gata să-și rupă digurile, nu mai eram decât o plantă aspirând la apa cerului. Atunci, îmi ordona să o ling, apoi când nu mai așteptam nimic, apucându-mă de păr cu amândouă mâinile, îmi dădea capul pe spate și se descărca pe mine, dar sălbatic, obligându-mă să o beau ca din ploscă până nu-mi mai era sete. Această ploaie era carburantul erotic care ne ajuta să luăm foc. Prizonier al membranei lichide care nu lăsa nicio deschidere pentru văz, auz sau gură,

rupt de lume de această perdea caldă, mă sufocam, mă ștrangulam, nemaștiind dacă aveam de-a face cu o femeie sau cu un zeu, pierzându-mi identitatea, uitându-mi limitele, gâfâind de adorație pentru oficianța care îndeplinea deasupra mea ritualul sacru. Această desfășurare urinară înfățișa o sărbătoare de lumină, răsfrângere care se metamorfoza în bule scăpărătoare, în cascade de fosfor. Iar când eram inundat de baia fierbinte, ne frecam unul de altul, pieile noastre umede alunecând ca solzii umezi a doi pești ce se mângâie pe fundul mărilor, ne cufundam în universalul ocean al feminității ei. Apoi prea grațioasa mea zeiță se înfîgea pe mine și căuta plăcerea așa cum un cer încărcat caută fulgerul care-l va despica, erau convulsii fără sfârșit, o serie de tunete pe care le cerea cu țipete mari implorându-mă să mă mișc. Cât despre mine, mă sfârșeam de fericire și, la paroxism, visam să fiu fulgerat în extaz.

Astfel, bând secrețiile eroinei mele, sugându-i membrul de aur, legam prietenie cu natura sa luxoasă, cu ea, purtătoarea de ape al cărei corp îmi plăcea să mi-l închipui presărat de heleștee, de pungi acvatice, de bazine de decantare. Izvorul Rebecăi se bucura de un microclimat subtropical în care musonii n-aveau sfârșit. Abundența precipitațiilor explica proliferarea înaltelor bălărilor care creșteau de jur-împrejur. Pielii, înainte de a se catifela la extrem, îi trebuie dovada contrariului ei: un covor aspru înconjoară mucoasa cea fragedă, natura a creat aici, din dorință de poezie, un pur contrast, bun de înșelat mâinile braconiere sau nedelicate. Misterul micțiunii se confunda pentru mine cu misterul meteorologic al ploii și al cursurilor de apă. Imaginația făcea ca bietezele incidente ale vieții mele particulare să urce până la nivelul cosmic, eram participant la un ritm universal care mă smulgea din singurătate. Și astfel, prin devoțiune, devenii climatologul

licorilor intime ale Rebeccăi. Alcoolul, mâncărurile succulente le alterau gustul și mirosul. Fiecare emisie era pentru mine ocazia unei plăceri și a unei învățături. O puneam să bea ceai cu aromă de iasomie, de portocale, de caise, ceaiul cel mai parfumat, cel mai diuretic, țeseam corespondențe între zahărul propriu fiecărui fruct și diluția sa într-un curent puternic, apoi mergeam să gust la fântână amestecurile, modificările pe care corpul făcuse ca această băutură să le sufere. În felul meu, devenisem gustător de apă așa cum încă mai există câțiva la Istanbul: o criză de ficat răspândea o savoare specială de acetonă, o anxietate dădea aroma peste cap, o febră o infecta, mersul îndelungat pe jos accelera debitul. Ajunsei să-i pot prezice boala prin simpla sorbire a câtorva picături cotidiene. Și pe urmă, când Rebecca se ușura în natură, admiram frumusețea acestei femei pe vine ale cărei buze îmbrățișau solul încât nu mai știai cine, pământul sau pân-tecele, îi trimitea celuilalt gheizerul său. Pe scurt, improșcăturile amicale ale Rebeccăi le mobilizau în mine pe cele trei personaje: amantul, copilul și savantul.

Dar curând, îmi trebui și mai mult: mi se păru că dragostea pentru conductele secrete ale femeii trebuia să se întindă până la produsele pe care le emit ele; acolo unde noi disociem, trebuie să asamblăm printr-un lanț de simpatii succesive. În virtutea acestui principiu, trecurăm la o nouă etapă a deșănțării noastre. Ca să vorbesc în termeni medicali, eram deja ondiniz, devenii scatofil. De multă vreme Rebecca, voind să mă împace cu dejecțiile sale, îmi reproșa că-i adulez vulva și că neglijez vecinul de palier al acesteia. Admisei acest favoritism abuziv și consimții în mod democratic să-l extind. Iată în ce fel mă obișnui tandra mea prietenă să mă împărtășesc cu ea sub cele două specii, solidă și lichidă: mai întâi, mă puse să-i miros, să-i palpez căcații când se

ducea la closet. Îi depunea pe o farfurie și mă puneam să-i miros, familiarizându-mă cu compania lor. Apoi, progresiv, ceru să vin să o șterg cu limba după emisie, socotind cu bun-simț că prezența orificiului îmi va înfrânge ezitățile. Când consideră că prevențiile mele — pe care le numea prejudecăți — sunt în parte depășite, se hotărî pentru o inițiere totală. Eu însumi, de frică de a fi scârbit, o rugai să sfârșească o dată pentru totdeauna și să mă elibereze, avertizând-o că nu voi simpatiza cu poluțiile ei decât într-o stare de mare euforie senzuală. În ziua și la ora fixată, Rebecca, care organizase totul, mă legă ca să nu fiu ispitit să fug, mă ameți cu drog și cu alcool, își puse podoabele sale cele mai fermecătoare, își trase părul pe spate încât acesta îi cuprindea capul ca-ntr-o cupă de satin, și mă mângâie îndelung ca să mă destind. Apoi, întorcându-mi spatele se puse pe vine peste mine, cu fundul suspendat deasupra capului meu, amenințându-mă să mă strivească, o ușoară piesă de lenjerie descoperindu-i doar fanta: o implorai să mă bată, să mă sfâșie pentru ca excitația să-mi țină în șah repulsia, îi cerui o punere în scenă sălbatică, grandioasă care să mă scape de oroare, de o pornire plină de panică de a mă eschiva. Rebecca mă pregătea verbal de împărtășanie, însoțind fiecare efort cu o vorbă, comentând fiecare mișcare a viscerelor sale. „Mănâncă, șoptea ea, sunt rotundă și lucitoare, desfătă-te cu măruntaiele mele, degustă-mă încet, mănâncă noroiul care o să fii într-o bună zi, mănâncă-ți viitorul cadavru.“ Eram în transă ca în fața morții, pe un tăiș de brici gata să basculez în înfricoșare sau extaz, conștient că înfăptuiesc o experiență capitală. Probabil că aveam niște ochi de halucinat; prin aceste orificii de unde îmi sosea o întreagă lume de excese, simțeam proximitatea unor poftes monstruoase, o chemare obscură spre materiile băgate sub pielea caldă și cred că mașinal deschideam

gura și salivam. Dacă duhnelile de aversiune mi se retrăgeau în creier, le alungam gândindu-mă la florile negre care se desfăceau în intestinele metresei mele, la toată această noapte pe care avea să mi-o dăruiască sub formă de buchete fabuloase. Fu ceva înfricoșător când ochiul orb al fundului ei se deschise fără măsură și când cei doi fesieri se desfăcură într-un efort teribil pentru a da afară deodată, precum o săgeată neagră, un căcat gigantic. O clipă avui sentimentul, comic la drept vorbind, că fundul ei îmi scoțea limba, că un omuleț îmi dădea cu tifla, apoi lucrul acela îmi căzu pe bărbie cu un zgomot mat și flasc. Dusei la buze un fragment din această brânză de spurcăciuni care mi se scurgea pe gât, era caldă, vâscoasă, infamă, eram scârbit, dar salvat, făcusem acest pas, îmi depășisem frica, mă bătusem cu un clei negricios și împuțit.

Aici, îl oprii pe infirm, auzisem deja prea multe, nu mai aveam chef să-i tolerez divagațiile orduriere. Nu atât subiectul mă revolta, cât căldura cu care-l înconjura. Nu avea dreptul să vorbească de aceste lucruri respingătoare cu fervoarea cvasireligioasă a unui credincios pentru Dumnezeuul său. Mă sculai, cu brațele moi, încercând să ies din acest noroi, dar mâinile lui Franz, crabi cu clești ascuțiți, mă și încercuiseră, iar el îmi spusese, cu acea autoritate care mă impresiona:

— N-o fă pe pudibondul. Nu caut decât să-ți comunic o pasiune excesivă, să-ți împărtășesc o iluminare. Slabă scuză, știu, dar în comparație cu monstruozițiile istoriei, cât atârnă turpitudinile noastre? Te superi pe mine pentru că dezvălui un rafinament pe care simțurile dumitale grosolane nu-l percep; înmulțesc căile de abordare a dragostei în locul celor două sau trei feluri pe care le autorizează moravurile și conveniențele.

Oh, bănuiesc că trântelile cu Béatrice trebuie să fie convenabile și igienice...

— Cu ce drept ne judecați? Cel puțin noi avem pudoarea de a nu ne etala zbanguielile în public.

— Pudoarea? Spune mai degrabă că le ascundeți pentru că nu e nimic de spus despre ele, atât sunt de conforme. Gândește-te bine, depășește aparențele.

Nimic nu era mai puțin libertin decât jocurile mele cu Rebecca; nu cădeam în ele decât din sfidare: fiecare o făcea pe curajosul cu frica intensă ca celălalt să nu-l ia în serios și să nu meargă prea departe; iar când celălalt mușcase din momeală, miza era pusă din nou pe masă cu speranța că nu va exista nicio plusare. Ne măsuram prin dispute senzuale așa cum alții se provoacă prin exercițiul fizic sau prin poezie. Această idee este ea digestibilă pentru stomacul dumitale de pedagog? Te rog, nu mă mai întrerupe, curând voi termina de altfel.

Pentru mine cel mai stupefiant lucru în această experiență fusese metamorfozarea anusului. Cunoști pudicitatea lui la femei contrastând cu luxurianța sexului. E untrandafir minuscul, secret, dar care se umflă la cea mai mică împingere, devine ca un peștișor roșu care își cascadează gura într-un bocal. Există în acest inel tot misterul poetic al disproporției care este cel al poveștii orientale cu cămila ce trece prin urechile unui ac. Și apoi acest aspect obstinat, încăpățânat, disperat de fatalist al scârnăviei care atârână și știe că trebuie să cadă, că nu-i este dat să zboare pentru că nu e un porumbel, ci un întuneric consistent sortit căderii. Pe scurt, începând din acea zi, devenii oala de noapte a Rebeccai, latrinele ei, hârdăul, câmpul ei de împrăștiat bălegar, cloaca ei; la cea mai mică nevoie, deversa în gura mea abundența

măruntaielor sale bine hrănite. Pălmuit de mâinile ei, vânturat de bășinile ei, stropit de ploile ei, îngrășat de dejecțiile ei, devenii paznicul intragambei, observatorul binevoitor al rărunchilor săi. Precum excrețiile lui Afahomet potrivit Coranului, cele ale Rebeccăi erau parfumate, două nu degajau același miros după ceea ce mâncase cu o zi înainte și după durata tranzitului. Și apoi fiecare dintre noi lasă un pic din suflet, din temperament în fecalele sale: la fiecare exonerare, gustam întunecata lucrare a mașinării organice, cântăream, evaluam frumoasele lingouri de ciocolată pe care le ouase. Privind-o mâncând, mă gândeam cu înfiorare la toate delicatesele savuroase care aveau să devină între stomac și marele colon un tren de orduri fetide și hidoase. Adeseori, dacă nu puteam să ne vedem decât seara, se gândea să nu facă, prea sentimentală ca să mă priveze, păstrându-și comorile în interiorul frumoasei sale caverne, zăvorându-și cuptorul păros pe care-l deversa cu lăcomie de îndată ce sosea. Pentru mine era o bucurie de nespus să-i servesc drept ștergător, mă lingeam pe buze de această cloacă, iar buzele mele sărbătoreau spuma puțului ei negru și asprele săruturi erau tari ca vinul.

Văd că te-ngălbenești de dezgust. Înțelege-mă totuși: nu iubești nimic dacă nu iubești totul; iar aceste divine porcării le înfăptuiam din dragoste, pentru că trupul Rebeccăi avea pentru mine densitatea unui giuvaer; tot ce venea de la ea era însemnat cu ceva sacru, iubeam această proză plină de tenebre pentru că-i iubeam autorul. Consacrând un cult acestor materii abjecte, le transfiguram; într-un decor de depozit de gunoaie deveneam angelic tot făcând-o pe animalul. Admiterea noastră în cercul ardenților cerea recomandarea celor mai înalte instanțe: ghiceam că Cerul și Infernul asistau gâfâind la cele mai mici zvâcnituri ale căderii noastre și îi garantau fervoarea unei elevații. Și cu cât

mă delectam mai mult cu suprafața, cu atât doream mai mult să aduc omagiile mele interiorului, să apuc rădăcinile; să sărut ficatul, viscerele, sângele, limfa pentru ca nicio tresărire a acestui organism să nu scape devoțiunii mele scrupuloase. Această practică avea farmecul tocurilor de scris din copilăria noastră: îți lipești ochiul de o găurică minusculă ca să vezi mai bine desfășurându-se o întreagă panoramă. Lipindu-mi gura de craterul Rebecăi, deveneam martorul misterelor dinăuntrul ei, trăiam viața pereților ei ventrali, a țesutului ei muscular, a bățăilor sale de inimă. Dragostele noastre miroseau a bălegar, dar din acest bălegar făceam încântări. Partea cea mai de jos arăta intime raporturi cu partea cea mai de sus, ceea ce ar fi trebuit să-mi displică îmi era suav, dezgustul mă galvaniza, un simț superior tuturor celorlalte îmi depășea repulsia. Pe cele cinci bariere întredeschise și lăcătuite care sunt numite cele cinci simțuri, le zgâlțâiam cu toată puterea mea, răsturnam frontierele care țin prizonier sistemul nervos. Exista și orgoliu în apetitul meu. Nimic nu este mai vertiginos decât să triumfi asupra dezgustului: obții un spor de putere, te dotezi cu noi antene, faci să dea înapoi limitele propriului tău corp. Ce este repulsia dacă nu o suită de injurii adresate materiei? Victoria asupra acestei scârbiri este întotdeauna șarniera unei ambivalențe. „Sictir, pare că spunem, n-o să mă mai intimidezi, o să te domesticesc, o să-mi întind puterea asupra ta.“ E o provocare canibală, înghiți ceea ce-ți repugnă ca să nu mai trebuiască să te temi de așa ceva.

În ceea ce o privește pe Rebecca, era flatată de zorul meu de a culege perfecțiunile succesive ale individualității sale. Și pe urmă, înfășurându-mă în lava sa intestinală, implătoșându-mă cu ea din cap până-n picioare, deveneam copilul pe care tocmai îl expulzase din pântecul ei și care scâncea mânjit încă de placentă.

Iar eu mă obișnuiam cu această mângâiere păstoasă, cu acest glod care se strecura în mine, deșeuri preaiubite care mă eliberau de originea mea de jos aruncându-mă în ea. Corpul nostru se balcanizase, concediase erotismele periferice asemenea unui imperiu care se dezmembrează la moartea Napoleonului său și ale cărui provincii se proclamă regate. Eram unul dintre acele cupluri „moderne“ care pornesc la asaltul vechii perversiuni medicale ca să-și condimenteze hrana obișnuită și cad în această experiență din gust pentru necunoscut. Pe vremea aceea, îmi repetam în mod naiv luând o poză: cine nu și-a văzut, nu și-a mâncat până la beție iubită, nu și-a supus trupul celor mai de nemărturisit fan-tezii ale ei, acela n-a iubit niciodată din dragoste. Și eram mândru că aparțin castei de aleși care credeau că au cunoscut infernul și-l numeau pasiune.

Ce puteam să facem? N-aveam nici repere, nici modele. În lipsa oricărei arte de a iubi în Occident, actul amoros devine suma tuturor felurilor licite și ilicite de a te înlănțui. Din moment ce în dragoste nimic nu e murdar, așa cum spun sufletele bune, principiul noutății înlocuia pentru noi principiul plăcerii. Aparent buni cetățeni, tandem îndrăgostit dar, în taina alcovului, rebeli, slobozi, briganzi ce dau convențiile peste cap, sfidând ordinea stabilită. Față de prietenii noștri practicam astfel ambiguitatea sistematică: fără să le dezvăluim nimic din obiceiurile noastre intime, îi lăsam să înțeleagă că ele nu erau lipsite de originalitate. Când cereau detalii, Rebecca și cu mine ne priveam cu un aer de compătimire și ne retrăgeam în spatele obligației pudorii. Împărțiți între dorința de a face paradă și frica de a decepționa, rămâneam aluzivi. Alții au dus desigur mai departe decât noi această explorare și n-au ezitat în fața celor mai rele situații extreme. Pe lângă perverșii profesioniști nu eram decât niște

gnomi care se bâlbâie. Și totuși, de la înălțimea acestor juisări fragmentare, îi disprețuiam pe amanții simpli, țepeni în voluptatea lor mecanică. Nu ne simțeam urâți, cu acea urâtenie care este grimasa puritanului în fața plăcerii, ci diferiți: în avans față de epocă, apropiați de sublim. Ceva eroic din mine spunea: a admite ceea ce este abject, obscen, vulgar este unicul mijloc de a evita adevărata obscenitate care este ignorarea ordurii, atitudinea sufletelor frumoase. Atinseserăm o culme de unde umilele bucurii din vale ne revulsau. Excluzându-ne din ce e comun, anomaliile ne făceau să creștem, confirmau caracterul excepțional al atașamentului nostru.

Ce crezi, de pildă, că făceam după ce gustasem până la nebunie intimitățile noastre indigeste? Îți dau oricât dacă ghicești: o tandră îmbrățișare. Ne strângeam unul de altul și fremătam încet într-o caldă liniște, abia gândind, înfiorându-ne uneori cu un sărut, legănându-ne într-o dilatare luminoasă a ființei noastre. Fiecare membru era un halo de căldură specifică, umărul, șoldurile, brațele aveau propria lor temperatură care se comunica pielii. Aceste îmbrățișări introduceau în zbunguielile noastre pauze de tăcere, un calm de ape stătătoare în care ne regăseam forțele. Apoi emoția temperându-se, sângele regăsindu-și fluxul, amorțeam, lăsându-ne răsuflările să dialogheze în ritmul potolit al respirației. A doua zi, reamintindu-ne seara dinainte, ne apuca un râs nebun: repetam cuvintele extrem de dezamăgitoare ale juisării; acele fraze bâlbâite în gâfâituri le spuneam iar la rece pe un ton de comedie. Lingviști ai viciului grotesc, ne băteam joc unul de altul, eu de țipetele ei în stare să-l scoale și pe un mort, ea de plânsetele mele de porumbel răgușit. Astfel, clovni de voluptate, retrăiam, prin năzbâtiile noastre, pentru a-l exorciza mai bine, marele chin care în ajun ne făcuse să trecem pe lângă abisuri.

Căci amatorii de bizarerii sexuale sunt pândiți de un risc: acela de a cultiva aspectul blestemat, de prinț al tenebrelor, de înger negru, în timp ce în partea cea mai profundă a abjecției subzistă ceva meticulos, ordonat, un aspect de cameristă, de celibatar bătrân care-și șterge mobilele de praf. Perversiunea are nevoie de ordine, iar această ordine îi interzice să ia o poză de mare răsturnare. Pe scurt, foarte departe de a fi roși de acest libertinaj, ne alesesem domiciliul în el precum alții în bucătărie. Ciripeam în luxură, ne iubeam închiși la căldurică în cercul fanteziilor noastre. Voiam absolut să învățăm rubricile cele mai de jos ale corupției, dar fără să fim păcăliți de ele. În timp ce toate iubirile tind spre echilibru tot atât de iremediabil precum un amestec de apă caldă și de apă rece dă o apă călduță, noi ne pusesem în iubire o forță antagonistă, un principiu al complicării care drena energiile împrăștiate și le revărsa în circuitul pasional. Voiam să ne protejăm povestea de mizeria de a fi inteligibilă și simplă. Ne aruncam în intemperanță cu o franchise energetică, bravându-ne dezgustările, punând un fel de orgoliu în a le brava. Inutil să ne dramatizăm proasta conduită: prin toate mijloacele nu încetam să ne dăm dovezile unei pasiuni reciproce și crescânde. Ascensiunea noastră spre cele mai elaborate trepte ale bucuriei senzuale nu traducea ea oare faimosul adagiu: un pic mai mult decât ieri, un pic mai puțin decât mâine?¹

Aceste vremuri de nebunie și de febră aprinsă durară aproape opt luni în timpul cărora nu avurăm decât un singur gând, un singur obiectiv, un singur subiect de conversație. Aceste înclinații îmi schimbaseră culoarea vieții: nu puteam să fac un pas,

1 Reducție a celebrelor versuri de Rosemonde Gérard (1871–1953) din poemul *Când o să fii bătrân* (vol. *Fluierile*, 1889): „Vezi tu, în fiecare zi te iubesc tot mai mult./ Azi mai mult decât ieri și mult mai puțin decât mâine“ (N. t.).

să întâlnesc pe cineva, să prescriu o rețetă, să citesc o revistă fără ca o asociație de idei să mă readucă la deliciale somptuoase în care mă cufundam cu Rebecca. Din aceste poziții extreme nu puteam reveni la regiunile mijlocii ale vieții, trebuia să mă afund, deci să continui. Iar eu, care în specialitatea mea mânuiam, cât era ziua de lungă, analize de fecale contaminate sau de urină infectate, n-aveam în minte decât un gând: să mă cufund seara în adorabilele excreții ale metresei mele, să reiau, cum spunea ea, ședințele noastre de gură la cur. Camera mea, în care interziceam prietenilor să intre, devenise un arsenal de sex-shop, era presărată cu penisuri artificiale, pere pentru spălături, clistere, bice, corsete din piele, cătușe, chiloți de damă sfâșiați, inele cu zimți sau cu buline, o adevărată încăpere de tortură medievală din care nu lipsea decât umbra sfâșiată a lui Hristos pe cruce. Când fiul meu venea o dată pe săptămână să mă viziteze, le băgam pe toate într-un dulap închis cu cheia și ne abțineam. Restul timpului, amabila mea torționară lăsa să-i izbucnească toate instinctele de femeie nervoasă cu o violență nemaipomenită: sângele părinților săi, acel sânge arab care-i clocotea în vine, începea să-i curgă, să-i bată furios în trup. Întruchipa o vitalitate brutală de care eram lipsit și care-mi pricinuia lungi frisoane din cap până-n picioare. Îi pândeam îmbrățișările cu o obstinație de animal înfometat, iar ea-mi lansa împrôscături de foc în piele, oferindu-mi-se inalterabilă și semeață, fascinându-mi toate aspirațiile de a trăi mai sus decât în calmul simțurilor sătule. Îmi plăcea îndeosebi, după ce făcusem dragoste, chipul ei obosit, învăluit de rouă ca un fruct frumos. Oboseala îi umfla și-i îndulcea trăsăturile iar pe aceste mase rotunde și netede se citea plăcerea copilărească și profundă de a fi mers atât de departe și de a se fi întors intactă, fericită, ușurată.

Proastele noastre obiceiuri ne împinseră să inventăm tot felul de mici libertinaje indecente. De exemplu, se întâmpla ca noaptea Rebecca să urineze lângă piciorul meu și să mă trezesc ud, în frig, auzindu-i râsul mititel sub cearșaf, certându-mă că am făcut pipi în pat ca un copil mic. Sau, la o petrecere, mă trăgea după ea la toaletă, mă împingea cu capul sub coapsele ei, se ușura peste el și fără să-mi lase timp să mă șterg mă readucea în plină lumină, cu părul lipit, cu fața umedă, și mă adulmeca cu dezgust de față cu toți. Când eram singuri la țară și ne apuca brusc cheful, răspândea pe fruntea mea o mică aversă de primăvară, iar eu mă uitam cu încântare la picăturile limpezi și cristaline ce tremurau ca niște perle pe genele adorabile ale sexului său. Altă dată, într-un tren de noapte — ne duceam la Veneția cu Simplon Express — mă obligă în gara Domodossola să trec sub vagon și să beau prin țeava de evacuare a closetului unda pe care era pe cale să o emită mai sus. În ciuda întunericii și-a persoanelor pustii, mă temeam în orice clipă să nu fiu surprins de vreun feroviar, ba chiar zdrobit de vreo manevră a trenului, și niciodată frica nu s-a amestecat în mine atât de strâns cu plăcerea. Sau amestecam alimente, licori pe orificiile amantei mele, iar sexul său devenea masa pe care mă delectam. Confirmând natura canibală a dorinței mele pentru Rebecca, rețete de dragoste și rețete de bucătărie tindeau să se confunde. Ne elaboram singuri propriile meniuri, și nu era prăjitură, băutură, fel de mâncare, sufleu cu care să nu fie amestecată o parcelă din splendidul corp al scumpei mele metrese. Te vei mira poate că nicio singură dată n-am intervertit rolurile; pentru mine răceala și violența Rebeccai constituiau virtutea sa cardinală. Dacă acest obiect de adorație m-ar fi tratat la fel și-ar fi pierdut prestigiul ca să devină o povară.

Ar fi trebuit să ne oprim aici: amanții ar trebui să se despartă în cel mai puternic moment al pasiunii lor, să se părăsească din exces de armonie precum alții se sinucid din exces de fericire. Ne credeam în dimineața lumii, dar trebuia să fii surd ca să nu auzi zgomotul valurilor sparte care arăta căderea nopții. Prin varietatea fantasmelor cu care mă obișnuia, Rebecca puse în mișcare în mine singurul gust care era latent din timpul copilăriei, gustul de nou pentru nou. De la ea, așteptam mereu mai mult, cerându-i să mă uimească, să mă surprindă cu piruete, cu născociri strălucite. Atunci îmi răspundea, căci se folosea de o oarecare apărare ca să-mi ațâțe dorința: „O să vezi, nu fi grăbit, am în cap destule idei ca să te ocup timp de un secol.“ Mă dădeam în vânt după aceste promisiuni care-mi făceau pielea de găină și-mi aprindeau imaginația. Într-o zi totuși, printr-o intuiție dezagrea-bilă, înțelesei că văzusem tot. Rebecca își epuizase comoara, imaginația ei istovită încetase să mai dea naștere la utopii senzuale.

Se rupsese vraja; ne secătuiserăm resursele, sfârșiserăm exegeza poftelor noastre inavuabile. Viața noastră amoroasă, după ce fusese o sumă de minunări, deveni o sumă de neliniști, și începu să manevreze între angoasă și oboseală, în căutarea riscului necesar excitației. Nu indignare, ci surâs ar trebui să suscite în dumneata confidențele mele. Ce e mai comic decât un tânăr cuplu căutând superlativul viciului și constatându-și falimentul? Supraviețuim juisărilor noastre așa cum supraviețuim anotimpurilor: acest simplu fapt ar trebui să ne interzică să luăm în serios excesele fizice. Nu riscam nimic, e vina călduței golăniri din vremurile noastre care a dedramatizat totul, lipsindu-se chiar prin aceasta de mijloacele de a simți ceva mult timp. Ciudată epocă: cel mai greu lucru nu e să îndepartezi din ea obscenitatea, ci să o faci să se ivească. Toleranța a dezamorsat cele mai licențioase

situații, sexul este un biet sacrilegiu care nici nu mai are măcar virtuțile sacralului. Nu decăderea îl amenință pe libertinul modern, ci plictiseala.

De fapt, eram prea sănătos pentru aceste practici extreme; credeam că trecusem de partea cealaltă, dar nici nu mă mișcasem. Prea mult căutasem pitorescul, neașteptatul ca să mă leg realmente de fiecare din episoadele care ne jalonaseră experiența. Cunoscușeam o vară de anarhie sexuală, acumulasem un capital de emoții excentrice care îmi mângâiaseră o clipă sensibilitatea, dar nu coborâseră destul de adânc ca să se poată înscrie în arhivele pielii. Eșuasem să mă transform, rămâneam mic-burghezul care, după împărtășania unei mari abateri, se întoarce la voluptățile lui convenționale. Și eram și mai supărat pe Rebecca pentru că m-a lăsat să sper o metamorfoză și că am dat faliment. Trăiserăm prea sus pentru slabele noastre temperamente și ne simțeam rușinați ca săracii care sunt invitați într-o seară la un festin și trimiși după aceea înapoi la cocioabele lor. Și apoi, nimic nu-i mai descurajant pentru un individ decât să descopere banalitatea propriilor lui fantasmе; când aflarăm că la Londra, New York și Berlin existau cluburi în care se practica pe scară largă ceea ce noi făceam în doi, fui dintr-odată sătul de obiceiurile noastre: un bulevard atât de frecventat nu mai era demn să pun piciorul în el. Această viață în vas închis, așa zice în oală de noapte închisă, care ne constrângea să ne rupem de lume, această viață casnică, în papuci pentru că e perversă, nu mai avea niciun sens. Și încă dacă am fi admis o oarecare societate la zbunguielile noastre, asta ne-ar mai fi scos din singurătate, dar Rebecca nu era dispusă să lase o terță personală sau un cuplu între noi. Cufundați în depravare, duceam o existență de rentieri, fugind, cu toate perdelele trase, de aventuri și de întâmplări neprevăzute. Dar lumea alungată își relua drepturile: și cu

cât ne încuiam mai mult, cu atât o auzeam bătând la uși, șoptind la ferestre, suflând în perdele, incitându-ne să ieșim din casă, să ne pierdem în ea înainte de a nu fi prea târziu.

Saturat de voluptate, de opulență, încheiam distrugerea sorti-legiului. Mi-era foame de zgomot, de animație, de mulțime, de vacarm. Curând, între Rebecca și mine se stabili un climat de iritare surdă: mă răceam, caracterul meu nestatornic, înăbușit o clipă de amețitoarea personalitate a prietenei mele, ieșea din nou la iveală. Rebecca fusese pentru mine ceea ce fusesem eu pentru ea: un fel de șoc brutal, un suflu încins care măturase tot. Această energie sălbatică, vacantă de acum înainte, se întoarse împotriva noastră. Furtunile, fluidele puternice pe care le strânseserăm nu aveau să întârzie să izbucnească sub forma unor adevărate vijelii. După ce-mi cocoșasem metresa pe un pedestal, o dădeam jos violent, în căutarea unui nou idol de adorat. Pentru că trezesc forțe de obicei ațipite, momentele de mare luxură se pot converti de îndată în cruzime. Și întotdeauna există mânie într-o dezmeticire. Eram supărat pe tovarășa mea că nu-mi mai inspira destulă pasiune, și mă apucaii să doresc să aibă pudoarea să se eclipseze. Iubind-o mai puțin, aproape că o detestam, iar cum perversiunea fusese forma pe care o luase ura noastră, perversiunea o dată dispărută se transformă în răutate.

Descoperii în Rebecca fisuri: remarcai, de pildă, că anumite glume, pe care alții le suportau fără să se supere sau le făceau să înceteze cu o ridicare din umeri, o afectau ca niște injurii grave a căror amintire o tortura. Această fată trufașă care mă supusesese tuturor capriciilor ei era lipsită de cea mai elementară încredere în sine. Profitam fără rușine de acest lucru, nu încetam să ridiculizez tot ceea ce considerasem mai înainte drept sacru. Rebecca se necăjea, izbucnea în plâns: bacanalele noastre se

transformau în război. Ce vrei, nu le rănești bine decât pe ființele dragi, nu există nicio plăcere în a supăra necunoscuți. Și pe urmă, tot ceea ce numim civilizație se sprijină pe aprofundarea cruzimii. Ferocitatea prosperă azi în cuvinte, se spiritualizează din cauza discreditului aruncat asupra violenței fizice. Generația noastră, care găsește un orgoliu în faptul că a eliminat sălbăticia, a constrâns-o să se întoarcă mascată. Nu-ți mai dozezi forța cu pumnii sau cu mușchii, o ascuți cu mintea sau cu limba. Societatea noastră a câștigat astfel în rafinament, dar n-a stabilit încă pedepse pentru repararea imenselor daune comise de persiflaj și de calomnie. Mai adaugă că toate-s bune pentru a-l intimidă pe celălalt, inclusiv multiplele ideologii ale eliberării care au înflorit pe meleagurile noastre de un secol încoace: este chiar unul dintre farmecele deosebite ale epocii noastre acela de a-i putea răni pe indivizi în numele libertății lor. Inutil să-ți mai precizez că Rebecca, spre deosebire de mine, n-avea obișnuința acestor dueluri oratorice: dacă există copii crescuți cu textul biblic sau cu recitarea Talmudului, alții hrăniți cu laptele aventurii, alții crescând încă în sânul naturii sau al unui ocean sălbatic, muzica mea de copil, de mic parizian, fuseseră țipetele și scenele părinților mei între ei sau împotriva mea — eram unicul lor copil —, umilirile tatălui meu care îmi înfipsese în cap, ca pe un cui, ideea persistentă a inferiorității mele. O asemenea educație creează odrasle șirete, revanșarde, pline de resentimente pentru întreaga omenire. Într-un cuvânt, sluga dumitale. Această anecdotă ca să-ți explic reivirea în mine a unor tendințe reale, o predilecție deosebită pentru loviturile sub centură pe care prospețimea începuturilor amoroase știuse să o stăpânească.

Se sfârșea un ciclu, iar eu simțeam nedeslușit că un altul trebuia să-l înlocuiască. Îmi făcusem metresa redutabilă ca să pot

mai bine s-o gădesc insignifiantă după aceea. Să admiri înseamnă deja să urăști, să destitui dinainte pe cel sau pe cea căreia îi ridică o statuie: după opt luni de furie erotică, ne aflam străini unul de altul, crezând că ne cunoaștem și nemaiavând să ne spunem nimic. Acestei noi situații Rebecca îi rezistă mai întâi în mod violent, cu toată forța unei femei care și-a pierdut privilegiile, dar înțelege să-și păstreze măcar demnitatea. Avuserăm mai multe certuri. Situația înveninându-se, încercărăm să facem calea-ntoarsă și plecarăm într-o călătorie de mai multe luni în Asia unde cerui să fiu detașat de Organizația Mondială a Sănătății. Varietatea culturilor și a persoanelor, frumusețea locurilor acționară ca un panaceu al nefericirilor noastre conjugale. Dar la înapoiere reîncepură toate. Sentimentele noastre se rupseseră sub propria lor greutate și nu mă mai gândeam decât să mă distanțez. Înlănțuirile noastre, am spus, se rarefiaseră; odată terminată proasta conduită, n-aveam niciun chef să reiau copulația clasică à la tăticu', mai ales cu o femeie care-mi era familiară până la greață. Ce indecență poate rivaliza cu prospețimea unui trup nou? Rebecca a înțeles, se pare, căci îmi mărturisi într-o zi: „N-ar fi trebuit să facem niciodată asta, te-ai schimbat.“ Dădui din umeri, găsind ridicolă revenirea la pudoare, vestigiu al unei educații rigorigiste, dar încă nu-ndrăzneam să-i spun adevăratele motive ale răcelii. În fața dezinvolturii mele, uneori, o apucau sufocări de mânie, pofta de a mă strânge de gât, de a mă doborî, de a mă face să mărturisesc, strângându-mă de gât, toate tainele inimii.

Îmi amintesc un episod deosebit de izbitor: e vorba de a doua noastră mare ceartă; prima, cum ți-am spus ieri, având loc cu ocazia unui dineu. Din comoditate, o să fac distincție între hărțuielile cotidiene și marile opere de ură, mai rare, mai lungi, mai

greu de suportat. Pe vremea aceea, deci, era primăvara, plecasem în călătorie o săptămână, invitat să iau cuvântul la un congres de parazitologie de la Viena. Rebecca, care se instalase la mine, profitase de acest interval ca să aranjeze cochet apartamentul meu parizian de două camere. Îi făcuse plăcere să zugrăvească pereții, să vopsească ușile, să pună la ferestre perdele de culoare deschisă, să umple toate vasele cu flori mari, să coasă vreo douăzeci de pernuțe de satin care alcătuiau o tandră grămadă de rotunjimi primitoare în mijlocul salonului. Îmi cumpăraseră un nou televizor în culori, precum și două frumoase lămpi în stil 1900 și transformase acel bârlog de celibatar în cuib de tineri și proaspeți îndrăgostiți. Eram încântat de metamorfoză, emoționat de gest, mai ales când Rebecca îmi spusese că cheltuisese cu această renovare trei sferturi din salariul ei plus toate economiile.

Firește, la prima supărare pe care o avurăm împreună, adică la două zile după întoarcerea mea, nu mă lăsai să nu-i critic aspru inițiativa; bătându-mi joc de prostul ei gust, un prost gust de coafeză, arătându-i nepotrivirea dintre zugrăveală și mobile, acuzând-o în fine că mi-a răscolit apartamentul, că a făcut din el un lux de tort cu frișcă, o vizuină de cocotă. Îmi amintesc, eram într-o cafenea, Rebecca plângea, era prima oară că o atacam în meseria ei. Și ca să adaug la răutate o mitocănie, mă sculai spunând că nu-i mai suport lacrimile. Veni după mine în stradă, avea o față crispată și îmi fu deodată frică de violența care-i schimonosea trăsăturile. Fără să-mi formulez gândul, presimțeam o catastrofă.

— Așadar, nu-ți place decorația apartamentului?

Avea vocea șuierătoare, sufocată parcă de indignare.

— N-am spus așa ceva.

— Ba da, apartamentul e groaznic, nu încerca să mă menajezi.

— De ce te iei după mine?

— Ca să-mi repar greșelile, o să vezi.

Deschisei ușa, vag neliniștit: înainte de-a fi putut să schițez un gest, Rebecca se năpustise înăuntru, apucase televizorul și-l aruncase în casa scării. Mă repezii la ea, dar aparatul se disloca deja pe trepte, vomându-și măruntaiele de turbine și de fire, într-un zgomot de nedescris care trezi tot imobilul.

— Ești complet nebună?

— Nu, scumpule, îți restituie apartamentul așa cum era.

Cu un pas hotărât, se înarmă cu un cuțit de bucătărie și, metodic, spintecă una câte una toate pernuțele pe care le confecționase, încând salonul sub o aversă de puf alb. Paralizat de puterea acestui uragan, stăteam nemișcat, stăpânit poate de obscurul sentiment că merit această corecție. Te scutesc de amănuntele acestei lamentabile afaceri; e de-ajuns să-ți spun că acest colț fericit și cald fu devastat timp de o jumătate de oră, o parte din cărțile mele rupte, accesoriile erotice aruncate pe fereastră, tapetul sfâșiat, cele două lămpi făcute zob pe umărul meu. Rebecca cauzase ea singură tot atâtea stricăciuni cât o percheziție a poliției, iar când plecă apartamentul meu distrus nu mai era decât un câmp de ruine. Eram zdrobit și cred că-mi plângeam atât apartamentul devastat cât și dragostele noastre compromise. Probabil că vecinii auziseră tot, și așa tolerau cu greu țipetele de amorale Rebeccăi noaptea, reputația mea în imobil era ruinată. Două ore mai târziu, printr-una din inconsecvențele care-i erau familiare, metresa mea mă cheamă plângând la telefon ca să se scuze. Mă implora s-o las să repare stricăciunile, se oferea să curețe tot, chiar dacă trebuia să-și petreacă toată noaptea cu asta.

— Alungă-mă dacă vrei, dar lasă-mă întâi să pun toate la loc.

Acceptai. Se puse pe treabă cu mătura și fârașul în mână. Eu, cățarat pe un taburet, îi dădeam ordine, mă desfătam cu această

predare, o copleșeam cu sarcasme, cu reproșuri, cârtind asupra trebii prost făcute, supunând-o arbitrariului celor mai mărunte capricii ale mele. Această idioată care crezuse că mă intimidază se târa acum în fața mea. După ce, după mai multe ore, curățată tot, deschisei ușa și-i urai noapte bună.

— *Vrei să plec?*

— *Prefer.*

— *N-am chef să plec.*

— *E mai bine așa: hai, cară-te!*

— *Franz, te iubesc, îți cer iertare, am greșit. Nu te iubesc decât pe tine, pentru tine o să fac orice.*

— *N-am decât o singură dorință, să-ți iei valea.*

O înăbușeau deja lacrimile care, un minut după aceea, îi ieșiră din piept într-o explozie de plânsete, de gemete convulsive și furioase. Căzu în genunchi înaintea mea, sărutându-mi mâinile și pantofii.

— *Te iubesc, repeta ea, te implor, ține-mă cu tine din milă.*

Îmi strângea frenetic genunchii în brațe, în timp ce cu lovituri de picior o respingeam spre ușă, prefăcându-mă că hotărârea mea e de nezdruccinat. Voiam să văd până unde poate merge o femeie îndrăgostită în poziție de inferioritate; din rugămințile, din implorările ei scoteam tone de vanitate și-mi umflam pieptul ca un pașă. Plânse încă mult timp, pe jos, cu fața în mochetă, cu mâinile tremurând, descărcându-se de o durere nesfârșită.

Așteptai să se atenueze criza și pusei pentru întoarcerea ei condiții draconice: ceream să ne vedem mai puțin, să mă lase liber să umblu după cine vreau, să înceteze să-mi mai scotocească prin lucruri și prin scrisori. Acceptă cu un aer copleșit.

— *Sunt în stare să îndur orice numai să fii un pic cu mine. Mi se pare chiar că ai putea s-o iubești pe alta, dacă asta s-ar*

petrece lângă mine și dacă m-ai ține la curent. Te-aș urmări până la capătul lumii, chiar dacă m-ai respinge sau m-ai alunga. Nicio suferință venind de la tine nu poate egala suferința ce mi-ar pricinui-o pierderea ta.

Ascultam aceste cuvinte fermecat, măgulit prostește, nebănuind niciodată că această femeie mă iubea cu o asemenea putere de convingere. Îi răspunsei:

— Ai face toate astea pentru mine? Greșești; drama, vezi tu, e că mă iubești prea mult, mult prea mult. Pentru că n-ai cu ce să te ocupi, n-ai o muncă în care să te implici. Îți cer să mă iubești mai puțin: pasiunea ta mă încurcă. Nu știi că dragostea nebună este un mit opresiv creat de bărbați ca să le aservească pe femei?

Jubilam: o făceam pe feministul, o zdrobeam pe Rebecca în numele demnității ei, îmi găseam un anumit talent de nemernic luminat. O clipă, îmi fu frică: la ideea că această fericire, acest surâs erau la cheremul meu. Apoi îmi alungai scrupulele și o altă idee se insinuă în mine: puteam să le fac și să le desfac pe toate în privința acestei ființe care-și pusese soarta sub regența mea. Revelația fu teribilă. Ea nu mă mai părăsi și hotărî întregul curs al legăturii noastre. Rebecca nu îndrăzni să obiecteze nimic. Seara, afișă pe ușa exterioară, în atenția ocupanților imobilului: „Nu vă neliniștiți, n-a fost decât o ceartă.“

Mă puse să-i promit că n-o voi mai umili și îmi jură să nu se mai enerveze cum făcuse. Bineînțeles, mă simțeam incapabil să-mi țin limba de viperă și bănuiam că furia Rebeccăi, cealaltă față a dragostei sale intransigente, se va reaprinde la prima alertă, îmi plăcea această stare de criză; ador să-i fac pe oameni să-și iasă din fire, să-i exasperez, să le răsucesc nervii până ce mă ard de ei. Încerc în asta aceeași beție experimentală ca în focurile

erotismului. Scena de menaj este o prelungire cu alte mijloace a voluptății. Și pe urmă, în familia noastră, întotdeauna am fost aproape de nebunie prin femei. Tatăl meu, bunicul meu și propriul lui tată avuseseră toți trei darul de a-și împinge soțiile în pragul alienării. Aveam o altă victimă de sacrificat pe altarul tradiției, această lungă linie de despoți domestici mă încuraja să preiau făclia. Iar cel care nu învață nimic din trecutul lui, din trecutul strămoșilor lui, se condamnă să retrăiască nenorocirile acestora.

O pală de aer veni deodată să ne izbească fețele înroșite de infama confidență: fără să bată, Rebecca deschise ușa cu brutalitate.

— Bună seara.

La auzul vocii, infirmul își oprise scurt vorbăria dementă. Largi plăci roșii îi țâșniseră pe față ca niște bucățele de vermilon lipite drept pe piele.

— A, dar e „domnul Ofuscat“, pronunță ea făcând o plecăciune în fața mea. Mai sunteți la fel de iritat?

— Nu, nu, corectă Franz cu un surâs rău, nu mai este „domnul Ofuscat“, e don Quichat, salvator de motănei, apărătorul văduvei și al pisiului.

— Ce-a mai făcut iar? exclamă Rebecca gata s-o apuce un râs nebun.

Acest „ce-a mai făcut iar“ mă dădu gata. Fui cuprins de un puternic resentiment. În forul meu interior, se înțelege, căci în exterior continuam să arborez un surâs larg care-mi crispa gura. Ardeam de nerăbdare să sfârșesc odată cu aceste bruf-turi, dar nu putui decât să bâlbâi câteva cuvinte inaudibile. Eram așezat în locul în care se încrucișau răsufările celor doi

soți, iar aceste răsuflări erau un curent de aer fetid. Aveam nevoie de aer, aspiram la aerul din larg, ca să mă descotorosesc de mocirla în care eram cufundați de atâta vreme. Fugii, rușinat, iar când trântii ușa în urma mea, crezui că aud râsete batjocoritoare. Probabil că se țineau cu mâinile de burtă de atâta râs, că-și băteau joc de înfrângerea mea. Mă simțeam împrôscat, murdărit. A trebuit într-adevăr pantomima derizorie a lui Franz, mila lașă pe care ți-o inspira un handicapat, ca să suport aceste vulgarități. Alergai la cabină așa cum o vulpe încolțită se-nfundă în vizuina ei. Béatrice dormea deja, iar respirația ei regulată, mirosul ei un pic dulceag monopolizau patul cu o insistență aproape grețoasă: „Oh, iartă-mă“, îi spusei cu voce joasă, rușinat de gândul meu, „sunt atât de răscolit“. Voiam să reflectez, să dau frâu liber ciudei mele, dar un val de oboseală mă doborî. Eram copleșit, o amorțeală în întregul trup îmi poruncea să dorm. Căzui într-un somn adânc. Avui un vis: Rebecca stătea pe puntea navei, cu pisoii din Veneția în brațe, și-mi repeta mângâindu-l: „Meriți ceva mai bun decât Béatrice, faci mai mult decât viața pe care ți-o rezervă ea.“ Apoi aruncă pisica în mare și începea să profereze obscenități cu un atroce accent nemțesc. Trebui să mă trezesc lac de sudoare din acest coșmar, în plină noapte, ca să-mi dau în sfârșit seama ce era cabina lui Franz: un atelier de detracare sentimentală.

ZIUA A TREIA:

**ÎNTÂLNIREA INFIDELILOR.
UNDE AMANȚII SE UNESC,
SE PREFAC ÎN SCRUM.**

*A*doua zi, când deschisei ochii, Béatrice ieșise deja. O ploaie violentă biciuia hubloul, îți împăienjenea vederea, ca o închisoare cu mii de zăbrele lichide. Odată cu amintirea serii trecute îmi reveni și mânia. Sentimentele mele pentru Franz, cantonate până atunci într-un amalgam de curiozitate și de dezgust, culminau în dimineața aceea în ranchiună. Confesiunea sa respingătoare, rânjetele soției sale îmi deveniseră intolerabile. Încetasem de a le mai dori prietenia, nu mai voiam nici să-i văd, nici să-i aud. La nevoie, mă voi închide în cabină ca să scap de zeflemelile lor. Trebuia să-i împărtășesc lui Béatrice hotărârea mea.

O găsii așezată la masă, în sufrageria pustie a vasului, în fața lui Marcello. Mirat și fericit de această discuție în doi cu un individ pe care-l critica cu o seară înainte, hotărâi, din politețe, să aștept puțin înainte de a-i mărturisi proiectul. După ce îi strecurai la ureche că nu mai eram supărat pe ea pentru incidentul cu pisica, mă amestecai într-o conversație făcută numai din aluzii despre Orient în care italiana alterna cu franceza. Dacă exista o persoană cu care eram fericit să comunic gânduri care să depășească gama obișnuitelor banalități, aceasta era Marcello. În ciuda puținelor lucruri pe care ni le spusese,

mă impresiona, dusesse până la capăt o experiență în care eu eram doar novice, mă simțeam în fața lui plin de întrebări, plin de curiozitate. Și pe urmă, avea o facultate de a propaga entuziasmul care mă cucerea. Îmi amintesc bine, vorbea de drumul spre Indii când Béatrice se plânse că i-e frig. Cu amabilitate, îi propusei să mă duc să-i aduc un pulover din cabină. La întoarcere, mă oprisem o clipă în hol în fața unei hărți maritime a Mediteranei: deodată, o mică tuse sonoră lângă mine mă făcu să tresar. Era Rebecca, foarte palidă, nepieptănată.

— Didier, te... te rog, nu gândi despre mine lucruri josnice.

Vorbise pe un ton de implorare și mă apucase de braț cu un aer de rătăcire pe față. Crezui mai întâi că este o nouă farsă și mă pregăteam s-o las înfiptă acolo.

— Nu voiam să-mi bat joc de dumneata ieri-seară. Am râs pentru că eram enervată. Nu ține seama de ororile pe care Franz le debitează despre mine. Starea lui de bolnav îl împinge să fabuleze, ar vrea ca toți să-i suporte ascendentul.

Încercă să suradă, dar un tremur preschimbă surâsul într-un hohot de plâns înăbușit. Eram agasat, nu mai reușeam să ajustez imaginile pe care fata aceasta le emitea în direcția mea, atât erau de nepotrivite unele cu altele.

— Trebuia să te văd, țin la stima dumitale.

— Ții la stima mea? îi spusei, afectând o răceală care speram să n-o păcălească, stima unui individ așa de șters ca mine, a unui „domn Ofuscat“?

— Da, țin la ea. Și încetează, te rog, n-o să-ți mai spun așa.

Încercam să o tachinez ca să-mi minimalizez vacarmul inimii, căci eram descumpănit. Faptul că această femeie, ieri dominatoare, astăzi mă implora, mă lăsa cu răsuflarea tăiată. Nu reușeam să-i deslușesc intențiile, spunându-mi că n-avea poate

niciuna. Deja îmi reproșam că păcătuisem prin exces de neîncredere, că fusesem naiv din prea multe bănuieli. Vina îi revenea lui Franz, născocirilor lui extravagante și-l suspectam acum de oarecare exagerare, dacă nu chiar de mitomanie. Căința Rebeccăi schimba tot, ea nu mai era decât o fată fragilă care ținea să-și salveze reputația mânăjită de un soț nedelicat. Coborând vocea, îmi spuse cu o ușurătate mângâietoare:

— Didier, aș vrea să-ți vorbesc dumitale singur...

— Dar suntem singuri.

— Nu aici, în cabina mea.

Un val de sânge mi se urcă în obraji pe care aș fi vrut să-i acopăr cu palmele, executai o negociere dificilă între indispoziția mea și necesitatea de a o ascunde. Rebecca își ridicase capul și mă privea cu o fixitate ardentă.

Buzele ei întredeschise lăsau să se zărească dinții foarte albi; strălucirea lăptoasă a acestor perle îmi dădu o zguduire pe care n-o putui disimula.

— De ce în cabina dumitale?

— Acolo o să fim mai liniștiți, o să-ți explic tot.

— Nu acum, nu pot.

— Știu, vino după-masă la ora 5, numărul 758.

Mă înăbușii sub brutalitatea acestei propuneri și trebui să mă țin de rampă ca să nu mă clatin. Această întâlnire mă întorsese pe dos; instantaneu uitai mânia care mă însuflețea abia cu o oră mai devreme. Cred că aș fi rămas multă vreme în picioare în hol să meditez la această invitație dacă Rebecca nu m-ar fi readus la realitate.

— Repede, Didier, te-așteaptă Béatrice. Presupun că puloverul e pentru ea din moment ce porți deja unul pe dumneata. Pe curând.

Urcai în sala de mese izbit parcă de lumină. În entuziasmul meu, o sărutai pe Béatrice de față cu Marcello și le oferii la amândoi încă o cafea. În loc să-mi mulțumească, Marcello spuse doar aceste vorbe:

— „Cel care dă, spunea Vivekananda, trebuie să îngenuncheze și să-i mulțumească celui care primește că i-a oferit posibilitatea să dea.“

Italianul avea un citat pentru fiecare împrejurare, manie ridicolă care pe moment mi se păru culmea bunelor maniere. Vorbea tot despre India, dar numai întâlnirea dată de Rebecca își continua în capul meu insistenta mică muzică. Și când te gândești că fusese de-ajuns un moment pentru ca rezervele mele să se transforme în consimțământ! Cum de căpătase această femeie în două zile atâta importanță? Cine îmi dăruise un sentiment, o percepție nouă pentru ea? Ciudată întâmplare: asemenea acelor vecini de palier care-și vorbesc prima oară la zece mii de kilometri de casa lor, trebuia să mă duc în Asia ca să intru în ceea ce nu cunoscusem niciodată în Franța: un vodevil! Bineînțeles, n-o să mă duc în cabina Rebeccăi; nu, în schimb, o să mă închid la mine ca să citesc *Revoluția spirituală* de Krishnamurti. Și îmi reproșam ca pe o perfidie toana neașteptată pentru ea, căutam să o uit enumerând farmecele lui Béatrice, frumusețile care mă așteptau în Orient. Aveam să stric o viață ce promitea cele mai profunde bucurii pentru... pentru ce, de fapt?

Citindu-mi parcă gândurile, Béatrice mă chemă la ordine încruntând din sprâncene. Mustrarea mută avu darul să mă îngrozească; avui dintr-odată intuiția neplăcută că totul se schimbase în chip subtil, pe nesimțite. Că intram într-o nouă constelație care avea să ne modifice raporturile. Și, departe de

a-l asculta pe Marcello, o examinai fix: niciodată n-o găsisem atât de puțin frumoasă. Nu se fardase, ceea ce lăsa să se vadă imperfecțiunile unui ten marcat de cei treizeci de ani ai săi; bijuteria care-i atârna pe piept avea drept efect principal de a-i sublinia slăbiciunea patetică. Nu se mai străduia să-mi placă și se arăta în stare naturală; cu părul ei blond în dezordine și cu rochia-sac care-i cădea până la glezne, mi se părea lipsită de acea feminitate neliniștită, abundentă care constituia atracția Rebeccăi. Béatrice, femeie-copil cu anatomia neîmplinită, cerea o afecțiune senină, mângâieri fără surprize, în timp ce Rebecca mă obseda prin nu știu ce ispită de dragoste enervantă și brutală. Pe prima o găseam prea simplă pe lângă suplețea femină, frumusețea mai rară a acestei necunoscute. De ce să nu mi-o mărturisesc: Béatrice era o femeie pe care o clasezi din capul locului printre persoanele cuminți. Însăși fantezia acestei călătorii nu putea prevala asupra impresiei de seriozitate și de rezonabil pe care parc-o dădea. Doamne, cât era de rezonabilă!

La prânz, având grijă să nu mănânc cu Franz, îi jucai o festă de care mă felicit și acum. Sosii în avans cu Béatrice și alesei o masă la care nu mai rămăseseră decât două locuri. Erau prezenți, în afară de Raj Tiwari, mereu punctual, doi studenți turci și un student iranian. Se vorbea, într-o engleză bâlbâită, de viitoarea escală la Atena, de furtuna prevăzută pentru noaptea următoare, de petrecerea de Anul Nou, a doua zi, seara. Discuția nu prea era afectată de diferențele naționale și nicio singură dată nu fu abordat domeniul politic, deosebit de spinos după afacerea iraniană. Fericit de a putea, sub acoperirea acestui zumzăit de vorbe, să mă gândesc în voie la ce avea să fie după-amiază, mă lăsai ușurat în voia fantomei provizorii și relaxante a conversației. Când sosi Franz, împins de un marinar

— recunoscusem de departe oribilul scârțâit al roților asemănător cu clopoțelul unui lepros — îmi terminam desertul. Dădea târcoale mesei noastre, ca o muscă în jurul unui hoit, căutând cu disperare un colț liber în care să se strecoare, sudat de scaunul lui într-o grimasantă copulație.

— Poftiți, îi spusei ridicându-mă, vă cedez locul meu.

— Pleci deja? Muream de poftă să stau de vorbă cu dumneata!

— Prea târziu, Franz, îmi dați voie să vă spun pe nume? Am terminat masa. Va trebui să vă găsiți o altă victimă.

— Ce-nseamnă asta? Credeam că suntem camarazi.

— Camarazi! Cuvântul mi se pare într-adevăr prea slab: spuneți mai degrabă că n-au existat prieteni mai buni de la Castor și Pollux înapoi.

— De ce aceste sarcasme între voi? ne întrerupse Béatrice. Franz își reluase surâsul răutăcios.

— Didier este cam nervos pentru că mă știe prezent între dumneata și el atunci când nu sunt de față.

Dădui din umeri. Dar o reflecție a lui Tiwari, care-i cerea lui Franz vești despre Rebecca, puse capăt bunei mele dispoziții: îmi reveni în minte că nimeni nu se uitase la Béatrice, că nimeni nu-i făcuse măcar un compliment în timpul mesei. Și mi se părea că toți, în timp ce eu mă îndreptam spre ușă, îi puneau a notă proastă și mă priveau cu o milă răutăcioasă. Bineînțeles, aveam probabil aerul cam naiv al acelor cupluri în blugi care se deghizează în luptători ca să facă să se creadă că au trăit multă vreme la tropice.

— Ai raporturi curioase cu Franz, îmi spuse Béatrice.

— Tipul ăsta mă exasperează... Dinadins m-am așezat la o masă plină de lume, ca să scap de grimasele și de subînțelesurile lui.

— Te formalizezi prea repede. Apropo, nu mi-ai povestit ce-a fost aseară.

— A fost mârșav.

Îi rezumai în două vorbe confesiunea infirmului, având bine grijă să-i înglobez și soția în reproșuri. Dar în sinea mea mă gândeam numai la întâlnirea de după-amiază, singurul element fericit din ziua aceea.

Dar și aici eram îndoit. Pe de-o parte, voiam să fiu eliberat de chinul de a-l auzi și de a-l revedea pe Franz. Pe de altă parte, eram atras de Rebecca. Cu această întâlnire credeam că le-am conciliat pe toate: voi avea-o pe soție și mă voi descotorosi de soț. Rămânea Béatrice. Trebuia s-o mint. Dar am spus-o: novice în acest domeniu, mă temeam să nu fac o gafă. Ezitam, mă gândeam îndelung la cât o să coste o trădare. Cuplul nostru se baza pe clauze tacite; consolidate de timp și tot atât de severe ca un contract de căsătorie. Bineînțeles, reprobarea care este legată de minciună avea de ce să mă facă să tresar; dar din moment ce în fond era vorba de prima mea „înșelăciune“, și folosesc dinadins acest cuvânt desuet, nu prea aveam de ce să mă neliniștesc. Și pe urmă, cu un pic de îndemânare, speram să țin secretă mica mea intrigă. La urma urmei, nu mai rămâneau decât patruzeci și opt de ore până la Istanbul, iar riscurile de a vedea povestea dezvăluită erau astfel reduse.

Ei hai, de ce să-mi fac atâtea griji? Nu era vorba decât de a o împrumuta pe Rebecca! N-aveam să mor și nici pământul n-avea să se răstoarne din cauza unui flirt nesocotit. Esențialul era ca totul să se petreacă în afară de Franz; și pe urmă ideea de a-i face un rău, momeala de a-ți bate joc de un soț legitim care încercase să mă înjosească dădeau de zece ori mai multă

valoare demersului meu și luau cu sine acea parte nedecisă din mine care cerea prudență.

Distrat de hărțuielile de la masă, nu putusem născoci nimic ca să-mi execut planul. Împrejurările îmi veniră în ajutor. Din cauza vremii proaste, direcțiunea navei organizează un loto și diverse jocuri de noroc pentru după-amiază. Petrecui aici cu Béatrice, pasionată de cărți, două ore bune în timpul cărora elaborai tot felul de minciuni. Până la urmă, mă oprii la cea a cărei banalitate îmi garanta reușita: către ora cinci fără un sfert, pretextând o mică nevoie, mă eclipsai din salon. Nu-mi prea păsa de felul în care o să-mi explic absența îndelungată, fiind cu totul cuprins de intensitatea momentului. La gândul de a o vedea pe Rebecca între patru ochi, îmi simțeam picioarele înmuindu-se și de mai multe ori fui pe punctul de a mă întoarce la masa de joc: bănuiam eu că mă convocase în cabină cu intenții precise. Eram speriat, nici măcar nu avusesem timp să mă mângâi cu imaginea unei aventuri că îi și grăbeam deznodământul.

Cât de mult regretam că nu luasem nimic de pus pe mine! Însoțind-o pe Béatrice, nu simțisem nevoia să fac alte cheltuieli și n-aveam cu ce să par bine îmbrăcat. Ca să compensez, petrecui lungi minute la chiuvetă să mă pieptăn și să-mi trag cămașa în pantaloni. Fără să vreau îmi aminteam de revelațiile pe care mi le făcuse Franz despre soția sa, despre fesele ei maestuoase, despre sărutările ei umede, despre gustul său pentru situațiile neobișnuite, și mărturisesc că aceste indecențe îmi excitau curiozitatea. Îmi închipuiam îndrăzneli alături de care ale mele cu Béatrice, convenționale, mi se păreau puerile. Dacă murdăriile infirmului erau adevărate, prezența Rebeccăi la bord le conferea deodată o redutabilă realitate; și mă temeam că nu voi fi la înălțime, că voi face figură de naiv.

În sfârșit, sosii la ora fixată în culoarul cabinelor de clasa întâi, începând să-mi pierd curajul, simțindu-mi inima bătând într-un fel neobișnuit. Izbirea discordantă a valurilor de coca vasului frângea tremurul continuu al mașinilor ale căror vibrații erau repercutate de etajele superioare. Găsii cabina 758, remarcând cât e de aproape de cea a lui Franz. Numai de n-ar ieși infirmul acum și de nu m-ar surprinde strecurându-mă la soția lui! În momentul în care trebui să bat în ușă, emoția îmi spori. Doream această clipă mai mult decât orice, și mă temeam de ea. Îmi lipii urechea de ușă: niciun zgomot. Nicio rază de lumină nu se strecura pe sub ușă. Cu o mână tremurătoare bătui încet de două ori. Niciun răspuns. Bătui mai tare. Tot nimic. Apăsai pe clanță: ușa era descuiată. Intrai pe jumătate: cabina era cufundată în întuneric. O perdea ușoară în fața hubloului se zbătea încet ca un vâl. Șoptii:

— Rebecca.

Din patul situat în fund îmi parveni foarte încet un „Sst“.

— Sunt eu, Didier, pot să intru?

Vocea îmi tremura.

— Sst, sst.

Această delicatețe mă mișcă — stinsese lumina, presupuneam eu, ca să nu-mi sporească timiditatea — închisei ușa în urma mea și, băgând de seamă să nu răstorn nimic, mă dusei drept la pat ca un mâncăcios la bucătărie.

— Unde ești?

— Aici, îmi răspunse ea cu o voce de nerecunoscut care mi se păru că vine din altă parte.

Probabil că era la fel de emoționată ca și mine. Acest gând îmi dădu curaj. În ciuda întunericului, îi zăream formele ascunse sub plapumă și puteam aproape să-i deslușesc chipul.

Își trăsesese părul pe spate căci nu i-l vedeam. Ezitând, mă așezai pe marginea cușetei și, neștiind ce să fac cu palmele, le frecam una de alta. Le găseam umede și înghețate și încercam să le încălzesc. Curând, simții brațele tinerei femei ieșind de sub cuverturi, căutându-mă în întuneric, mângâindu-mi genunchii. Admiram că totul se petrece atât de simplu și, dintr-odată temerar, mă aplecai asupra acelor mâini înfierbântate, le dusei la gură. Îi sărutai mai întâi degetele curioși de late și de groase — apoi lunecai spre încheieturi: asprimea lor, firele de păr care le acopereau mă surprinseră în mod neplăcut. Îmi veni o bănuială care-mi înlătură orice reținere. Palma capul partenerei mele și scosei un țipăt: acel craniu pe jumătate chel, acei obraji scorțoși... Dar înainte de a-mi da pe deplin seama, din baie țâșni un hohot de râs și se aprinse o lampă luminând o scenă pe care n-o voi uita toată viața: Franz era cel pe care, cu cuverturile trase până la bărbie, îl țineam în brațe, în timp ce Rebecca în picioare în pragul băii unde se ascunsese râdea în hohote fără rușine de fața mea pleoștită.

Mă dezintegrai într-o mulțime de emoții violente, mă ridicai îngrozit, urlând „ticăloșilor, ticăloșilor“, cum de îndrăzniseră, drept cine mă luau? De n-ar fi fost infirmitatea lui Franz, l-aș fi luat la pumni, și eram atât de dezgustat de contactul cu el încât scuipai de mai multe ori pe jos. Eram indignat de trădarea Rebeccăi, dar ea fugise fără să-mi lase timp să-i vorbesc. Eram pe punctul de a mă duce după ea când handicapatul mă apucă de braț cu o asemenea violență încât gemui de durere.

— N-o fă pe copilul, șuieră el, ia lucrurile cu umor. Crede-mă, n-am simțit nicio plăcere în aceste pipăieli. Dar trebuia s-o fac ca să ascuți urmarea romanului nostru: a cerut-o

Rebecca, dorea să rectifice imaginea pe care ți-ai făcut-o despre ea; căutăm numai să te instruim.

— Dați-mi drumul, strigai, încercând să mă încurajez cu propriile mele exclamații, nu vreau nici să vă văd, nici să vă aud.

— Nu te încăpățâna într-o intransigență juvenilă. O vrei sau nu pe Rebecca?

Eram zdrobit: iată că acum infirmul mi-o propunea pe nevastă-sa. Crezusem că o seduc, dar el era cel care mi-o oferea ca un codoș. Cum de putusem să cad atât de jos ?

— Nu vreau nimic, nici pe ea, nici pe dumneavoastră, lăsați-mă să plec sau chem pe cineva.

— „Lăsați-mă să plec sau o chem pe mama.“

Luase tonul plângăreț al unui copil care bate din picior.

— Atunci, du-te.

Îmi dădu drumul și mă trezii liber.

— Hai, șterge-o, du-te să-ți regăsești mărunta dumitale viață conjugală sub formă de înmormântare, repede, te așteaptă Bobonne.

Atât cinism etalat cu atâta dezinvoltură mă lăsă fără grai: eu eram cel ofensat, iar el își mai permitea să mă insulte! Doamne, mă gândeam în sinea mea, erau ei o tovărășie pentru mine? De data asta o să pun lucrurile la punct, de data asta plec, n-or să mă mai vadă. Firește rămăsei. Franz se topi îndată într-un surâs mios:

— Șovăi, te prefer așa! Dacă o dorești pe Rebecca, trebuie să-ți asiguri mijloacele. Mi-a promis că ți se va dăruia de îndată ce îmi voi fi terminat istorisirea.

Dar ce voia de fapt de la mine această canalie? Ce însemnau aceste vorbe incoerente ?

— Vezi, țintesc să-ți cadă în brațe. Dar după anumite reguli. Știi ce-a spus Kierkegaard: natura feminină este un abandon sub formă de rezistență.

— Puțin îmi pasă de confidențele și de soția dumneavoastră, îmi sunt complet indiferente.

— Mărturisește că mai degrabă te interesează, altfel ai fi plecat deja.

— Îmi propuneți un adevărat târg, nu?

— Să spunem mai degrabă un joc pe care l-am instituit pentru propria-mi plăcere. Nu-ți cer mare lucru: să fii doar un auditor atent. Le cer ceva doar urechilor dumitale, nu riști nimic.

Eram foarte agitat și aproape fără replică; și mă întrebam vag dacă citisem deja în vreo carte echivalentul acestei situații.

— Dar de ce eu mai degrabă decât altcineva, de ce nu Béatrice?

— Cu dumneata am început, cu dumneata o să termin.

— Nu sunteți gelos?

— Nu mă supăr pe Rebecca că se duce să caute în altă parte ceea ce nu-i mai ofer. Pur și simplu cooperez cu abaterile ei în loc să le suport.

Gâfâiam:

— Fie, m-ați păcălit, de data asta o admit. Dar credeți-mă că rămân doar din vrerea mea. Nu mă speriați, vă cunosc, știu că nu risc nimic și eu, și numai eu, Franz, vă dau autorizația de a vă spune povestea, auziți? Depindeți cu totul de bunul meu plac.

— Nu m-am îndoit niciodată de asta, Didier, sunt robul hotărârilor dumitale. Vrei să mă ajuți?

Avea o lucire șmecheră în ochi. O dată în plus mă lăsasem prins în capcană de josnica lui tactică: mă simțeam prada unei complete descurajări și deși replici indignate, percutante continuau să-mi

asalteze mintea, sufeream de o oboseală a tuturor membrelor ca după o mare și ireparabilă înfrângere. Începui să detest vaporul care mă făcea prizonierul unui anturaj indezirabil și aproape că regretam avionul care ne-ar fi dus la liman în câteva ore. Fără să mă gândesc, îl ajutai pe Franz să se așeze: era incredibil de greu și de mușchiulos, și trebui să-mi dau o osteneală nemaipomenită ca să-l sprijin de perne.

Nu exista niciun fotoliu disponibil, iar patul era prea strâmt ca să mă instalez pe el. Spre marea mea neplăcere, trebui să scot scaunul rulant ascuns în baie, să-i desfac rezemătoarea de cap și să mă așez în el blocându-i comanda direcțională din cauza tangajului. Această răstunare de roluri îmi spori și mai mult stânjeneala. Eram epuizat dinainte la gândul aventurilor lui Franz. Urma să continue istorisirea lor cu fanfaronadă, sigur că și-a situat viața dincolo de înțelegerea mea, rezervându-mi sarcina pasivă a auditorului. Cabina Rebeccai era mai cochetă, mai îngrijită decât cea a soțului ei. Puteai vedea chiar și niște flori. Pe o etajeră se aflau ca și alături un fierbător electric, cești și pliculețe de ceai aranjate pe o tavă de ebonită.

— O să vezi, n-o să țină mult, o să termin până la ora cinei. Fă-ne un ceai.

Și, ca și cu o seară înainte, clocotul apei însoți sporovăiala handicapatului.

Unde amanții se unesc, se prefac în scrum

Așa cum ți-am spus ieri, Rebecca și cu mine tocmai pierduserăm obișnuința acelor dezgustătoare minunății care ne zăpăciseră mai

mult de un an de zile. Acel sabbat carnal îi dăduse cuplului nostru un al doilea suflu fără ca prin asta să-l salveze de destinul său perisabil. Creditul-lubricitate pe care-l aveam expira și ne ducea drept la faliment. Acum, știam că iluzia unei vieți în comun trebuia să fie spulberată. Aveam de dat o bătălie: să mă descotorosesc de o femeie care încă mă mai iubea. Sufeream de acea nenorocire atât de frecventă la mic-burghezi, aceea de a nu mă accepta pe mine însumi, și credeam prea mult în dragoste ca să mă mulțumesc cu nivelul relativ la care căzuse legătura noastră. Fidelitatea față de o persoană este un preț prea scump plătit ca să nu fie compensată printr-o excitație egală: ființa căreia i se adresează o preferință exclusivă are sarcina zdrobitoare de a-i înlocui pe toți bărbații, pe toate femeile pe care prezența sa îi exclude. Sarcină imposibilă: nimeni nu este divers și multiplu precum e lumea. Începui să urăsc fidelitatea anxioasă a dragostei pasionale căreia îi opuneam febrilitatea veselă a zborului din floare-n floare sau pur și simplu atonia emoțională a celibatarului. Regăseam sentimentul conjugal prin excelență, încercat cu tovarășele mele anterioare: congelarea entuziasmului în oboseală.

Și pe urmă, există o epocă a vieții în care orice legătură devine previzibilă, inclusiv degradarea ei: experiența ne interzice regăsirea unui sentiment nou, ucide în noi prospețimea ignoranței prea fericite. Ți-am mai spus: aspiram la schimbare pentru schimbare. Să știi că la orice oră din zi și din noapte, în timp ce eu mă consumam între patru ochi cu Rebecca, alții se distrau, se îmbătau, dansau, asta-mi biciuia simțurile, mă făcea să turbez din pricina situației mele captive. Parisul mă rodea prin ritmurile lui frenetice, care constituiau tot atâtea îndemnuri de a mă agita, de a mă mișca. Rebecca se speria de poftele mele turbulente, iar pentru a le contracara desfășura tot

atâta încăpățănare câtă arătam eu pentru a le satisface; căuta ceartă sub cele mai futele pretexte și ne certam în înăbușitorul alcov al cuplului nostru ca două viespi care se omoară una pe cealaltă într-un borcan de miere.

Puțin a lipsit ca melodrama să nu ni se transforme într-o dramă: ca Rebecca să-și bată joc de mine, să-și ia un amant oficial, să se arate mai independentă. Dar intransigența, naivitatea sa îi grăbiră căderea. La început, cruzimile mele n-aveau un caracter voit, o testam, răsfirmam măgăriile așa cum răsfirmă mărgelile unor mătănii, fără un scenariu pregătit. Lansam la întâmplare săgeți despre care nu știam dacă-și vor atinge ținta. Arătând supărarea pe care i-o pricinuiam vorbele mele, încurajă prostul meu caracter și se făcu instrumentul propriei sale decăderi. Ura, se spune adesea, este celălalt versant al iubirii. Și dacă ar fi valabil contrariul? Dacă afecțiunea n-ar fi decât o paranteză între două bătălii, un răgaz, timpul cât să-ți tragi sufletul? Și pe urmă, monotonia în aparență lugubră a răului abundă în excitații mai intense decât cele ale voluptății. Scena de menaj capătă o dimensiune ideală atunci când devine un scop în sine care precipită acțiunea, creează tot felul de împrejurări și de detalii pe care trebuie să le aștepți multă vreme într-o viață senină. Atingi un asemenea grad de excelență în oroare încât ceea ce a precedat capătă un iz de poncif. Cum concepeam dragostea sub forma unei supralicitări permanente, doar peripețiile reînnoite, loviturile de teatru, certurile, împăcărilor puteau să-mi rețină inima neliniștită.

Aveam asupra Rebeccai avantajul de a fi asediatorul; se apăra pas cu pas, dar cel care nu ia inițiativa sfârșește prin a da înapoi. Întreaga mea ființă era pregătită pentru violență; cea mai

ușoară contrariere, nișel scrum de țigară căzut pe mochetă, telefonul deranjat, un pahar vărsat degenerau în brutalitate, se îngroșau în chip nemăsurat. Nu exista nicio proporție între cauză și efectul produs asupra nervilor mei iritați. Imediat, vedeam negru înaintea ochilor. Rebecca îmi răspundea. Izbucneam amândoi în fanfare belicoase. Mânia îi dădea un aer vulgar, dezlănțuit care mă îngrozea și îi strica frumusețea. Ne azvârleam în cap snopi de injurii, vorbelor le urmau loviturile, cearta degenera în bătaie, ne sfâșiam scrisorile, hainele, cărțile, apoi, energia la culme, vibrând de turbare și de ură, apostrofați de vecinii deranjați de altercațiile noastre, cădeam pe pat ca doi vagabonzi extenuați.

Veselia unuia era afront pentru celălalt, bănuiam în ea un atac și nu ne toleram decât într-o îmbufnare comună. Îmbufnarea la rândul ei, atunci când se prelungea prea mult, devenea ofensă. Uneori la masă, la cafenea, la restaurant, se instala o tăcere, un alb apăsător, ostil, lung cât o jumătate de secol, care se întindea ca un gaz, urca până la tavan, ne înțepenea, ne ținea prizonieri: războiul era declarat. Aceste tăceri pline de plângeri amare, de vii reproșuri, concretizau năruirea legăturilor noastre.

— Hai repede să ne uităm la televizor, spuneam eu atunci, cel puțin așa nu vom fi siliți să ne vorbim.

Ca toate cuplurile, dădeam o întrebuintare cvasinarcotică micului ecran și cinemaului, plăceri matrimoniale care îngăduie soților să se suporte mai mult timp fără a trebui să-și vorbească.

O vedeam prea mult, mult prea mult. Dacă totuși ne-am fi despărțit uneori, ar fi recăpătat departe de mine acea densitate fastuoasă pe care o pierdea în contact cu mine. Dar nu ne despărțeam.

Uram hrana fadă a zilelor noastre muribunde, alternanța insuportabilă a muncii cu corvoada amoroasă. Ea-mi spunea caracterul meu, egoismul meu, maniile mele, eu îi răspundeam cu fatalitatea cuplului, cu eșecul inevitabil al vieții conjugale; pe scurt, vorbindu-mi de o situație particulară, o trimiteam la probleme metafizice, o împingeam înspre un zid de netrecut. Ca s-o înfund și mai mult, s-o fac să mă părăsească, îi arătam fără încetare întreaga falsitate a stării conjugale:

— *Romanța noastră se hrănește din ea însăși: această autarhie se înrudește cu foametea. Altădată existau obstacole, conflicte religioase sau sociale care valorizau cuplul făcându-l precar. Altădată cea mai magnifică sursă de dragoste era chiar pericolul dragostei. Imprudența aprindea pasiuni pe care epoca noastră de siguranță nu le va cunoaște niciodată: fericite vremuri, nu atât de îndepărtate, în care a iubi era sinonim cu a risca. Astăzi, iubirile noastre mor de sașietate înainte chiar de a fi cunoscut foamea. Iată de ce amanții sunt atât de triști: știu că n-au alt dușman decât pe ei înșiși, că sunt în același timp izvorul și secătuirea unirii lor. Pe cine să acuzi, vai, dacă nu „pe noi doi“ și ce amărăciune e mai mare decât să-l ucizi pe cel pe care-l adori prin simplul fapt de a fi împreună?*

Rebecca nu ceda la argumentele mele și găsea întotdeauna ceva de obiectat. Atunci insistam:

— *Nu-ți spui niciodată că ne jenăm unul pe celălalt, că ai duce o altă existență, mai bună poate, dacă n-aș fi aici? Tu nu întrevezi în acest unul-lângă-altul al nostru un viitor înspăimântător de monotonie, un deznodământ sinistru?*

Aceste discuții n-aveau ieșire: fiecare rămânea pe pozițiile lui, fiecare ceartă se termina cu o falsă plecare a Rebeccăi care se întorcea o oră sau o zi mai târziu, umilă și plină de căință.

Rebecca avu încă frumoase izbucniri, îndeosebi noaptea; pe măsură ce se lăsa seara, îi creștea exaltarea, incontrollabilă și dezlănțuită. Atunci, dacă trebuia să ne ducem la niște prieteni, într-un loc public, mă temeam de reacțiile ei. Pentru cea mai mică reflecție, pentru cea mai mică privire prea insistentă asupra unei alte femei, era în stare să mă pălmuiască, să-mi arunce cu o farfurie în cap, să mă înjure de față cu toată lumea, să mă amenințe cu un cuțit. Ridicolul unei altercații în public n-o speria, dimpotrivă.

Îmi amintesc de o serată dansantă la care băuse mai mult decât de obicei, excitată până la a turna apă în capul persoanelor care-i plăceau, rostogolindu-se pe jos, chicotind ca o curvă la cea mai mărunță vorbă de duh, făcând ochi dulci bărbaților, izbucnind în râsul ei isteric care mă indispucea atât de tare, ca să sfârșească leșinată la toaletă, în mijlocul vărsăturilor pe care i le smulsese stomacul său supraîncărcat de alcool.

Trebuie să-ți spun că prietenii mei n-o acceptaseră niciodată pe Rebecca; îi reproșau ținutele ei prea țipătoare și frumusețea ei care le eclipsa pe palidele lor iubite, de înaltă spiță și de familie bună totuși. Erau supărați pe această copilă din popor că nu-și vede lungul nasului, că se pretinde egala lor și chiar că rivalizează cu ei. Toți acești falși declasați pseudoliberali, foști goști, foști combatanți ai cauzelor drepte își revelau adevărata natură de burghezi în contact cu ea: rămânea exilată în mijlocul acestei lumi bune care o primea din vârful degetelor. Lângă acești snobi, se arăta semeață, fantască, reproșându-le că joacă un joc dublu, că nu se recunosc drept ceea ce sunt; niște simpli privilegiați. De aceea, când doza de dispreț, de desconsiderație devenea în aceste reuniuni mondene prea tare pentru ea, Rebecca se îmbăta ca în timpul acelei serate despre care îți

vorbesc. O aduceam acasă beată moartă, furios de spectacolul în care se bălăcise, de zeflemelile și de batjocurile unei asistențe puțin înclinată spre indulgență.

În pat, de îndată ce-și veni în fire, o copleșii cu reproșuri; îmi răspunse că toate avuseseră loc din vina mea și că nu-i mai suporta pe oamenii bogați și împuțiți pe care-i frecventam. O contracarai, ea persistă în acuzații și drept încheiere mă pălmui. O lovii și eu. Ea-mi dădu cu picioarele în burtă atât de violent încât mă rostogolii pe jos. Excedat de brutalitatea sa, îi aplicai cu dosul mâinii mari lovituri pe față. Apoi mi-o acoperii pe-a mea, așteptând o ripostă. Nu veni nimic. Mai așteptai. Niciun zgomot. O chemai. Niciun răspuns. O zgâlțâii. Nu opunea nicio rezistență. În fine, aprinsei lumina: zăcea cu ochii închiși, foarte palidă, complet înfășurată în cearșafurile mototolite. Începui să urlu, să plâng, strângând-o de mine cu tandrețe, conjurând-o să se trezească, să deschidă măcar un ochi, să manifeste un semn de viață. Era atât de inertă încât aș fi putut s-o îndoi, s-o sfâșai fără ca ea să se miște. Îi luai pulsul: bătea slab și neregulat. Alergai după apă și îi umezii fața ridicându-i capul. Nicio reacție, leșinul era profund. Cunoșteam prea bine acest gen de stare ca să nu mă tem de ce e mai rău. Deja îmi închipuiam viața compromișă, familia ei urmărindu-mă cu o ranchiună implacabilă. Și asta pentru un gest de nervozitate. În machiavelismul meu, mă speria mai puțin frica de a o fi omorât cât teama de a-mi vedea reputația întinată. Mă pregăteam să-i fac o injecție ca s-o reanimiez. Dar nu era decât amețită: în fine se trezi. Eram totuși doar pe jumătate liniștit: era vânăta și sudoarea îi curgea pe frunte. Se plângea cu o voce abia auzită de o violentă durere de cap. O pusei să ia două aspirine, dar nu putui să-nchid ochii toată noaptea. Eram tetanizat, frământat de angoasă, încercând o dulceață

aproape senzuală în a-i cere iertare, temându-mă să nu se supere pe mine, cerându-i să-mi transmită căldura sa, viața sa. Pa-loarea ei mă speria, îi ștersei încet obrajii încă umezi cu o batis-tă fină. Cât de mult o iubeam; acum era a mea, o dusesem la frontierele morții și o readuceam ușurel spre regiunile mai cle-mente ale vieții. Îi savuram totala docilitate și vegheai asupra ei până la micul dejun. Brutalitatea îmi dicta o sentimentalitate de circumstanță în care mi se făcea milă atât pentru ea cât și pen-tru teribilul pericol din care scăpasem. A doua zi și în următoa-rele două zile nu avurăm nicio scenă.

„Flipantele“¹: prin acest neologism, împrumutat din jargonul epocii, înțelegeam amândoi suma mârșăviilor și a minciunilor a căror revelație i-o rezervam Rebeccăi pentru marile ocazii. Mic-tezaur de răutăți, provizie de orori, rezervă de scorneli cu care îmi protejasem extravagantele și a căror simplă mărturisire, în anumite zile alese, îi pricinuia profunde și violente suferințe. În legătură cu asta, îmi vine în minte un alt episod. Eram la Vene-ția în luna mai, așezați la terasa Florian. În acest oraș al uniuni-lor efemere și nefericite, gânguream amândoi, bătându-ne joc, ca dumneata ieri, de legenda blestemată a cetății. Nu știu de ce con-versația a degenerat, dar după câteva minute, îi distilai Rebec-căi ura din „flipantele“ mele, povestindu-i cu de-amănuntul cum, cu două săptămâni înainte, în timp ce mă credea de gardă la spi-tal, m-am culcat cu R., una dintre prietenele ei. Savuram conse-cințele confesiunii mele, așteptând s-o văd descompunându-se și izbucnind în lacrimi. Mă înșelam. Cu un gest brutal îmi expedie

1 Din verbul intransitiv *flipper* care în limbaj familiar înseamnă a te simți abătut când drogul și-a încetat efectul și, prin extindere, a fi deprimat sau, dimpotrivă, exaltat (N. t.).

ceașca sa de cafea în plină figură. Abia avui timp să mă șterg că-și și desfăcuse cordonul de piele cu care mă șfichiui tare peste față. Un grup de turiști aplaudă. Încercăi s-o opresc, dar glumele, fluierăturile trecătorilor mă reținură s-o fac. Îmi era prea fri-că de scandal ca s-o pălmuiesc în public: optai pentru fugă, sub hohotele de râs ale gondolierilor și ale vânzătorilor ambulanți. Traversai piața San-Marco și o luai pe calea pietonală care duce la Stazione. Și pe această stradă italiană, în care Proust alerga după mama sa ca să-i spună la revedere înainte ca aceasta să ia trenul, eu, mărunț medic francez, îmi luam picioarele la spina-re, urmărit de acea furie care voia să mă bată de față cu mar-tori. Sfârșii prin a scăpa de ea, iar seara ne împăcarăm, dar fu-rios că am fost ridiculizat în fața atâtor oameni, așteptai să adoarmă și capturai de pe jos doi gândaci de bucătărie pe care-i strecurai în chiloțeei pe care-i purta și noaptea. Țipetele ei de groază când îi descoperi, traumatismul care urmă în timp ce mă prefăceam că dorm mă consolară în chip delicios de umilirile din cursul zilei.

Crede-mă, Didier, nu fără disperare am fost crud cu ea. Cel puțin la început, în străfundul meu exista groaza surdă a unei revanșe. Aplecat oarecum asupra propriei mele răutăți ca asupra unui abis care în același timp mă respingea și mă atrăgea, mă lăsam dus de înclinația de-a face rău cu un vertij de voluptate.

Eram fără apărare împotriva tarelor mele ereditare. Deși îl urăsem pe tatăl meu și mă temusem de el, tot porunca lui o per-petuum. Mă împiedicam de cordonul meu ombilical, aveam ochii arși de placentă. Bătrânul își cerea partea, zvârlea cu copitele, îmi lăsa moștenire fiecare din defectele lui îngroșate la extrem ca de o lupă.

În chinurile pe care mi le dădea Rebecca zăcea un vis cam dement: ca din întunecatele ape ale umilirii să țâșnească amprenta unui sentiment nou și bine călit. Cum refuzam să cred în împotmolirea himerelor noastre, ferocitatea era tot o tactică perversă de seducție. Înțelege cine poate.

N-o mai doream. Trebuia doar să întindem brațele ca să ne cuprindem într-o strânsoare pasională, dar brațele ni se păreau moi, sătule parcă de dragoste. Orice obstacol fiind îndepărtat, dorința devenea fadă. Căci dorința este fiica șireteniei: ea vrea căile încâlcite ale oblicului, linia dreaptă o plictisește. De exemplu, când ne culcam: după ochi, după mers, după langoare vedeam bine că trebuia o dată în plus să plătesc cu propria-mi persoană; căscam zgomotos, ostentativ, niciodată nu fusesem doborât de un asemenea chef de a dormi; ea, bineînțeles, se cuibărea lângă mine, îmi zgândărea organele cu genunchii. Gândul de-a face un efort mă înspăimânta: era goală, opulentă, frumoasă. Atunci de ce oare nu eram cuprins de o mare dorință de a mă topi în ea? Zăcea acolo cu pânțele ei care cerea de mâncare, cu organele ei în panică. Îmi întindea o gură care nu pândea decât consimțământul ca să mă înghită. Sărută-mă: îi acordam un sărut. Înc-o dată: iar îi sărutam boticul. Și mai bine. Limba ei mă importuna, era un sfredel care-mi perfora cerul gurii, cobora prin bulbul digestiv, trecea de pâlnia gastrică, se ducea să trezească nervii pântecelui și le striga: „Sculați-vă, sculați-vă, îmi datorați datoria de dragoste!”

Căci sărutarea în sine nu era nimic pe lângă ceea ce inaugura: acel ceva prostesc și convențional care se cheamă împerechere. Din lașitate, adesea, cedam. Îmi striveam buzele de ale ei așa cum strivești o țigară într-o scrumieră și ne amestecam, ea hotărâtă să

scoată de aici un maxim de plăcere, eu să sfârșesc cât mai repede. Închideam ochii și mă achitam fără elan de datoria conjugală. Îmi reluai un obicei din adolescență: calculul mintal. Îmi fixam o limită, de exemplu 1 000 sau 2 000, și număram în tranșe de 200, încet, în ritmul unui secundar, schimbând poziția la fiecare tranșă. Numerele erau martorele plictiselii mele și-mi îngăduiau să-mi umplu timpul. Când atingeam cifra fixată, mă terminam în câteva zbateri. Brutalul barometru al simțurilor, departe de a triumfa asupra sașietății, nu înceta s-o confirme. Uneori, ceream ajutor imaginii altor femei ca să-mi îndeplinesc corvoada, dar această substituție se oprea brusc, realitatea nu se lăsa uitată. Cu timpul, totuși, ardoarea mi se răci de tot: nu mă mai atingeam de Rebecca și îi impuneam o castitate de oboseală.

Astfel, partea de mitologie cu care o îmbogățisem pe Rebecca, straniețea sa care mă terorizase tot atât pe cât mă îmbătase îmi deveniseră excesiv de familiare. O prevedeam în toate, își pierduse facultatea de a mă surprinde: paradele, șiretlicurile, cochetăriile de care se folosea și care mă fermecaseră nu mai aveau curs pentru mine. Prețul farmecului se spărgea ca un balon, dezvăluind slabul schelet al unui truc. Și pe urmă frumusețea ei taciturnă nu mai trezea nimic în mine: înfățișările, suspinele, îmbufnelile ei, tot ceea ce mă ținuse cu sufletul la gură acum mă exaspera.

Rebecca era complicată pentru că explora minuțios toate ungherele acelei cuști pe care o numea pasiunea sa pentru mine; în schimb, nu era complexă; neexplorând decât aceste unghere n-avea a-mi oferi niciun mister. În locul elanului creator, se usca în analiza nefericită a sentimentelor sale.

Orice îi ierți unei ființe, îi spuneam, vulgaritatea, prostia, orice, în afară de a te plictisi cu ea.

În dragoste, contrar administrației, principiul vechimii este un handicap, avansarea se efectuează de-a-ndoaselea. De fapt mă plictiseam de moarte cu ea. Iar plictisul este un tovarăș pe care nu-l suporti decât în singurătate: pentru că nu vrei martori în acele clipe blestemate, de frică să nu capeți de la ei o imagine infamantă. Lângă Rebecca, zilele mi se păreau de o lungime insuportabilă: fiecare dintre ele aducea aceleași angoase, aceleași momente apăsătoare care ne copleșeau la ore fixe cu o regularitate zdrobitoare. Ai remarcat oare cât de mult ne descompune lipsa de evenimente prin calmul ei, la fel ca cele mai violente catastrofe? Ca să scap de casă băteam cafenelele, cercurile, conferințele, îmi născoceam colocvii, întâlniri, fiecare minut smuls vieții noastre în comun fiindu-mi un izvor de delectare. Monotonia serilor asemănătoare, a acelorași prieteni regăsiți la aceleași mese, în jurul acelorași discuții, evocând aceleași proiecte avortate cu aceeași lipsă de entuziasm, aceleași glume ieșind din aceleași guri, toate astea mă scârbeau într-atât încât îmi dădeau adevărate dorinți de fugă animală, adolescentă. Nu mai suportam să duc acea viață regulată și seacă, atât de banală, atât de ușoară și atât de grea în același timp, și doream ceva dinamizant, agitat, viu, fără să știu ce anume. Acest mers pe loc de mici fapte, aceste anecdote jalnice o încântau pe Rebecca: le numea „peripețiile vieții în doi“.

Recunoșteam foarte bine în ea simptomele cuplului: cu cât trăiești mai puțin, cu atât ai mai puțin chef să trăiești. Soții sunt doi frați siamezi pentru care universul, oricât de pașnic ar fi, este încă plin de amenințări și de dezordini: de aceea nu-și permit decât o singură îndrăzneală: să deschidă radioul, să-și pună papucii, să treacă la masă. Pentru mine adevărata angoasă rezida mai puțin în certitudinea că trebuie să mor cât în incertitudinea că am trăit cu adevărat: uram acea atmosferă de poltronerie cultă

care emana din duoul nostru, nu mai era domnul și doamna, era Poltronul și Poltrona. Ni se tot repetase că dragostea poartă în ea un principiu în afara legii, un simț irepresibil al delicțului. Nu vedeam însă în ea decât cumișenie, conformism, plecăciuni, frică deghizată în frumosul nume de sentimente, iar pasiunilor legale nu le dădeam numele de dragoste. Știam că devisa mic-burghezilor: „paharul meu e mic, dar beau din paharul meu“ este chiar cea a amanților care rămân împreună doar fiindcă nu găsesc ceva mai bun. Nu există soț iubitor, iubită castă care să nu abandoneze pe loc slaba sa fiertură monogamă dacă i s-ar garanta abundența de parteneri și reînnoirea materialului amoros. Rarele excepții de la această regulă confirmă principiul general. Chiar dumneata, Didier, o iubești pe Béatrice, dar dacă ar apărea o alta, mai frumoasă, mai misterioasă, n-ai părăsi-o pe loc? Protestezi? Atunci explică-mi atracția dumitale pentru Rebecca...

Ce este un cuplu? Renunțarea la existență în schimbul siguranței, chipul fără atracție al dragostei legitime. Acest spațiu închis le banalizează și pe ființele cele mai puțin dotate pentru banalitate, le îngreunează pe cele mai mercuriale. Vedeam în jurul meu indivizi cufundându-se în mediocritate, îmbătrânind, resemnându-se, abandonându-și unul câte unul elanurile tinereții pentru mlaștinile funcționarului conjugal. Vedeam bărbați îndrăzneți, femei libere pe care viața în doi îi demobilizase, îi făcuse serbezi, a căror coabitare le tocise acuitatea. Uram mimetismul concubinilor, docilitatea lor în a adopta defectele consortului, complicitatea lor lipicioasă și până și trădarea care-i unește încă. Nu exista niciunul din prietenii mei care să nu fie exemplul grimasant al condiției mele.

Nu puteam să scap de certitudinea că adevărata viață se află în altă parte, departe de mizerabilele expediente ale cuplului și de virtuosoasele nerozii ale dragostei nebune (care este de fapt summumul atitudinii călduțe din moment ce vizează să ne facă să suportăm pe viață tovrărășia aceleiași persoane). Gândul că va trebui să trag de această legătură flască în tenebrele fără sfârșit ale unei existențe stricate mă îngrozea. Voiam s-o părăsesc pe Rebecca așa cum face șarpele: lăsându-i în mână o rămășiță care nu mai eram eu, un Franz care năpârlise, abandonându-i o aparență care nu mai era locuită de mine.

Rebecca era dezolată de intențiile mele, simțindu-mă tot mai aproape de a iubi pe oricine mai degrabă decât pe ea. Orice altă femeie pe vremea aceea mi se părea preferabilă prin simplul fapt că era alta. În anumite seri în care putrezeam în pușcăria conjugală, îmi spuneam: trebuie să mă vadă lumea, trebuie să circul, nu pot rămâne închis în casă ca o haină cu o croială frumoasă uitată într-un dulap. Mă apucau din nou, ca înainte, să le urmăresc pe fete pe stradă, în metrou, să le abordez, uluit de chipul lor, fiecare fiind parcă cheia unei lumi vertiginoase. Rebecca nu-mi înțelegea completa schimbare: considerându-și frumusețea obținută odată pentru totdeauna, nu înceta să se compare cu femeile la care râvneam și deci să le deprecieze:

— Dacă trebuie să mă înșeli, măcar fă-o cu una mai frumoasă decât mine!

Refuzam târgul.

— Nu te vad nici frumoasă, nici urâtă, ci mereu aceeași, iar această constanță mă mânănește. Chiar dacă toate femeile din lume ar fi niște urâtenii, așa cum dorești tu, tot le-aș face curte din simpla plăcere de schimbare, de a gusta din alte trupuri.

Adevărata frumusețe este o plăcere a numărului, ea rezidă în diversitatea carnațiilor, în mulțimea chipurilor; cele mai frumoase femei sunt cele pe care încă nu le cunoști.

Mi-aș fi dat cei doi ani de viață comună pentru una singură din acele clipe sufocante în care o străină care te desprețuia până atunci și pe care o fixai de o bună bucată de timp începe să te privească, angajează cu tine un duel voluptuos al ochilor. Apoi când această producătoare de ravagii îți surâde, îi iese din gura dintr-odată răpitoare o vorbă inefabilă, ceva neverosimil de suav, de dulce încât te face să plângi: însăși chemarea romanescului.

Cei mai mulți bărbați văd trecând femei pe care le doresc, pe care nu le vor avea niciodată și se resemnează; eu nu mă consolam cu aceste trecătoare fugace, fiecare din ele îmi era o rană care sângera la nesfârșit: ocaziile pierdute mă dureau așa cum pe amputat îl doare brațul ce-i lipsește. Mergeam pe bulevarde, prin baruri și cafenele cu o aviditate rătăcită, cu o lăcomie de copil pentru toate trupurile a căror carne palpitândă o adulmecam așa cum un animal simte proximitatea apei sau a prăzii. Mă simțeam înfometat, asemenea unui ocnaș care nu va fi gustat din dragoste de douăzeci de ani. Pentru mine, Rebecca nu mai avea nici forme, nici farmece, era în afara omenirii sexuate, manechin dinainte de divizarea ființei omenești în masculin și feminin.

Prietenii îmi reproșau adeseori că ies, fără nicio deosebire, cu femei dizgrațioase sau prost făcute. Unele erau într-adevăr așa. Nu că aș fi mai puțin selectiv, mai puțin atras de frumusețe decât alții, dar eram atât de măgulit că o persoană de sex feminin se poate interesa de mine încât ultima urâțenie, dacă mă privea, căpăta grația unei regine; și mai ales, cum am spus-o, în fiecare

din ele salutăm irupția hazardului, fiecare era sfințită prin chiar faptul că era nouă. Nu venerez decât întâlnirile, aceste epifanii ale vieții profane, care transfigurează existența sfâșiind-o.

Pe vremea aceea, pregătind o teză despre virusul hepatitei, lucram mult iar Rebecca îmi fura cele câteva momente libere care-mi rămâneau. Ca să mă apăr un pic de neprevăzut, o mințeam. Întotdeauna mințisem, copil, ca să-mi salvez liniștea, adolescent, ca să prelungesc beneficiile copilăriei, adult, din obișnuință și din nostalgie. A spune adevărul mi se părea o dezastruoasă lipsă de imaginație, mințeam pe toată lumea, în legătură cu orice, fără motiv, așa, pentru plăcerea de a dezorienta, de a avea secrete, de a clădi ficțiuni credibile. Trăgeam din asta o bucurie cu atât mai puternică cu cât viața cuplului modern se ridică pe un imperativ de sinceritate care cere celor doi consorți o franchețe completă. Eu preferam s-o înșel pe Rebecca, mărturisirea sistematică având, în ochii mei, îngrozitoarea facilitate de a aplatiza viața. Preferam cel mai prost vodevil, dacă-mi era subiect de emoție, frustei convenții de loialitate a cuplului exemplar. Îmi plăcea fraudă pentru că este arma celor slabi, a femeilor și a copiilor care își asigură astfel un spațiu de libertate într-o lume care nu le acordă nicio libertate. Îmi acordam deci toate libertățile și, prin renghiurile mele, cumulam toate rolurile, protejându-mi plăcerile fără să-l pun în pericol pe cel de-alături.

Bineînțeles, umblam după curve: mă dam în vânt după felul lor de-a fi pășune, animale fremătătoare de viață, cu sânii pe jumătate goi, cu coapsele dezgolite, cu josul pântecelui înhămat în dantele și jartiere, chemându-i pe trecători la o plăcere grosolană în vizuini întunecoase. Le apreciam din epicureism, din dragoste

de viteză, mijloc rapid de a avea cât mai mult trup în cât mai puțin timp posibil. A plăti nu-mi slujea decât la scurtarea distanței dintre poftă și satisfacere. Mă bucuram de acest lux, a face economie de seducție, și binecuvântam banii care, corupându-i pe indivizi, îi deschid spre combinații erotice incomparabile. A plăti îmi îngăduia, de asemenea, să gust din toate tipurile de femeie după care mă dădeam în vânt și pe care viața nu mi le oferea decât în doze mici. Concentrare de chipuri și de anatomii, prostituția prezintă acel aspect oniric pe care-l dețin doar marile adunări de oameni: voluptate a ochilor și a expunerii înaintea de orice altă bucurie. În salariatul erotic celebrăm marea epopee a dragostei, aproape independentă de sex, scoțându-ne în cale ființe cu care segregăția socială nu ne îngăduie niciodată să ne încrucișăm pe stradă. Mă cufundam în vulgaritate din gust pentru amestecuri: bordelul este, împreună cu metrourl, unul din ultimele locuri publice care apropie universuri și condiții sociale diferite. În ghetoul cartierelor fierbinți încetează, pentru câteva clipe, ostracismele cartierelor obișnuite. Departe de a fi un duș rece pentru entuziasmul meu, aspectul uneori sordid al acestei meserii mă fascina peste măsură, ca și cum ar conferi o altă dimensiune unui act la urma urmei infantil. Pândeam nu atât plăcerea cât posibilitățile ei. Mă amestecam în mulțimea prăpădiților care o pândesc la porțile imobilelor, cu aerul unui câine bătut, pe femeia virilă și surâzătoare care-i va goli cu o mișcare din șale. Atingeam din mers cu o profundă tulburare zidurile vechi ale hotelurilor de prostituție ca și cum ar fi fost îmbibate de luxura tristă pe care o adăposteau. Prostituția era pentru mine un rit de complicitate între producători independenți, o experiență de mic cartosor care are drept teatru strada și drept principiu cheltuiala. Pânditoare sau mesaline, indiferența, ba chiar disprețul acestor femei față de

noi le revela esența supraomenească: eram fascinat de dragostea lor pentru copii și pentru câini, de sentimentalismul lor excesiv, de tutuitul lor republican care instituie între fiecare client și ele democrația amorului venal.

— Nu respecti nimic, spunea Rebecca, nici măcar cele mai frumoase amintiri ale noastre!

— Ai dreptate, nu prea mai putem să ne întâlnim decât în trecut. Atunci, să evocăm aceste fericite amintiri: sutele de mese luate împreună în sute de restaurante, de hoteluri, de hanuri, de snack-uri, sutele de sticle de apă minerală și de vin băute împreună, sutele de feluri de mâncare comandate, de rețete, de cafele degustate. Iată amintirile noastre: un gigantic meniu, un almanah de Goult și Millau. Frumos palmares pentru o viață!

Când eram pe stradă, depășind-o cu un cap, mergeam întotdeauna cu pași mari ca și cum aș fi fost grăbit să fug de ea. I se tăia răsuflarea să se țină după mine, să mă ajungă din urmă:

— Hai, labe-scurte, îi strigam, vii o dată!/? Ce scundă ești.

Cât despre excesele noastre erotice, le denunțam acum ca pe niște dovezi de chircire asupra celulei conjugale. Intimitatea noastră abjectă de anul trecut, îi spuneam Rebeccăi, își avea originea doar în teama noastră de cei de-afară. Ne jucam cu excrementele noastre ca să ne rupem și mai mult de lume, ca să ne fim de-ajuns nouă înșine. Am împins amândoi gustul pentru claustrare până la ultimele lui consecințe. Ce-ți rămâne de făcut în doi decât să te adulmeci, să râzi stupid de bășini, să te adaptezi la bietul ritm al mașinăriei tale organice? Iată unde duce erotismul conjugal: la un imens gust pentru căcat de teama largului mării.

Rebecca, înțelesei asta, avea să treacă curând în rândul fostelor mele iubiri, pasiuni pleoștite, amoruri râncede, vechi delicii cocârjate, cu totul interschimbabile. Memoria mea nu mângâia cu plăcere decât aventurile efemere, sclipind de întreaga strălucire a scurtimii lor. Relațiile mai lungi însă, ruinate de ranchiune și de măgării, nu meritau decât uitarea, preafericita amnezie.

Și pe urmă, tuturor dezamăgirilor pe care le aduce o viață amoroasă normală li se adaugă aceasta, imparabilă, universală: să nu placi la toată lumea. Oricât de frumos, de fermecător, de inteligent ai fi, va exista întotdeauna o femeie care să-ți urască talentul, reușita și care să-ți prefere ființe mai puțin norocoase; sau, păgubos și nefericit, alte femei care să-ți reproșeze această urâțenie, acest eșec. A plăcea este deci negativ, nu-i plac uneia sau alteia decât lăsându-le indiferente pe cele mai multe. E o experiență sfâșietoare să fii adorat de câțiva, detestat de alții și neglijat de majoritate. Acest popor care n-are ochi îți strică cele mai frumoase cuceriri. Așa și cu Rebecca: o cunoșteam de multă vreme: mai eram oare seducător? Oricât de bine s-ar vorbi despre noi, nu ni se spune nimic nou și ne trebuie mereu altă confirmare, alte certitudini ele însele gata să se clatine. A fi primul în inima unui bărbat sau a unei femei este o familiaritate derizorie. Sunt oare rege pentru că sunt regele tău? Există deci o neînțelegere: afecțiunea pe care ți-o poartă o ființă te lasă perplex de două ori: mai întâi te miri că nu toți te iubesc cu aceeași ardoare, apoi ajungi s-o bănuiești pe femeia care te adoră că are vreo slăbiciune. Dacă mă iubește, înseamnă că-i pierdută: cine ar putea să-l aprecieze pe un individ atât de lipsit de calități ca mine dacă nu cineva și mai rătăcit, mulțumit că se agață de epava care sunt eu? De fapt, tandrețea Rebeccai, departe de a o revaloriza în ochii mei, mă împingea să caut la nesfârșit stima unor noi femei.

În această iudeo-tunisiană, crezusem că unesc Africa de Nord și pământul Sionului. Dar iudaismul ei nu reprezenta nimic, nici patrimoniu, nici fidelitate față de un teritoriu spiritual, și o găseam tot atât de vulnerabilă și de lipsită de apărare ca și mine: într-un cuvânt franțuzoaică sută la sută. O închisesem în ghetto-ul singularității sale și nu-ncetam să o confrunt cu acest ideal ca să-i înregistrez mai bine lipsurile. După mine, uzurpase un titlu la care nu avea dreptul: cel de membru al Poporului ales. La asta-mi răspundea furioasă:

— Îi iubești atât de mult pe evrei în general și nu ești în stare să iubești o evreică în particular. Fac ceva pe admirația ta pentru casa lui Israel, nu-i decât un pretext ca să mă persecuți. Tatăl tău era antisemit din ură, tu ești din dragoste: el le reproșa evreilor că sunt prea evrei, tu-mi reproșezi că nu sunt destul de evreică. Revendic dreptul la o indentitate ambiguă, revendic dreptul de a fi complicată.

Avea dreptate, bineînțeles! Eram din acei creștini care, ca să-și ispășească un trecut stânjenitor, au zeificat entitatea iudaică într-atât încât acuză de trădare pe orice evreu care nu se conformează acesteia. Cerându-i fiecărui israelit să-și exhibe diferența ca pe un fetiș, ne arătam la fel de sectari ca părinții noștri care pe vremuri îi cereau să și-o ascundă. Pe vremea aceea însă, stăpânit cu totul de orbirea mea de goy, eram impermeabil la asemenea argumente.

Doar un lucru, unul singur, mă mâhnea: s-o părăsesc le-ar face plăcere părinților mei. Aceștia ar crede într-o victorie a bunului-simț francez când pentru mine era vorba de o înfrângere suferită de sistemul conjugal. Un eveniment foarte ciudat îmi înlătură scrupulele. Pe vremea aceea, tatăl meu, care efectua cercetări genealogice asupra familiei noastre, descoperi din întâmplare, în

mijlocul secolului al XIX-lea, căsătoria la Aix-la-Chapelle a unuia din strămoșii noștri cu o domnișoară Esther Rosenthal, evreică poloneză de la care avusese patru copii, cel mai mic nefiind nimeni altul decât străbunicul lui direct. Această picătură de sânge semit în dinastia noastră ariană i se urcă la cap: făcu o congestie care-i fu fatală. Îmi amintesc ultimele lui cuvinte la serviciul de reanimare:

— Franz, toată viața m-am înșelat: evreii au dreptate, sunt adevărații precursori ai Europei moderne.

Îl urâsem pe tatăl meu ani de zile; ura se transformase în dispreț la vârsta maturității, disprețul în milă atunci când acest despot se revelase drept un bătrân fragil și fricos. Dar după aceste ultime cuvinte, acest om redevenea tatăl meu. Și-i sărutai mâinile acestui Drept pe care Revelația îl izbise în pragul morții. Și plângeam de disperare când, cu o voce foarte înceată de agonizant, șopti:

— Ticăloșii sunt arabii, cu petrolul lor.

N-o mai iubeam pe Rebecca și-mi părea rău. Sătul, chemam în zadar o pasiune care fugise de mine. Nu mai simțeam nimic, nu mai tremuram, nu mai eram gelos, iar acest calm mă întrista. Mi-o închipuam pe Rebecca în brațele altor bărbați, sărutându-i, primindu-le mângâierile, omagiile, iar aceste imagini mă lăsau nesimțitor. Există oare mai mare sfâșiere decât aceea de a simți focul pasiunii retrăgându-se din tine așa cum marea se retrage de pe plajă în timpul refluxului? Aveam cochetării de bărbat bogat: oh, îmi spuneam, să suferi pentru o femeie, să fii cel neiubit, ce bine trebuie să fie! Vedeam ochii Rebeccăi implorându-mă, cerându-mi explicații raționale când așa ceva nu exista. Dorința mea de ruptură era la fel de arbitrară ca dragostea la prima vedere pentru ea cu doi ani înainte.

— Dar spune-mi, spune-mi ce ți-am făcut, dacă te-am vexat, dacă te-am rănit?

— Ce mi-ai făcut? Nimic: greșeala ta e că exiști, și-atât.

Pentru o nimica toată, o privire, un lapsus, un număr de telefon mâzgălit, o hârtie uitată într-un buzunar, îmi făcea scene de gelozie grotești, insipide, repetate. Furia ei era o încercare magică de a simplifica o situație pe care n-o stăpânea. Eram supus cenzurii cotidiene a metresei legitime care-ți pândește cămașa, lenjeria, detectează cel mai mic fir de păr, îți scotocește prin buzunare, în carnete, telefonează la numerele pe care le găsește în ele în speranța că va da peste o voce feminină. Se străduia să reconstituie anumite scene, conexiuni, rețele, cu toată migala unui detectiv. Căci nu există polițiști mai implacabili unii față de alții decât amanții. În agendă, îmi tăia numerele sau adresele suspecte ca să nu le mai pot reciti. La spital, încercă chiar s-o cumpere pe-o infirmieră ca să mă pună sub supraveghere! Orice străin devenea pentru ea o persoană a priori echivocă și deci periculoasă. Și cu cât se arăta mai intransigentă, cu atât se cufunda mai mult în neîndemânare. Pe stradă, era o spioană pe urmele mele, pândind cea mai mică siluetă de femeie ca s-o evalueze înaintea mea, s-o deprecieze: „Inutil să te întorci după asta, mârâia ea, e-un adevărat cârnat.“ Ca s-o fac să turbeze, mă amuzam fixând intens mici bătrânei, doamne în vârstă, copilași, ceea ce o dezorienta, o obliga să rămână constant la pândă și drept încheiere îi dădea adevărate înțepeneli ale gâtului. Zborul meu din floare în floare o agasa: de îndată ce identificase o complice, eram deja cu alta, așa încât, crezând că a apucat prada, nu avea decât resturile. Prin investigațiile sale căuta o rivală în carne și oase, unică și solidă, cu care s-ar fi putut măsura, confrunța.

Dar nu abandonam cuplul nostru ca să formez altul, eram mereu în altă parte, mereu în avans cu o cucerire față de ea. I-o spuneam cu o sfidare puerilă: n-o să te părăsesc pentru o femeie anume, ci pentru toate femeile.

— *Mă iubești, îi spuneam, oare asta mă privește pe mine? Sufără în tăcere: discreția este forma modernă a demnității.*

Ritmul certurilor se intensifică până la a deveni pâinea noastră cea de toate zilele: puteam număra orele dintr-o săptămână în care nu ne certaserăm. Apartamentul răsună de ecourile neînțetate ale altercațiilor noastre violente. Zile întregi se petreceau în mijlocul unor crize sfâșietoare, toate deveneau pentru noi spaimă și suferință și mă temeam mai presus de orice de weekenduri care ne lăsau patruzeci și opt de ore întregi unul în fața celuilalt. Fiecare ceartă era urmată de lungi îmbufnări încheiate prin împăcări pe cât de grăbite pe atât de fragile. Reconcilierea: aceasta este obscenitatea scenei de menaj! Că după atâtea invective, atâtea pumni, atâtea blesteme, consorții sunt tot proaspeți și binedispuși, ca și cum nimic nu s-ar fi petrecut, iată murdăria, abjecta gaură de memorie. Curând chiar împăcărilor mă exasperară: eram sătul de acest scenariu reglat ca un balet de orologiu, de tot acest zgomot de vase sparte, mai codificat decât eticheta regelui la curte. Aceste excese de violență ar fi trebuit să fie supapa unei tensiuni prea puternice. Dar supapa deveni însăși pasiunea, scena regimului nostru normal iar excesul modul nostru afectiv.

Rebecca îmi spunea:

— *Îți trăiești pubertatea la treizeci de ani, nu ești decât un obsedat sexual.*

— Ei și? O asemenea obsesie n-ar avea nimic vulgar. Dar ai greșit drumul. Sunt unul care nu vrea să renunțe la nimic, care refuză să aleagă. Îmi arunci în față ca pe-un scuipat donjuanismul meu. Accept. Don Juan aspiră la darul de a fi ubicuu: el vrea să fie amantul pasionat al uneia singure și fluturele ușuratic al tuturor, vrea să ardă pentru cea urâtă și să ardă pentru cea frumoasă, aspiră să îmbrățișeze într-o singură existență totalitatea destinelor posibile. Iată de ce este un erou al nerăbdării, nu un militant al plăcerii. Tu ai visuri de grizetă. Aspiri la fericirea unui cămin stabil; eu nu apreciez decât numărul partenerelor mele. Tu suferi de libertinajul meu, eu sufăr de tiraniile sentimentalității tale. În loc să ne copleșim cu reproșuri, mai bine să ne recunoaștem înclinațiile divergente, iar din această diversitate să tragem consecințele logice.

Rebecca și cu mine alcătuiam acel duo heterosexual standard pe care-l vezi peste tot, în parcuri, cafenele, dancinguri, cu ochii umezi, cu mâinile uscate, cu fundul săpunit, cu sexul mereu gata să-și dovedească atașamentul, pe scurt, perfecta cochilie închisă. Îmi contemplam ursuza jumătate care-mi propunea la fiecare oră din zi și din noapte să-mi schimb grija exclusivă de mine însumi cu un egoism în doi în care am face bloc împotriva tuturor! Ah, frumosul ideal blindat, splendida încarcerare în casa de fier matrimonială! Evenimentele din viața publică, marile drame care zdruncinau lumea nu ne mai atingeau decât înăbușite de cocorul nostru și, prin urmare, nu ne atingeau. Țesuserăm în jurul nostru o tunică solidă care ne proteja de exterior, iar Rebecca voia acum să elaboreze o a doua. Pentru ea, universul se reducea la o mână de fințe omenești departe de care se ofilea. Nu se simțea amestecată în ceva mai vast. Ignora chestiunile fundamentale ale

epocii, trăia înecată în problemele ei personale, în înspăimântătoare apăsare a frivolității sale.

Nu suporti viața în doi decât denigrând-o, singurul mijloc ce mai rămâne pentru a o înfrumuseța. Multă vreme, bârfa îmi ținu loc de distracție: a o vorbi de rău pe Rebecca, a o face bucățele în fața prietenilor mei mă oprea s-o părăsesc, era de-ajuns ca să-mi lichideze supărările; trădarea ca substitut al dezertării. Într-o duminică după-amiază, în care ne spusese vorbă grele ca de obicei, ieșii să-mi cumpăr un pachet de țigări. La întoarcere, nu mai era acasă: scotocii în cele două camere, strigai: nimic. Supărat de perspectiva unei lungi după-amieze solitare, îmi contactai un prieten la telefon. Îmi revărsai în urechea lui binevoitoare toate reproșurile mele pentru ea și, cu acea nelipsită laudăroșenie a holteilor, îi istorisii o oarecare aventură galantă survenită cu două zile înainte. După un sfert de oră de conversație, convenirăm să ne întâlnim într-o cafenea și închisei telefonul.

Fu clipa în care Rebecca tâșni din patul desfăcut: se ascunsese sub plapumă, confundându-se cu aceasta. Revelația unui anumit adevăr despre mine însumi pe care-l bănuia, dar nu-ndrăznea să-l creadă, avu asupra ei efectul unui revulsiv. Cu ghearele scoase, se puse să urle ca din gură de șarpe, începând să răstoarne scaune și obiecte după obiceiul ei. Crezui că avea să-mi scoată ochii, dar fu mai abilă. Cu o furie de-abia reținută, ceru să mă însoțească la întâlnire; nebănuind motivele acceptai, jurându-mi să fiu atent. Prietenului stupefiat că o vede îi explică mai întâi stratagema sa și apoi îi spuse:

— Știi că Franz îți face confidențe foarte intime despre mine. Te-ar interesa poate să auzi ce-mi spune el despre tine.

Or, se întâmpla că mă aflam cu acest camarad, medic ca și mine, în situație de rivalitate profesională în cadrul serviciului nostru, fiecare ținând cel mai bun post, cel mai bun loc în stima profesorului nostru. Urma de aici o concurență sigură care se deversa când prin glume, când prin ranchiună și despre care metresele noastre nu ignorau nimic. Degeaba îmi afirmai buna-credință, confratele meu se arătă curios să afle ce debitam pe socoteala lui. Rebecca, foarte în vervă, nu-l scuti de niciun amănunt din calomniile mele despre el, începând cu fizicul lui dizgrațios și sfârșind cu naivitatea sa sexuală, trecând prin temperamentul său de lingușitor. Pe măsură ce aceste divulgări erau deitate, pălea, convins că ea nu putea scorni detalii atât de precise. După o oră, se sculă, vână la față, și ne părăsi fără un cuvânt. În după-amiaza aceea îmi făcui un dușman de moarte și niciuna din înjuriile cu care o copleșii după aceea pe Rebecca nu mă putu consola de pierderea acestui prieten.

— Spune-mi, o întrebai, în trei ani de existență, ce uși mi-ai deschis tu, pe cine mi-ai prezentat tu? Coafeze, vânzătoare, negustorese, retușeze, manechine, stiliste, negustori de haine vechi, șamponeze, fotografi, pedichiuriste, cosmeticiene; iată-ți relațiile, tot acest popor mărunt al futilului și al vanului, pifanii modei și ai aparenței.

Bineînțeles, am fi putut opta pentru soluțiile nobile. Din moment ce muream de prea mult stat împreună, ar fi trebuit să ne luăm o distanță, să ne lăsăm în voia farmecului indirectului, să ne rărیم vizitele. Dar cu cât ne rarefiam mai mult întrevederile, cu atât mai puțin aveam chef să mă întorc lângă ea. Știam că există mai multe șiretlicuri ca să salvezi sau să prelungești uniunea: să alegi sfâșierea, să riști dragostea celuiilalt, să-l ajuți să-și

regăsească consistența. Am fi putut să ne dăruim în orgie unei mulțimi de urmăritori și prin asta să consolidăm contractul, să mimăm o pierdere în scopul de a ne regăsi mai bine. Aceste opțiuni sufereau însă de a nu fi decât formale și de a întreține un compromis pe care nu-l mai voiam. Mi se scârbise de monogamie sub toate formele ei, liberală, orgiastică, clasică, emancipată, conciliantă, blândă, și aspiram doar să scap de ea. Și pe urmă ce mai, cu aceste împăcări am mai fi tras-o câțiva ani, purtându-ne ranchiunile, conjugând menaj și libertinaj, îndreptându-ne spre o ieșire fatală cu atât mai amară cu cât o vom fi amânat mai mult.

Lucrurile trenau insuportabil. Trecuseră mai bine de șase luni. Trebuia s-o sfârșim odată. Avui o tresărare de curaj și-i spusei:

— Să ne despărțim înainte de-a fi prea târziu. Să ne despărțim în numele poveștii pe care-am avut-o împreună și de care nu mai suntem demni. Speram să iei tu inițiativa rupturii, dar n-ai făcut nimic. Trebuie să mă înham singur la această penibilă sarcină. Înțelege: amândoi am mers prea departe; apăsarea injuriilor noastre, a josniciilor noastre e prea grea, nu mai e vorba să reparăm sau să plătim, trebuie să spargem abcesul și să ne despărțim. Mă mai iubești încă: n-aștepta să nu mă mai iubești; dacă pleci la momentul potrivit vom suferi amândoi mai puțin. Ajută-mă să scap de tine, redă-mi demnitatea pe care o pierd degradându-te. Să ne trăim amândoi fisurările respective fără să le agravăm una prin cealaltă.

Îmi răspunse:

— Vreau să trăiesc ca toată lumea lângă cineva plin de grijă, vreau copii, asta-i tot. Ți-am dat substanța mea și doresc să-ți consacru întreaga viață.

— Nu-mi consacra nimic, te rog. Nu vreau să mi te sacrifici. Urăsc asta dinainte din cauza dobânzilor pe care le-ai cere într-o zi sau alta. N-aștepta recunoștință din partea mea.

— M-am exprimat greșit, Franz, degeaba sunt nefericită cu tine, voi rămâne fiindcă nu-mi pierd speranța de a te schimba.

— Nu visa, altele au încercat s-o facă înaintea ta și și-au rupt dinții. Un fel de mare obstacol îmi ruinează cu regularitate întreprinderile sentimentale. În elanul meu către tine, am avut parțialitatea de a le uita pe toate femeile pe care le cunosc și de a reuși ceea ce ratasem cu ele, o dragoste nebună care să dureze. Minunea a ținut doi ani. Azi plătim pentru că am vrut să repunem pe linia de plutire o iluzie. Lumea e plină de agitație: oamenii, lucrurile respiră, se mișcă, alcătuiesc o lungă perspectivă dezirabilă, prețioasă în care am poftă să fiu amestecat.

— Franz, prea mult analizezi ca să fii cu-adevărat sincer. Dar din moment ce nu mă mai vrei, mă înclin.

Cu lacrimi în ochi, Rebecca își strânse lucrurile și plecă. Deși n-o iubeam, eram emoționat. Odată închisă ușa după această tovarășă care de pe acum se topea în trecut, putui să mă cred liber. Legătura de fier era ruptă, lanțul, slăbit, zăcea pe jos; în sfârșit mă odihneam, izbit de o stupoare nervoasă. Dar lanțul avea să se strângă iar în mod violent și să ne transmită o asemenea zguduitoră încât ne vom simți pentru totdeauna legați unul de celălalt.

A doua zi, Rebecca se întoarse și îmi spuse:

— Nu pot să trăiesc fără tine: culcă-te cu toate femeile, dar păstrează-mă aici.

Ar fi trebuit să fiu fără milă. Dar această fată avea încăpățănarea mută a celor umili, împotriva căreia nu poți face nimic,

mă uza prin prezența ei pasivă și o anumită lașitate mă făcu s-o accept din nou. De data aceasta, eram foarte hotărât să mă port fără scruple: era vorba de un război. Din moment ce ea nu simțea infernul conjugal, aveam s-o fac să atingă cu mâna infernul pur și simplu.

Reflectai asupra celor mai bune mijloace de a o umili, și le clasai în ordine de șase: sexul, rasa, clasa socială, fizicul, vârsta, inteligența. Dintru-nceput, eliminai sexul, rasa și vârsta, umiliri prea vagi ca să atingă o persoană precisă. Rebecca, de exemplu, aștepta cu o speranță neliniștită s-o tratez într-o zi drept „jidoască împuțită“, insultă în care ar fi găsit confirmarea mârșăviei mele. Tâmpita! Ar fi vrut să insult singurul lucru pe care-l respectam în ea: iudaismul! Eu care căutam injurii eficace m-aș fi ridiculizat adresându-i-o pe aceasta: însemna s-o inocentez înjurându-i poporul; însemna s-o onorez prea mult confundând-o cu o comunitate prestigioasă. Înțelege-mă: rasismul e stupid, atacă în individ comunitatea și comite o dublă eroare: îl lasă neatins pe cel ofensat și provoacă solidaritatea poporului căruia îi aparține, adună când ar trebui să dezbine. În întreprinderea de demolare în care mă angajasem cu Rebecca, lucram la un nivel mult mai subtil și mai operant: îi atacam cele mai intime fibre, și anume inteligența, pe care i-o puneam la îndoială, și fizicul, pe care-l criticam, comoară prețioasă pentru o femeie care și-a însușit imperativul modern al societăților noastre, acela de a fi înainte de orice vizibil. La asta, adăugam condiția socială, bună temă de vexații în epoca noastră de reflux care a restaurat arivismul, ierarhia claselor și a averilor. Pe scurt, alegeam toate terenurile care nu puteau da loc unui răspuns politic sau ideologic, loveam în pântecul fragilității personale. O

voiam pe Rebecca absolut neputincioasă în fața suferinței sale, adusă la ultimele limite.

Cât despre metodă, optai pentru inconsecvență: trebuia să sfarm în jurul ei orice certitudine, s-o fac să trăiască în spaimă și în angoasă, s-o simt că se încordează și se consumă puțin câte puțin, iar pentru asta trebuia să combin atacul cu surpriza, adică să iau inițiativa, s-o hărțuiesc fără-ncetare, să nu fiu niciodată acolo unde mă aștepta (la nevoie să fac chiar dovadă de clemență când se teme de severitate și invers). Pentru ca să nu considere nimic drept câștigat, nici măcar cafeaua pe care-o luam împreună, pentru ca totul, până și aerul pe care-l respiră, să fie saturat de bruftului ei, de ură și să simtă atârându-i deasupra capului amenințarea perpetuă a unei brutalități neașteptate. Scopul era să recreez în jurul ei lumea de spaimă arhaice în care trăiesc copiii bătuți. Îi confecționam pe măsură o existență cu ochii-n patru pentru ca să nu mai fie nici măcar alimentul mâniei mele, ci un martor vrednic de dispreț și fără importanță al vieții mele de zi cu zi.

Foarte repede, boala de a nu fi iubită întinse pe chipul metresei mele ceva mohorât, atenuându-i reliefurile frumuseții, devenită posacă și inexpresivă. De îndată ce i se altera farmecul, îi făceam o remarcă în acest sens. Se năpustea înaintea oglinzii și crezându-se dizgrațioasă sfârșea prin a se urâți în mod efectiv. Iată puterea răutății: îi modelează și-i formează pe indivizi. Dar ce talent cere asta! Nu bănuim cât e de greu să fii odios; răul este o asceză ca și sfințenia, trebuie să învingi mai întâi prejudecățile unei societăți mereu înclinată spre milă, să zdrobești fără încetare poporul palid al bunelor sentimente, să ai în fine un simț teatral ascuțit, o cunoaștere psihologică a sufletului care nu este dată tuturor.

Culmea ghinionului, sărmana mea metresă mai și somatiza la extrem, pedepsindu-se în corpul său pentru înfruntările noastre. Cea mai mărunță contrarietate scotea din ea erupții de coșuri, mari plăci roșii cărora le trebuiau ore-ntregi ca să dispară și pe care se ducea să le ascundă într-o cameră întunecată. De exemplu, cinam la niște prieteni, oameni de felul meu, tineri burghezi înstăriți, încărcați de ură și bineînțeles „de stânga“. La începutul mesei, pe ascuns, îi strecurai scurte remarce acide despre felul său ridicol de a se îmbrăca, despre nasul său care lucește, tenul gras, ochii roșii. Cei de față credeau că sunt șoapte de tandrețe și se extaziau de atașamentul meu. Rebecca avea să se scoale de la masă ca să plângă și păstră după aceea față de mine o atitudine ostilă. Astfel fiecare își închipuia că sunt inocent și blând suportând o femeie vindicativă și mânioasă. Iar urmarea o știam: iradierea nu avea să întârzie să-și facă urâta ei treabă pe figura Rebeccai. O pustulă mare i se năștea în mijlocul obrazului.

— Dragă, ai un coș pe față, exclamam cu voce tare.

Rebecca pălea, plimba un deget tremurător pe regiunea atacată, mă trata atunci de „cap de dovleac“ sau de „mutră de cămilă“. Luându-i pe toți martori, îi râdeam în nas:

— Nu e vina mea totuși dacă ești plină de coșuri, toată lumea știe că nu există o vârstă anume pentru acnee.

Toată lumea de la masă râdea, mai ales femeile, feministe bineînțeles, prea fericite să-și vadă pusă la punct o rivală care nici măcar nu era de rangul lor. Dacă ai fi văzut fața Rebeccai în clipa aceea: lividă ca o mumie. În câteva secunde, frumusețea ei peremptorie se prăbușise ca un teanc de farfurii. Conversația se relua în timp ce ea făcea grevă de cuvinte, stătea bosumflată într-un colț, ascuzându-și stângaci obrazul cu o mână în timp ce

răul evolua, ataca și partea cealaltă, se cățara spre tâmpole, își întindea subtilele alterări până la gură și la gât. Rebecca era atât de panicată, de fiecare dată când cinam mai mulți împreună, încât alergia apărea chiar și când eram drăguț, dovadă că nu mai aveam nevoie să intervin ca să fiu eficient.

Și pe urmă, scumpa mea concubină era îngrozitor de complexată în fața acestei umanități superioare în care o târam și al cărei tapaj distins o fascina. O botezaserăm „Muta“ pentru că nu-ndrăznea să ia parte la conversațiile noastre și stătea, țeapănă și tăcută, pe scaunul ei. Și întotdeauna o instalam la coada mesei, spre bucătărie, la o parte de toți, din moment ce n-avea nimic de spus. Și nu lipsea niciodată un suflet bun ca s-o facă să-și remarce timiditatea și s-o cufunde și mai mult în mutismul ei. Căci Rebecca putea foarte bine să mă înnebunească de gelozie, să mă strivească sub cei douăzeci de ani primăvăratici ai săi, îi va lipsi întotdeauna acea bună cultură burgheză, acea copilărie visătoare în mari case un pic dărăpănate, ei, care avea drept singură vilegiatură curtea blocului, drept singură amintire din copilărie Kouskous-ul¹ de vineri seara și ca unic breviar televizorul. Sărmana, n-asigura pe nimeni: se străduia să fie la curent, dar simțea cunoștințele noi de tot, spoiala proaspătă a unei științe fragile, ingerate în grabă. Degeaba se voia de mare clasă, era lipsită pentru totdeauna de acea ușurință a copiilor de burghezi cărora le-a fost inculcat de mici că au dreptate să existe. Nu putea nici măcar să conteze pe solidaritatea evreiască: sefardă și proletară, era disprețuită de prietenii mei ashkenazi pentru care considerațiile de avere și de educație primau asupra legăturilor comunitare.

1 Specialitate arabă pe bază de carne de oaie, de vită și griș (N. t.).

Reușisem deci această minune de a o urâți pe Rebecca, de a o îmbătrâni prematur.

— Ce slută ești, cum de-am putut să-mi întorc privirile spre tine, mi-e rușine să fim văzuți împreună, ești urâtă și plină de coșuri pentru că ești proastă în interiorul tău.

Rebecca îmi răspundea cu blândețe:

— Fiecare pată de pe fața mea este una din răutățile tale. Dacă vrei să devin iar frumoasă ca înainte încetează cu perfidiile.

Progresele răului erau fulgerătoare: în câteva săptămâni, tânără mea prietenă cumulă toate bolile psihosomatice imaginabile și deveni o enciclopedie de simptome. Suferea de anorexii, de migrene, de dureri de stomac, de tulburări renale, de tahicardie, de colită. Acum, aproape după fiecare masă, se ducea să verse și să se zvârcolească de durere în pat; slăbi, își pierdu puterile. Părul îi căzu, cearcăne negre îi devorau obraji. Nu-i mai rămânea decât o singură aliată: țigara pe care o fuma fără nicio moderație, mergând până la trei pachete în zilele de mare tensiune. Asta-i dădea o răsufare îngrozitoare și noaptea o obligam să doarmă întoarsă, cu un tifon fixat la gură. De altfel supărarea, crampele o împiedicau să închidă ochii. O auzeam oftând, plângând, iar starea ei proastă îmi făcea și mai dulce voluptatea de a fi cuprins de somn. Epuizată de lungile insomnii, era încontinuu bolnavă, priocopsindu-se cu toți microbii din preajmă. Eram doctorul ei și mă amuzam s-o înșel asupra medicamentelor, prescriindu-i droguri inadaptate sau periculoase: de exemplu, o sfătuisem să ia aspirină pentru a opri un început de ulcer când e știut că acest remediu atacă mucoasa gastrică și o roade: agravându-se durerile, un farmacist indiscret, din întâmplare, într-o conversație, îi dezvălui înșelăciunea. Dar Rebecca se înclină și persistă să facă apel la serviciile mele.

Dacă există un mod nobil de a-l iubi pe celălalt până în fragilitățile sale, există și o manieră meschină de a-i slăbi puterile insistând pe cele mai mici deficiențe ale sale. În acest fel instalasem în Rebecca îndoiala asupra capacităților sale, făcând să-i lucească în fața ochilor eșecul vieții ei. Bănuiala prinsese ca o grefă și izbutisem s-o fac să creadă că este o ratată, în ciuda vârstei sale tinere. Încă de la începutul legăturii noastre, pusesem degetul pe carențele sale culturale, lingvistice (n-avea nici măcar bacalaureatul); și, departe de a o ajuta să le dea de capăt, i le aminteam fără încetare ca pe o hotărâre a destinului. Teama de a mă vedea c-o ridiculizez, când vorbea englezește, de exemplu, sau când se lansa într-o discuție „intelectuală“, o încremenea în rezervă, o înrădăcina în ideea propriei sale inferiorități. Așa de mult o tratasem de prostănacă și de ignorantă încât se prostise și se bloca-se pentru totdeauna. Astfel, împiedicată de tot în handicapurile sale ca într-o haină prost croită, bătea pasul pe loc pe aceleași făgașe. Sub motiv că-i dezvolt darurile lăsate în paragină, i le afundam și mai mult, resortul politicii mele fiind să secretez culpabilitatea de care pretindeam că o eliberez.

Din această fată inteligentă și vioaie făcusem, tot scormonindu-i prin măruntaie, o ființă plină de spaime, un pitic care tremură.

— N-ai dreptul să mă judeci astfel, să-mi deschizi pânțele, îmi spunea ea, asta-i demn de un polițai, nu de un amant.

Dar nu protesta decât de formă. Ce vrei? Fericirea ei era să facă parte din inventarul bunurilor mele. Pentru ea, gravitam în ordinea superioară care coincidea cu viața, în vreme ce ea însăși, ocupată cu funcții subalterne, înlănțuită în regiunile de jos ale existenței, nu primea de la viață decât palide luciri. Își compara incoerența cu orgoliul meu, slăbiciunea cu reușita mea. Femeie,

coafeză, fiică de oameni săraci: trei umilințe se înclinau înaintea statutului meu de bărbat strălucitor, înstărit, cultivat. Își interiorizase sentințele mele: declarând-o neinstruită, idioată, supusă și incapabilă, se cramponase de aceste dictate ca de propriul său adevăr.

De-acum înainte, mânia nu-mi mai avea nevoie de motive ca să izbucnească și nici resentimentul meu de cauze ca să fie definitiv. Mai presus de orice mă exaspera la Rebecca ceea ce numeam felul ei „trage apa“, aerul ei de câine bătut, când, fremătătoare și smiorcăitoare, își puncta fiecare din fraze cu un hohot de plâns reținut ca să le dea un accent dureros. Martira se strâmba, încerca să mă facă să-mi fie rușine printr-o ușoară umiditate a ochilor, o cută amară a gurii. Nu mă lăsam dus de durerea care mi-o făcea și mai meprizabilă. Biciuit de lacrimile care mă enervau mai mult decât orice de îndată ce le vedeam gata să curgă, o zgâlțâiam cu furie, o băteam, o pălmuiam, îi ceream să dea și ea palme. Cum nu-ndrăznea, continuam s-o bumbăcesc cu pumnii până ce cădea, cu corpul plin de echimoze. Se prăbușea cu un țipăt scurt și rămânea prostrată pe jos. Trăgând-o de păr o sileam să ridice capul, ca să descopăr în ochii ei o supunere absolută. Nebuna s-ar fi lăsat omorâtă pentru plăcerea de a mă pierde împreună cu ea. Sclavia lua proporții cu atât mai grave cu cât consimțea la ea în mod liber.

Pe această femeie care mă iubea, pe această femeie care mă iubise mai mult decât oricare alta, o devastam așa cum le devastasem pe ființele care se apropiaseră de mine ca să le pedepsesc pentru tandrețea lor pentru mine. Celelalte plecaseră la timp în vreme ce Rebecca, rămânând, consimțea la propria ei demolare.

Docilitatea ei oarbă mă convingea că se născuse ca să fie victimă. Iprocrit, o îndemnam la demnitate, îi veștejeam lipsa de orgoliu și de amor propriu. Dar persistam în purtările mele abjecte. Nimic spectaculos: o presiune constantă, cotidiană care lucra într-un singur scop: a o face să se simtă vinovată, fie că vorbește, fie că tace, se mișcă sau doarme: pentru ca să nu mai vadă în mine decât un judecător pe cale să-i facă un proces perpetuu. Să nu crezi că acționez 24 de ore din 24. Alternam, potrivit celor mai bune reguli ale cazuisticii, clipele de blândețe cu crizele de fermitate. Așteptam ca Rebecca să atingă o anumită culme de destindere și de speranță ca s-o sfărâm mai bine, bucurându-mă de acele denivelări bruște care zgârie nervii și dezarticulează mai bine decât o scenă temperamentele cele mai tari. Devenea o jucărie pe care-o desfăceam în bucăți, un crab căruia îi smulgeam foarfecii unul câte unul ca să văd ce face. Și pe urmă, ce-i mai bun decât să rănești un suflet care sângerează deja?

Metresa mea rămase însărcinată; urmare a unei copulări pripite, într-o seară de beție în care ne împerecheasem brutal luând-o drept alta. Vru să păstreze copilul și mai întâi îmi ascunse asta. Când am băgat de seamă și deși era târziu — două luni deja —, am cerut cu tărie avortul. Întârzierea îi fu fatală: o complicație postoperatorie făcu să intre în ea un rău care o debarasă fără recurs posibil de capacitatea de a procrea. Începutul sarcinii destinsese țesuturile pântecelui și ale sânilor: pielea se lăsase ca acele cămăși ieftine care nu rezistă la spălat, apăruseră vergeturi pe bust și pe centura abdominală. Adolescenta care își disputase aprig cu celelalte femei estetica sa perfectă se văzu depozată în câteva săptămâni. Rezultat probant al noii sale rușini:

nu se mai plimba goală de tot prin apartament și dormea acoperită întotdeauna cu o pijama sau o cămașă.

Nu știam ce să mai născocesc ca să-i dăunez, adăuionam micile torturi: nu trebuie neglijată acumularea unor cruzimi insignifiante care epuizează mai bine decât o mare supărare. Primele mele atacuri fuseseră brutale, zdrobitoare, dar Rebecca suferea mai mult de loviturile repetate, de electroșocurile care o dezaxau de fiecare dată un pic mai mult.

Astfel, se apucase de băut. O încurajam în viciul ei, cumpărându-i în fiecare seară o sticlă de whisky sau de votcă. De fiecare dată se îmbăta și adormea pe jos, în mijlocul vărsăturilor și a duhori de băutură. Într-o noapte, dezgustat de atitudinea sa, îi arsei picioarele în mai multe locuri cu țigara. În anumite puncte, i-o înfipsei atât de adânc încât mirosea a carne friptă. Dacă ai ști ce curioasă senzație e să arzi o ființă neînsuflețită: suferă, se strâmbă, dar abrutizarea e prea tare ca s-o trezești și te bucuri în același timp de starea semiconștientă și de imunitate. A doua zi, îi susțineam că se calcinase singură în timpul beției și că evitasem chiar un început de incendiu în apartament. Fără dovezi, n-avu altceva de făcut decât să-mi admită versiunea și să-și îngrijească plăgile dintre care unele nu dispărură niciodată.

Altă dată, își luase un concediu de boală de o săptămână pentru o nimica toată. Știi că acordarea unui asemenea concediu presupune să stai acasă în caz că te vizitează un inspector. Într-o după-amiază, știind-o pe Rebecca ieșită după cumpărături, telefonai din cabinetul meu la casa locală de Securitate socială ca să le semnez greșeala. Rebecca nu știu niciodată cine o pârâse, primi un blam, pierdu beneficiul alocațiilor zilnice și trebui să se întoarcă încă de a doua zi la salonul ei de coafură.

Lucru curios: ființele nenorocite atrag nenorocirea. Ploua cu mizerii asupra Rebecăi care era deja ținută de suferințe; situația sa se degradează pe plan profesional. Absenta prea mult, lucra prost și, într-o stare de prostrație cvasipermanentă, se prăbușea uneori în lacrimi în timp ce făcea un șampon, abia le răspundea clientelor, se arăta iritabilă la culme cu colegile. Patronii se gândeau s-o concedieze și îi trimiseseră chiar două avertismente. Profitai de situația ei precară ca să-i dau lovitura de grație: îi furai salariul pe o lună împingând cinismul până acolo încât îi oferii o pereche de cercei de aur ca s-o consolez. Nicio clipă nu bănuiești adevărul căci își îndreptă bănuiele spre cea mai bună prietenă a sa cu care băuse un ceai în ziua furtului. Trebuie să împrumute banii pe o lună de la patronii săi; dar întristată de pierdere, coafând fără plăcere, răzbunându-se de nenorocul său pe cranii, fu concediată puțin după aceea fiindcă o uitase sub uscător pe o clientă al cărei păr se carbonizase pe jumătate. Această concediere marcă o dată în deteriorarea raporturilor noastre: în loc să-mi temperez reproșurile, mă făcui extrem de dur.

Pe măsură ce ne afundam în mocirlă, Rebecca cerea îndurare, crezând că atinge fundul infamiei, dar o făceam să coboare și mai mult. În fiecare zi îi descopeream vreun detaliu nou cu o ringoare în abjecție de care nu m-aș fi crezut niciodată capabil. Ea credea că știe totul despre grozăvie: ignora însă o trăsătură deosebit de revoltătoare, un rafinament inedit născocit de inepuizabila mea răutate. Îmi plăcea spectacolul acestei vieți care se prăbușea. N-o torturam decât purtat de certitudinea inocenței sale absolute: candoarea și naivitatea, doar ele îmi ațâțau voluptatea de-a face să sufere. Deveneam mai violent în speranța unei reacții, dar dacă reacționa, furia mea nu mai cunoștea margini.

Adeseori, nenorocirea o făcea să înnebunească: atunci erau țipete, strâmbături, mișcări rătăcite, buzele îi tremurau, se sufoca, crize de tetanie îi izbeau picioarele între ele ca pe două cârje de lemn. O femeie este un bloc dur în care nu intri: într-atât o fisurasem pe Rebecca încât nu mai strângeam în brațe decât o grămadă de ruine. Dețineam asupra ei o putere fără margini. Îi sfârâmasem resortul voinței, o ținuisem de mine printr-un carcan de fier. Îi delăsasem trupul pentru a mă instala ca stăpân în creier unde făceam să domnească teroarea. Îi dominam sufletul, îi modulam gândurile, îi regăseam în gură fraze pe care le pronunțasem cu o oră mai înainte, și sistemul său nervos era în mâinile mele o jucărie a cărei claviatură o manipulam în toate sensurile ca pe un calculator. Era caricatura mea vie, umbra mea, reflexul meu grotesc, iar victima coopera cu călăul la propria sa distrugere. Devenea o creatură frenetică, mereu atârnată de brațele mele. Se agăța de mine ca vermina, găsind în coșmar un fel de imundă rațiune de a trăi care o menținea pe linia de plutire. Persecuția îi îngăduia să scape de singurătate, iar teama de a mă pierde se insinuase în ea într-atât încât o făcea să măsoare întregul vid al unei existențe din care eu aș fi absent.

Cum de sunt cu puțință asemenea lucruri astăzi? Și de ce nu? Trecutul cu viciile lui este cu atât mai pregnant cu cât epoca noastră liberală l-a decretat abolit; astfel, barbaria, nemaifiind combătută, își continuă lucrarea în umbră, aducând extremul arhaism în inima modernității. Pentru mine, situația era și mai simplă: totul în educația mea — îți amintesc că eram fiu unic — mă modelase pentru cea mai rea lege a junglei: să-l mănânci pe celălalt ca să nu fii mâncat. Obișnuința de a nu împărți nimic unită cu cea de a primi totul, folosirea disimulării sistematice, o

nevoie de ajutorare permanentă legată de o ură nu mai puțin puternică pentru cei care mă ajutau sunt tot atâtea elemente care contribuiseră să mă corupă până-n măduva oaselor. Slăbit pentru că fusesem răsfățat, avusesem totul în afară de esențial: perceperea celuilalt. Înconjurat de curtezani, de servitori sau lingușitori, nu cunoscusem din sentimentele omenești decât gama infantilă a invidiei, a capriciului și a bosumflării. Obișnuit să fiu servit, consideram omagiul Rebeccăi ca pe un serviciu care-mi era cuvenit. Neputând trăi fără să martirizez pe cineva, prieten, rudă sau metresă — am nevoie de o victimă așa cum o locomotivă are nevoie de cărbune —, făcui din acest suflet ardent și drept o sucursală a propriului meu eu.

Rebecca mă tratase drept un ticălos: recunoșteam în mine acest defect. Optasem pentru rău, din comoditate, ca să fiu ceva, mai degrabă decât nimic. Din orgoliu, țineam în mod absolut ca eu să port toată vina. Lumea și-i închipuie pe oamenii răi ca pe niște monștri, străduindu-se încontinuu să vatăme. Dar nu-i așa, sunt ființe obișnuite, buni tați, buni funcționari cărora slăbiciunea unei ființe aflată în fața lor le oferă dintr-odată căile unei cariere intermitente în tortură. Astfel, mizeria celorlalți mă electrizează: de îndată ce sunt chemat în ajutor, în loc să ajut, lovesc, zdrobesc, calc în picioare. Mă bălăceam în numele execrabile pe care mi le dădea Rebecca precum un porc în mocirla lui, străduindu-mă să le merit, înălțându-mă astfel la nivelul marilor infamii ai istoriei.

Ultima mea lovitură de maestru fu să-l montez pe fiul meu împotriva ei. Știi cât de maleabili sunt cei mici, cât de receptivi la propaganda psihologică. De îndată ce-l certa, pentru o neglijență oarecare, îi luam apărarea cu voce tare, mai ales dacă greșise. Îi ofeream tot ce dorea, subliniind însă că Rebecca n-ar fi

făcut-o. I-o prezentam drept o uzurpatoare care luase locul mamei lui. Îi detaliam cele mai mici defecte, mai ales ura ei pentru copii pe care i-o descriam drept viscerală. Îl sfătuiam să se ferească și să nu rămână niciodată singur cu ea. Pe ascuns, mă duceam în camera lui să-i rup revistele, să-i sparg jucăriile, acuzând-o după aceea pe Rebecca. Degeaba protesta ea, fiul meu se convingea că nu-l iubește și că voia să-l despartă de mine. Atunci, din instinct, potrivit acelei legi tribale care-i unește pe bărbați împotriva femeilor, trecea de partea mea și se ridica de la înălțimea pintenilor lui ca s-o insulte cu orice prilej. „Tata e prea bun, ar trebui să te alunge.“ A-l ști pe acest copil, pe care-l cocoloșise ca pe propriul său copil, trecut în tabăra mea o cufunda pe dulcea mea prietenă în crize nesfârșite de lacrimi. Iar în ziua în care îi aruncă în plină figură cu acea cruzime nemiloasă a mucoșilor: „Un medic n-ar trebui niciodată să iasă cu o băcăniță...“, se prăbuși literalmente pe jos și făcu o criză de epilepsie care ne înspăimântă.

Dar uita totul căci pentru ea a ierta era o plăcere infinită: ca și cum ar fi găsit în absoluțiune ultima resursă a sărăciei sale. Lepira lirică a dragostei-pasiune o pervertise până-n măduva oaselor. Degeaba comiteam în fiecare zi ireparabilul, avea o asemenea propensiune spre clemență încât sfârșea prin a-mi dezamorsa cele mai mari ticăloșii. Acea plăcere de a o vedea dezagregându-se, ei bine, ea reușea să mi-o fure eludând orice plângere, luându-mi capul în mâini, mângâindu-mă pe păr. Eram descumpănit ca și cum aș fi insultat o statuie, sarcasmele mele se prăbușeau unul după altul și nu-mi mai rămânea decât să tac sau să dau în ea.

Cu dezamăgire, băgai de seamă că găsea un fel de reconfort în poziția ei de țap ispășitor. Asupra ei nici aversiunea-mi declarată,

nici brutalitatea mea usturătoare n-aveau nici cel mai mic efect. Se împăcase cu decăderea. Capitulasă fără condiții: mă simțeam rătăcit, mai învins de acest triumf decât dacă ea m-ar fi zdrobit. Atinseserăm un punct în care mângâierile, sărutările mele o jenuau: nu le mai înțelegea, așteptând mușcăături și sfâșieturi când îi ofeream o dezmierdare, temându-se cu bună dreptate că un acces de bunătate este preludiul unei dezlănțuirii. Eram stăpân pe ea: chircită, gemând, își depusese viața în mâinile mele. Aș fi putut orice în acea clipă: s-o prostituez, s-o aduc la sinucidere, la furt, la delincvență. Dar nu aveam puterea să devin pește sau gangster, și cu greu puteam merge mai departe fără s-o nimicesc.

Ferocitatea mea era o legătură prea puternică: prea mult aveam nevoie de această femeie pe care o supliciam ca să nu devin la rândul meu, deși schingiuitor, sclavul sclavei mele. Un sordid fără strălucire, sordidul situațiilor iremediabil ruinate, ne rodea viața în comun. Ostilitatea mea sucombă la rându-i în cenușiu: bulă pe un eleșteu, convulsie mijlocie a unei vieți atone, începu să facă pe nesimțite casă bună cu mediocritatea. Mă săturai de sadismul meu nu din docilitate sufletească, ci din plictis. Găsindu-i obiectul atât de slab, atât de jalnic, sfârșii prin a-mi urî sălbăticia. Rebecca nu mai reprezenta nimic: abia o cârpă de spălat pe jos aruncată într-un ungher.

Pierzându-mi speranța de a mă descotorosi de ea, născocii următoarea stratagemă. Îi propusei să plecăm în călătorie împreună, departe de toate acele lucruri care fuseseră pe punctul de a ne distruge. Aleasei o destinație exotică: Filippinele. În ce mă privește, luai toate dispozițiile: închiriai un apartament, obținui un transfer de spital, demisionai de la cabinetul de medici. Cumpărai biletele — împinsesem bunătatea până la a-i oferi călătoria —, rezervai hotelurile, mă ocupai de vize. Crezând că iese în

sfârșit din coșmar, Rebecca își regăsea culorile și chiar, de ce să n-o mărturisesc, o anumită frumusețe. În ziua fixată, ne duserăm împreună la Roissy: cu bagajele înregistrate, valiza mea fiind plină de hârtii vechi înfășurate în rulouri, furăm primii care s-au instalat la bordul aparatului. Abia așezați, îi cerui Rebeccăi să ne păzească lucrurile, cât să mă duc la toaletă. În realitate, tăiai în contra curentului valul de pasageri care se imbarcau, o apucaii pe pasarelă, alergai pe trotuarul rulant, traversai aeroportul, trecui din nou prin vamă și mă aruncaii într-un taxi.

De ce am adăugat la cruzimea plecării mele mârșava șiretenie? Pentru că Rebecca avea nevoie de o aversă de sadism ca să-mi înțeleagă voința de a termina odată. Pentru că râdeam în sinea mea de surpriza ei, de spaima ei, de îngrozitoarea suferință la descoperirea capcanei. Pentru că ruptura este un eveniment prea rizibil ca să-l înfăptuiești în ritualurile obișnuite și pentru că doream, adăugându-i o idee de sordid, să scap de prostia sa lipicioasă.

Eram în sfârșit singur. O uitasem oare pe Rebecca? Cred că pot spune că da, râdeam de terorii mele trecute, de admirațiile mele ațipite. O succesiune de cicluri mă vindecase de cancerul conjugal de care mă știam imunizat pentru multă vreme. Nici odată nu voi mai gândi viața în termeni de pact, de jurămintе, niciodată nu voi mai încerca să sondez o ființă până în străfundul rărunchilor. De-acum înainte știam că dragostea nu există, că suntem singuri. Osmoza este o păcăleală: tăiasem cordonul ombilical cu acel cuplu care, la ieșirea din adolescență, prelungește căldura și securitatea familiei. Mă pregăteam să trăiesc așa cum voi muri: singur în tovărășia altor singurătăți ale căror zumzet și afecțiune, departe de a mă reconforta, mă trimiteau la propria mea izolare.

Mă aruncaii în desfrâu cu o turbare fără scrupule. Inapt să stăpânesc elanurile lăcomiei mele poligame, alergam după aventuri erotice și simțeam că am o teribilă voracitate de a lua, de a strica, de a mă împerechea cu tot ceea ce-mi putea aduce o bucurie promptă și brutală, voracitatea pe care o înțețea recenta mea postire monogamică. Debarasat de orice zorzoană sentimentală, ricoșam de la o cucerire la alta, fugind de orice atașament durabil. Eram departe de a le seduce pe toate femeile pe care le doream, dar plăceam atunci prin voința mea de a place. Obiect al fanteziei a numeroase creaturi, nedomnind asupra niciuneia, părăsindu-le fără a le cunoaște ca să mă dăruiesc altora, de fiecare dată îmi puneam din nou viața în joc.

Aplicând cu sfințenie principiul evanghelic: iubiți-vă aproapele, din moment ce în fiecare femeie n-o iubeam decât pe cea care avea să urmeze, mă aplecam cu o egală tandrețe asupra oricărui corp, oricărui chip, cu un elan de grațitudine care mă împingea să strâng prea mult în brațe ca să și pot îmbrățișa totul. Există de o parte micul număr de femei pe care le iubim de-a lungul vieții noastre, iar de cealaltă feminitatea, inaccesibilul însuși; eu aruncam pasarele dintr-o parte în cealaltă, îi ceream fiecărei persoane să fie expresia parțială, instantanee a unei esențe care o depășea. Intoxicat de schimbarea în sine, eram grăbit să consum, neuitându-mă nici la condiția socială, nici la frumusețe, legătura cea mai promptă mi se părea și cea mai bună. Pe scurt, suspinând după mari evenimente, mă consacram dragostei cu îndârjirea unui neofit, fericit de aceste intrigi care trezeau în mine forțe pe care rutina sentimentală le înăbușise.

Refuzam să dobândesc o memorie amoroasă și nu existam decât prin privirea mobilă și versatilă a celorlalți. Nu mai voiam ca o ființă, una singură, să îmbrățișeze totalitatea vieții mele, nu

voi avea acel confident unic și deosebit care va depune mărturie, pentru posteritate, de ceea ce am fost. A nu trăi în cuplu înseamnă să renunți la propria-ți legendă, înseamnă să pierzi unitatea unei istorii pentru a dobândi neîngrijirea unui zvon. De această căutare a constanței în dragoste, asemănătoare cu căutarea unui Dumnezeu unic în religie, suferisem prea mult ca să-i mai accept seducțiile. Preferam să trăiesc dispersat, fără să las urme după mine pentru că angajamentul amoros mă cufunda într-o memorie care semăna cu amnezia, dădea destinului meu o coerență pe care o asimilam cu rătăcirea. Ființele fidelității sunt mai întâi ființele atitudinilor călduțe, ceea ce le face inacceptabile pentru mine. Nu mai eram decât un nume propriu încrucișându-se cu alte nume proprii pe care le anula aproape de îndată cu altele noi. Și savuram această dezancorare, plată pentru cel mai frumos dintre daruri: libertatea.

Păianjen celibatar, țeșând mii de fire întretăiate, știam că am capacitatea de a crea peste tot mici societăți mișcătoare, versatile, pe când cuplul mă cufunda într-o singurătate iremediabilă și ca să spun așa metafizică: mai singur în doi decât solitar. În starea de disponibilitate absolută în fața vieții, bivuiam din loc în loc: fiecare necunoscută întâlnită îmi dădea sentimentul că sunt un necunoscut pentru mine însumi. Atinsei un grad de excelență atât de înalt încât tot ceea ce simțise înainte căpătă un gust de mediocritate. Pentru mine, toate lucrurile erau încărcate de aceeași poezie, o uzină era tot una cu o plajă, o panoramă romantică tot una cu străduța cea mai infectă, cu condiția ca o femeie râvnită să se afle pe ea. Frumusețile lumii mă lăsau rece dacă o prezență feminină nu venea să le însuflețească, nu cunoșteam decât peisajele dorinței mele, peisaje umane.

Voltija mea era lipsită de aroganță: femeile mă solicitau tot atâta cât le chemam eu. De când donjuanismul este împărțit de cele două sexe, și-a pierdut aureola blestemată, a încetat de a-și mai exhiba libertatea ca pe o sfidare. Nu mai există desfrânați din moment ce există desfrânate. Ființele se dăruiau, plecau, soseau fără să ceară explicații, prin consimțământ sau refuz instantaneu, și această simplitate mă încânta.

Fiecăreia îi spuneam niște „te iubesc“ dezinvolți a căror intensitate ele o întâmpinau fără să se atașeze de contract. Dăruit cu totul splendorii acestor destine încrucișate, nu cunoșteam din relațiile amoroase decât frumusețea începuturilor. Mă încrucișam cu un eșantion uman nemaipomenit, pluteam într-o succesiune de clipe pregnante care mă mențineau într-o stare de imponderabilitate. Fericirea de a simți o puternică tensiune, un fel de poftă barbară pentru diversitate îmi dădeau sentimentul — naiv fără-ndoială — de a-mi potrivi pasul după parcursul formidabil al societății. Odată trecut primul timp al dezlănțuirii senzuale, mă gândii să mă expatriez. Franța este o țară care doarme și în care nu poți scăpa de aplecarea asupra ta; ea este patria vieții particulare: de aceea aici înflorește mai mult decât în altă parte sifilisul conjugal, dragostea egoistă a soților, baricadați, cu toate obloanele trase, când lumea în jurul lor se răscoală. Profitând de specialitatea mea de parazitolog, luai contact cu „Médecins sans frontières“ și cerui să fiu afectat într-o țară săracă, dar liberă pe planul moravurilor, precum Africa neagră sau Asia de Sud-Est, știind că voi sluji mai bine dacă înclinațiile mele erotice nu găseau obstacole. Pe scurt, după treizeci de ani de dibuieli, credeam că am ajuns în sfârșit să-mi articulez mica mea istorie la istoria animală a celorlalți oameni.

Îți văd strâmb strâmbătura, Didier. Îți spui: porcul se grozăvește cu mârșăviile lui și îmi debitează orori cu surâsul pe buze. Ei da, ponegrindu-mă, îți las privilegiul indignării. Dar totodată mă eliberez: din urechile dumitale fac lada de gunoi în care-mi abandonez păcatele.

Privirea lui iluminată de o hidoasă sagacitate îmi întoarse stomacul pe dos. Fără un cuvânt, mă sculai. Numai un om care încearcă o adevărată plăcere în a se flagela singur poate coborî cu o asemenea beție până la mărturisiri atât de impudice. Era oare cu puțință să se ponegrească din plăcere? Nu prea avui timp să-mi pun întrebări, căci abia închisesem ușa cabinei și mă și izbeam de o persoană pe culoar: era Rebecca, și în mod vădit ascultase prin perete. Lucru ciudat: nu scoase niciun țipăt, eram amândoi muți, ea surprinsă în flagrant delict de spionare, eu înlemnit de mirare și încă amețit de confesiunile paralticului. Rebecca avea — se pare — ceva să-mi spună, ascundea și ea poate un secret. Se trăsese înapoi până sub lumina unui spot: acest ecleraj care-ar fi fost nemilos pentru o alta îi sublinia chipul frumos prins încă într-o vagă copilărie. Părul îi unduia ușor sub briza aerului condiționat, lungile ei gene îi făceau ochii și mai mari dându-le mai multă strălucire. Mă simțeam cuprins de respect în fața acestei guri închise atât pentru scuză cât și pentru regret, nu mai știam dacă eram supărat pe ea, dacă trebuia să-i port ranchiună pentru trădare.

— Știi acum cât de nefericită am fost !

Această tutuire brutală mă mișcă: intimitatea era, așadar, restabilită și am inaugurat fără întârziere dovada de prietenie.

— Nu reușesc să cred că ați... că ai îndurat toate astea.

— Nu mă judeca după impresia de forță pe care o răspândesc în exterior... Dar spune-mi, nu ești supărat pentru întâlnirea din după-amiaza asta?

— Ba da, ba nu, în sfârșit...

— Era un banc idiot, de-acord, dar, crede-mă, Didier; era singurul mijloc ca să afli.

— Dar de ce să te lași în seama lui și să nu-mi povestești viața tu însăși?

— Îi las lui Franz cuvintele, nemaiputându-se folosi de trup. E ultima lui plăcere. De fiecare dată când se află mai mult de douăzeci și patru de ore cu cineva, e cuprins de dorința irezistibilă de a povesti totul. Cel mai adesea este trimis să se plimbe. Atunci, ca să-și ademenească auditorii, îi amăgește că o să mă dăruiesc lor dacă-l ascultă cu răbdare. E pură divagație din partea lui, nu marșez niciodată la astfel de lucruri.

— Știu, mi-a spus-o. Dar nu de-asta îl ascult, rectificai grijuliu să nu par prea interesat.

— La tine e într-adevăr din milă?

O hărțuiri atunci cu întrebări dezordonate asupra straniilor obiceiuri pe care le întreține cu soțul ei, dar fiecare dintre ele îi amintea perspective de suferință și de glorie pe care le considera dobândite deja și nu voia să le dezvăluie. Până la urmă, obosit, o întrebai:

— Pot oare spera o altă întâlnire? Adevărată de data asta?

— M-ai iertat deci... Du-te și ascultă mâine ultima confesiune a lui Franz și-ți promit că după aia... Dar scuză-mă, trebuie să te las, e ora injecțiilor lui.

Cum mă întorceam, îl zării pe Tiwari care ne observa de departe de la un cot al culoarului. Văzându-se reperat, plecă iute capul și intră într-o cabină. Ce se-amesteca și asta?

Reveneam spre cabinele de clasa a doua, frecându-mi mâinile, cuprins de bucuria egoistă, vanitoasă a celui care o să reușească și o să culeagă curând fructul la care râvnește de multă vreme. Nu eram deci supărat pe Rebecca; deși nu obținusem nimic tangibil din partea ei, eram liniștit. Pactul insolit al soțului nu era decât fantasmă de om bolnav făurită în singurătate. Nu exista nicio alianță între ea și el, iată ce era important pentru mine, nu eram decât eu și Rebecca, cea care-mi pătrunsesse în inimă așa cum intri prin efracție într-un apartament, hoasă frumoasă cu care pactizam.

Când sosii în cabina noastră, înțelesei de îndată că Béatrice îmi plăcea mai puțin. Sau mai curând că era aceeași în timp ce toate se schimbaseră în jurul ei:

— De ce nu te-ai întors, lansă ea cu obrazii roz de excitație. Am făcut echipă cu Marcello și Tiwari și-am câștigat de patru ori.

— Eram la Franz, spusei sec, preferând franchețea unei minciuni devenită inutilă.

— La Franz? Dar credeam că nu mai vrei să-l vezi.

Era atât de fericită de după-amiaza sa încât nici măcar nu-mi ascultă răspunsul.

Cinarăm ușor, departe de ceilalți. Mă uitam la sala de mese, populată de persoane mohorâte și transpirate, ca și cum n-o văzusem încă niciodată, sensibil pentru prima oară la îngrozi-toarea urâțenie a acestui pachetbot. Adevărul este că foarte puțini pasageri îmi deveniseră cunoscuți, în timp ce majoritatea celorlalți îmi rămâneau indiferenți, grupați confuz împreună fără ca măcar să-i calific cu o poreclă sau cu un semn distinctiv. Degeaba mă sileam să sper gândindu-mă la ziua următoare,

ideea acelei veghi între patru ochi în care nu voi putea s-o văd pe Rebecca îmi înăbușea optimismul în gât. Printr-o alunecare monstruoasă și pe care nu eram stăpân, istorisirea lui Franz, departe de a-i deprecia soția, derapa asupra relației mele cu Béatrice. De data aceasta, deslușeam un raport direct între această istorie și dezinteresul meu progresiv pentru însoțitoarea mea. Iar disprețul pe care se lăuda că l-a avut pentru metresa lui, îl transferam acum asupra metresei mele. Simplă coincidență, bineînțeles, și totuși mă bătu gândul că infirmul era pe cale să mă infecteze cu gusturile lui, să instaleze în mine un suflet parazit.

Nu, mă-nșelam, Franz n-avea nimic de-a face cu dezafectarea mea; călătoria catalizase o nemulțumire care izbucnea sub presiunea împrejurărilor. Altfel cum să explic acest fulger într-un cer atât de senin? Plecând în Orient, nu eram noi oare pe cale de a ne petici cuplul? Stăteam împreună pentru că așa începuse și așa trebuia să continue, fără altă rațiune mai nobilă, din ascultare față de rutina pe care o decretaserăm. Era ceva absurd în această continuitate. N-o mai luam pe Béatrice ca atare, îi cântăream calitățile și defectele ca un vulgar negustor. Iar eu care-o numeam „hărăzita mea“ cu două zile înainte, aveam chef să rectific acum asta prin „dezamăgirea mea“.

— Ce ai, mă-ntrebă ea, ești ciudat, nu spui nimic, am impresia că fugi de mine.

— De ce-aș fugi de tine?

— Nu mi-ai citit nimic astăzi, s-ar spune că uiți de călătoria noastră.

— Călătoria noastră! Vorbești de ea ca de-un sugar.

— Preferi poate sugarul lui Franz și romanul în episoade despre dulcinea sa.

Era prima oară că vorbea despre Rebecca pe acest ton.

— De ce-o tratezi drept dulcinee? Ce ți-a făcut?

— Mă agasează, pur și simplu. Îi detest privirea care te detaiază din cap până-n picioare, nu-mi place felul ei de a institui un raport de concurență cu celelalte femei.

Mitocanul care dormea în mine răspunse:

— Ai pică pe ea pentru că e frumoasă și mai tânără decât tine.

Se uită la mine surprinsă, ca și cum nu se aștepta totuși la așa ceva!

— Poate sunt urâtă și bătrână?

— Nu voiam să spun asta.

— Găsesc că o aperi cu prea multă căldură. Știu că e frumoasă și că-ți place. O atacam tocmai ca să văd ce reacție ai.

— Încercarea ta e-o tâmpenie.

Eram umilit că fusesem atât de repede descoperit. Dar Béatrice spuse simplu:

— Știi, cred că nu mai facem dragoste destul.

Docil la această invitație, mă executai după cină în spațiul strâmt al catacombei noastre plutitoare. Totuși, chiar goală, tovarășa mea nu se degaja de furoul femeii legitime. Și cu cât o priveam ocupându-se cu abluțiunile toaletei sale intime — avea mania igienică de a se spăla înainte de a face dragoste —, cu atât simțeam că-mi scade apetitul. Toate mergeau de-a-ndoaselea în această morfologie și trebui să închid ochii ca să n-o profanez cu o delectare morbidă, atât de contrară indulgenței mele.

În sfârșit, cu ajutorul obișnuinței, ne împerechearam cu stângăcie. Dar totul în mine se retracta în fața aceluia abis alb a

căruia geografie îmi era cunoscută până la cea mai intimă cută; și pe urmă ruliul care creștea din oră-n oră nu făcu nimic ca să ne înfrumusețeze încheștarea. Pe nesimțite, imaginea unei Rebecca nervoasă și aprigă se interpunea între acea carne previzibilă și dorința mea care nu mai știa la ce obiect să se închine. Degeaba o alungam, se ridica între noi ca un irezistibil magnet, terță persoană inoportună care mă distrăgea. Îmi mângâiam partenera cu neglijență, străduindu-mă să stârnesc din pielea sa un răspuns al căruia cel mai mic episod îl cunoșteam în detaliu, dar care în seara aceea nu veni. Apoi, grăbit să fie deja a doua zi, adormii dintr-odată așa cum te duci la fundul apei.

ZIUA A PATRA:

**AMĂRĂCIUNEA SIMPATILOR TRUCATE.
MÂNA ÎNTINSĂ.**

*I*n dimineața celei de-a patra zile, ieșind dintr-un vis în care Béatrice se strâmba ca sub efectul unei intolerabile dureri, mă sculai cu o singură idee în cap: să mă unesc cu Rebecca în următoarele douăzeci și patru de ore. Toată noaptea bântuise furtuna și în timp ce intram în strâmtoarea Corint, valuri plumburii mai galopau de-a lungul cocii vasului, luau cu asalt orizontul livid. O lumină ternă, accentuată de cascade de ploaie, îndolia plaje joase, cătune de pescari dispuse în semicerc de-a lungul micilor cricuri. Béatrice era la fel de posomorâtă ca vremea. Fardul de un deget nu reușea să mascheze banalitatea chipului său tras de un somn chinuit. Trebuia să ajungem la Atena spre prânz, dar nu mă gândeam decât la seara de Anul Nou de care nu mă îndoiam nicio clipă că va fi decisivă. Promisiunea unei idile la bord depășea cu mult interesul meu pentru Orient care era în punctul său cel mai jos; la drept vorbind, sătul de vorbele de la masă spuse pe această temă, obosit de litaniiile lui Marcello, eram deja blazat asupra unei țări pe al cărei pământ nici măcar nu călcasem.

Îmi lăsaî locului metresa cu chipul trist și ieșii să mă plimb. Norocul, pe care-l favorizasem mult, făcu să dau nas în nas cu soția lui Franz în barul de la clasa întâi. Mă întâmpină cu

o pasiune care mă surprinse, mă sărută de patru ori pe obraji și strângându-mi mâinile mă așeză lângă ea. Prezența sa dădea încăperii o intimitate fermecătoare. Era prima mea adevărată întâlnire în doi cu o femeie despre care știam tot și care totuși îmi rămânea străină. Nu mai avea aerul disprețuitor care mă intimidă atât de mult în primele zile: privirea sa dreaptă, plină de o insolență voioasă, îi ilumina chipul strunjit ca o figură de porțelan. În fața a atâta grație, redevenii mai întâi timid și bâlbâit. Dar vorbăria noii mele prietene, surâsul ei luminos, încântarea în care mă cufundă primul ei compliment — găsea că am ochi frumoși — îmi dădură puțin câte puțin încredere în mine.

— Toată lumea e bolnavă pe vaporul ăsta, dacă o ține tot așa, va trebui anulată petrecerea.

În ce mă privește, îi dădui vești despre cabinele de clasa a doua fără să omit niciun detaliu asupra stewardzilor și a băieților de cabină. N-aveam nimic precis să-i spun, și totuși nu-ncetam să-i vorbesc; cuvintele-mi ieșeau în valuri de pe buzele grăbite și mă miram de oportunitatea spirituală a spuselor mele. Simțeam născându-se între noi o familiaritate instantanee, unul dintre acele curente de încredere care cimentează în câteva minute o afecțiune de mai mulți ani. Ne priveam învăluți cu totul de farmecul unei simpatii care începe, flirtând deja din ochi, din zâmbet.

— Dar ai până și umor, spuse Rebecca, și atrăgându-mă încet spre ea, mă sărută pe frunte.

Această mângâiere îmi incendie sângele din vine, gura ei era caldută și regretai că nu am prins din zbor cele două muște ale buzelor sale. Își ridicase părul, descoperindu-și urechile micuțe și roz străpunse de safire.

— Ajută-mă să-mi termin cuvintele încrucișate, lansă ea deschizând un număr din *Marie Claire* pe bar.

Apoi, întinzându-mi un pachet pe jumătate gol de Marlboro:

— Vrei o țigară?

— Mulțumesc, nu fumez.

— Nici măcar acest viciu? Apropo, știi ce-i spune locomotiva cu aburi locomotivei electrice?

— Nu.

— Cum te-ai lăsat de fumat?

Izbucni în râs. Această tandră tâmpenie mă încântă.

— Nu ești obligat să râzi, fie și din milă. Bine, spune-mi, orizontal, culmea pentru un japonez?

Dar vai, trebui ca Béatrice să intre chiar în clipa aceea și să ne surprindă. Câteva secunde, nimeni nu spuse nimic: te-ai fi crezut într-un teatru de bulevard (e stupefiant să constați cât de mult ratifică viața cele mai proaste convenții ale vodevilului). Nu știam cum să evit mușenia noastră de conspiratori și totuși nu încercam s-o scurtez.

— Sper că nu vă deranjez, spuse intrusa, stăpânindu-și cu greu un tremur al bărbiei.

— Deloc, răspunse Rebecca, e-o plăcere să te vedem. Făceam lista noutăților zilei.

— Acest gen de actualitate nu mă interesează.

— Fără-ndoială tocmai te-ai sculat, ai ochii încă umflați.

— Nu, m-am sculat de la șase. Ruliul mă împiedică să dorm.

— Ah, scuză-mă, aveai aerul că te-ai dat jos din pat.

O acreală politicoasă se punea în vorbele lor și risca să se transforme în invectivă. Îmi veni ideea vanitoasă, reconfortantă, că cele două femei se sfâșiau pentru mine.

— Ce-ți pui diseară? întrebă Rebecca.

— Nu știu, nu prea am chef să vin.

— Pot să-ți împrumut diverse lucruri, ar trebui să avem aceeași talie, deși pari mai mare în șolduri.

Béatrice tresări; îmi venea să râd.

— N-am nevoie de hainele tale. Am luat cu mine ce-mi trebuie.

— Îți spuneam asta ca să te scutesc să pari neglijentă. Bine, porumbeilor, vă las, mă duc să-i dau în cioc porumbelului meu. Pe diseară.

Un lung minut de tăcere trecu peste barul pustiu dintr-odată. „Porumbeii“ evitau să se privească, și mai stânjenți de bruscă absența a străineii.

— V-am deranjat, nu-i așa?

— Deloc, stăteam de vorbă...

— Nu minți, Didier, se citea pe fața ta când am intrat.

— Încetează cu bănuielile tale!

— Didier, reluă ea (iar vocea îi era o implorare tremurătoare), spune-i lui Béatrice a ta că-i o neînțelegere, că visez.

Rămâneam surd la semnalele de naufragiu. Se uita la mine cu ochi mirați, descoperind puțin câte puțin un adevăr în care nu voia să creadă. Ghicise totul și se bâlbâia, gata să plângă. Nu-mi mai amintesc de platitudinile schimbate atunci, îi spuneam lucruri obișnuite neavând nimic ce să-i spun, iar stereotipurile, proscrise în principiu între două persoane care se iubesc, se acumulau între noi ca tot atâtea cadavre. Aceste nimicuri, pe care le găseam atât de drăguțe în gura Rebeccăi, în cea a lui Béatrice mă exasperau: încă o dată ieșea învinsă din confruntare.

— Uită-te la mine, reluă ea cu un tremur de durere în glas, nu sunt numai frumoasă, ci vie, sclipitoare. Ea-i o capcană

sexuală, o creatură făurită de bărbați. Nu-ți înțeleg nevoia pe care o ai de a distruge totul între noi doar pentru că ai poftă de această fată.

Cu greu îmi reprimai un hohot de râs: ea sclipitoare? Da, ca o tinichea ruginită! Își dădea în sfârșit seama că prezența ei nu era departe de a mă indispuce. Un cuvânt era de-ajuns ca să-i redau speranța, dar tăcui.

— Franz ți-a sucit capul, nu te știam atât de influențabil. Știi, nu-i așa de frumoasă, Rebecca ta, e prea studiată, artificială...

Cu ea alături trecusem pe lângă voioasa nesocotință a vieții, era vremea să lichidez întârzierea.

— Dar răspunde-mi o dată, nu vezi că sunt pe cale să-și bată joc de noi, să te excite împotriva mea ca să ne dezbine?

— Iată cel puțin ce au în comun perfecții de poliție și femeile geloase: fantasma complotului, spusei eu, cu ironie, fericit să dezvolt o idee pe care Franz mi-o suflase cu o seară în urmă.

— Bineînțeles, delirez...

Întregul său trup fremăta, zgâlțâit de violența emoției; nărilor i se umflau și rămânea agitată de hohote, plângându-se că nu ne mai iubeam. Barmanul ne privea fără să înțeleagă. Acest dialog mă plictisea ca de fiecare dată când n-ai dreptate și trebuie să te justifici. Adevărul este că Béatrice nu mai era pe piață și nu voia să accepte asta. *A fi pe piață*: nu știu de ce expresia asta îmi plăcea atât de mult în dimineața aceea. Îmi închipuiam lumea dragostei ca pe un vast bazar în care unii se ofereau în timp ce alții alegeau. Pe măsură ce ființele înaintau în vârstă, erau tot mai înclinate să se ofere și din ce în ce mai puțin dificile asupra obiectului ales. Și mă gândeam la prietenile pariziene ale lui Béatrice, de treizeci de ani ca ea, odinioară

Passionarii semețe, în jurul cărora roiau bărbații, și al căror chip era acum o constantă suplică implorând: „iubiți-mă“, biete colete în așteptare gata să plece cu oricare numai să fie smulse din părăsire și delăsare. Și mă simțeam departe, cu totul departe de această fată care nu mai aparținea actualității mele sentimentale: dacă măcar ar putea să elibereze scena timp de douăzeci și patru de ore!

Mai târziu, sub o ploaie deasă, în tovărășia lui Marcello, a lui Raj Tiwari și a vreo douăzeci de alte persoane, debarcam la Pireu. Pentru mine, care mă duceam în Asia, Atena nu putea fi decât ceea ce se cheamă la jocul găștii o penitență, o remi-niscentță de clasă secundară. Acele faimoase izvoare ale culturii noastre îmi erau aproape la fel de străine ca mitologiile bantu sau ca panteonul triburilor siberiene. Îmi păsa mult mai mult de intrigile mele din momentul respectiv decât de acea acumulare de monumente care exhibau nostalgia splendorii lor trecute. Plecam să descopăr, nu să comemorez. Urâțenia Pireului îmi confirmă reticențele: rare ființe vii băntuiau această catastrofă estetică, în impermeabil sau acoperite de umbrele negre, la piciorul unor case hidoase care-și împrășcau răsuflarea împutită. Vântul înghețat care împingea în fața lui ziare mototolite, în sfârșit agresivitatea automobiliștilor care din joacă se năpusteau asupra noastră claxonând sfârșiră prin a mă face să mă zbârlesc împotriva escalei. Și când trebui să luăm metrul ca să ne ducem în piața Omonia și să ajungem pe Acropole — adică să pierdem o oră, o oră și jumătate cu transporturile în comun —, renunțai și făcui calea-ntoarsă, în ciuda rugăminților lui Béatrice. Ce-mi trebuiau capodoperele Greciei antice, mie care eram gata să dau Partenonul, Delfi și Delos pentru o singură sărutare!

Urcai iar la bord vesel de tot de această recreație. Marea era furtunoasă, o auzai fierbând în port, plesnind navele la chei, o hulă lucind ca uleiul ridica neîncetat vedetele și remorcherele. *Truva*, cu fălcile larg desfăcute și sus cu un gri-laj cu dinți ascuțiți, înghițea câteva zeci de turisme, cele mai multe olandeze și germane. Mă îndreptai spre cabina lui Franz căci trebuia, potrivit dorinței Rebeccăi, să-i ascult o ultimă oară istorisirea. Speram că avea să recapituleze cu o crudă minuție toate amănuntele decăderii sale, și mă bucuram dinainte de istoria prăbușirii lui așa cum te bucuri de eșecurile unui concurent nefericit. Infirmitul nu se înșelă în această pirivință din moment ce-mi spuse, la câteva minute de la sosirea mea:

— Voi fi scurt, căci o să-ți vorbesc azi de înfrângerea mea, iar această nenorocire răsunătoare îți va măguli, cred, într-un fel oarecare, amorul propriu.

Mâna întinsă

Iată, așadar, sfârșitul jalnicei noastre saga așa cum și-o redau fragment cu fragment de trei nopți încoace. În a noua lună a celibatului meu voluntar, în plină viață de risipă și de plăceri, la capătul unei nopți de petrecere și de alcool, fui lovit de o mașină pe o trecere de pietoni și mă pomenii la spital cu o fractură de tibie. Meseria mea de medic îmi îngădui să solicit o cameră numai pentru mine și mă gândeam nu fără plăcere la cele două săptămâni de repaus forțat, urmate de o lună de

convalescență și de reeducare, cântărind deja suma de bani pe care voi putea s-o extorchez ca despăgubire de la șoferul cu accidentul.

Trecuse o săptămână; pe la mijlocul unei după-amiezi, ușa se deschise timid înaintea unei persoane de sex feminin. Timp de cel puțin un minut, nu-mi reveni în minte această frumoasă femeie bronzată, de tip ușor oriental. N-o identificai fără decepție: era Rebecca.

— Tu, aici, nu te-ai sinucis, așadar?

Pălise sub insultă și evita să mă privească în față.

— Nu, încă nu... am aflat că ești bolnav, printr-un prieten comun, M., întâlnit pe bulevardul Saint-Germain. Atunci am venit să-ți fac o vizită.

Cum de putea să mă mai revadă după festa groaznică pe care i-o jucasem? Dar nu vorbirăm despre subterfugiul meu și nici despre scenele de disperare la care dăduse probabil loc. Rebecca îmi spuse numai că tocmai petrecuse șase luni într-un kibbutz, în Israel, la frontiera libaneză. Era mult mai frumoasă decât amintirea pe care-o păstrasem despre ea, mai slabă, cu o gamă subtilă de noi gesturi și de noi expresii care sugerau o bruscă și tulburătoare maturitate.

Reveni a doua zi, apoi în fiecare zi. N-aveam ce să-i spun mai mult ca-nainte și curând o tratai cu morga și disprețul din zilele de altădată. Într-o duminică în care îmi bătusem joc de asiduitatea cu care-mi făcea vizite, se înfurie:

— N-o să reîncepi cu insultele?

— Ia te uită, zeița rasolului se revoltă?

Fața îi căpătase o expresie dură, iar ochii i se închiseră până la a nu mai fi decât niște lame de jaluze.

— Adio, spuse ea rece, n-o să mă mai vezi niciodată.

Se aplecă asupra mea ca să mă sărute. Îi simții mâinile care pipăiau montanții patului — eram protejat de-o parte și de alta de două tăblii fixate cu niște cârlige, — dar uitându-mă numai la ochii ei, nu văzui nimic din rest. Tonul frazei îmi dădu un fior ciudat. Apoi, se-ndreptă spre ușă. Reacție de bolnav sau slăbiciune trecătoare, nu știu, dar o chemai înapoi.

— *Stai, vino-napoi.*

Și îi întinsei mâna, sprijinindu-mă de barieră cu toată greutatea mea. Se-ntoarse și-mi întinse la rândul ei mâna. În momentul în care degetele noastre urmau să se prindă, și le retrase pe ale ei. Mă aplecai și mai mult, ea se dădu iar înapoi. O priveam: un surâs îi desfigura trăsăturile. Își râdea de mine, îndrăzneală să-și râdă de mine fiindcă eram bolnav! Îmi retrăsei brațul. Aproape îndată, mi-l apucă iar și-l trase spre ea. Tot corpul îmi basculă pe marginea patului.

— *Nu mai trage! Ești nebună? Mă doare.*

Dar cu amândouă mâinile, îmi apucase brațul gata să-l smulgă din umeri. Atunci tăblia care mă proteja cedă cu un pârâit sinistru — ea-i desfăcuse balamalele — și mă zdrobii de pământ de la întreaga înălțime a patului de spital.

O imensă durere mă înșfăcă de mijlocul șalelor în plină măduvă, alergă de la picioare la cap ca un fulger de gheață și mă frânsei în două ca o cupă de cristal. Pe carelajul rece, înainte de a cădea în comă, auzii o voce feminină care-mi șoptea la ureche:

— *Biet imbecil, credeai, așadar, că am uitat?*

Ghicești fără greutate consecințele acestui accident: atins la coloana vertebrală, mă aflam paralizat de la mijloc în jos, lipsit de picioare și de nervii erectili. Fui operat de două ori, mari specialiști se perindau la căpătâiul meu; în zadar, fractura era prea brutală, hemiplegia iremediabilă. Rămăsei două luni la spital,

culcat între două plăci de oțel, plin de drene, suportând zi și noapte pomparea injecțiilor și a perfuziilor de plasmă. Legat de aceste santinele ale supraviețuirii, aveam impresia că sunt un standard telefonic supraîncărcat și avui tot timpul ca să blestem medicina și pe falșii arhangheli care-i alcătuiesc clerul. Deși o știam vinovată pe Rebecca, intentai un proces Asistenței publice pentru neglijență, acuzând-o pe infirmiera de gardă de a fi fixat prost tacheții tăbliei, cauză a căderii. Nici măcar o dată nu-mi trecu prin minte s-o denunț pe adevărata vinovată; poate pentru că ceva în mine admira mârșava ei răzbunare. Câștigai procesul și obținui despăgubiri: Administrația spitalelor fu condamnată să-mi verse o indemnizație de mai multe milioane pe lună pe tot timpul vieții. De-acum eram bogat: doi metri pătrați de pat și un fotoliu rulant cu frumoase tuburi de oțel alcătuiau întregul meu univers. Rebecca mă făcuse să mușc din țărână, femeia umilită obținuse satisfacție pentru relele imense pe care i le pricinuisem.

Lucru curios: ținu să mă îngrijească și se ocupă de mine cu un admirabil devotament, nescăpându-i să mă asiste niciun minut, zi și noapte; asta pentru că degradarea fizică nu-i era de-ajuns acestei prefăcute care avea și alte planuri. Câștigase chiar și inima mamei mele care o binecuvânta și o ridica în slăvi cu fiecare ocazie. Procesul de aservire era în plină desfășurare. Căpătă asupra mea o influență asemănătoare celei pe care o capătă asupra unui bătrân o fată tânără și perversă. În mod naiv, mă credeam încă destul de puternic ca s-o capturez și s-o resping după voia mea și mă străduiam să o fac. Dar pozițiile se inversaseră: acum, eu eram învinsul. Această răsturnare a fost drama mea.

Da, continuă Franz, oftând ca și cum voia să mă ia martor la instabilitatea măririlor pământești, prea multă vreme crezusem că poți trăi nepedepsit, iar pedeapsa odată venită, nu putui s-o

suport. Mă încrezusem în dragostea Rebeccăi ca în soliditatea unei monede. Dar ceilalți nu sunt niciodată nici atât de îndrăgostiți, nici atât de indiferenți pe cât îi crezi. Exclus din cercul celor sănătoși, întreaga mea vitalitate mi se refugia în gură, în această glotă vorbăreață și băloasă aflată deasupra unui deșeu. Rămășiță de viață pâlpâitoare pe o proteză, mă priveam stând adunat pe micul meu format toracic cu capul prea mare cocoțat pe un bust minuscul, cu picioarele inerte și subțiri, cu sexul mort, rulou veștejit zăcând în cuibul firelor lui de păr. Lumea exterioară încetase să mai existe din moment ce încetasem să mai exist pe lume. Unde erau siguranța și orgoliul meu de om abil, credința mea în reușită, certitudinea că pot să parvin la aceasta? Toate astea dispăruseră. Iluzia unei vieți trepidante se transforma în această infirmitate. Începea o imensă noapte de lacrimi și de remușcări.

Și pe urmă, anumite răni sunt semnul unei slăbiciuni sufletești mult mai grave. Toate lucrurile de care mă temusem în spaimele mele de copil se întâmplau acum: accidentul confirma un eșec înscris în mine dintotdeauna. Eram învins cu mult înainte de a mă fi zdrobit de carelajul acelei camere de spital. În fond, nu visam eu oare la înfrângere, de la origine? Iar aviditatea mea de a mă bucura de viață, nerăbdarea mea pentru ființe și femei nu veneau ele oare din presentimentul catastrofei? Destinul se împreuna cu coșmarul din care ieșisem. Compararea dezolată a celor două părți ale existenței mele — înainte, plenitudinea glorioasă a timpului fără nicio fisură; acum, vidul, captivitatea în mâinile unei temnicere — mă băga într-o furie neputincioasă. Armura de nepăsare, de violență, de cinică bucurie care-mi asigura fericirea ceda la prima moleșeală: mă prăbușeam de groază la o amețeală, la un spasm, doborât de ascultarea anxioasă a

celor mai mărunte tulburări. Lipsa de ocupație făcea ca neliniștile să-mi fie și mai crude, lăsându-mi toate orele ca să mă gândesc la ele, să le aprofundez asprimea. Murdărit, înjosit de chinul mediocru și totuși ireparabil, ros de femeia pe care încercasem atât de mult s-o uit, supraviețuiam, căzând mereu mai jos decât căzusem.

Era ca și cum ar fi dispărut cheia de boltă a unui arc de pod. Primul an fu groaznic: îmi lăsam aparența să se calchieze pe cea a unei case părăsite. Boala sculptă chiar în substanța mea această mască de care e azi desfigurată. Fața mea încetă pentru totdeauna să mai emită lumină și, semnând un compromis cu corpul, se făcu cenușie. Nu-mi mai stăpâneam nervii, ei mă stăpâneau pe mine, făceau să-mi sară membrele afară din încheieturi. Dintre toate felurile de falimente mă procopsii cu cel mai rău, așa încât ruptura fu completă. La treizeci de ani, devenii un bătrân ușor îndobitocit de rutinele unei existențe fără hazard. Mi-era rușine de puterea mea ruinată, rușine de a mă lăsa îngrijit de către cea pe care o disprețuisem atât de profund. Viața mea era un cimitir în care se odihneau speranțe ce nu vor renaște niciodată. Îmi dorisem o soartă considerabilă și nu recoltam decât o pedeapsă comică: marele bărbat rău sfârșea pe un pat de scânduri.

Dar cel mai rău lucru era în altă parte: acum că eram învins, Rebecca femeia, Rebecca cea săracă, Rebecca imigranta organiza în juru-mi asediul urii: îl aflase în mine, burghez arogant, pe dușmanul răspunzător și-l doboră cu bunul drept al celui care își socotește ura dreaptă, lăudabilă și se simte astfel consolată. După abjecția călăului o cunoșteam pe cea a victimei așa încât niciun aspect al experienței omenești să nu-mi scape. Veni atunci pentru mine vremea ispășirii. Estropiindu-mă, metresa mea găsi

mijlocul de a evada din mine, de a-și continua creșterea pe care cruzimea mea o frânase. Revenea la viață: frumusețea sa lacomă se reînsuflețea pe zi ce trecea prin mese planturoase pe când eu nu mai aveam decât una sau două înghițituri. Ascensiunea sa spectaculoasă se întărea din propriul meu declin. Rebecca: acest nume făcea de-acum înaintea să răsunet tunetul angoasei.

Rece, cu acea impunitate orgolioasă a marilor criminali, îmi ceru să mă căsătoresc cu ea. Voia să profite de suma de bani a asigurării ca să trăiască din salariul meu, să abandoneze mun-cile ei mercenare și să-și reia studiile de dans. Se angaja în schimb să-mi acorde din plin toate îngrijirile necesare stării mele. Sim-țind partida pierdută, primii cu atât mai mult cu cât mama, care nu se refăcuse niciodată după pierderea soțului său, căzu bolnavă și fu închisă la rândul ei într-un ospiciu. Ne căsătorirăm la ieșirea din spital și luarăm un apartament cu trei camere pe ma-lul drept al Senei, pe care Rebecca îl amenajă singură, rezervân-du-și o cameră cu decor oriental. Eram uniți sub regimul comu-nității de bunuri; ea gira finanțele casei, neacordându-mi decât niște bani de buzunar pe săptămână. După o lună, invocând ra-țiuni de economie, dar în realitate din voința de-a domni singu-ră, o concedie pe infirmiera care mă-ngrijea. În fiecare diminea-ță îmi făcea baie, mă transporta din pat în fotoliu, mă îmbrăca. Și, în fiecare dimineață, trebuia să suport lista interminabilă a reproșurilor pe care le enumera mergând prin casă, vorbind cu o beție sacră, fortificată de luni de zile de furie și de postit vocal. Erau discursuri pline de țepi care mă copleșeau prin elocvența lor răzbunătoare și mă sileau să-mi plec capul, zăpăcit, sub defila-rea vertiginoasă a păcatelor mele:

„— O, om mare ce ești, spunea ea (iar aceste cuvinte și, mai mult încă, intonația lor mă zăpăceau de parcă s-ar fi tras o

împuşcătură la urechea mea), credeai că aveam să mor departe de tine, înfometată de prezența ta refuzată. Îți închipuiai că sunt mortificată, biată coafeză rumegând asupra nenorocirilor sorții și a mediocrității castei sale de jos. Idioată a cărei singură vină era că te iubește și că se născuse umilă, departe de favorurile bogăției și de comorile culturii. Iar tu, junele prim, strălucitul medic, îți umflai pieptul, îți continuai cursa de meteor, uitând deja acel plăpând obstacol pe care-l îndepărtaseși cu dosul mâinii, fir de praf în pragul drumurilor pe care călcai cu un pas nobil și egal. Acum, nu ești decât o legumă, o rămă. Vulgară, nu, prințesa ta orientală, neînfășurându-și măgăriile în hârtie de mătase, nedelicată, neieșită dintr-o lungă stirpe! Ascultă-mă bine, curule: vi-sasem un înger pe pământ, un înger de care să mă fi îndrăgostit nebunește și în care aș fi putut să am o încredere fără margini. Pe vremea întâlnirii noastre, mi se părea că întreaga mea viață nu va fi de-ajuns ca să te epuizez. Iar acum mă uit la tine, miserabil, diminuat: probabil că am fost nebună ca să-ți consacru viața, inteligența și munca. Te credeam la fel ca mine, eram gata să-mi sudez viața de a ta fără altă condiție decât loialitatea mea, dar m-ai strivit, m-ai acoperit de scuipatul tău într-atâta încât mi-am pierdut numele și identitatea.

După mârșava ta stratagemă de la aeroportul Roissy, am crezut că înnebunesc, că mi s-au făcut farmece: am făcut o criză de nervi în avion, apoi am tras la un hotel din Atena, prima escală, unde am stat într-o stare de prostrație fără să mă mișc și să dorm timp de o săptămână. E atroce ce-am putut suferi atunci, eram bolnavă, aveam să mor de supărare, te iubeam de nu mai aveam niciun gând, nicio răsufare, nicio bătaie a inimii care să nu tindă spre tine, de nu mai puteam pronunța niciun cuvânt fără să mă tem că-ți voi spune numele. Mă simțeam

legată ca-ntr-un sac, îmi strecuraseși o otravă care mă paraliza și stăteam zile-ntregi așezată pe un scaun mormăind. Nu libertatea o căutam, ci o ieșire. Nici măcar nu mă gândeam la sinucidere: la ce bun să omori o femeie care era moartă de multă vreme? Zi de zi, timp de trei ani, câte o mică bucățică fusese smulsă din mine. Nu-mi mai aparțineam destul ca să am chef să mă suprim.

Atunci, din fundul abisului, îmi veni voința de a supraviețui rușinii, de a-ți învinge devastarea. Și pentru că în cea mai mare nenorocire există ceva în om ce nu poate fi sfărâmat de nimeni, nu mă mai gândeam decât la răzbunare, decât la a întoarce împotriva ta săgețile pe care le trăseseși în mine. Numai certitudinea pe care o aveam de a-ți produce o rană egală, ba chiar superioară răului pe care-l comiseseseși, mă ținu în viață. Răzbunarea este minuțioasă, caută amănuntele, infectează plăgile: universul câștigă prin ea o abominabilă bogăție. Atât de mult visasem revanșa încât fu un poem în capul meu înainte de a deveni o crimă contra ta. Coceam în cap formidabile atentate; ironie a sorții, cel care te-a secerat mi-a fost oferit din întâmplare. O știi sau n-o știi: există o tradiție a durerii feminine, în jurul femeilor părăsite se formează îndată o solidaritate; știindu-mă singură, foste prietene au venit să mă vadă, să mă înconjoare, ca și cum tu ai fi constituit un ecran în relațiile noastre. Multă vreme am avut nevoie de cineva care să mă găzduiască, să mă hrănească; la urma urmei eram tânără, doar optsprezece ani. Multă vreme am avut față de marginali, de rebeli, o atitudine negativă de refuz, de respingere. Mă tulburau, mi se părea că insultă demnitatea existenței. Știu că m-am înșelat: la aceste ființe care luptă, oricât de stângaci ar face-o, caut vitalitatea care-i face independenți, creatori. Libertatea, bănuiam eu, nu se obține decât cu prețul

unor târguieli nemaipomenite cu propriii tăi demoni, după lupte, căderi interminabile.

Mi-au trebuit luni de zile ca să scap de vraja ta și să te văd cum erai; nu un astru, ci o exagerare, o carcasă spartă pe care numai teama mea de viață o făcea de temut. Crede-mă, niciodată n-aș fi acceptat slavajul dacă n-aș fi păstrat certitudinea că mă pot elibera de el. În secret, te demontasem deja; în fond, n-ai fost niciodată decât o creație a minții mele, un idol pe care-l susțineam cu brațele; vedeam numai idolul, nu și efortul brațelor mele. Aveam nevoie doar de nevoia pe care o aveai tu. Te-am sedus fascinându-te asupra propriei tale puteri, dându-ți iluzia că ești invincibil. Tinerețea mea e cea care ți-a dat atâta valoare; cinci ani în plus și aș fi fost imediat dezamețită. Acești cinci ani i-am câștigat în șase luni.

Tu nu m-ai iubit niciodată, pe de-o parte, m-ai redus la viscere, iar pe de alta, la un fetiș exotic. Te prefăceai că respecti în mine femeia, dar nu venerai decât niște orificii. Îți trebuia un prototip perfect pentru a-ți potoli gustul pentru Orient, o ființă care dimineța să te trezească cu salamalecuri și care în timp ce făcea dragoste să scoată gemete. Dar pe fata care eram ai ratat-o întotdeauna.

Pentru ce anume m-ai părăsit? Pentru o idee, o biată idee pe care ai încercat s-o întruchipezi cu stângăcie, în mod ridicol. În tine nu era decât visul vag și prostesc de a părea, de a părea orice, seducător, zburând din floare-n floare, donjuanesc. M-ai părăsit în amintirea adolescentului timid care scosese limba, ani de zile, după toate purtătoarele de fese și care nu se consolase niciodată în urma acestei foamete, ca acele persoane care se îndoa-pă în amintirea privațiunilor din timpul războiului; m-ai părăsit ca să epatezi galeria, să-i impresionezi pe cei câțiva prieteni ai

tăi prizonieri ai sistemului conjugal, ai făcut-o din lipsă de glorie tangibilă pe lângă cele zece persoane care constituie anturajul tău. Dragostea mea pentru tine a fost o lungă eroare care și-a aflat adevărul.“

Acest frumos rechizitoriu mă năucea. Sigură de cauza sa, mușcătoare și cu o combativitate realmente admirabilă, gardiana mea mă priva de orice posibilitate de replică pentru că avea asupra mea un avantaj suprem, radical: integritatea fizică. Poți să mă crezi ori nu: pierzându-mi rațiunea de-a trăi, îmi regăseam rațiunea de-a iubi. Îi admiram reușita, deși se exercita pe socoteala mea. Mă bucuram că m-am înșelat asupra ei. Și pe urmă nu prea aveam mijloace de-a visa; o ființă plină de sevă și de forță visează lucruri mari; jumătatea de porție nu visează; mutilat, cuplul îmi redevenea dezirabil, căminul atrăgător. Sentimentul este ceva ce se poate pierde ca un ceas, epuiza încet ca un cont în bancă și regăsi ca o pălărie. Îmbătrânit înainte de vreme, înăcrit de soarta mea, cu trupul chinuit de plăcerile cunoscute, blestemând speța umană, soarele, păsările, copiii, dar temându-mă de singurătate mai mult decât de-orice, hotărâi să-mi sfârșesc zilele cu Rebecca, oricare ar fi fost prețul ce trebuia plătit. Acest preț, Didier, este astronomic, dar nu mă voi mai resemna acum ca ea să dispară din viața mea.

În fața acuzațiilor procurorului meu, încercai, așadar, o dare înapoi sentimentală. Umpleam casa cu ieremiadele mele. Încercam s-o înduioșez cu darul lacrimilor, mai întâi mă concentram ca să mă gândesc la nenorocirea mea, îmi întorceam fața spre ea ca să-i arăt ochii mei umezi, scăldați în lacrimi, apoi, într-un acces de falsă pudoare, mă ascundeam ca să dau frâu liber hohotelor mele de plâns, ca să mă las cu totul în voia cascadei de

lacrimi. Răspândeam kilograme întregi de lacrimi, cu multe smiorcăituri, sigur de rezervele mele, accelerând debitul și vascarmul trompetei nazale ca să atrag atenția. Dar nimic n-o putea înduioșa pe judecătoarea mea care ieșea ca să nu-mi audă plânsul. Stângaci, ca să-i recâștig un pic stima, încercam să mă depreciez:

— Ascultă, mă urăsc cum nimeni nu m-a urât vreodată.

— Nu, o tăia ea, nu nutri speranțe în această privință, te urăsc de-o mie de ori mai mult decât nu vei putea tu să te detești vreodată. Antipatia pe care ți-o porți este încă prea prostesc sentimentală ca să fie sinceră.

— Mă disec fără complezență, mă disprețuiesc. Sunt ros de remușcări, mi-e rușine de actele comise. Știu că n-am dreptul să trăiesc, mă biciuiesc cu o severitate fără egal.

— Taci din gură, exploda ea, n-ai dreptul să te critici, e încă o dovadă a orgoliului tău nebun. Numai eu am dreptul să te învinuiesc; numai eu, fiindcă am suferit din cauza asta și știu adevărul despre tine.

— Rebecca, te rog, știu toate astea. Eu sunt meschin, tu ești generoasă, eu sunt o umbră, tu ești lumina. Am meritat să-mi pierd sănătatea pentru răul comis.

— Nu, n-ai meritat, dragă neglijabilule, găsesc pedeaspa perfect nedreaptă. Da, da, într-adevăr, n-ai noroc. În fond, eu eram o imbecilă, eu rămâneam când nu-mi doreai tovărășia, era firesc să mă torturezi. Nu ai a-ți reproșa nimic.

Aceste sofisme mă iritau: renunțam cu greu la singura prerogativă care-mi rămânea, cea de a figura drept vinovat absolut.

— Rebecca, tu ai fost cea mai abilă. Mi-ai întors forța împotriva mea și-ai transformat-o în slăbiciune, te-ai servit de armele mele ca să mă învingi.

— Doamne, ce complicat ești! De ce aceste teorii fumiste dacă nu ca să-ți dai iluzia că dirijezi încă totul, că afacerea nu ți-a scăpat din mână?

Când acest gen plângăreț eșua, încercam registrul liric și treceam la implorări:

— O, Rebecca, învață-mă viața, pe mine care am învățat-o atât de prost. Învață-mă s-o iubesc mai bine, în felul tău. Ce brută sălbatică și stupidă am fost! Ce delicatețe în felul tău de a te adapta exact zilelor și nopților! Ce rău am trăit înainte de tine! Mă înclin în fața superiorității tale, a geniului tău feminin. Mi-ai dăruit ani minunați care sunt printre cei mai frumoși din existența mea. Corpul meu e bolnav, ruinat, dar e stăpânit de amintirea bucuriilor nemaipomenite cunoscute cu tine. Niciodată n-o să-ți mai fac niciun rău, te voi iubi așa cum nimeni nu te-a iubit vreodată, nu va mai fi nicio scenă între noi.

— Nicio scenă! Dar eu vreau scene, le-am prins gustul, închipuie-ți, nu mă mai pot lipsi de ele. N-o să-mi mai faci niciun rău? Dar ce rău mi-ai putea face acum când ești scos din uz, sărmană ploșniță? N-o să mă înduioșezi cu elogiile tale cu apă cu săpun, prea am încă în minte injuriile cu care m-ai adăpat acum un an, ca să mă las prinsă în lamentabilele tale lingușeli. Nu vreau să uit nimic din răul pe care mi l-ai făcut, vreau să mă gândesc la fiecare cuvânt care m-a rănit, vreau să trăiesc încărcată de această murdărie respingătoare ca să am un motiv de a te urî în fiecare clipă. Sunt poate incultă, dar nu așa de proastă ca să cad în capcana galanteriilor tale răsuflete. Într-o zi orice ființă își întâlnește stăpânul care-o face să plătească răul făcut: căci răul vrea răul celui rău. Erai deja sclavul meu fără s-o știi, îmi aparțineai așa cum învingătorul aparține prăzii sale.

Acum, înțelege-mă bine: îți acord viața nu din milă, ci ca pe o pedeapsă. Vei rămâne aici, claustrat în această cameră, în acest apartament, nu ești făcut să trăiești cu oamenii. Prea mult ai dorit compania, zgomotul, mulțimea. Întregii curți care te înconjură îi vor fi interzise aceste încăperi. Vei putea să-ți vezi prietenii la cafenea, dacă reușești să cobori singur cu scăunelul tău. Dacă te-aș lăsa să ieși, te-ai duce iar să te amesteci cu oameni care n-ar fi precauți și pe care i-ai distruge. Nu te aștepta la iertare. Știi, clemența este o frumoasă virtute care rupe curenții mândriei, dar pentru mine nu mai ești bărbatul pe care l-am iubit mai presus de orice, nu ești o ființă omenească pe care s-o poți ierta. Ești o rușine, un gând amar, un animal răufăcător pe care trebuie să-l țin deoparte.

Degeaba încercam s-o îmbunzez, vanitatea, mânia sa rămânneau totalmente insensibile la adorația unui amant de-acum înaintea fără resurse și fără frumusețe. Și de fiecare dată când mă înjoseam sau o imploram cu acel lirism prostesc al îndrăgostiților, răspundea cu hohote de râs: fiecare din argumentele mele era pătat de ororile înfăptuite, iar cele mai bune hotărâri se prăbușeau în fața defilării capetelor de acuzare pe care mi le plimba prin față ca pe-o flamură de îndată ce încercam s-o înduplec.

— Ești și vei rămâne mereu un șacal, nu-ncerca să te deghizezi în miel.

Mă uitam la ea, aiurit, pradă aceluia farmec dureros care poartă cu sine senzația unei pierderi ireparabile.

— Omoară-mă, îi ceream eu atunci, încurcă dozele, fă-mi o injecție.

— Nu, nu, spunea ea (și avea multă grijă să îndepărteze de mâna mea toate medicamentele sau obiectele tăioase). Îmi ești mai prețios viu decât mort pentru simplul motiv că un mort nu suferă.

Astfel, în mai puțin de un an, reuși să-mi debiliteze puterile, să-mi frâneze speranțele, să-mi deprecieze bucuriile, să pervertească ceea ce era în mine orgolios, cuceritor. Devenisem un bătrân prematur care nu mai avea dreptul să plângă și se pomenea totuși trist ca un copil. Cum să înțelegi revirimentul cuiva care te-a acceptat sub lumina ta cea mai proastă, și-a întărit obiceiurile rele, cu care apoi crezi că totul și-e îngăduit în afară de a te arăta sub o lumină mai bună? Gardiana mea refuza să mi-i dea pe prieteni la telefon afirmându-le că dorm: instalase aparatul în camera ei pe care-o încuia cu cheia când pleca. Dacă din întâmplare unul dintre ei trecea de barajul ușii, îl primea cu atâta răceală încât nu se mai întorcea. Îmi controla, de asemenea, scrisorile și, prin magia acestui cordon sanitar, în câteva luni mă pomenii singur în fața ei, la cheremul celor mai mici capricii ale ei transformate în lege.

Dar Rebecca își orientase mai ales răzbunarea asupra virilității mele înfrânte. Argumentul era josnic, dar, personaj josnic și meschin eu însumi, nu puteam cere să mă trateze cu mai multă considerație decât o tratasem eu altădată. Ca să-mi înlocuiască deficiența, încă din primele săptămâni recurse la cohorte de suplinitori care veneau să-și petreacă noaptea la noi. Îi plăceau în mod deosebit adolescenții cu șliț mândios, cu voce de șmecher. La început, nu trebuia să-i suport decât țipetele. Apoi ceru să asist la scene, ținând să mă inițieze în misterele amorurilor ei actuale. Dacă refuzam, venea cu galantul să funcționeze în camera mea. În clipele acelea, Didier, nu știa ce să mai născocască pentru a mă înjosi: în general beată sau sub influența drogului, urla cât o ținea gura, se punea în cele mai provocante posturi, cânta indecențe. Sau îmi agăța o pancartă de gât: „Atenție, erecție excepțională“. Imaginează-ți supliciul, acele nopți lungi fără să

dorm, arterele care-mi fierbeau, inima care-mi urca la gât, mâinile pe care mi le mușcam ca să le calmez. Uneori, mă vedeam insultat de rival; unii mă provocau sau îmi luau o carte cu împrumut când nu era chiar Rebecca cea care le dădea un obiect personal la care țineam.

Într-o seară, glumele umilitoare luară o întorsătură cvasidramatică și mă aduseră în culmea disperării. La întoarcerea sa de la cursurile de dans, Rebecca luase de pe stradă doi rockeri de vreo douăzeci de ani, stilul răi și duri, gorile cu bluzoane cu ținte, cu moț pe frunte, santiago cu vârfurile ascuțite, badge cu Elvis și ineluş în ureche, pe scurt, toată panoplia babuinilor gominăți. Mă adulmecară cu o aroganță rea și avură un rânjet bizar când Rebecca le-a revelat identitatea mea. Păreau iritați de prezența mea, parcă miroseau în infirmitatea mea o capcană care îi intriga. Frumoasa mea se arăta în fața lor mai primitoare și se alinta mai mult ca niciodată, iar contrastul între cuvintele ei șagalnice și chiorăiturile lor argotice îmi sfâșia inima. După o cină rapidă la care acești țopârlani de suburbie nu scăpară nicio ocazie ca să-și etaleze grosolănia, ea-i luă în primire senzual și îi aduse fiecare omagiul gurii ei. Să-ți spun că brutele profitară de acest chilipir: își puseră în minte s-o sodomizeze pe infirmiera mea. Degeaba se opuse ea, ei scoaseră un brici pe care i-l puseră la gât și o siliră să se execute. Farsa se transformase în oroare. În timp ce oficiau, o pălmuiau și o trăgeau de păr. Și râdeau, strigându-i ororile pe care imaginarul masculin le-a putut născoci ca să le înjosească pe femei. Odată violul consumat, mă răsturnară de pe scaun, îmi agitară picioarele ca pe niște foarfece, mă obligară să mă scol în picioare, prinzându-mă de fiecare dată când cădeam.

— Scoate-ți serviciul din trei piese, arată ce-ți mai rămâne, urlau ei excitându-se cu mari plesnituri.

Deși mă așteptam la orice, eram distrus ca și cum brusc mi s-ar fi prezentat în toată urâtenia sa răul absolut. Nu puteam crede ce mi se întâmpla și m-așteptam la ce e mai rău. N-aveam puterea nici să-i insult, nici măcar să dau drumul groaznicului geamăt de care mi-era plină gura. Biet scarabeu căzut pe spate, pedalând din cioturile lui, schelălăiam: „Lăsați-mă, vă rog, duceți-vă“. Ne-ar fi tratat cu mai multă considerație, vai, dacă Rebecca i-ar fi pus s-o plătească ca pe o târfă. Dar această ofrandă fără bani trezise în creierul lor de barbari cele mai rele instincte. Și devastau metodic cu lovituri de cizmă și de brici apartamentul, smulgând etajerele și perdelele, spărgând vesela, oglinzile, geamurile, spintecând saltelele, găurind dulapurile, sfâșiind tapetul, răsturnând mesele și, ca să termine, luând cu ei toți banii lichizi de care dispuneam și câteva obiecte de valoare. Și Rebecca ce crezi că făcea? Curva plângea prăbușită pe jos, cu un ochi învinețit, cu hainele de pe ea rupte, cu picioarele tremurând, zgâlțâite de spasme și repeta între două hohote: „E din vina ta, totu-i din vina ta, mereu va fi vina ta“.

Astfel îmi petreceam zilele în așteptarea festelor rele pe care soția mea le născocea ca să se răzbune. Într-o dimineață, mă trezii în semiobscuritate: perdelele erau trase, pe o ușă era întins un giulgiu și pe o masă ardeau două candelabre. O cruce neagră, una din acele scârnave cruci de cimitir, îmi era pusă între mâini, iar Rebecca plângea încet lângă pat. Angoasat de această atmosferă funebră, o întrebai:

— Ce se petrece?

— Sst, făcu ea, ai murit aseară, te priveghez.

— Am murit...?

— Da, de-o embolie cerebrală în timpul nopții, o să fii pus în coșciug peste-o oră.

Atunci, paralizat de groază, impresionat de punerea în scenă, urlai până ce leșinai în timp ce metresa mea izbucnea într-un râs sălbatic.

Instituise, de asemenea, un întreg sistem de pedepse și vexațiuni după cum mă socotea docil sau nu. De exemplu, neglija să mă spele și să mă transporte timp de o săptămână, lăsându-mă să mă scald în propriile-mi excremente. Și de fiecare dată când trecea pe lângă mine, își astupa nasul, îmi spunea „Pute-a căcat“, „Împuțiciune“ și aștepta să mă umplu de escare și de plăgi, ca mirosul să devină într-atât de insuportabil încât s-o incomodeze chiar și pe ea. Sau mă înfometa timp de două, trei zile, neconcedându-mi decât câteva pahare de apă. În timpul îngrijirilor, se prefăcea că e neîndemânică, se amuza să reînceapă de cinci sau șase ori aceeași injecție, rupând uneori acul în dermă. De fiecare dată, trebuia să îndur suplimentele fără să crâcnesc.

Îți mai amintești poate: ieri mă laudam că, pe vremea splendorii mele, îl ridicasem pe fiul meu împotriva Rebecăi; în mod curios, în ciuda blocadei pe care-o făcea în jurul meu, soția mea nu-i interzisese niciodată celui mic să mă viziteze; legăturile mele cu el slăbiseră de altfel, imaginea tatălui atotputernic se scoroji-se în mintea lui după accident. Se uita acum la mine cu o vagă milă și, văzându-mă maltratat, prin acel automatism de puști care-i adulează pe cei puternici, își îndreptă întreaga afecțiune asupra Rebecăi. Matthieu, așa îl cheamă, tocmai împlinise treisprezece ani, bărbatul și copilul își disputau încă acest corp în plină creștere în care pubertatea își afirmă deja drepturile. Într-o seară pe când lua masa cu noi — înainte de a pleca înapoi la mamă-sa —, Rebecca s-a dat asupra lui la o veritabilă întreprindere de seducție. Îmbrăcată cu o rochie ultrascurtă și cu un

decolteu ultragiant, nu înceta să-l ia de mână, să-l ațâțe etalându-și farmecele sub nasul lui. Fulminam:

— *Termini odată să-l exciți pe ăsta mic?*

Dar ce n-am spus? Atâta a așteptat ca să acționeze.

— *Sărman trunchi împușit, gândac pe rotile, nu vezi decât răul peste tot. Uită-te la taică-tău, Matthieu, e atât de obsedat de sex încât pentru el toate sunt murdare și dubioase.*

— *E-adevărat, aprobă băiatul, acasă n-a vorbit niciodată decât de sex.*

— *Vrei într-adevăr să-l excit pe-acest băiat, vrei să-ți arăt de ce sunt în stare? Matthieu, sărută-mă pe gură.*

Adolescentul rânji mai întâi uitându-se la mine, apoi, încurajat de Rebecca, liniștit de infirmitatea mea, se execută. Urmarea o bănuiești: natura nouă de tot nu întârzie să se trezească la fiul meu în ciuda rușinii pe care o încerca.

— *Oh, ce drăguț bastonel se simte aici, susura Rebecca privindu-i pulpele, ce dezvoltat pare!*

— *Destul, strigai eu.*

— *Nu-l asculta, spunea Rebecca încet, subliniindu-mi înnebunirea prin stăpânirea de sine a ei, vrea să te țină copil, dar tu nu mai ești un copil, Matthieu, ești un adult acum, și poți s-o dovedești spunându-i nu tatălui tău.*

Excitat de această zgripturoaică, fiul meu mă măsoara din priviri cu dispreț.

— *Matthieu, du-te acasă, te așteaptă maică-ta.*

— *Taci din gură, suflă el, n-ai niciun drept să-mi dai ordine, nu mai sunt un copil, mănâncă și taci din gură.*

Rebecca exulta:

— *Ești magnific, Matthieu. Așteptam clipa asta cu nerăbdare, întotdeauna am crezut că ești mai bun decât tatăl tău, oricum,*

ești mai frumos ca el. Spune-mi, n-ai dormit niciodată cu o femeie? Vrei să cunoști plăcerea, dulceața absolută? Hai vino, o să-ți fac cel mai frumos cadou care există, o să devii un bărbat, să-l lăsăm pe acest bolnav cu ranchiunele lui.

Și întorcându-se spre mine, adăugă pe tonul cel mai firesc:

— Franz strânge masa și uită-te la televizor dacă vrei. Dar mai ales să nu uiți niciodată că ne calci pe nervi, că ești nasol și bătrân și că puți!

Eu care întotdeauna le făcusem pe toate în fața fiului meu, punând chiar un fel de bravadă în această exhibiție, trebui să suport murmurele, suspinele amanților incestuoși din spatele ușii abia împinsă. Noaptea aceea, cred, am atins fundul.

Astăzi, coșmarul a pălit ca să lase să iasă la iveală o lume mai cenușie, mai neclară. Ne-am rezervat o viață în interstițiile disperării și ale infamiei. Dorințele răzbunătoare ale Rebeccai, însăși ura ei, în cea mai mare parte domolită, au făcut loc unei coexistențe reci. Îmi supraviețuiesc și nu mai cunosc decât fericirea hipnotică a injecțiilor de morfină care-mi sunt făcute aproape în fiecare zi pentru a-mi calma suferințele. Precum acele ființe care repetă-ntruna unica aventură a existenței lor, îmi povestesc istoria cui vrea să o asculte, nu mai am decât resursa cuvintelor ca să-mi exorcizez destinul, să reînnod fibrele pe care le-a rupt accidentul. O Penelopă pe dos, reconstituind o tapiserie deșirată, vorbesc ca să continui să fiu. Aud rumoarea orașului, zumzetul străzilor; drumurile, câmpiile le adresează mesaje tandre picioarelor mele cangrenate și îl invidiez pe ultimul bătrân care pășește pe trotuar.

Toate-s pierdute dintr-o viață pe care extrema futilitate, extremul egoism au făcut-o să devină atroce. Urăsc această societate care ne condamnă să fim liberi și lasă să apese asupra fiecărui om

greutatea și responsabilitatea destinului lui. Timp de treizeci de ani voi fi încercat prin nestatornicie, perversiune, muncă să scap de cleiul mediocrității, de josniciile vieții curente, și de fiecare dată, pe nesimțite, voi fi fost adus înapoi pe țărmurile platitudinii și mai jos decât de unde plecasem. În orice caz, îmi voi fi dus până la capăt gustul pentru martiriu: am plătit pentru sexul masculin în întregime sa datoria mea față de femei, am luat asupra mea întreaga oroare a brutei virile ca să curăț pământul de ea.

Ce importanță are: o iubesc din nou pe Rebecca. N-o mai văd decât pe ea, nu mai am în minte decât gândul ei, iar numele ei îmi urcă fără-nctare pe buze așa cum pe buzele credinciosului urcă miile de nume ale lui Dumnezeu. Acest îngrozitor interval între vârsta ei și-a mea se accentuează: în fiecare zi ea întinerește și-mi dă mie ani în plus. Știu că nu voi regăsi cu nicio altă femeie acest elan în dragoste și această îndârjire în cruzime. Nu mai am de ales: sunt constrâns la tovărășia ei. Mă tem să nu se îndrăgostească de un altul. Nu rămâne cu mine decât pentru pensia mea de invalid. De aceea prefer, cum să spun, să-i aranjez legăturile cu acordul ei mai degrabă decât să le ignor. A crezut că-i iubește pe unii dintre amanții ei, dar s-a detașat de ei. Urgența răzbunării slăbind, o simt mult mai disponibilă pentru langorile sentimentale; și trăiesc cu această sabie a lui Damocles suspendată deasupra mea. Ce paradox, Didier: îți mărturisesc această teamă poate chiar în momentul în care ai să mi-o răpești pe Rebecca. Da, da, nu protesta, pentru mine ești un rival de temut. Te simt atât de fin, atât de complex! Dar te plictisesc cu nenorocirile mele, puțin îți pasă de poveștile astea.

Avea ochii pierduți, vocea i se stingea, repetă încă de câteva ori mașinal „poveștile astea“ ca un clopot care-și prelungește

ultima vibrație. Nu-mi dădeam osteneala să-l dezmint. Bătrânul șmecher sperase să-mi treacă mie lista necazurilor, dar îi socoteam nenorocirile pe deplin meritate. Și secret încolțea în mine disprețul pentru această ființă care se lăsase învinsă de o femeie după ce încercase s-o strivească. Totuși, cum s-o crezi pe Rebecca vinovată de o asemenea crimă? Dacă Franz mințise în unicul scop de a-și calomnia soția, dacă avusese pur și simplu un accident? Eram pe punctul de a-l părăsi pe infirm, pierdut în imensitatea propriei sale comizerății, când mă întrebă:

— Nu te temi c-o mâhnești pe Béatrice angajând un flirt cu Rebecca?

Această solitudine mă uimi.

Îi răspunsei cu dezinvoltură:

— Ce vă pasă dumneavoastră?

Se uita la mine. Luase-n mână un tranzistor cu casete, manipulându-i cu nervozitate butoanele.

— Nu știu... Béatrice e drăguță totuși.

— Când o vezi prima dată, e-adevărat.

— Sigur, nu-i o pin-up...

— Exact cum spuneți!

— Există însă o complicitate între voi ?

— Avem anumite obișnuințe, asta e principala noastră conveniență.

— Sunt sigur că exagerezi: atunci de ce această călătorie?

— O nevoie de a o rupe cu rutina ca s-o întărim după aceea, o hotărâre nesocotită.

— De patru ori, spuse infirmul.

— Ce, de patru ori?

— De patru ori ai renegat-o pe Béatrice.

Acest vocabular evanghelic mă agasa.

— N-am renegat pe nimeni. Ce mai înseamnă și asta?

Franz își puse tranzistorul la loc.

— Uită-mi cuvintele. Bună seara, Didier, pe mai târziu pentru petrecere.

Părăsisem Atena fără să-mi dau seama. Mă dusei să respir aerul de la proră și regăsii afară murmurul valurilor copleșite și înspumate, ca și cum zeii ar fi împrăștiat pe ele puful dintr-o pernă. Furtuna era aproape, iar rafalele tot mai violente ale vântului galopau la suprafața apei, ridicându-i flancurile. Un zid de aer rece parcurse puntea superioară, și brutal vântul se înteeți, lansându-și furios croșeurile de dreapta și de stânga. Cu răsufierea tăiată de bătaia vântului, mă întorsei repede în zonele protejate. Dar nu prea eram grăbit să mă-ntorc în cabina în care Béatrice mă aștepta probabil cu ochii umezi, cu nasul umflat de a și-l fi tot suflat. Cum s-o pun între paranteze cât să-mi potolesc foamea de această străină? Să fiu ferm, da, să nu cedez, ferm și politicos. Să-i spun: Rebecca mă interesează, dar asta nu te privește. La urma urmei, la dracu', nu mai suntem în secolul al XIX-lea, să fim un cuplu modern, să ne trăim dorințele în mod liber. Dacă tu însăți ai o înclinație pentru vreun bărbat, nu te jena, voi ști să mă arăt liberal: Raj Tiwari, de exemplu, are umor; Marcello a trăit experiențe interesante. Doar dacă nu-l preferă pe vreun membru al echipajului. Hai, curaj!

Prost dispus, nesigur, deschisei ușa cămăruței noastre. Béatrice, verde la față, zăcea pe cușeta ei. Un miros acru de vomă depunea mărturie fără vreo posibilă contestație în favoarea unui element nou: răul de mare. Să crezi că-mi auzise chemarea și se îmbolnăvise ca să nu mă încurce.

— Cel puțin, nu te voi deranja, gemu ea cu voce scăzută.

— Nu m-ai deranjat niciodată.

Lividă, mă apucă de braț cu mâinile ei glaciale:

— Oh, ce rău se termină anul, îmi vine să mor.

Puteam prea bine să o fac pe neliniștitul, să trag pătura pe ea, s-o întreb de Acropole, s-o sărut pe frunte, să sun un steward ca să cheme medicul, îmi ascundeam prost însă fericirea. Exultam, trepidam. Puteam oare visa boală mai oportună? Aveam pentru mine nu numai seara și toată noaptea, ci și impunitatea și inocența. Așadar, nicio explicație de dat, nicio ranchiună, nicio urmă: crima perfectă. Mulțumesc, furtună, mulțumesc, vreme rea, mulțumesc, doctore, că i-ai prescris bolnavei un somnifer, odihnă și dietă până a doua zi. În sfârșit, aveam să zbor cu propriile mele aripi, să dansez cu cea mai frumoasă femeie de la bord fără să risc dezaprobarea supărată a bătrânei mele doamne. Biata Béatrice: nu mai era în cursă; treizeci de ani, dar mintal și fizic cu zece mai mult decât mine. Îmi umpleam pieptul cu aer, asaltat de speranțe, ridicat pe sus de apropierea unei fericiri pe cât de prețioasă pe atât de neașteptată. Imaginea infirmului îmi trecu prin minte și, pentru prima dată, îl găseam aproape simpatic. Până la urmă tipul ăsta n-avusese noroc, era mai mult nefericit decât rău și aproape că-mi venea să mă duc să-i strâng mâna, să-l bat prietenește pe spate. În această admirabilă dispoziție, restul după-amiezii fu scurt și mi se fărâmiță între degete fără să lase altceva decât un gol. Cu gândul doar la fericita clipă, făcui un duș, mă îmbrăcai sobru cu o cămașă albă și un pantalon curat de catifea reiată, îmi pusei un pulover subțire, îmi lustruii pantofii, asta după ce, sub ochii dați peste cap ai scumpei și dragei mele, mă răsesem atent, fluierând, parfumându-mi obrajii cu o apă de toaletă bună.

În sfârșit, clopotul navei sună, anunțând începutul Sfântului Silvestru.

— Ești sigură că nu poți să te scoli? o întrebai cu un imens surâs pe dulcineea mea albă ca varul.

— Lasă-mă, du-te și te distrează.

— O să-mi lipsești, să știi.

— O să mă înlocuiești repede, spuse ea cu un suspin și începutu iar să geamă.

Murmurai un preventiv „Bună seara, draga mea“ și închisei încet ușa. Venise deci ceasul de a fi pus la încercare. Gata, eboșa fusese de-ajuns, era timpul să consum. Scurtimea traversării mă obliga să fiu prompt. Și îmi promiteam să duc afacerea la bun sfârșit, sigur că norocul era de partea mea.

Și-n ce fel începu această fatală seară: cu ce perfidă frumusețe! Iluminat ca un imens tort de aniversare, cu punțile răsunând de muzică și de râsete, *Truva* celebra Anul Nou între Atena și Istanbul, sub un cer negru și amenințător. Pachebotul luase acel aer șmecher și frivol al vaselor de croazieră a căror vocație este să împartă plăcere și nepăsare. Avea aerul unui accesoriu de teatru plutind pe o imensă scenă lichidă. Chipurile se iluminau, fețele cele mai rebarbative începeau deodată să existe în funcție de privirea celorlalți. Acești pasageri care se plictisiseră de moarte o zi întreagă într-o cabină sau la bar, căs-când, bând și bătând cărțile, soseau aranjați și ferchezuiți, în marea sală de mese transformată pentru această ocazie în sală de petrecere împodobită cu ghirlande. O energie nervoasă, o nerăbdare abia ascunsă se transmiteau de la cei mai tineri la cei mai bătrâni și din ele ieșea anul cel nou. Scara cea mare care ducea la festivități, fără încetare urcată și coborâtă de un

dublu curent, se revărsa ca o cascadă într-un lac. Sub efectul ruliului, călătorii aveau mersul șchiopătat al celui care vede cum îi fuge pământul de sub picioare. Iar dacă n-ar fi fost ora precoce, i-ai fi luat, cu șchiopătatul lor rizibil, drept o trupă de bețivi în echilibru pe niște montagnes russes. Din cauza vremii urâte, direcțiunea înlocuise tradiționalul dineu de revelion cu un bufet rece, mai comod de servit, și golise imensa sală de mese, să lase mai mult loc dansatorilor. O orchestră italiană trebuia să anime seara.

În sală, în jurul meu, excitarea creștea și deborda în conversații futele și strălucitoare ca niște cupe de șampanie. Femeile palpitau și zumzăiau, acoperite de culori strălucitoare sau cuminți, moda fiind în seara aceea, cel puțin la europene, cu decolteuri adânci. Oamenii umblau de colo-colo cu schimonoseli copilărești, își surâdeau, în sfârșit, după ce se ignoraseră timp de patru zile. Toate aceste dialoguri, toate aceste pălăvrăgeli sporeau volumul sonor al încăperii până la a acoperi mugetul mării.

O găsii pe Rebecca la bar, sorbind un cocteil, înconjurată deja de o mulțime de admiratori care, în toate limbile pământului, încercau s-o captiveze. Purta colanți negri și o rochie scurtă de satin roz care strălucea în spate printr-un dezabie adânc până la jumătatea șalelor, degajând un spate gol de culoarea mierii. Agita un ȱigaret lung din sidef și surâdea la glumele unui levantin burtoș pe care alți masculi încercau să-l dea la o parte prin grimase sau observații făcute cu voce tare, cu singurul scop de a atrage atenția idolului lor.

Frumusețea ei, în seara aceea, mă stupefie într-atât încât mi se tăie răsuflarea. Așezată pe taburetul ei, picior peste picior, răspânda un fel de lumină care mai întâi mă ului. Lumina

acest loc bizar, înecat de lămpi și de lustre pe care le eclipsa într-atât încât treceau drept umbră. Părul legat la spate îi elibera puritatea minerală a chipului. Aproape că te făcea să te simți prost, ridicând între ea și cei vii zidul perfecțiunii sale. Figurând printre curtezanii care făceau cerc în jurul ei, înțelesei cu o strângere dureroasă de inimă distanța care mă separa încă de realizarea dorințelor mele. Mi-era frică să nu-i par nătăfleț, prea timorat, simțeam în ea o obișnuință a luxurii, o inteligență a dorinței care mă stinghereau. Mișcarea taliei sale înalte înclinându-se ca să lege la loc o curelușă de la cizme, elasticitatea mijlocului său, vertiginoasa certitudine că în sânul acestei populații de vilegiatură doar ea era interesantă mă lua pe nepregătite. Înaintam către ea cu înclineala somnambulică a celui pe care-l hipnotizează un obiect minunat, de o bogăție pe care n-o va epuiza niciodată. De îndată ce mă zări, îndepărtă cercul galanților și-mi adresă un surâs de tânără cochetă care-l încurajează pe un pretendent prea timid.

— Vino, Didier, oferă-mi un pahar. Ești singur?

Îi împărtășii starea proastă a lui Béatrice și păru înveselită în secret de această absență. Complicitatea imediată mă încântă. Dar vai, norocul meu se izbea de răceala celorlalți concurenți care se uitau la mine fără amenitate. Iar înghesuiala din seara aceea, numeroșii adulatori care veneau să ne-ntrerupă convorbirea ca să debiteze tâmpenii nu puteau decât să-mi frâneze demersurile. Înconjurat de ființe ce orăcăiau de-mi spărgeau timpanele, aspiram la un colț retras, mai discret, și-i sugerai Rebeccăi o plimbare.

— De acord. Hai să-l luăm pe Franz din cabină. O să m-ajuti să-l transport.

Despică în două mulțimea cu o insolență delicioasă, simțindu-se sigură pe ea, și admiram sângele rece al acestei femei care nu se arăta pe jumătate goală decât ca să îndepărteze mai bine dorințele prea îndrăznețe: mulată în acel satin roz și în acel colant care-i sublinia picioarele, era mai indecentă decât dacă n-ar fi purtat nimic. Și nu era un roz congestionat, vulgar, de patiserie, ci o culoare delicioasă, atât caldă, cât și drapaj: un roz de cutie de ciocolată scumpă și somptuos garnisită.

Erau doar cinci minute între salon și etajul de clasa întâi, dar aceste minute îmi erau esențiale. Era ocazia, acum sau niciodată, să o atac pe Rebecea departe de curioși. Cu toate astea, oricât curaj aveam, abia mă văzui singur cu ea pe culoar că mă și cuprinse groaza și-ncepui să tremur. Nu sunt din rasa celor care „agață”; inapt de îndrăzneală ca și de apropo, teama face ca primul gest să-mi fie oribil de dificil. Pun în actele simple mult mai mult decât majoritatea oamenilor; și pe urmă priveam afrontul de a fi respins drept cel mai crud cu putință. Lăsat singur, fără sprijinul unui excitant oarecare, toate poftele care mă însuflețeau cedară în fața nehotărârilor unei adolescențe care simțeam că nu murise, în ciuda vârstei mele. Întinsei mâna ca s-o apuc pe-a ei, dar o trăsei înapoi: nu-ndrăzneau. A o atinge, ceea ce nu-nsemna nimic, nu putea părea redutabil decât unuia atât de puțin cutezător ca mine. Acea apropiere într-un loc singuratic mă făcea să mă-nfior. Din fericire, o zdruncinătură a vaporului mă aruncă lipit de ea: cu un curaj nesocotit, de timid, o apucaii de mijloc și-mi lipii gura de a ei. Crezui că va fi o luptă, o rezistență înaintea predării, dar, departe de a se zbate, o făcu pe moarta în brațele mele, mâinile atârându-i inerte de-a lungul trupului. Aprobarea ei mă copleşea mai mult decât un refuz franc. Sărută-mă, dacă vrei,

părea să spună, dar eu sunt în altă parte, îți suport cu răbdare tentativele. Atunci, îi sărutai nebunește umerii goi și-i șoptii:

— Mi-e tare teamă că sunt îndrăgostit de tine. Și nu e cel mai bun lucru ce ar putea să mi se întâmple. De câteva zile sunt într-o stare imposibilă.

Mai întâi nu spuse nimic, ținând o mână pe pieptul meu, dar deodată, desprinzându-se, mă respinse cu un aer plictisit.

— Încetează, Didier, îți curg balele pe rochia mea și-o s-o murdărești.

Eram decepționat, dar, cuprins cu totul de o exuberanță pe care azi o găsesc bufonă, adăugai:

— Nu cunosc nimic mai răcoritor ca buzele tale.

Pufni în râs.

— Vorbești ca o reclamă de pastă de dinți!

Rănit de această judecată, îi dădui drumul și, până la cabina lui Franz, o urmași în tăcere, ca un câine bătut, furios că n-am găsit replica potrivită, nesigur o dată în plus de intențiile ei. Dacă mă voia, de ce n-o spunea? Dacă nu mă voia, de ce acea reacție entuziastă când mă vedea? Dar în seara aceea, nu mă resemnam să-mi scape, chiar dacă trebuia să țin seama de caracterul ei fantast. Poate nu așteptasem destul, nu respectasem termenele. Mă linișteam cu acest gând: uza de puțină apărare doar ca să-mi înflăcăreze mai mult dorința.

Franz n-arăta bine: adus pe spate, sfinx comprimat pe micul lui scaun, părea abătut. Paloarea sa aproape albăstrie trăda o mare oboseală. Nici măcar nu mă salută, absorbit cu totul de Rebecca.

— Am venit să te luăm, spuse ea, pregătește-te.

Capul infirmului se ridică deodată.

— Stai cu mine, implora el, să nu ne ducem.

Ea-l bătu pe obraz.

— N-o fă pe bebelușul.

Credeam că sunt obiectul care o îndepărta pe această femeie de soțul ei și, stânjenit, îmi plecai capul. Nu mă putui împiedica să nu mă uit la picioarele moarte ale handicapatului, acoperite de un pantalon subțire de flanelă, și ridikai ochii spre fața lui pe care rugămintea se lupta cu panica. Îmi era milă de acest om care purta în el oboseala tuturor certurilor violente pe care le avusese cu soția sa. Ticuri îi întindeau gura într-un rictus șiret. În angoasa sa, știa doar să repete:

— Stai, stai...

— Taci din gură, nu începe iar cu comediile tale.

Rebecca îl dezbracă pe infirm, îi puse o cămașă: se lăsa manipulat cu o docilitate perfectă, avea torsul slab, disproporționat față de mușchii brațelor, și avui o mișcare de recul în fața acestui scut strâmt cu blazon de păr blond.

Deodată, bolnavul, cu pofta deschisă de acel trup tânăr care se înălța în fața lui, își opri smiorcăielile și începu să-l pipăie, să-l atingă fără rușine. Rebecca îl lăsa. Pasivitatea ei mă oripilă, mai puțin totuși decât ceea ce avea să urmeze.

Franz îi ridicase Rebeccăi rochia până la jumătatea șoldurilor, trăsese colantul până în josul pulpelor și eliberase un chilot alb răscroit care avea deasupra un lanț. Credeam că visez: acest striptease în fața mea strica tot. Îmi închideam ochii, îi deschideam. O pată întunecată sub țesătură lăsa să se ghicească un pubis luxuriant. Infirmul își aplica febril gura pe el, malaxând cu mâinile fesele soției sale. În acea clipă ar fi trebuit să ies; dar eram hipnotizat de lipsa de jenă a acestui individ ale cărui degete se băgau în carne, limacși indecenți și vâscoși. Rebecca, cu țigara în gură, se lăsa mângâiată fără să se clinească,

pieptănând în același timp părul rar al soțului său. Ai fi zis că e o mamă îngăduitoare dichisindu-și copilul. Atâta familiaritate mă scârbi. Cine eram eu pentru ca ea să se dezgolească în felul ăsta în fața mea? Nu mai mult decât un sclav în fața regi- nei lui... Această derogare de la ordinea firească a seducției nu era spre onoarea mea. Impunându-mi nuditatea sa, Rebecca frânsese tulburarea și, ca să continue să mă emoționeze, trebuia să se-mbrace la loc. Ocupat numai cu scabrozitățile lui, soțul ei o pipăia, o sugea cu o lăcomie de sugară, și găseam scâr- bos contrastul dintre acel cap pe jumătate chel și acea gură care cerșea plăcere. Rebecca mă fixa cu obrăznicie.

— Ai înlemnit, nu, să te vezi înaintea fantasmei tale în car- ne și oase? Poate vrei și tu partea ta? O să fii mai liniștit după aceea.

Desprinzându-se din îmbrățișarea soțului ei, se apropie de mine, ținându-și rochia ridicată cu amândouă mâinile.

— Nu, nu așa, exclamai înainte ca ea să se apropie.

— O face pe pretențiosul, zău! Și totuși pentru asta te-nvârți în jurul meu de la-nceput.

Îmi pierdii tot aplombul și bâiguii:

— De ce-ți bați joc de mine?

— Cum, îți ofer ceea ce toți la bord visează să atingă și tu o faci pe delicatul!

— Dar nu-nțelegi, întări Franz, că acest tânăr ține la proto- col, i-ai dat peste cap ritualul, e panicat.

— Cu atât mai rău pentru el!

Își trase colantul, își lăsă rochia-n jos și se duse să se piep- tene în fața oglinzii. Furios de lipsa mea de apropo, conștient că trec în ochii acestui cuplu de libertini drept un puțoi, mă blestemai în sinea mea.

— Grăbește-te Franz, aud deja orchestra cântând.

Infirmitatea, care-și încheia nasturii de la haină, se uita la mine cu un zâmbet zeflemitor:

— Zău, Didier, ai un șic ca să le faci să capituleze! Dacă-aș fi Béatrice, n-aș dormi toată noaptea din cauza asta.

— Lasă-l, spuse Rebecca, ascunzând cu greu că-i vine să râdă, o să-l blochezi și mai mult.

Îi observam pe amândoi și-i descopeream întrepătrunși ca ochiurile unei plase din care eram exclus. Îi suda un pact obscur de viciu și de sânge, în ciuda dușmăniei dintre ei, ca pe cele două bucăți ale unui clește. Și eu care sperasem în mod naiv un locșor pentru un al treilea în intimitatea lor infernală! Aruncam însă asupra lui Franz răspunderea pentru sarcasmele Rebeccăi. Împrejurările imediate îmi îngăduiră să-mi potolesc resentimentul.

Nava, cum am spus, se tot înclina. Când ajunserăm în culoar, fu foarte greu să conduci scaunul rulant. Atunci puse stăpânire pe mine un gând rău: dădui drumul ghidonului de la sprijinirea capului: vaporul tocmai plonjase, fotoliul plecă înainte, se izbi de o ușă și porni înapoi. Era o minune că infirmitatea nu căzuse.

— Dar fiți atenți, țipă el.

Îmi încrucișai brațele și lăsați scaunul să treacă prin fața mea. Rebecca, aderând imediat la joc, îl apucă, și-l trimise spre mine. Franz gemea: vehiculul se izbea la dreapta și la stânga la fiecare denivelare a pachebotului, gata mereu să se răstoarne, iar noi ni-l pasam ca pe-o minge într-un prodigios meu în care esențialul era să-ți păstrezi echilibrul. Franz încercă să-și controleze scaunul frânând janta exterioară cu mâinile, dar înclinarea cursivei, împingerile noastre viguroase erau mai tari decât el. Când ne înțelese jocul, ochii i se împăienjeniră ca o

apă nesănătoasă invadată de nămol. Nu știu ce cruzime trecuse de la acest cuplu la mine, dar eram încântat să-l văd pe paralizic luptând împotriva fricii; nu el îmi suflase această acțiune rea? Și pe urmă Rebecca râdea, râdea fără-ncetare, și puneam mai presus de orice aprobarea ei, aș fi făcut orice ca să-i plac. Am fi putut să-l rănim pe Franz, să-l omorâm poate. Puțin îmi păsa: îi scădeau puterile din clipă în clipă, avea cea față suptă și albă a agonizanților crispați de o durere îngrozitoare. Tremura din tot trunchiul, iar spaima părea că se comunicase până și membrilor sale moarte. Întoarse spre noi o față lividă și spuse cu voce sacadată:

— Încetează... Rebecca... te rog...

Aceasta era, așadar, mica grămadă de gunoi care mă jignise: un olog care gemea ca o femelă. Și-mi spuneam cu o bucurie răutăcioasă: o să te fac să-ți treacă gustul ironiei, o să plătești foarte scump reflecțiile tale. Tânăra, zgâlțâită de un răsnebur, se sprijinea de perete ca să-și tragă sufletul.

— Oh, e prea nostim. Dacă ți-ai vedea mutra, Franz!

Mizerabilul își pusese mâna înaintea ochilor ca să nu mă vadă și scotea suspine de turbare care-i ridicau tot pieptul. Mânia, ura, disperarea, teama se disputau în el, simțindu-se la chemul nostru; întreaga oroare a vechiului său chin îl acoperise până-n vârful unghiilor. Nu mai avea buze, atât erau de albe, în obraji avea două găuri, fața lui goală și căzută îi dădea aspectul unei păsări de noapte speriate. Lamentațiile lui, stăpânite până atunci, izbucniră ca cele ale bocitoarelor la înmormântări.

— Ajutor, gemea el jalnic, ajutor!

Mă bucuram să-l văd smiorcăindu-se, aplatizându-se; umilindu-se ca o ființă demnă doar de dispreț, dar un marinar care ieși dintr-un culoar întrebă în engleză cine strigase.

— Nu-i nimic, făcu Rebecca, l-am scăpat pe soțul meu din neatenție și s-a speriat.

Matelotul ne propuse să ne ajute. În câteva clipe, Franz își recăpătase sângele rece, dar continua să tremure și se crampona de fotoliu, mai temându-se încă să nu-și piardă echilibrul.

— Nu-i frumos, Didier, ce-ai făcut adineauri...

— A fost o glumă, nu era niciun risc pentru dumneavoastră.

— Și totuși, ți-a făcut plăcere să fii rău cu mine ca și când ți-aș fi făcut vreodată vreun rău...

Vag rușinat, ridicai din umeri, remarcând deodată că de patru zile îi vorbeam cu dumneavoastră acestui om care avea vârsta mea, deși părea cu zece ani mai mare: tutuiala rămânea de neînchipuit între noi.

În sala de mese, petrecerea era deja în toi. După intimitatea noastră în trei, această regăsire cu poporul țipător al petrecăreților mă zăpăci; erau voci nenumărate, fluierături, rumoarea necunoscută și veselă a unei mulțimi căreia i s-a dat frâu liber să se distreze și care se îmbăta cu alcool, cu zgomot și cu muzică. Iar deasupra acestui vacarm domina vibrato-ul chitarelor electrice amplificate de o sonorizare agresivă. Orchestra cânta mai mult sau mai puțin fericit un repertoriu internațional în care dominau marile compoziții englezești sau americane de muzică rock și pop. Trupurile, lipite, absorbeau cu înghițituri mari sudoarea care plutea în suspensie în vasta încăpere. Circulația neîncetată între sală, toaletă și bar provoca numeroase ambuteiaje.

De îndată ce-și depuse soțul într-un colț, aproape de bufet, Rebecca se puse să alerge de la o pereche la alta, sărutând pe fiecare bărbat sau băiat ca o mare pasăre care ciugulește. La fiecare mișcare, atrăgea atenția, crea un nimb care-i învăluia

pe spectatori, privirile se puneau pe ea ca viespile, fără să o înțepe și cu atât mai puțin s-o sperie. Îmbrăcată de mângâieri, de ochi languroși, era regina care târa un bufon într-un scaun rulant și domnea peste un regat mare cât o sală de mese, populat de cincizeci de supuși. Ce bine știuse să depășească încercările și să-și recapete demnitatea! Începu să danseze. Subit ai fi zis că un fir invizibil ademenise toți ochii spre pistă, nu eram singurul care trăiam sub încântarea acestei drăcoice care atrăgea poftele cu cea mai mică torsiune din șale. O veselie profundă îi ilumina chipul, o bucurie sinceră de a se ști admirată, iar ea distribuia surâsuri adresate de atât de departe încât nu îndrăzneai să le răspunzi. Deși eram sub farmecul ei, turbam din cauza acestui magnetism, spunându-mi că nu voi putea s-o recuperez când se îmbăta cu omagiile publice: să mă recompenseze ar însemna pentru ea o pierdere, o scădere. Mă simțeam totuși gata să înghit orice ca s-o am. Aproape că făceam din asta o chestiune de onoare, nefiind supărat pentru capcanele, pentru acele curse care-mi ațâtau dorința în loc s-o stingă. În fond, adoram acest infern delicios pe care nu-l cunoscușem niciodată și-mi descopeream o altă fire. N-o mai iubeam pe Béatrice care mă accepta așa cum eram și o doream pe Rebecca, pe cea care nu mă voia.

Băui un pahar mare de whisky, strânsei distrat câteva mâini prietenești și înaintai. Mă împingea o forță spre pista de dans tumultuoasă și pestriță, cu atât mai mult cu cât muzica — un *rhythm and blues* celebru din anii '60 — făcea să-mi ardă tălpile. Mă aruncaii fără grijă într-o îmbulzeală de marinari împoțonați, de nordici pletoși, de orientali oacheși sau blonzi care se bâțâiau atât de liber încât stângăcia lor mă liniști: măcar n-o să pot dansa mai puțin bine decât ei. Zâmbii unor perechi,

adresai o vorbă unor fete drăguțe aflate față-n față, mă simțeam în largul meu. Și pe nesimțite, croindu-mi drum în această pădure de trupuri, mă apropiai de Rebecca:

— Cucu, Travolta, te lansezi?

Avui un surâs nătâng. Ajunsesem să iau batjocura drept un compliment! Deodată, mă simții ridicol că eram în fața ei: siluetele noastre apropiate, formând aproape o pereche, alcătuiau cu siguranță o alianță bizară care te făcea să râzi. Pompa ei intimidantă era subliniată de stângăcia mea. Copie neîndemnată și stângace, încercam să-mi inserez personalitatea mediocră alături de baletul picioarelor ei ce sfârâiau pe pistă. Îmi trecu prin gând regretul că nu știu să dansez, contrapondere a unor triste studii de litere. Dansul, muzica pop sau disco constituiau o lume de care Béatrice și cu mine ne ținuserăm cu grijă deoparte, închipuindu-ne-o perisabilă și mai ales prea comună. Nu ascultam decât muzică clasică și-n ultima vreme mai ales operă italiană și Mahler, lăsând varietățile inesențialului, și iată că acest univers disprețuit din prejudecată se ridica drept singurul valabil. Degeaba afixam o ușurință dezinvoltă, degeaba tricotam acorduri complexe între genunchi și pulpe, eram stânjenit. Mă simțeam examinat, inspectat, judecat din cap până-n picioare. Ca să-mi sporească încurcătura, Rebecca avu o izbucnire de râs a cărei spontaneitate mă exasperă:

— Mă faci să mă doară burta de râs cu felul tău de-a dansa. Te bălângăni ca Balu din *Cartea junglei* de Walt Disney.

Afixai un dispreț flegmatic, dar pe trăsături mi se citea probabil foarte clar dezamăgirea. Picioarele-mi erau paralizate, în timp ce Rebecca executa întoarceri ușoare apoi reapărea, afixând în ochii tuturor că era cu mine fără să fie cu mine, partener întâmplător și nu stabilit.

— Uită-te, până și Franz se amuză văzându-ne dansând.

Mă întorsei și, printr-o gaură în mulțime, îl zării pe invalid care ne făcea mari semne, cu mutra aprinsă, bătându-se pe burtă și arătându-mă cu degetul lui Marcello și lui Tiwari, strânși în jurul lui. Aceste gesturi de conivență făcură să mă zbârlesc. Cu o simplă privire, infirmul putea îmbrățișa toată pista și, în ciuda opreliștii trupurilor în mișcare, eram la che-remul lui. Împietrit de acei ochi cunoscuți care mă scrutau, îi propusei Rebeccăi să-i aduc ceva de băut. Franz, căruia nu-i scăpă nimic din mișcărilor mele, mă abordă la bar unde îmi tur-nă chiar el o porție mare de gin. Îl simțeam reîncărcat ca o pușcă, gata de invective, de sarcasme:

— Didier, ai ritmul în proteze.

— N-am pretins niciodată că știu să dansez.

— În tot cazul, asta nu-ți ia nimic din șansele pe lângă Rebecca.

Injuria mă atinse în carne vie.

— Sărmane Franz, fără calomnii nu puteți susține ușor o conversație.

Și, fără să iau paharul pe care mi-l întindea, îl lăsaî acolo, băgându-mă din nou în îmbulzeală. Orchestra începea o serie de slow-uri. Perechile se apropiau și se-ndepărtau. Unele evoluau flirtând, le auzeam freamătul mâinilor, râsetele înăbușite. Fără să ezit, o invitai pe Rebecca și ea acceptă: se strânse de mine, înconjurându-mi umerii cu amândouă brațele, eșarfă de carne fierbinte și vibrantă pe ceafa mea. Mă privea atât de frumos încât eram convins că voi culege curând roadele răbdării mele. Pieptul ei ferm era delicios pus pe bustul meu, părul ei îmi atingea obraji, își freca încet pânțele de mine, cu un surâs de o tulbure senzualitate. Nu-i mai păsa că e văzută într-o

stare de tandră abandonare, această înlănțuire ne oficializa pe-rechea. Mă lipii de ea, gâfâind și amețit, sorbindu-i cu reculegere răsufarea. Venind de la această față admirabilă, totul era pentru mine grație, deliciu, surpriză: chiar și sudoarea care i se brobonea pe ceafă era parfumată. Nu vedeam pe nimeni, n-auzeam nimic în afară de bătăile inimii mele făcând ecou notelor amplificate ale contrabasului și tropăitului a sute de picioare. Rebecca mă strângea tare și fredona ușor melodia pe care evident n-o știam. Sub mâinile mele, spatele i se întindea în goliciunea lui elastică și împinsei îndrăzneala până la a-mi plimba degetele pe el. Dacă va consimți la această familiaritate, va ceda în toate, îmi spuneam. Acceptă. Cu fluiditatea unei ape, se lăsa în voia mea, stabilind contactul cu întregul ei corp. Degetul meu cel mare îi pipăia marginea omoplatului, iar cu cealaltă mână apăsam pe mijlocul ei fin, flexibil care ceda fără să reziste. Palma mea umedă se apropia de crupa ei magnifică. La câțiva milimetri de degetele mele se etala maiestuosul pivot al lumii. Aici rezida adevărul, pe acest tron eminent și nu în cetățile suprapopulate ale Orientului și ale Chinei.

Cât de josnic fermecat eram atunci, gata de orice ca să cerșesc niște bucate pe care imaginația mea înflăcărată le zugrăvea drept un festin. Toate cele despre care-mi vorbise Franz, îmi reveneau în minte precum o amețeală, o ispită dureroasă. Îmi și închipuiam pielea ei netedă și moale, pântecelul care-i cădea abrupt descoperind tandra rană, strânsoarea lichidă și sălbatică, un loc strâmt înșelător dând într-o amploare în care îmi va fi amar și sfâșietor să mă împrăștii. Îi șopteam la ureche tâmpenii, râdea dându-și capul pe spate, alcoolul o amețise poate și făcea să-i pară picante fraze care nu erau. O sărutai pe gât și pe umeri; aceste sărutări făcură să mi se taie

picioarele, în tot trupul mi se transmitea vestea din nerv în nerv; atunci, pierzând orice noțiune de decență și regăsind o practică din anii mei de adolescență, îmi lunecai încet obrazul pe al ei și cu o ușoară înclinare încercai să-i prind gura. Ea tresări:

— Ce-s libertățile astea ciudate?

Ochii ei mă pătrunseră ca o lamă de oțel fără să găsesc în ei nicio lucire de tandrețe sau de indulgență.

— Nu ți-e rușine, de față cu soțul meu?

Înghețat de aceste cuvinte, bâiguui:

— Bine, dar... Franz nu contează.

Avu un surâs disprețuitor care mă făcu să simt ce puțin caz făcea de pretențiile mele.

— Drept cine ne iei? Suntem căsătoriți, închipuie-ți, nu trăim în concubinaj ca alții!

Își desfăcu strânsoarea și lăsă să-i atârne mâna de-a lungul coapsei, gest de suprem plictis. Eram ultragiatic de ipocrizia ei și mă rodeam în sinea mea că nu găsesc nimic original să-i spun.

— Ce idioată și Béatrice asta... suflă ea.

Această frază era prăjina pe care mi-o întindea ca să mă răscumpăr. Eram atât de fericit că am un subiect de care să vorbesc încât mă cufundai în calomnie. Și oricât m-ar fi costat să-mi calomniez tovarășa, mă pretam cu lașitate la așa ceva, nescutind-o de niciun epitet peiorativ.

— Nu m-ai înțeles bine, rectifică partenera mea. Voiam să spun, ce idioată și Béatrice asta de te iubește, de te suportă!

Mă crispă un fior, era prea târziu ca să-mi repar greșeala, și rânjii:

— Nu e vina mea că are rău de mare.

— În timp ce geme pe patul ei gândindu-se la tine, nu găsești nimic altceva mai bun de făcut decât s-o demolezi.

Îmi veneau pe buze replici, amintiri de lectură, fără să le găsesc potrivite, și eram incapabil să inventez eu altele. Pradă unei nervozități misterioase, dădui drumul, în ultimă instanță, la aceasta.

— Încetează, Rebecca, te iubesc.

— Văd cu plăcere că ai simțul umorului; încerci într-adevăr orice. Ar trebui să știi că de multă vreme nu se mai agață cineva spunându-i: „te iubesc“. Găsește altceva.

— Țsta-i adevărul totuși.

— Ba nu, pentru tine nu sunt decât o fantezie în cursul unei traversări plecticoase.

Oricine cunoaște senzația dezagreabilă pe care o avem de îndată ce o ființă dragă ne acuză chiar de lucrul cu care o să ne lovească și o ia înaintea reproșului nostru, întorcându-l împotriva noastră. Știam că minte, iar această șiretenie mi se părea nedemnă de noi. Eram scârbit de tonul rece, artificial al frazelor ei și-i spusei:

— Încetează de a te mai proiecta pe mine...

— Doamne, ce scai... Scuză-mă, sunt însărcinată, trebuie să mă așez.

— Însărcinată? De când?

— De-o jumătate de oră, bineînțeles, de când m-ai sărutat pe culoar.

Părăsi pista de dans cu un aer excedat: închisese de tot robinetul farmecului. O urmași certat, cu capul plecat, neîndrăznind să cred în dizgrația mea atât de rapidă. Ca pentru a-mi spori ghinionul, se așeză lângă Franz. Infirmul era beat, tolănit mai curând decât așezat pe scaunul lui, plimbându-și

botul alcoolizat la dreapta și la stânga, legănând o sticlă de scotch la capătul brațului, revărsându-și exaltarea în vorbe orduriere, cu șuvițele de păr murdare lipite de transpirație pe frunte.

— A, iată-l pe irezistibilul nostru seducător! Ei, cum merge?

Nu voiam să-i răspund și, culmea umilirii, o vedeam pe Rebecca pufnind în răs la măgăriile soțului său. Eram plin de acea tristețe grea ce însoțește pierderea unui bun pe care ai crezut că-l prinzi și care ți-a scăpat. Nimic nu ațâță supărarea ca o simpatie trucată. În câteva minute, Rebecca dăduse cu piciorul la zile-ntregi de răbdătoare așteptare, de speranțe nebune.

— Nu te mai uita așa la mine, îmi spuse torționara mea, o să mă înghiți cu ochii tăi rotunzi.

— Te-am decepționat, nu-i așa?

— Ba nu, îmi plac bărbații care eșuează, asta-i apropie de mine.

Atunci, jucând tot ce-aveam, și judecând cuvintele mai puțin prejudiciabile decât mutismul, îi debитай, într-un jargon sacadat, un confuz discurs despre India și magicienii ei, rezumat al unui articol citit cu două zile înainte, vorbind încet pentru ca Franz să nu mă audă. Mă asculta fără să spună nimic, cu privirea fixată asupra scrumului țigării care creștea în mâna ei, mușcându-și buzele pe dinăuntru ca să nu caște. Noile dovezi de indiferență îmi străpunseră inima de tot. Pretendenții de mai-nainte, constatându-mi înfrângerea cu ironie, se apropiau din nou, mari cărăbuși bâzâind de vanitate. Ca și cum o nenorocire ar atrage alta, Marcello luă loc lângă noi. Intimidat brusc, tăcui. Gravă eroare: văzându-ne tăcuți, o invită îndată pe Rebecca la dans.

Oricine ar simți în aceste împrejurări ceea ce simțeam eu atunci: o impresie de singurătate subită. Seria de jerk-uri disco

reîncepuse. Eram scârbit cu atât mai mult cu cât acest guru na-
politan, pe care îl credeam devotat numai pozițiilor de yoga,
dansa cu o abilitate diabolică. De la începutul serii mă temeam
să nu se producă un accident care să-mi răpească cucerirea, iar
acesta tocmai avea loc. O invidie amară îmi cădea pe umeri pi-
cătură cu picătură și-mi strica toate bucuriile. Simțeam prin
nefericirea mea ce fericit trebuie să fie acest rival care părea
contrariul a ceea ce eram eu: adică sigur de el, vesel, înalt. Re-
becca îi arunca priviri pline de promisiuni care mă înlemneau:
între ei se năștea o complicitate cum nu se născuse între ea și
mine. Lipsa de atenție pe care mi-o arăta îmi confirmă teme-
rile. Se aplecau unul peste celălalt de se atingeau, apoi se în-
torceau, dansând spate în spate și așteptau clipa în care aveau
să se sărute. Evident, nu arătasem tot atâta originalitate în con-
torsiunile mele; dacă trebuia să te dedai la asemenea vulgari-
tăți ca să-i placi, preferam să mă abțin. Dansul este un spațiu
fără legi, dar în care poliția este asigurată de privirea fiecăruia
asupra tuturor. Cea mai mică înțepeneală constituie aici un
păcat al ochiului, greșeală de neiertat într-o artă în întregime
menită suprafeței și vederii. Un spectacol atât de crud îmi mină
cu totul speranțele și trăgeam nervos dintr-o țigară. N-aș fi cre-
zut niciodată că această imitație de yoghin poate constitui pen-
tru mine un concurent serios. De ce intra la rându-i într-un
joc și așa complicat?

— O să îți-o sufle de sub nas, clămpăni infirmul răsufân-
du-mi în plină față.

Era deja serios cherchelit.

— Această vrăjitoare te-a subjugat completamente. Te
prevenisem. Nu-ți ridică ochii la cer: dumneata îi atribui ca-
lități poetice extravagante, pe când singura ei plăcere este

să-i îndobitocască pe bărbați; nu uita niciodată că a rămas femeia umilită, vertiginos secretă din anii nefericiți, e o încurcă-lume și nimic altceva.

Avu un surâs deosebit de veninos; ce tare se bucura să constate eterna și profunda infamie a oamenilor.

— Lăsați-mă, îi cerui.

— După părerea mea, e de prisos să te încapățânezi, pentru că ești o cantitate neglijabilă.

Îmi înghiții o înjurătură: depășise limitele admise. Toate în mine erau date peste cap, îmi pierdui cumpătul și-i mârâii sub nas:

— Dacă n-ați fi handicapat, v-aș da un pumn să mă țineți minte.

— Fără injurii grosolane, păstrează-ți sângele rece.

Mă ridicai. De-abia mă țineau picioarele, care păreau umplute cu cauciuc moale, și trebui după câțiva pași să mă țin de spătarul unui scaun ca să nu cad. Rătăceam prin sală în căutarea unui pahar umplut cu orice-ar fi, numai să ardă și să zăpăcească. Toate sticlele erau goale — oamenii se îmbătau de moarte ca să sărbătorească ultima noapte a anului —, coborâi la al doilea bar care fusese amenajat în josul scărilor. Înghiții, unul după altul, două ginuri seci, un brandy și un fund de sticlă de coniac. Prostește, meditam la o răzbunare pe care aș fi vrut s-o înec într-o mare de alcool. Împinsei o ușă și deodată izbucni bubuitoarea respirație a mării.

O ploaie oblică, deasă ca o perdea, îmi șfichiui fața. Făcui câțiva pași pe puntea biciuită de furtună, fumând și visând, pierdut într-o vagă furie umilită. Frânturi de rock îmi ajungeau purtate de vânt. Vremea era groaznică, și fui udat din cap până-n picioare în câteva secunde. Mă înfiorai și mai tare când

mă văzui singur pe această coajă de nucă care se înfunda în groaznica noapte de decembrie, în această chiuvetă neagră flagelată de vânturi polare. Parcă în mare erau niște găuri: vaporul cădea într-un puț fără fund, se ridica aproape la verticală deget întins spre cer, după care cădea cu vârful în jos. În nefericirea mea, mă gândeam iar la Béatrice găsindu-i din nou ceva plăcut: era departe de a fi perfectă, dar cel puțin ea mă iubea. Mai bine vrabia din mână decât cioara de pe gard. Trebui să mă întorc înăuntru, ar fi fost periculos să rămân prea mult pe puntea lunecoasă.

Clătinându-mă încă, rămăsei un moment în pragul marelui salon care urca și cobora în ritmul hulei, nedeslușind mai întâi decât siluete, baloane de copii și serpentine într-o lumină albastră cernută. Jumătate din plafoniere erau stinse, aerul coagula fumul și mirosul de trupuri devenea din ce în ce mai greu de respirat. Unele perechi se sărutau cu toată gura, altele se mângâiau în mod ostensibil, în timp ce furtuna amenința. Spre ușurarea mea Marcello o abandonase și Rebecca dansa singură. Începui iar să capăt speranță și, prin asta, o uitai din nou pe tovarășa mea legitimă, Béatrice. Niciodată Rebecca nu evoluase cu o asemenea prestață. Chipul său enigmatic le domina pe toate celelalte. Nu căutam decât acest astru și nu căutam să-mi ascund emoția care mă răscolea la vederea sa. Evoluă palpitând, cu capul dat pe spate, cu ochii închiși pe jumătate, pradă extazelor unei stigmatizate. Cam douăzeci de bărbați și de femei o fixau ca și mine, asemenea unor copii în jurul pomului de Crăciun. Aduna asupra ei toate visele împrăștiate care pluteau între acei pereți de oțel. Găsise un legat interior care exprima perfect muzica brutală, energică a orchestrei; ridicată pe vârful picioarelor sau frântă, cânta din

trupul său ca dintr-un instrument care-i implica pe ceilalți. Se afla înăuntrul violenței electrice, îi croia o cale regală prin îndrăznețe pantomime. Corpul ei tras în sus, încordat de dorința de a străpunge, evoca suplețea unui clown sfâșiind pânza de cort. Surprins, îmbătat, fermecat, iertându-i cochetăriile cu Marcello, mă lăsam purtat de răpitorul spectacol. Tremurul pieptului, extazul bazinului mă sufocau. Nu mai eram decât un mic mascul speriat în fața frumoasei pantere sângeroase și futele, un puști extaziat de o stea; o contemplam cu gura căscată când o mână mă bătu pe umăr.

Era Béatrice, arătând foarte bine, cu un machiaj discret, strânsă în niște blugi adorabili. Rămăsei încremenit ca la vederea unui spectru; chiar dacă nava s-ar fi rupt în două tot n-aș fi fost mai înspăimântat. Avea ochi răuvoitori, irascibili. Îmi băgai capul între umeri și-l plecai.

— Surprins că mă vezi? Ei da, medicamentele doctorului și-au făcut efectul. Am vărsat și sufletul din mine și mă simt cu totul repusă pe picioare. Ei hai, dragul meu, nu-ți ascunde bucuria; scumpul tău prieten Franz e cel care a pus un steward să mă trezească, am sentimentul că intruziunea mea o să pipe-reze serata.

— Franz! Dar de ce te-a trezit Franz?

— M-a prevenit că te plictisești fără mine și că-i faci curte soției sale ca să-ți înșeli plictiseala. M-a pus, de asemenea, să ascult sfârșitul conversației voastre de azi după-amiază din cabina lui pe care o înregistrase pe o casetă fără știrea ta. Foarte instructiv!

Emisei o bâlbâială încâlcită și rămăsei înlemnit, cu respirația tăiată ca și cum aș fi primit o lovitură în diafragmă.

— E un mare ticălos, acest infirm, dar cel puțin mi-a deschis ochii.

— Ascultă, m-am purtat ca un...

— Iat-o deci pe minunata ta, pe drăguța ta, farul tău, prințesa ta, pentru care erai gata să mă arunci la lada de gunoi. Spune-mi, nu pare să meargă prea bine?

— Béatrice, te iubesc...

— Îndrăznești să-mi spui asta! Na, uite pentru minciuna ta. Și-mi trase din toate puterile o palmă.

Eram dărâmat, zăpăcit de tot. Marea înfuriată se potrivea cu furia metresei mele și, fără ca aceasta să-și dea seama, o amplifică.

— Didier, o să fiu sinceră cu tine; m-ai decepționat, sunt împrejurări care ți-l arată mai bine pe cineva decât doi ani de viață în comun. Tot văzându-te c-o dorești pe Rebecca mi-ai făcut-o dezirabilă; dar mă întreb dacă avem aceleași șanse lângă ea.

După pumnii ei strânși și după mersul solemn, o simții hotărâtă la o întreprindere insolită. Lăsându-mă înfipt acolo, mai mult mort decât viu, trecu prin zidul curioșilor care făceau cerc în jurul soției lui Franz și începu să danseze în fața ei. Rebecca o primi cu un surâs larg. În mine se făcu un mare gol, ca un presentiment a ceva iremediabil. Cele două rivale se transformaseră în complice. Nu-mi mai recunoșteam tovarășa: femeia ștearsă făcuse loc unei aventuriere îndrăznețe. Această blondă și această brună erau morala luminoasă a zilei unindu-se cu mistica nopții, nordul și sudul reconciliindu-se împotriva mea, care încercasem să le dezbin.

Frumusețea lor diferită se accentua din această confruntare și făcea din ele cea mai frumoasă pereche a serii. De data asta, totul era pierdut. Văzându-le trepidând în cadență, spectatoarii luau foc. Muzicienii din orchestră fluierau la ele și întreaga

sală se prăbuși sub aplauze. Cele două prietene se deschideau sub strigătele de bravo ca niște flori la soare, încântate să vrăjească lumea, și mai fermecătoare în voința lor de a-și plăcea una alteia. Fiecare din pașii lor ridica aclamații, reconcilierea lor se întărea în această baie de mulțime entuziastă. Dar unde învățase Béatrice să danseze? La rarele petreceri la care eram invitați avea o evoluție de o modestie care friza ridicolul.

Această oribilă veselie îmi îngheță inima: clătînându-mă de amețală, căutai un scaun și mă prăbușii pe o sofa. Îmi venea să mă năpustesc în cercul lor, să le despart, să le pălmuiesc, dar mă opri rușinea. Sosește o clipă în care evenimentele venite din diverse puncte ale orizontului converg și astupă ieșirile. Mi se părea dintr-odată că oamenii şușoteau în spatele meu, că își vorbeau încet, uitându-se la mine. Băui două sau trei pahare de nu știu ce, fără să-mi dau seama că aterizam iarăși lângă Franz.

— Dar tremuri! Ți-e frică de Béatrice? Eu le găsesc formidabile, întotdeauna ar trebui să avem încredere în femei.

— De ce... De ce ați făcut-o pe mijlocitorul dacă nu era decât ca să-mi înfigeți un cuțit în spate?

— Amicul meu, insistența dumitale pe lângă soția mea era lipsită de noblețe. Cu toate că sunt modern, nu mă-mpac cu complezența.

Fu cât pe ce să izbucnesc în plâns. Eram atât de distrus încât nu mai aveam puterea să mă supăr pe Franz deși el urzise în parte odiosul complot. Nu prea puteam să-l plac și încă și mai puțin să-l admir. Aș fi dorit aproape în acea clipă să-l chem în ajutor, dar avea surâsul lui rău care nu prevestea nimic bun.

— Toate cuplurile noastre sunt fragile, Didier, și se pot frânge ușor izbindu-se unele de altele. Nu sta îmbufnat, lasă-ți

prejudecățile. Din moment ce soțiile noastre au aerul că se înțeleg atât de bine, să le sărbătorim. Nu suntem noi acum o familie de frați? Fă ca mine: mă atașez de amanții nevestei mele și-mi fac din ei prieteni intimi. Am cu ce mă-nveseli acolo unde alții își smulg pumni de păr din cap. Să nu ne ciorovăim, Didier, să ciocnim ca niște buni republicani între care totul este în comun.

În timp ce infirmul își ducea la gură un pahar ce tremura, furtuna își dublă intensitatea. Deodată, *Truva* se culcă pe tribord cu o pantă de peste treizeci de grade, un geam se făcu țândări și cioburi de sticlă fură proiectate până-n mijlocul încăperii. Sub asaltul talazurilor, vaporul gemea ca un colos epuizat de oboseală și toată lemnăria pârâi cu scârțâituri sinistre. Valuri enorme bombardau coca vasului, explodau în jerbe de spumă lăptoasă pe geamurile sălii de mese ca să cadă într-o ploaie de bule opalescente. Se făcu o hărmălaie îngrozitoare — pachebotul luneca pe pante vertiginoase pentru ca o clipă după aceea să se cocoațe pe creste înspumate. Ai fi zis că Mediterana, prinsă de muzică, dansa și ea rock.

Luată de tangaj, orchestra se prăbuși, teancul de tobe și de amplificatoare se răsturnă pe pistă și se rostogoli până în picioarele asistenței. Sala se transformase într-o tigaie în care noi săream ca niște clătite. Cramponați de stâlpi, de brațele fotografiilor ținute de podea, pasagerii încetaseră să danseze și îndurau intemperiiile. Salonul se cabra, sărea în sus, antrena prăpădul stomacurilor. Toaletele deveniră dintr-odată destinul și destinația unei majorități de ființe omenești. Barmani și stewardzi se grăbiră să împartă pungi din hârtie kraft în chip de digestive. Iar capetele învinețite se cufundau în coifurile de hârtie, piepturile sughițau, dând afară insuportabila ghiftuire.

Numai Rebecca și cu Béatrice, calme în mijlocul panicii, continuau să se agite pe ritmuri imaginare; valurile dezlănțuite le dădeau mișcărilor lor o extraordinară rezonanță. Cele două se înfășurau una pe cealaltă în torsiuni indecente, ridicate, deasupra elementelor furioase, ca niște alegorii ale dezordinii.

Vijelia mă făcuse să-mi uit pe moment supărarea, dar de-ndată ce o organizare calmă și eficace restabili ordinea la bord — doi marinari, de pildă, țineau scaunul lui Franz —, căzui iar în melancolie. Ca această navă, și eu pusesem capul spre fundul hăului. Sentimentele mele fuseseră răsturnate la fel de repede ca și situația. O uitasem deja pe Rebecca, iar Béatrice îmi redeveni dezirabilă, așa cum reiei firul unui roman întrerupt. În confuzia generală, uitaserăm să ne urăm la mulți ani. Un steward veni să le aducă aminte călătorilor supraviețuitori îndatoririle și toată lumea se felicită, se îmbrățișă. Tiwari și Marcello îmi prezentară urările lor cu acea nuanță de condescendență pe care-o ai față de învinși: ce e mai rău nu e eșecul, ci sunt martorii care îl confirmă. Béatrice și Rebecca se sărutară pe gură pentru prima oară. Râdeau, păreau că-și spun mii de lucruri spirituale și galante. Apoi se amuzară să-mi sufle de departe sărutări pe dosul mâinii; niciodată nu-mi părușeră atât de frumoase, atât de vesele.

— Ce faci mutra asta? spuse Béatrice cu o voce pe care nu i-o cunoșteam. Nu ne urezi un an bun 1980?

Eram acolo înghețat până la os, cu gâtlejul strâns parcă de un ștreang, nereușind nici măcar să înghit ca să pot deschide gura.

— Îl invităm cu noi? întrebă Rebecca.

— El m-ar fi invitat dacă tu l-ai fi acceptat?

— Nu cred.

— Atunci să-l lăsăm pe acest măgar singur. E o armă clasică, dar sigură.

Din gură îmi ieșeau silabe ca gălgâiturile unei cade care se golește.

— Ce spui? Articulează, nu-nțeleg bine...

Se înțelegeau ca două gemene care se distrează pe socoteala unuia care strică petrecerea. Țineau sfat intim șușotind, iar urechea mea cea mai fină căuta în zadar să le culeagă din zbor secretele; apoi, râseră amândouă cu o cadență din ce în ce mai rapidă.

— Ne pare rău, Didier, afișăm complet.

— Înțelege-mă, reluă Béatrice coborând vocea, ai subminat toată încrederea pe care mi-o pusesem în tine. E mârșav doar actul pe care nu-l duci până la capăt: ți-aș fi iertat o aventură cu Rebecca. Nu-ți iert că ai ratat până și asta. La mulți ani totuși, Don Juan, pune-te repede pe vânat, altfel o să-ți petreci noaptea singur.

Mă sărutară fiecare pe câte un obraz apoi se îndepărtară, cu fețele întoarse una spre cealaltă, strângându-se șold lângă șold ca și când n-ar fi vrut să facă decât un singur trup din ele amândouă.

— Ah, ce vipere sunt, spuse Franz care auzise tot. Asta, Didier, se cheamă sororitate ori atunci nu mă pricep eu. Ei hai, acceptă cu grație că nu ești decât un erzaț. După ce ai vrut s-o faci pe Casanova, nu te băga iar în pielea unui cerber.

Eram distrus: această contrariedade, căzând peste beția mea, avea greutatea unui dezastru. Ultimele cuvinte ale lui Béatrice îmi exasperaseră sentimentul de slăbiciune. Vedeam în jurul meu numai adversari și agresori, iar la urechea mea hidosul, nedezlipitul olog își continua monologul lui jegos, pleoscăitor și putrid.

— Crezi că or să se...

Făcu un gest obscen cu limba.

— Amica dumitale e lacomă, a mea e ardentă, n-or să-ți lase nimic.

Această remarcă odioasă mă revoltă. Cuprins de un acces de aversiune grandilocventă, țipai la el:

— Vă urăsc, vă urăsc.

— Cu atât mai bine: sunt laș, sunt urât, sunt infam: acestea sunt pentru mine motive suplimentare, delicioase pentru a fi odios. Vreau să merit disprețul care mi se arată. Ți-o spun eu, adăugă el cu un hohot de râs, cu un prieten ca mine n-ai nevoie de dușmani.

Să răspund la aceste insulte era peste puterile mele; cufundat în tristețe, nu urmăream evenimentele din salon decât foarte neatent. Tocmai se desfăcuseră sticlele de șampanie. O veselie de catastrofă izbucni printre cei vreo treizeci de pasageri valizi care stăteau în picioare. Între ei se stabilise parcă o fraternitate de rezistență care-i înclina spre o simpatie reciprocă. Pe acești ultimi petrecăreți îi cuprinsese nebunia; Béatrice și Rebecca erau vedetele hărmălaiei de strigăte și de fluierături. Atunci se produse apogeul seriei. Tânăra soție a lui Franz, care tocmai golise o cupă, o manipulă distrat și deodată o expedie în spatele ei, căzăcește, unde se sparse cu un clinchet cristalin. Gestul provocă o exclamație urmată de o învâlmășeală de voci, apoi veni o pauză urmată de o nouă învâlmășeală.

Béatrice la rândul ei își aruncase cupa peste umăr, strălucită absurditate care-i făcu să râdă pe toți convivii. „Încercați și voi“, spunea Rebecca în engleză celor care o înconjurau. Vreo zece pahare fură expediate cu grațioase hiperbole fie pe jos, fie de

pereți într-o veselie irepresibilă. Apoi Rebecca alergă să apuce alte pahare de la bufet, le goli stropindu-și vecinii și le aruncă în tavan. O ploaie de cioburi căzu din cer, iar hohotele de râs ale jucătorilor cu nasturii desfăcuți, cu un aer ră-tăcit, răspundeau detonațiilor cristalului făcut țândări. Acest ultim pluton de petrecăreți era îmbibat de alcool și niciun amuzament nu li se părea destul de delirant. Stewarzii încercau ei să se interpună, dar nimic nu oprea delicioasa nebunie declanșată de cele două tinere femei. Obrăznicia lor nu mai avea limite. Nu mai exista nicio cupă, niciun păhărel, pahar cu picior, sondă, vază, carafă, bol, castronel care să fie cruțat de la masacru, proiectilele se încrucișau într-o furioasă hărmălaie, zgomotul de sticlă spartă aproape că acoperea vuietul pachetelor de mare care se năpusteau asupra panourilor salonului.

Clinchetele care-i încântau pe ceilalți aveau pentru mine savoarea unui clopot de înmormântare. Apoi fu rândul farfuriilor de carton, al resturilor de mâncare să slujească drept bombe, cartușe și săgeți. Jocul se transforma într-o bătălie de refectoriu. Încăperea fu curând acoperită de o rețea de bucăți de pateu, de oase de pui, de fâșii de brânză, de sărmăluțe în foi de viță, de frunze de țelină, de castraveți cu smântână, de roșii coapte care se zdrobeau de țintă, lăsând lungi împrôșcături ce se scurgeau. Epavele se îngrămădeau pe jos, iar fața persoanelor atinse șiroia de suc, de vin sau de sos.

Refugiat în celălalt capăt al sălii, neluând deloc parte la tă-răboi, îl contemplam de departe, îndrăgostit și cerșetor, infirm și disprețuit, trăgând pe nas duhorile unei veselii zdravene la care nu mă aflam, rățușcă urâtă alungată din volieră, singur în colțul meu de dezastru.

— Vino, îmi striga Franz de departe, ne stricăm de răs.

Aceste agape de bețivi mă scârbeau, și fugii chiar în toiul acestor tiruri de artilerie, luând cu mine o imagine confuză de fascicole de fum, de faciesuri roșii ca focul, de nechezături haioase. Cum de putuse Béatrice să se lase antrenată în această grosolănie?

Mă uitai, o ultimă dată, la sala de mese ca să-mi fixezi pentru totdeauna în memorie oribila ei geografie: Béatrice și Rebecca, cu părul ud, se țineau de gât, strâmbându-se de răs și bătând pe burtă un grup de stewarzi amețiți. Văzându-mă că plec, Franz, pe care-l înconjurau o mână de harpii germanice, mugii la adresa mea:

— Atenție la coarne când ieși, ușa e joasă.

O clipă după aceea, pe cursivă, fui cuprins de o îngrozitoare migrenă: capul îmi dădea impresia unei poveri în care toate venele din corp se solidificau într-un singur cheag de sânge mai greu decât o stâncă. Mă prăbușeam, cu nervii distruși ca după o mare mânie. Totul, în clipa aceea, îmi păru ignobil, abrutizant, cenușiu. Decepția era prea mare și nu-mi iertam că adun situații ridicole, că sunt pedepsit pentru o greșală neînsemnată pe care nici măcar nu fusesem în stare s-o comit. Încercam zadarnic să-mi uit nevralgia și le urmăream cu un gând vindicativ pe cele două trădătoare care, acolo sus, își premeditau înlănțuirea. În mod pueril, speram că balansul navei le va împiedica să se înlănțuie și că un bagaj căzând din plasă le va ameți în plină înfăptuire a păcatului.

Mă aruncai pe cușetă plângând, rugându-mă ca nava să se scufunde sub tornadă și să-i înghită odată cu ea pe toți actorii sinistrei farse. Băusem și nu mai aveam o noțiune distinctă a lucrurilor. Unele se topiră într-un singur coșmar. Rând pe

rând, mă trezeam și adormeam la loc. O așteptai pe Béatrice toată noaptea, tresărind la cel mai mic pas de pe culoar, plângând tot mai tare după fiecare alarmă falsă.

ZIUA A CINCEA:

CEREMONIA CEAIULUI.

Cum de mai puteam, după o asemenea seară, să mă rad, să mă îmbrac cu haine curate, să beau cafea? Ziua luneca pe noapte ca o cârpă udă pe un ochi de geam murdar, și un soare ca de sfârșitul lumii încerca să iasă timid, luminând un spectacol dezolant. Totul încă dormea, în afară de zumzetul motoarelor și de bruștele pale de vânt care făceau să tremure carcasa pachebotului. Ascultam imprecategoriile mării izbînd în coca vasului și-mi hrăneam tulburarea cu această larmă ce urla împreună cu mine. Acum nu mai rămânea decît o vastă plictiseală de ape pînă la Istanbul unde trebuia să ajungem la începutul după-amiezii: încă cinci ore de stat închiși în dricul plutitor. Mă simțeam lugubru: Béatrice tot nu se întorsese.

Trebuia cu orice preț să-i vorbesc. Tovarășa mea, de care mă lega amintirea atîtor momente fericite, reprezenta pentru mine, în clipa aceea, cea mai dezirabilă femeie: o blestemam pe Rebecca, crudă intrigantă care ne dezbinase. O ființă apărută la o încrucișare de drumuri și se pare paradisul. Greșeala e să vrei să fixezi acest chip abia întrevăzut. Cum de mă gândeam să repun totul în cauză pentru cîteva intimități cu această necunoscută? Mă trezeam dezmeticit parcă dintr-o beție rea. Trebuise acest loc închis ca să facă să urce la suprafață drojdia

pasiunii impure ca o mâncare prea grasă; acest vapor îmi făcuse sufletul să șchioapete.

A crede că toată nefericirea mea ținea de vreo înțelepciune trivială în stilul „Cine îmbrățișează multe, puține adună“ mă oripila. N-aveam curajul să aștept întoarcerea lui Béatrice: trebuia s-o văd imediat, să-i vorbesc, s-o implor să mă ierte. Ieșii din cabină, urcai scările, străbătui punțile și pasarelele, mă afundai în sala mașinilor, trecui de mai multe ori prin fața micii trupe a stewardzilor netreziți bine: nici urmă de Béatrice. Uram cușca plutitoare care ne întemnița, blestemam enigmatică mare care nu ne duce nicăieri, indică mii de direcții pe care le susține și le trădează în egală măsură. De mai multe ori, mă întorsei în cabină. De fiecare dată lăsam un bilet indicându-mi poziția, ora întoarcerii. Degeaba.

Atunci mă hotărâi să fiu cu sufletul împăcat. O putere de nestăpânit mă împingea să mă-ntorc la etajul blestemat. Urcai cu toată viteza spre clasa întâi. Apropiindu-mă fără zgomot de ușa Rebeccăi, îmi lipii urechea de ea. Mă aflam acolo, asurzit de pulsațiile proprii mele inimi, când ușa se deschise.

— Intră, spuse Franz, te așteptam.

Tresării.

— Dumneavoastră aici? Atunci am greșit cabina.

— Deloc. Veghez somnul soției mele.

Mai întâi mă gândii să fug. Infirmul era ultima persoană pe care aveam chef s-o văd. Și el o știa probabil. Intrai deci, plin de mânie, incapabil să emit vreun sunet. Rebecca dormea în pat.

— Poți să vorbești tare, a luat un somnifer.

— Unde e Béatrice?

— Undeva pe vapor, dar nu știu unde, crede-mă.

Aerul său exagerat de candid îl făcea puțin credibil. Reperai repede în manierele lui prea amabile ceva deosebit.

— Până la urmă, Didier, eu sunt singurul care păstrez bune raporturi cu ceilalți trei. Ești trist?

Oricât mă costa, socotii mai cinstit să-mi mărturisesc ciuda. La urma urmei, îmi spuneam, nu-i decât un bufon, iar răutatea lui e mai ales prostie: nu-i demn nici măcar să-i port rânchiună.

— Vreau să te-ajut s-o recucerești pe Béatrice. Nu din prietenie, căci n-ai îngăduit să se dezvolte între noi un sentiment amical, ci din solidaritate. Ești ca și mine din rasa oropșiților și îmi plac cei ce pierd: le mai rămâne posibilitatea de a câștiga măcar o dată.

— N-am venit să cer ajutor: doar o informație.

— Fără-ndoială, dar nu mă lasă inima să te părăsesc în această situație. Mai întâi, ești sigur că nevastă-mea nu-ți mai place?

Bonomia lui nu mă înșela.

— Franz, nu începeți iar: o caut doar pe Béatrice.

— Béatrice se va-ntoarce la dumneata dacă o să aibă chef. O să vorbim despre asta mai târziu. Mai bine uită-te.

Dădu la o parte perdeaua hubloului, desfăcu cearșafurile pe care le trase până la capul patului. Rebecca, goală, dormea pe-o parte, cu un picior îndoit peste celălalt. Simții dintr-odată că pulsul îmi bate cu violență.

— De ce faceți asta?

— Pentru dumneata, Didier, îți realizez visele.

Nu înțelegeam. O umflătură nesănătoasă îi deforma buza de sus. O apucă pe Rebecca de umăr și o întinse pe spate.

— E frumoasă, nu găsești? Ce plăcere să te gândești că acest trup de femeie, această piele satinată se pretează la toate

mișcările pe care îmi place să i le imprim. E a dumitale dacă o dorești.

— Glumiți?

— Deloc, sunt serios: admiră umerii largi, sânii cărnoși, încălzește-te la tinerețea acestui chip frumos pe care poate nu-vei mai vedea, mângâie acest pânțec, n-avea nicio teamă, e drogată, sărută-l, agață-ți limba de acești mărăcini.

Rămăsei țepăn ca un băț, sigur că Rebecca se preface că doarme. Și dacă era vorba de o nouă capcană montată de acest cuplu care întreținea o aceeași predilecție pentru sordid?

— Încetați de a vă mai lăuda marfa; găsesc această complezență dezgustătoare.

— Ce mărginit ești, Didier! Nu vezi că sunt fericit că împărțăm aceeași venerație pentru ea?

— Nu mai e vreme de vorbit despre asta: vreau s-o recuperez pe Béatrice, și gata. Unde este?

— Dacă aș fi avut toate facultățile mele, Didier, ți-aș fi propus să faci cu mine ceea ce aceste două fete...

— Umorul dumneavoastră negru nu e de cel mai bun-gust.

— Vino să faci dragoste cu ea, te rog, vă voi privi de departe dacă prezența mea te jenează, răsplătește-te.

Toate astea spuse pe tonul cel mai șăgalnic al copilului care cere o bomboană.

— Sunteți nebun de tot?

— Cătuși de puțin. Cu aceeași ocazie bagă fierbătorul în priză, o să facem un ceai.

— Ascultați, Franz, nu credeți că ați făcut destule după tot ce s-a petrecut ieri-seară? Spuneți-mi unde se află Béatrice sau plec.

— Béatrice doarme în cabina mea, ceea ce explică de ce doarme Rebecca aici: paturile erau prea mici pentru doi și,

nefiindu-mi somn, l-am cedat pe-al meu prietenei dumitale. Inutil să te duci acolo, cheia o am eu, am închis-o pe dinafară.

— Dați-mi-o.

— O secundă, Didier, fii cât de cât atent cu un bolnav. Mai întâi să bem ceaiul.

Aranjă ceștile pe o tavă. Eram liniștit știind-o pe Béatrice nu prea departe și băgai fierbătorul în priză. Apoi infirmul adăugă cu deosebită blândețe:

— Să ne facem socotelile, dacă vrei! La început n-aveam chef decât să te tachinăm. Formai cu Béatrice un cuplu atât de unit, o asociație de doi naivi care se duc să caute marele fior în Orient. Prin gentilețea voastră, a unuia pentru celălalt, reînsuflețeați miracolul unei căsătorii imposibile. Simțeam pentru voi un amestec de invidie și de batjocoră în care domina batjocora. V-am pus la încercare: ca trei sferturi din cupluri, n-ați rezistat. Lupt întotdeauna pentru eliberarea ființelor ocupate de o relație prea puternică, îmi place să zdrobesc idilele, să demontez comedia mării iubiri. Și am venit să mă instalez în rutina existenței dumitale ca o bucătică de pâine înțepenită într-un gătlej.

Mă simțeam ridicol așezat, din nou, în fața lui, năpădit de fluxul vorbelor lui, precum un burete sub un robinet.

— N-ați zdrobit nimic!

— Te țineam în mână, te zbătea ca un gândac. Atacându-te asupra Asiei, te-am iritat imediat, am deranjat bieteke larve care îți țineau loc de gânduri. Căci ideile n-au niciodată vreo importanță prin ele însele. Oricine e în stare să aibă idei, contează însă numai persoana care le susține. De fapt, ghicisem bine de la prima privire; simțisem la dumneata mirosul meu urât. Să te momesc cu Rebecca n-a fost după aceea decât un joc de

copil, cu atât mai mult cu cât la început îți găsea un anumit farmec.

Simulam indiferența, dar fiecare din vorbe era ca o palmă pe care mi-o trântea cu toată mâna pe amândoi obraji.

— Ce rost au aceste explicații?

— Orice om își dorește în sinea lui ca un alt om să-l elibereze de grija de a dori pe cineva desemnându-i, o dată pentru totdeauna, obiectul dezirabil: eu ți-am spus cine era frumoasă și cine nu era. Te-am făcut să juișezi prin delegație cu istorisirea juișărilor mele, te-am îngrozit cu cea a perversiunilor; pe acolo pe unde am trecut eu, ai vrut să treci și dumneata și să ai în plus mulțumirea de a mă trăda. Până și ranchiuna dumitale era pentru mine un omagiu, erai satelitul meu, trăiai în gravitația mea. Ți-am grefat un sentiment nou, pofta mea a suscitât-o pe a dumitale. Pasiunea mea le-a pus pe celelalte pasiuni în mișcare, am făcut-o să răsunе peste tot. Totuși, tot vorbind despre femei, ele sunt cele care ne-au depășit și care au avut ultimul cuvânt.

Vezi dumneata, Didier, continuă el luminându-și chipul cu un surâs larg, prin intermediul dumitale am rețrăit în imagini accelerate întreaga mea poveste cu Rebecca; dumneata te-ai ars atingând-o așa cum eu m-am topit de tristețe pentru ea. Dar n-ai fost la înălțime: dorința dumitale era prea slabă pentru că era copiată după a mea; dumneata ai rețrăit în comedie ceea ce eu cunoscusem în tragedie; te-ai purtat ca o ființă simplă prinsă într-o istorie complicată. Și a fost mai puțină falsitate în procedeele mele decât prostie în ale dumitale.

Auzeam acum apa clocotind în fierbător. De ce mă-ntorsesem să mă murdăresc ascultându-l?

— N-aveți prea multe menajamente pentru mine, constatai eu cu jale.

— Nu le meriți. Nimănui nu-i este milă de mine. Crezi că mă urăsc singur? Te înșeli: prefer să-i urăsc eu pe oamenii care mă-nconjoară, asta mă scutește să mă detestez eu însumi. Oamenilor fericiți le doresc tot răul cu puțință din cauza răului pe care mi-l fac cu fericirea lor împruțită. Și pe urmă, vezi dumneata, suprema abilitate a celui rău este să-și dezvăluie jocul în timp ce-l face, să alătore mârșăviei impudoarea. Nimic nu egalează plăcerea celui care își dă cărțile pe față fără să se compromită.

Își răsuci scaunul, scoase fierbătorul din priză și-l puse pe masă, apoi băgă un pliculeț de ceai în fiecare ceașcă. Când se întoarse, avea din nou acel surâs care mă scotea din sărite, acel zâmbet ce conținea o rezervă de arme și de săgeți.

— Dac-ai ști, Didier, ce-a mai răs publicul ieri-seară de gafa dumitale. Azi-dimineață echipajul vorbea numai de ea. Acestor mediteraneeni, asta le-ncege mințile, două femei care se culcă împreună. Contrastul dintre purtarea dumitale urâtă și blândețea lui Béatrice ți i-a îndepărtat pe toți. Uite, de pildă, ce-mi spunea o doamnă după plecarea dumitale: „Ar fi fost păcat ca ea să fie credincioasă unui asemenea porc.“

— Franz, tăceți odată!

Vorbele lui cele mai mărunte erau pentru mine ca un scalp care-mi inciza carnea. Iar începea să mă chinuie, aș fi vrut să-l lapidez cu insultele mele!

— Încornorat păcălit...

— Cum?

— Ziceam încornorat păcălit, asta ești dumneata: un bărbat mediocru care, după câțiva ani de concubinaj, voind să-și îmbunătățească rația, îi face curte unei puicuțe aflată în trecere și-și vede blânda jumătate răpindu-i puicuța în momentul în care urma s-o ronțăie. Devine astfel distracția publicului

care râde de un eveniment la care se aștepta toată lumea, cu excepția nesuferitului care l-a provocat prin nepriceperea lui.

— Sunteți într-adevăr respingător.

— Știu. Nimic nu mă exaltă mai mult, Didier, ca aversiunea dumitale față de mine. Într-un anumit sens, mai bine că n-ai reușit pe lângă soția mea, intendentă nu te-ar fi urmat. Binevoitoare cum e ea, Rebecca ar fi făcut să se afle dezastrul, acel fiasco te-ar fi desconsiderat. Cel puțin, iluziile ei sunt intacte, cu toate că, cu toate că... Béatrice i-a mărturisit eșecurile dumitale din primele săptămâni.

— Eșecurile mele?

— Da, mă-nțelegi; ți-a trebuit, se pare, mai mult de-o lună înainte de-a putea să-i aduci omagiul dumitale.

Această aluzie la un episod secret din viața mea amoroasă cu tovarășa mea — un exces de emotivitate mă împiedicase să-i fiu amant timp de câteva săptămâni — mă făcu să m-apuce o turbare nebună.

— V-a vorbit Béatrice despre asta?

— Mie, nu; Rebeccăi care imediat mi-a povestit și mie.

— Sunteți ignobil, Franz...

— Toată lumea știe ce mari emotivi sunt intelectualii. Finalmente, dumneata și cu mine ne aflăm în același punct. Cu sau fără, rezultatele sunt identice.

— De data asta ați întrecut măsura, spusei eu ridicându-mă, de nimic nu m-ați scutit.

— E-adevărat, ai suportat din partea mea o doză considerabilă de umilire, și totuși încă n-ai văzut nimic.

— Mă-ndoiesc, fiindcă plec.

— Ba nu, lașitatea dumitale te face capabil să suporți orice afront.

Această ultimă răutate, atmosfera înăbușitoare care mă apăsa pe nervi mă făcură să-l înjur deschizând ușa.

Capul îmi era străpuns de la o tâmplă la alta de dureri fulgurante. Franz avu un rânjet teatral de trădător victorios, apoi adăugă vorbind foarte repede:

— Acum te simt copt, așa cum trebuie. E-adevărat: niciodată n-am avut decât o singură intenție, cea de a-ți face rău. Și, vezi dumneata, nu pe câțiva coți de gunoi vreau eu să înalț prietenia noastră, ci pe o piramidă de bălegar. Iar istorisirea mea era și ea doar o faptă rea. Pe măsură ce înaintam cu ea și te vedeam prins în urzeala frazelor, simțeam întărindu-se în mine voința de a utiliza confesiunea în alte scopuri. Mirosisem în dumneata pe nătăflețul gata să cedeze, era o ocazie care nu se va mai ivi poate niciodată. De multe ori am crezut că o să dau greș; dar îmi cădeai iar în laț cu o asemenea docilitate! Victoria mea este verbală și o datorez justeței cuvintelor.

— Victoria dumneavoastră? Ce victorie, din moment ce plec?

— Nu, Didier, de data asta n-o să-mi scapi. O să fii martorul unui accident. Dar condamnat vei fi dumneata fiindcă eu nu voi fi bănuț niciodată.

Stăteam în tocul ușii, cu un picior afară, gata să plec. Ar fi trebuit să ies imediat; avui o secundă de ezitare care îmi fu fatală. Atunci se întâmplă un lucru groaznic. Înainte de a avea timp să fac un pas, infirmul aplecase fierbătorul și vărsase câteva picături în jurul feței Rebeccai, pe pernă. Nu, n-avea totuși să facă asta! Dacă aș fi fugit imediat de acolo, lipsit de martori, n-ar fi îndrăznit să-și înfăptuiască mârșăvia. Dar vai, într-un elan de solidaritate nesocotită, ca în fața pisicii care se îneca la Veneția, mă repezii asupra lui ca să-l opresc. Izbucni

în răs, un răs pe care nu-l poți avea decât atunci când nu mai ești om. Și abia îl apucați de mână că mă și strânse în menghina degetelor lui, obligându-mă să aplec recipientul cu apă clocotită peste fața soției lui adormite.

Restul ține în câteva cuvinte. Fu o luptă scurtă: era mult mai viguros decât mine; degeaba îmi încordam brațele până mă dureau, eram neputincios împotriva ghearelor acestui bolnav în care simțeam puterile unei multitudini. Îmi sfărâma atât de tare mâinile încât cedai: fierbătorului îi sări capacul, apa se vărsă pe figura soției lui. Sub aversa opărită tânăra femeie se zbătu, scoase un țipăt înăbușit, un geamăt de suferință interioară, apoi leșină. Atunci infirmul se puse să urle în engleză, să strige după ajutor. Ochii îi scânteiau, sângele i se urcase pe față, o răsuflare gâfâită îi ridica pieptul. Eram înnebunit, încercam să mă desfac, să îndrept fierbătorul, dar Franz mă doboră și-mi menținea brațul răsucit; între două țipete, râdea ca și cum ar fi simpatizat cu lichidul care-i opărea Rebeccăi fața și-i ducea agonia până la piept. Deodată, se auzi pe cursive un zgomot de pași precipitați, un marinar făcu irupție în cabină și primii o lovitură în ceafă. Când mă trezii, eram legat, înconjurat de oameni amenințători. Franz, livid, cu un deget îndreptat spre mine, spunea sughițând:

— Voia s-o omoare, am încercat să-l împiedic, sunt însă un handicapat fără putere, a vrut s-o omoare pe nevasta mea...

EPILOG

eram de o lună într-o închisoare din Istanbul. Pământul avea încă pentru mine un tangaj ca și cum n-aș fi părăsit vaporul. Singur, departe de toată lumea, într-o țară străină, în mijlocul unor tovarăși de celulă ostili, pierdut pentru singura femeie pe care o iubeam, căzui într-o adâncă prostrație. O dată pe săptămână, îi urmam clătinându-mă pe poliștii care mă conduceau până la avocatul meu, domnul D., membru al baroului din Istanbul, desemnat din oficiu de tribunal. Cazul meu era serios și nu mi-o ascundea. Flagrantul delict jucase împotriva mea, toate mărturiile îmi erau defavorabile, îndeosebi cele ale lui Raj Tiwari și Marcello. Mă sfătuisă să pledez vinovat. Îmi extorcaser deja o sumă de mai multe mii de dolari și, cunoscând corupția administrației turcești, mă temeam să nu continue să mă stoarcă de bani pentru rezultatele nule. Singurul lucru pe care putuse să-l obțină fusese o vizită a lui Béatrice. O văzui douăzeci de minute, între doi gardieni, într-o mică încăpere leproasă. Convorbirea fu un eșec: credea în vinovăția mea și refuză să-mi audă argumentele. Atitudinea mea pe pachebot o scârbise și nu se gândea să mai reia viața cu mine. Avea să continue călătoria și să plece în India cu Marcello, devenit, după câte se părea, amantul ei. Potrivit

legii naționale, riscam cel puțin douăzeci de ani, delictul fiind comis pe un bastiment turcesc în apele teritoriale turcești. Autoritățile consulare franceze nu puteau face nimic pentru mine: alte crime decât traficul de droguri sau de pașapoarte nu erau de resortul lor. Petrecui toate aceste săptămâni într-o stare de aflicțiune și de dispreț de mine însumi. Convins că, prin slăbiciunea mea, contribuiseam la martiriul unei femei, sfârșeam prin a mă crede răspunzător, prin a considera condamnarea mea justificată și înmagazinam amărăciune ca o plantă ce se usucă stând. Prevenit printr-o scrisoare, tatăl meu trebuia să sosească la Istanbul cu o nouă provizie de bani pentru cheltuielile de proces. În toiul acestor sumbre perspective primii o scrisoare de la Franz:

Dragă Didier,

Cum să-ți exprim gratitudinea mea? Desigur, te împinsesem la capătul răbdării, dar totuși acel exces de proastă dispoziție... S-ar zice că mi-ai oferit pe tavă o răzbunare pe care nici măcar nu îndrăzneam să mi-o închipui. Greșeala dumitale a fost că mi-ai luat bluful în serios. Nu sunt supărat pe dumneata pentru asta: această afacere ne încremenește certurile într-o eternitate derizorie.

Minunată știință medicală: n-a putut face nimic pentru mine, n-a putut face nimic pentru Rebecca. Nervul optic nu a putut fi reanimat; cât despre arsuri, sunt iremediabile. Clipitul ochiului viu formează un contrast respingător cu inerția ochiului mort, acel ochi sticlos impregnat de o involuntară răutate. În fiecare zi, la ora la care ai „inundat-o“ dumneata, plânge cu ochiul ei unic, celălalt rămânând uscat. Rebecca nu va mai plăcea; vreau să spun că chioara nu-mi va mai plăcea decât mie, ologul. Ea vede

frumusețile lumii, îmbulzeala de pe străzi, dar nimeni nu se uită la ea, pentru că la monștri nu te uiți. Fiecare dintre noi poartă pe el stigmatul luptei. Mulțumită dumitale, vom îmbătrâni împreună: echilibrul este restabilit. Din nou, sunt totul pentru ea, alcătuim o admirabilă pereche de sperietori. Înainte de a ne întâlni, erai un mic domn inutil: acum ai reînnotat unul de altul două suflete.

Știi de ce îmi place acest deznodământ? Pentru că nu este datorat decât neîndemânării dumitale, mișcătoarei dumitale neîndemânări. Astăzi, tragedia nu se mai abate asupra oamenilor din blestem, ea se naște din stângăcia lor. Cazi în nenorocire gafând, printr-o suită de gigantici pași greșiți. Dramele noastre nu sunt doar dureroase: ele suferă de handicapul suplimentar de a fi ridicole. Nu mai avem nici măcar scuza fatalității.

Sunt ușurat: o să încetez să mai insult tot ce trăiește pe pământ și sub ceruri. Am chiar intenția să lucrez iar: după doi ani de inactivitate, meseria mea mă interesează din nou. Rebecca va deschide poate un salon de coafură: totdeauna revii la obârșie. Acum am între noi sentimentul unei inalterabile egalități: ne vom înțelege întotdeauna destul pentru a ne blestema perpetuu.

În fond iată obiectul scrisorii mele: îmi retrag plângerea împotriva dumitale. Îmi retractez mărturiile și te sfătuiesc să pledezi teza accidentului. Mulțumită mie, vei fi cunoscut închisoarea, experiență picantă pentru un pedagog. Fă dar din asta o carte.

Erai sătul de a fi dumneata însuși, dar fără a găsi forța de a fi un altul: n-aveai talentul ambițiilor dumitale. Ai încercat să deschizi o fereastră care se numea Orient. Ți-a trebuit puțin timp, înainte de a înțelege că era vorba de un trompe-l'oeil. Plecai deja șchiop, cu totul fisurat sufletește: solul pe care te sprijineai era

crăpat. Fă ca mine din Asia utopia unui aiurea: asta te va scuti să te mai duci acolo. Crede-mă, nu există ieșire geografică. „Renunță la lumea aceasta, renunță la lumea cealaltă, renunță la renunțare“, spunea un mistic musulman.

Și încă ceva: să nu ți se facă prea multă milă de nenorocirea dumitale (probabil că-mi găsești un insuportabil ton moralist: ce vrei, înotăm în bune sentimente). Consideră că în ciuda nenorocului dumitale, marile rătăcite rămân femeile: s-a vorbit atât de mult despre ele încât lumea a uitat pur și simplu să se aplece asupra sorții lor. În acest sfârșit de secol, este încă preferabil să te declini la masculin mai curând decât la feminin. În politică, precum și în dragoste, singura poziție justă este să te pui de partea celor ce pierd.

Un ultim cuvânt despre Béatrice: ne-a scris ca să ne ceară vești despre Rebecca. Marcello a dispărut într-o noapte în Goa luându-i toate lucrurile și banii: se pare că, sub influența lui, a prins gust pentru heroină și că e gata de orice ca să și-o procure, inclusiv să se prostitueze pe lângă bogați saudieni și yemeniți care vin să se îngrijească la Bombay. Cât drum parcurs de la micul liceu din suburbia pariziană în care preda limbile străine! Iat-o formând cu câteva mii de italieni și de francezi ultimul val de copii pierduți, veniți între Kathmandu și Panași să capoteze pe mirajul indian. N-au decât să crape acolo, în mocirla lor orientală, toți acești intoxicați ai pământului făgăduinței! Nu fi totuși supărat pe ea: este caracteristică pentru acele femei de treizeci de ani care credeau că-și schimbă viața gustând din toate plăcerile și se trezesc tot atât de păcălite de emancipare pe cât fuseseră mamele lor de ordinea matrimonială. Te las: această încheiere se împotmolește în clișee umaniste. Consolează-te cu acest loc comun: sunt victorii care duc la un impas, tot așa cum sunt înfrângeri care deschid căi noi.

Procesul meu nu se desfășură decât în iulie. Judecarea unor extremiști politici întârziase teribil de mult în Turcia arbitrajul delictelor de drept comun. Avocatul mi-a promis o neurmărire, cu ajutorul unui ultim vărsământ de două mii de dolari: voi ieși din închisoare, așadar, la data la care ar fi trebuit să mă întorc în Franța.

O să învăț pe de rost *Le Guide bleu*: dacă sunt întrebat la întoarcere, voi avea ce să răspund.

Cu surprindere, bag de seamă că Béatrice a dispărut cu totul din mintea mea. Ca și cum n-ar fi existat niciodată, ca și cum n-am fi luat niciodată vaporul împreună pentru un pelerinaj care va degenera în pantalonadă. Câteva săptămâni au fost de-ajuns să-i uzeze imaginea pe care mai mulți ani o elaboraseră și o șlefuiseră cu răbdare. Béatrice era un impas al dragostei care voia să se dea drept calea acesteia.

Unul câte unul, sper, toți figuranții acestei farse se vor eclipsa din memoria mea. Și într-o zi, pe care o doresc apropiată, numele lor nu-mi vor mai evoca nimic! Nici măcar ura sau jignirea. Deja am aflat că *Truva* a fost dezafectat din rațiuni financiare; de la 28 decembrie la 1 ianuarie, el a efectuat cu noi ultima lui călătorie.

Săptămâna trecută m-au vizitat părinții. Am fost transferat într-o altă închisoare cu regim mai liberal, rezervată delincvenților europeni. Această închisoare se cheamă „Sark“. L-am întrebat pe avocatul meu ce înseamnă asta pe turcește. Mi-a răspuns: Orient.

Luni de fiere se numără printre cele mai faimoase romane ale secolului XX. Cartea tratează criza cuplului modern, sătul de monogamie. Oare este bine să trăim în convenția de a fi împreună cu jumătatea până la capătul vieții, cu riscul de a ne distruge reciproc? Conținând idei revoluționare, cartea a marcat un șoc cultural, devenind un «must read» mai ales după ce s-a bucurat de ecranizarea lui Roman Polanski, la fel de celebră.

PASCAL BRUCKNER, cunoscut romancier și eseist francez, s-a născut la Paris în 1948. Este celebru în România mai ales prin romanele sale: *Iubirea față de aproapele*, *Hoții de frumusețe* (Premiul Renaudot 1997), *Căpcăunii anonimi*, *Palatul chelfănelii*.

ISBN: 978-973-707-519-2

www.edituratrei.ro